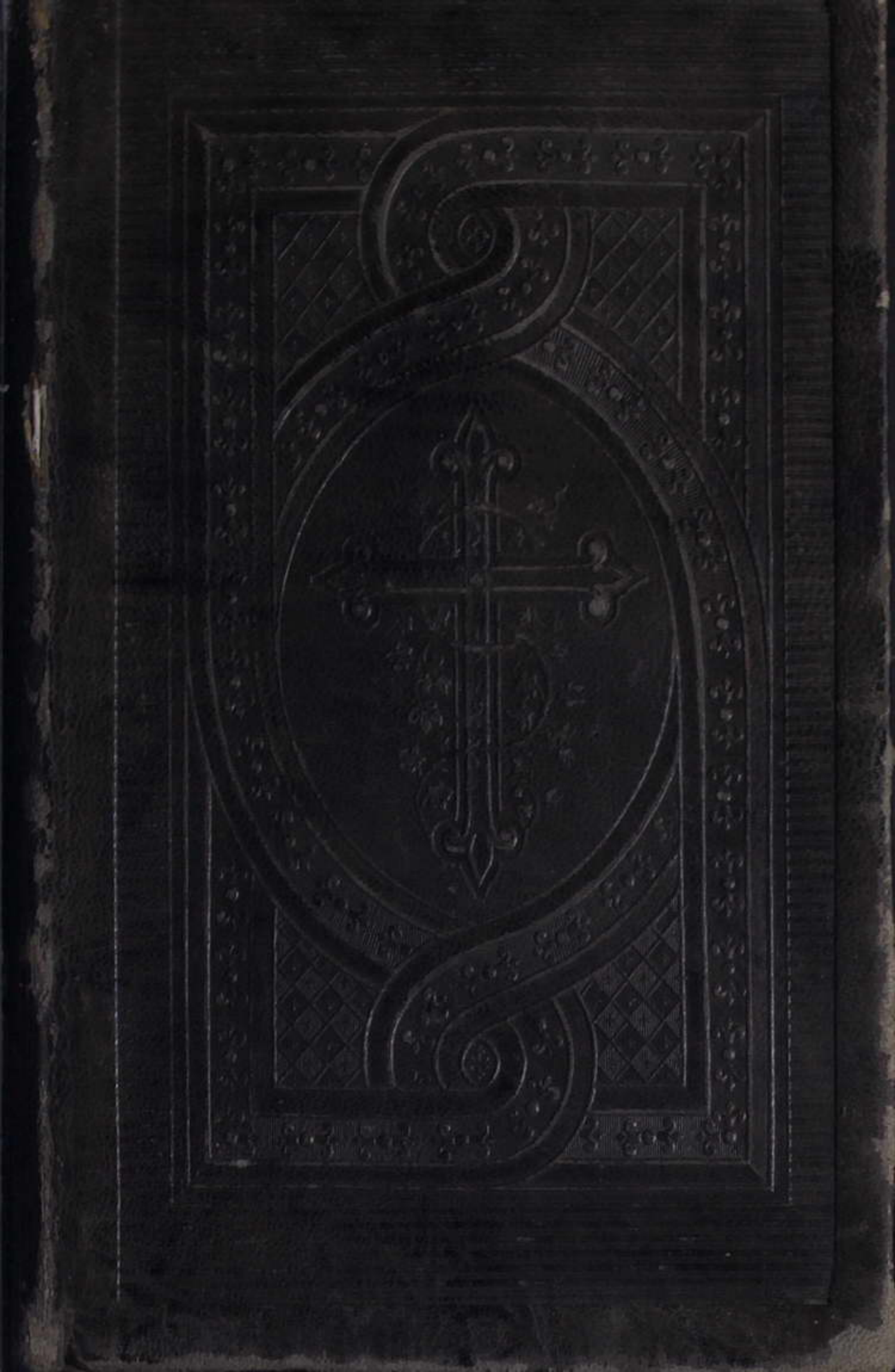

ԹԱՄԱԳԽՐՔ

281·6
Ա·21

ԹԱՄԱԳԻՐՔ

ՍՏՈՒԳՎԱԾ Է 1961 Թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԱՐԱՐԵԱԼ ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑՆ ՄԵՐՈՑ

ՍԱՀԱԿԱՑ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՑ

ԵՒ ԵՐԱՆԵԼԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑՆ ՄԵՐՈՑ

ԳԻՒՏՈՑ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԱՒ ՄԱՆԳԱԿՈՒՆԻՈՑ

ԵՒ ՍՐԲՈՑՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՑ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

1881

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ

Տ. Տ. ԳԷՈՐԳԱՑ

ԱՋԳԱՍԷՐ ԵԻ ԱՍՏՈՒԱԾԸՆՏԻՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ

ՀՐԱՄԱՆՈՎ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ԱԹԱՓԵԼԱԵԱԻԻՊ. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՕԼՍՈՑ

Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ

ԱԹԱՓԵԼԱԵԱԻԻՊ. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

A II
5611

Հրաժարութիւն։

Հրաժարիմք ի սատանայէ՝ եւ յամենայն խորհուրդս նորա, ի պատրանաց նորա, ի խորհրդոց նորա, ի գնացից նորա, ի ամս կա- ւոյց նորա, ի ամս հրեշտակաց նորա, ի ամս պաշտօնէից նորա, ի ամս կռապաշտաց նորա, եւ յամենայն ամս զօրութենէ նորա՝ հրաժա- րեալ հրաժարիմք։

Զայս երէց հինէ՝ երէս ի յարե-մտա-սս և յեր-ս ի հր ո-նելով. և սպա դառնայ յարե-ելս, և սկսանի ըս- -սանո-լի-ն ո-ղղափառ հա-սպոյ, Բացագլո-խ և յեր- շամաճ կերպե- , և ասէ .

Խաոսելանիմք եւ հաւատամք ամենակատար սրտիւ զհայրն աստուած՝ անեղ, անճին, եւ անսկիզբն. այլեւ ծնող սրդւոյ եւ բղխող հոգւոյն սրբոյ։

Հաւատամք զբանն աստուած, անեղ՝ ծնեալ՝ եւ սկսեալ ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս. ոչ յե- աղ եւ ոչ կրտսեր. այլ սրբոյն հայրն հայր՝ ընդ նմին եւ սրդին սրդի։

Հաւատամք զսուրբ հոգին աստուած՝ անեղ. անժամանակ. ոչ ծնեալ՝ այլ բղխեալ ի հօրէ. էակից հօր եւ փառակից սրդւոյ։

Հաւատամք զերկրորդութիւնն առ որ, ի բնութիւն, ի աստուածութիւն. ոչ երեք աստուածք, այլ՝ ի աստուած, ի կամք, ի թագաւորութիւն, ի իշխանութիւն. արարիչ եւ բեւեռեցեալ եւ անեղութիւնց։

Հաւատամք յեկեղեցի առ որ՝ զիմաստութիւն ի ղաց՝ հայրապետութեամբ սրբոց։

Հաւատամք զմին յերից անձանց զբանն աստուած՝ ծնեալ ի հօրէ նախ քան զյաւիտեանս. ի ժամանակի իջեալ յաստուածածնէն կոյսն Մարիամ. առեալ յարեւնէ նորա՝ միաւորեալ ընդ իւրում աստուածութեանն. ննջեալ ժամ կալեալ յարդանդի անարատ կուսին. և եղեալ աստուածն կատարեալ՝ մարդ կատարեալ, հոգի եւ մարմին եւ մարդի եւ

վառակեալ՝ քաղցեալ՝ և ծարաւեալ: Յետոյ և-
կեալ կամաւ՝ ի չարչարանս. խաչեալ և մեռեալ
մարմնովն, եւ կենդանի առաւածութեամբն:
Մարմնեն եղեալ՝ ի գերեզմանի՝ միաւորեալ առ-
աւածութեամբն, և հոգեովն երթեալ՝ ի դժոխս՝
անբաժանելի աստուածութեամբն: Կարուղեալ
հոգեովն՝ առնել զդժոխս՝ և ազատեալ զՀո-
գիս: Յետ երից աւուրց յարուցեալ՝ ի մեռելոց
և երեւեալ աշակերտացն:

Հաւատամք զսէրն մեր Յիսուս Քրիստոս՝ նովին
մարմնովն հանդերձեալ յերկինս և նստեալ ընդ
աջմէ Հօր: Անտի գալոց է նովին մարմնովն և
փառօք Հօր՝ ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս:

Որ և յարութիւն ամենայն մարդկան:

Հաւատամք և գՀաստուցումն գործոց. արդարոցն
կեանք յաւիտենական, և մեղաւորացն տան-
ջանք յաւիտենական:

Ջղջումն:

Մեղայ ամենասուրբ երրորդութեանն՝ Հօր և
որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ: Մեղուցեալ եմ առ-
աւածոյ: Խոտովանիմ առաջի աստուծոյ՝ և սրբ-
բուհոյ աստուածածնին, և առաջի քո Հայր
սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ եմ: Գանգի
մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով. կամաւ և
ակամայ, գիտութեամբ եւ անգիտութեամբ,
մեղայ աստուածոյ:

Մեղայ Հոգւով և զօրութեամբ սուրբ. մոքս
և շարժմամբ սուրբ. մարմնով և զգայութեամբ

ատա : Ա ե զ ա յ զ օ ր ու թ ե ա մ ք հ ո գ ու յս . խ ո ր ա մ ա ն
կ ու թ ե ա մ ք , ա ն զ գ ա ծ ու թ ե ա մ ք , յ ա ն դ գ ն ու թ ե ա մ ք
և ե ր կ չ ա ծ ու թ ե ա մ ք , շ ա յ լ ու թ ե ա մ ք և ժ լ ա ծ ու
թ ե ա մ ք , վ ե զ ու թ ե ա մ ք և ա ն ի ր ա ւ ու թ ե ա մ ք .
չ ա ր ա հ ա ւ ա ն ու թ ե ա մ ք , յ ու ա հ ա ծ ու թ ե ա մ ք , և
թ ե ր ա ն ու թ ե ա մ ք , մ ե զ ա յ ա ծ ու ծ ս յ :

Ա ե զ ա յ չ ա ր խ ո ր հ ր դ ա ւ մ ա ծ ս յ . ն ե ն գ ու թ ե ա մ ք ,
ա ս ե ր ու թ ե ա մ ք , խ ե ն թ ի ւ , մ ա խ ա ն ո ք , յ ա չ ա ր ա ն ո ք ,
թ ու ր ու թ ե ա մ ք , պ ա տ ն ե ա կ ա ն խ ո ր հ ր դ ա ւ , ա ր ու ա ճ
կ ա ն , խ գ ա կ ա ն , ա ն ա ս ն ա կ ա ն , գ ր ա ա մ ա կ ա ն , գ ա
զ ա ն ա կ ա ն , ՚ի գ ի շ ե ր ի և ՚ի ա ւ ա ն ջ կ ա ն . ե ր ա զ ա
կ ա ն գ ի ծ ու թ ե ա մ ք , և ա ն ա ր ջ ա կ ա ն գ ա ր շ ա պ ա
ղ ա ծ ու թ ե ա մ ք , մ ե զ ա յ ա ծ ու ծ ս յ :

Ա ե զ ա յ յ ա ն կ ու թ ե ա մ ք մ ա ր մ ն ո յ ս . հ ե շ ա ծ ու թ ,
պ ղ ե ր ու թ ե ա մ ք , յ օ ր ա ն ջ ա մ ա մ ք ք ն ո յ , շ ա ր ժ ա
թ ե ա մ ք մ ա ր մ ն ո յ ս , և զ ա պ ր ա պ ա ր ծ ու թ ե ա մ ք ՚ի
պ է ա պ է ս ա խ ա ս . հ ե շ ա ց ու թ ե ա մ ք լ ս ե լ ե ա ց ս , ա ր ա
ա ծ ու թ ե ա մ ք ա չ ա ց ս , յ ա ն կ ու թ ե ա մ ք ա ր ա խ ս , խ գ ու
թ ե ա մ ք ն ե պ ա ց ս , պ ա տ ճ ա ռ ու թ ե ա մ ք բ ե
բ ա ն ո յ ս . ա ն ե ռ ա ժ կ ա ծ ու թ ե ա մ ք , շ ա ա յ ա ծ ու թ ե ա մ ք ,
և ա ր բ ե ց ու թ ե ա մ ք , մ ե զ ա յ ա ծ ու ծ ս յ :

Ա ե զ ա յ չ ա ր ա ր ե ա ն ու թ ե ա մ ք լ ե զ ո ւ ս . ա ս ա հ ա
ա ծ ու թ ե ա մ ք , ա ռ ա ն ե ր կ ա մ ք , ե ր կ ի ւ ն ա զ ա ն ց ն ա
թ ե ա մ ք , հ ա կ ա ռ ա կ ու թ ե ա մ ք , վ ի ճ ա ր ա ն ու թ , բ ա ն ա ս ի ր
կ ու թ ե ա մ ք , շ ա կ ա ծ ու թ ե ա մ ք , ք ա ռ , գ ա ռ ա ս ի ր ա ե ա ն ու
թ ե ա մ ք , և ծ ա ղ ռ , զ ր ա հ ա ռ ա
թ ե ա մ ք , հ ե ր ձ ա հ ա ռ ա ծ ու թ ե ա մ ք , և ա ն ի ծ ա ր ա ն ու
թ ե ա մ ք . ա ր ա ն ջ ե ր ա մ , գ ժ գ ո հ ե ր ա մ , բ ա մ բ ա ռ ե ր ա մ ,
և հ ա յ հ ո յ ե ր ա մ , մ ե զ ա յ ա ծ ու ծ ս յ :

Մեղայ դողութեամբ ձեռացս. ապահելով, զբերելով, հարկանելով, ապտակելով, և ընդ պարշաւել, մեղայ աստուծոյ:

Մեղայ ամենայն յօդուածովք շինուածոյս և ամենայն անդամօք մարմնոյս. հնգեակ զգայարանօքս, և վեցեկի շարժմամբս. վերամբարձ ամենահպարտութեամբ, և վայրաքարշ մեկնութեամբ. յայլ և յայնեակ խառնելով, զառաջնոյն մեղանչելով, և վերջնոյն շար նշաւակ դնելով, մեղայ աստուծոյ:

Այլ և մեղայ եօթնից յանցանօք՝ մահացու մեղօք. հպարտութեամբ՝ և մատամբք նորին. նախանձու՝ և մատամբք նորին. բարկութեամբ և մատամբք նորին. ծուլութեամբ՝ և մատամբք նորին. ագահութեամբ՝ և մատամբք նորին. սրբապղծութեամբ՝ և մատամբք նորին. բզկտահոգութեամբ՝ և մատամբք նորին, մեղայ աստուծոյ:

Այլ և մեղայ ամենայն պատուիրանացն աստուծոյ. յանձնառելեացն և հրաժարելեացն. զի ոչ զյանձնառականն կատարեցի, և ոչ՝ի հրաժարելեացն հեռացայ: Զօրէնս առի՝ և յօրինացն հեղգացայ. ՚ի կարգս քրիստոնէութեան հրաւիրեցայ՝ և գործել անարժան գտայ. պիտեալ զարն կամաւ կորացայ, և՚ի բարեաց գործոց և ի ինձէն հեռացայ. վայ ինձ, վայ ինձ, վայ ինձ: Զարն առեմ, կամ զարն խոստովանիմ. զի անթիւ են յանցանք իմ. անասելի են անօրէնութիւնք իմ. անհերքելի են ցաւք իմ, և անբժշկելի են վէրք իմ, մեղայ աստուծոյ:

Հայր մեր՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտու-
թեան և բարեխօս առ միածին որդին աստու-
ծոյ. զի խնամութեամբդ որ առեալ է քեզ,
արձակեացես զիս ի կապից մեղաց խնդ, ազա-
տեմ զքեզ:

Աղաւնի:

Ողորմեալի քեզ մարդասէրն աստուած, և թո-
ղութիւն շնորհեալ ամենայն յանցանաց քոց.
խոստովանողելոյն և մոռացողելոյն: Ես ես կար-
գաւ քահանայական իշխանութեան, և հրամա-
նաւն աստուածային՝ թէ զոր արձակիցէք յերկ-
րի, եղիցի արձակեալ յերկինս, նովին բանիւն
արձակեմ զքեզ յամենայն մոռնակցութենէ
մեղաց քոց. ի խորհրդոց՝ ի բանից՝ և ի գործոց.
յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ: Եւ
դարձեալ տամ զքեզ ի խորհուրդս տէրբ եկե-
ղեցւոյ. զի զոր ինչ գործիցես բարիս, եղիցի
քեզ ի բարեգործութիւն և ի փառս հանդերձ
ձեռակերտին. ամէն:

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Իշատ ժամապետից ըսպ ուխ-ելքան սահմանաց ակը-
ոածոց և սաս-ուեանց աղուիէց : Զոր ինդրեաց սու-ըն վէր-
ժապետն Յակոբ ղէմեալ՝ ի ծոց բաբո-ն-ոյն Գէդեգոէ
խալուեց-ոյն : Ե- հապարեաց այսպէս : Որ ժասէ որ սու-ր
յայնն լինի՝ այս է .

Տէր ևիմ պղտիսուանան : Զ.քինն պահանաւոքն : Օրհ-
նեալ ան՛ր մեր Յիսու.քրիստոսն : Կանոնապե-
տութեան : Կանոնի աղօթքն : Զինւոյ ապէտուխայից և
մարգարէից՝ Սաղմոսեալ և օրհնութեանքն ,
և այլն որ լինին : Մեծացուցիչ աղօթքն . այլեւ
Ողորմի վասքն : Սուրբ սաղուածոյ աղօթքն :
Արձակման աղօթքն , թէ պահոց և թէ ուտեաց .
Աբեւագալ Սուրբ ես տէրն , և արձակմանն :
Ձաշու Առաջնորդեան : Հայր գԹուխեանցն :
Անկեան : Ձաշու սկսուածքն : Լուր ձայնիցն :
Համբարձման : Յոյս կենացն : Խաղաղականին՝
Շնորհաւոր բարեացն :

Իակ կոչման գասուն այս է : Սկսուածք օրհ-
նութեան և հարցման և նր աղօթիցն : Տէր յերկ-
նից և նր վասացն : Սուրբ ես տէրն գինի
մանկանցն : Աբեւագալ աղօթքն : Զասուածոյ
գաղօթս : Ձաշու խաղաղութեամբ : Փարասեա
Գրնասոս սրդի աստուծոյն : Իակ ժամամուտ և
շարական՝ ձայնին է :

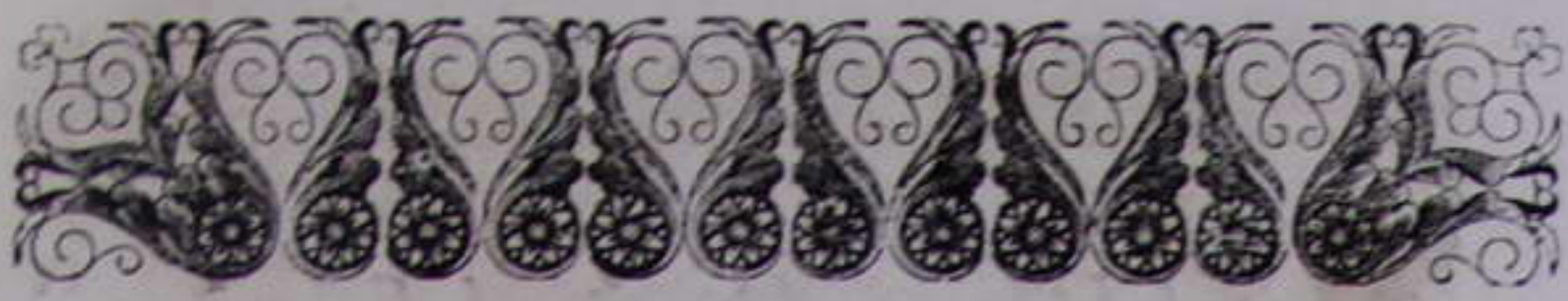
Կիւրակէից ձաշու՝ եւսոյին եւ աւետարանն ձայնին է : Առաքեալն՝ կոչմանն է : Իսկ լուր աւետ պիտք՝ կոչմանն է : Աւետարան ձայնին է : Երեկոյի խնամարհեցան՝ ձայնին է : Ապրեցան, Հայր պիտաճն, Տէր բարեբարեն, Փրկուսս որ պին՝ կոչմանն է : Հայր մերն՝ ձայնին է :

Հաւատով խոստովանիմ ազօխքն՝ իջ տուն է՝ լսոյ իջ ժամուցն : Իսկ Տէր մեր և փրկիչ, Տէր աստուած մերն՝ ի կարգէ դուրս է, ժամարարելին է և հարկեւոր հիւրին : Այս է պատճառն ասն սահմանեն ժամակարգութեան ի փոխս աստուծոյ : Յորժամ Թուականն հայոց կոճաս լինի՝ բուն ձայնքն՝ –յ · բյ · գյ · դյ · յայտնութեան գաւառն լինին, ուր սուրբ աւազանն է . և յորժամ դար լինի՝ ձախայն լինին :

Եղբայր մի տեսութիւն
միով բնութեամբ Աստուածութիւն.

Կարգաւորութիւն հատարակաց աղօթից Հայաստանեայց եկե-
ղեցւոյ, որ կատարի ի միջ գիշերի ի դիմա Հոր Աստուծոյ:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս. ամէն:

Ոյժդ մեր որ յերկինս ես. սուրբ
եղիցի անուն քո: եկեսցէ արքա-
յութիւն քո. եղիցին կամք քո
որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց
մեր հանապազորդ տուր մեզ այ-
սօր: եւ լմոր մեզ զպարտիս մեր,
որպէս ե մեք լմուծանեմք մերոց պար-
տապանաց: եւ մի տանիր զմեզ ի
փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ ի
չարէ: Զի քո է արքայութիւն եւ
զօրութիւն ե փառք յաւիտեան,
ամէն:

Տէր եղիծ զբրիծուն իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնուԹիւն քո։

Տէր եղիծ զբրիծուն իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնուԹիւն քո։ Օրհնեալ համարջ եւ վխանական անբաժանել ի սուրբ երրորդուԹենն հայր և որդի և հոգի սուրբ. այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից. ամէն։

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ, և բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ։ Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, Թէ չիք փրկուԹիւն սորա ստ աստուած նմա։

Այլ դու տէր՝ օգնական իմ ես, փառք իմ ես բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։

Զայնիւ լսոյլ ես առ տէր կարդա-
ցի, և լսաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ
նմանէ։
Ես ննջեցի և ՚ի քուն եղէ, զար-
թեայ և տէր ընդունելի իմ է։
Ոչ երկեայց ես ՚ի բիւրաւոր զօրաց
նոցա, որք շուրջանակի պատեալ
պաշարեալ պահէին զիս։
Արի տէր՝ և փրկեա զիս աստուած
իմ. զի դու հարեր զամենեսեան,
որք էին ընդ իս թշնամութեամբ
՚ի տարապարտուց. և զատամունս
մեղաւորաց փշրեցեր։
Տեառնդ է փրկութիւն. ՚ի վերայ
ժողովրդեան քոյ օրհնութիւն քոյ։
Տէր աստուած փրկութեան իմոյ, ՚ի
տուէ կատարի ևդիշերի առաջի քո։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
խոնարհեացի ունկն քո ՚ի խնդրուա-
ուածս իմ։
Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և
կեանք իմ ՚ի դժոխս մերձեցան, և

Համարեցայ ես ընդ այնոսիկ ոլք ի
ջանեն ՚ի գուբ։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնա
կանի, ու ՚ի մեռեալս ազատ։
Որպէս գիրեալս, ոլք ննջեն ՚ի
գերեզմանս։
Զորս դու ոչ յիշեցեր, նորա ՚ի ձե
ռանէ քումմէ մերժեցան։
Եդին զիս ՚ի գուբ ներքինում, ՚ի խա
ւարի ու ՚ի ստուերս մահու։
Ցիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
քո, զամենայն զբօսանս քո ածեր
՚ի վերայ իմ։
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ,
և եդին զիս նշաւակ իւրեանց։
Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ
տկարացան յայլբաւութենէ։
Ակնարկեցի առ տէր զօրհնութիւնդ
և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Միթէ մեռելոց առնիցես զքրանչե
ւս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ՝
խոստովան առնիցին առ քեզ։

Միմե պատմեցի որ երբէք՝ ի դե-
րեզման ողորմութիւն ընտ. զոր,
զշնորհաբաշխութիւն ի կատարած։
Միմե ձանձրացի՝ ի խաւարն ըս-
տանելիք. զոր արդարութիւն
ընդ երեսիս ծագեալ։
Ես առ քեզ տէր արդարացի, ա-
ռաւօտս ակօիդ իմ ժամանեացեն
առ քեզ։
Ընդէր տէր մերժես զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո ինէն։
Տառնչ և վաստակս որ եմ ես՝ ի ման
կութենէ իմմէ. ՚ի բարձրութենէ
խոնարհեցայ և ամչեցայ։
Յիս հասանեցաւ բարկութիւն
ք՝ ո, արհաւիրք ք՝ ո խառնեցուցին
զիս։
Երջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր
անհնարն պաշարեցին զիս՝ ի միասին։
Հեռի արարեր ինէն զբարեկամս
իմ և զծանօթս իմ, զիս ընդ խաւա-
րութեան իմոյ։

Ա 5611

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամենայն
ականք իմ զանուն սուրբ նորա։
Օրհնեա անձն իմ զտէր, և մի՛ մոռա
նար զամենայն տուրս նորա։
Ո.որ տա զմեղս քո.որ ջնջէ զամենայն
հիւանդութիւնս քո։
Ո.որ փրկէ յապականութենէ կեանս
քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ
և գթութեամբ։
Ո.որ լնու՝ ի բարութենէ զցանկու
թիւնս քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ
մանկութիւն քո։
Առնէ ողորմութիւն տէր, և իրա
ւունս ամենեցուն զրկելոց։
Եցոյց տէր զճանապարհս իւր մովսէս,
և որդւոցն իսրայէլի զկամս
իւր։
Գթած ողորմած է տէր, երկայնա
միտ և բազումողորմ։
Ոչ իսրաւ բարկանայ միշտ տէր, և
ոչ յաւիտեան պահէ սմա։
Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ

աէր, եւ ոչ լսատ անօրէնութեան
մերում հատոյց մեզ։
Ա՛յլ որպէս բարձր են երկինք յերկ-
րէ, այնպէս զօրացոյց աէր զողոր-
մութիւն իւր ՚ի վերայ երկիւղա-
ծաց իւրոց։
Որչափ հեռի են արեւելք յարեւ-
մտից, այնչափ հեռի արար ՚ի մէնջ
զանօրէնութիւնս մեր։
Որպէս գթայ հայր ՚ի վերայ որդւոց
իւրոց, այնպէս գթացաւ աէր յեր-
կիւղածս իւր։
Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր,
եւ յիշեաց լմէ հող եմք։
Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք
իւր. որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս
ծաղկի։
Զնէզ ՚ի նմա հոգի, եւ ոչ է, եւ ոչ
եւս երեւի տեղի նորա։
Բայց ողորմութիւն աեառն ՚ի վեր-
ոյ յաւիտենից յաւիտեան ՚ի վերայ
երկիւղածաց իւրոց. եւ արդարու-

Թխեն նորա յորդոյ մինչեւ յորդ
Ոյք պահեն զսխտոս նորա, յիշեն
զպատուիրանս նորա՝ եւ առնեն զնա։
Տէր յերկինս պատրաստեաց զա-
թոռ իւր. արքայութիւն նորա ա-
մենեցուն տիրէ։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն հրեշտա-
կք նորա՝ հզօրք զօրութեամբ. որ
առնէք զբան նորա՝ ի լսել ձայնի
պատգամաց նորա։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն զօրու-
թիք նորա, պաշտօնեայք եւ ա-
րարք կամաց նորա։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք նո-
րա. ի ամենայն տեղիս է տէ-
րութիւն նորա. օրհնեա անձն իմ
զտէր։

Տէր երկնից յերկրի իմաց, ունկն դիր
խնդրուածոց իմոց ձշմարտու-
թեամբ քոյ։

Լուր լինիմ արդարութեամբ քոյ, ա-
մէն մտանեմ ի տաճարն քոյ ծա-

ասէ թուի. զի ոչ արդարանայ առա-
ջի քո ամենայն կենդանի։
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և
նստոյց զիս ՚ի խաւարի որպէս մե-
ռեալ յաւիտենից։
Զանձրացաւ ՚ի իս հոգի իմ. և սիրտ
իմ խռովեցաւ ՚ի իս։
Յիշեցի զառաջինս զառաջինն. խոր-
հեցայ յամենայն գործս քո. յարու-
մս ձեռաց քոյ խորհեցայ և հաս-
տարեալ առ քեզ զձեռս իմ։
Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է
առ քեզ. վտիտացաւ լսել ինձ ակն,
զի նուաղեցաւ ՚ի կենդանի հոգի իմ։
Մի դարձուցաներ զերես քո ՚ի ինէն.
նմանիցիմ այնոցիկ, որք ի՛ջանեն ՚ի
գուբ։
Լուր ինձ առաւօտուն զողորմու-
թիւնդ քո. զի յոյս ՚ի քեզ ունիմ
յառաջագոյն։
Յայտնի ինձ ճանապարհն յոր երթայց.

զի առ քեզ տէր հաճեալ զանձն
իմ։
Փրկեա զիս ՚ի ամենայն խոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ասա ինձ առել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։
Վանն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես
՚ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով աւասակես ըզ-
թշնամիս իմ. եւ կորո զամենեսեան
նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ
քո եմ։

Փառք հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն
սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեան յաւիտենից. ամէն։

Եթէ տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի առաքեալ
՚ի պաշտման իւրոյ։

{Յիշեցո՛ր ՚ի պիշերի զանունդ
քո մեր։
Բնակեցո՛ն սիրտ մեր զքո երկիւղ քոյ
րի. եւ լեզո՛ւ մեր պատմեցո՛ն
զպարծս երկնա՛ւորի լծատուիդ։
Ի մէջ պիշերի յարուցեա՛լ խոստո՛
վանեցո՛ւ լոկ քեզ մեր։
Զաղօթս մեր տացո՛ւ քեզ մեր.
՚ի զառիմէ լո՛ւր ՚ի մէջ նոր երգո՛
ողիդ։
Ի պիշերի հաճեցո՛ւ լոկ ձեռս մեր
մեր սրբութեամբ տո՛ւր քեզ մեր։
Ի ձայն պահպանեա՛ն սուրբոյն հո
գիս օրհնեցէ՛ք լոկ մեր։
Զարիմէ վասդ լո՛ւր, զարիմէ. եւ ես փ
զարիս եւայց առաւօտուց. սկիզբն խո՛
Զարիմէ ընդ զքո պատրիարգութս. մեր
կո՛ւնք վերկնելն սիօնի. ասէ։
Զարիմէ սրդիք լուսոյ. ՚ի յօրհնու
թիւն հօրըն լուսոյ. ասէ։

Զարմիք վերակաւոր սրեամբ . եւ
տուք ըղիւրում վերակոխել . ասէ .
Զարմիք նոր ժողովուրդ , նոր երգս
սուրբ նուագել . ասէ .
Զարմիք հայրսն հոգւով . սուր-
բեալ գայոց սուրբս վերացնել . ասէ .
Զարմիք վարեալ լուսով ըստ կ-
ամաւորն սուրբս կուսանալ . ասէ .
Զարմիք պատրաստեցեք հուղ լամ-
պերայ զՔրիստոս արամաւորել . ասէ .
Զարմիք եւ մի նոյնջիք , նկատեն հո-
մար կուսից նմին հնչել . ասէ .
Զարմիք երիկնամուտքս ի սրտում
ոչ զայս սասանել . ասէ .
Զարմիք ընտէր նոյնջեա . ասէ մի
վերջեր լամպն հանգչի .
Ահի ասէր օրհնեա վեղ . սանդ-
ուխտ սրբոյն լի վառեա .
Ահմէ ի հատէա . հօր ի սրտէդ ,
ի սուրբ հոգւոյն . ասէ .
Զարմիցուցեալ լի զանուանէ .
վիշերայն հաւնեալ ի .

շնորհեցէ մեզ մարդասէր տէր
մխիթարութիւն եւ ի սիրտս
եկեղեցւոյ։
Ահաւ եւ դուք հաշտութեամբ կացցէք
ի յարեւմտս։
եւ հեռի խոտորականեցարուք ըզ յոյն
ցանս։
եւ զերծցուք ի բռնաւորէ զբաժա
միւնն ի մէնջ զարհուրմունքն։
Պ. նշանաւորելի եւ ի հանդարտիլ եր
բոյսութիւնդ. համաձայնեալք
ընդ ի զօրս երկնից. վասն մի
ութեան։
Փառք քեզ։ Ով յաւիտեան
յաղթեա՛ բարեպաշտել հաւատից.
որոյ անսուտ հրեղէն լեզուդ ի վերայ
հեթանոսից։
Փառք քեզ։ Ով յանէից գոյացու
ցեր զամենայն արարածս. որոյ
առատ ձեռնովդ հօր ունել մեզ
զի։
Փառք քեզ։ Ով տեսչութեամբ

խնամե՞ս զնո՞մ ապրուցդս. սո՛ւրբ
աստուած բլլիսո՛ւմն ա՛նբասնո՛ւ
սիրեր։

Տէ՛ր։ ժամուկըդ ալ ես գիտեմ
ուր կ՚երթեն հայցելո՛ն անել. հոնկից
բաղդ. ախտիմեռա՛ բանաձո՛ր հօտիկ։
Ա՛մէն. ալէլուիա՛. ալէլուիա՛. ա՛լէ։
Ա՛մէն. ա՛լէլուիա՛. ա՛լէլուիա՛. ա՛լէ։

Քարոզ։

Զարհուրելի՛ բան ասէնդերեան՝ ի
հանգստանե՛նք քո՛նոյ, զոր շնորհեցար
ձեզ մարդասիրն աստուած՝ ի մէնակ
քաւարանէն եւ՝ ի սահմանը տկար
բանականէն մերմէ։ Եւ եկեալքդ
մարգեան հոգեւորելով՝ ի փառս
բանականէն եւ՝ ի պատիւ ասենդ
սուրբ սնուան սեռատն մերոյ եւ
փրկչին մերոյ քրիստոսի։ Ա՛հա
ես գոյս ձեռամբ կացցուբ յաղօթս
առաջի նորա։ Եւ գոհացարուբ ըզ
նմանէ՝ ի գիշերային ժամուս յոյժ

ովկ, վասն իրաւանց եւ արդարու-
թեան նորա: Որ ընտրեաց լզմեզ
ողորմութեամբն իւրով. եւ շնոր-
հեաց մեզ բերել ըղնմանութիւն
երկնային հրեշտակացն ՚ի փառա-
բանիչըս աւետառն աստուծոյ առնել
ցան և մեզ լինիլ: Եւ մեք այսու
հետեւ սրբել զանձինըս մեր ՚ի
խղճէ և ՚ի չար գործոց: Համբարձ
ցուք ըզձեռս մեր ՚ի սրբութիւն ա-
ռանց բարկութեան և երկմտու-
թեան: Հաւատով խոնարհութեամբ ՚ի
նմանել ըզքաւութիւն և ըզմօտու-
թիւն յանցանաց մերոց: Խոստովան
լինել ըզպատահիս սրտից մերոց
ծածկադիտին աստուծոյ: Որպէս
զի ընդունելով զպատասխան մեր ա-
զօթիւք եւ բարեխոսութեամբ ա-
ռաքելոցն սրբոց: Շնորհեսցէ մեզ
մարդասէրն աստուած կեալ առա-
քինութեամբ՝ և անպատուհաս վարուք
ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհի:

Եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական եւ երկնային խորհուրդն։ Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոյ՝ ձշմարիտն աստուած յիսուս քրիստոս.

տէր մեր կեցո՛ւ ողջմեաւ։

Կեցո՛ տէր։

Ձմեռացուած գիշերիս խաղաղութիւն անցուցանել՝ հաւատով խոստովանիմք։ Շնորհեա՛ տէր։

Ձհրեշտակ խաղաղութեան պահպանութիւն անձանց մերոց՝ խոստովանիմք։ Շնորհեա՛ տէր։

Ձբարեաց խաչին մեզ և կարող զօրութիւն յոյսիս մերոյ՝ խոստովանիմք։ Շնորհեա՛ տէր։

Եւ նա մխիթարէ զամն ձշմարիտ և աստուածային հաւատոյս մերոյ՝ զոր և պաշտեցաք։ Տէր ողորմեաւ։

Զանձինս մեր և զընկերութիւնս մեր ողջ աստուածոյ ամենակալին յանձն առնեմք։

տրտուցաք։

Քեզ սեռաւոր յանձն եղիցութ։ Ողորմեայ մեզ սէր տուողաած մեր՝ քան մեծ ողորմութեան քոյ. ա՛ սացցութ ամենեքեան միաբանեալ

Թեամբ։

Տէր ողորմեա՛. սէր ողորմեա՛. սէր ողորմեա։

Ե՛ սակ փէր ողորմեա ըսպ պապշածի աւուրն։ Ի հիւրանդ և՛ ի փծան փէրոնականաց՝ երեք փէր ողորմեա. էսկ՝ ի փծան սրբոց՝ չէսուն փէր ողորմեա. և յաւուրս պահոց՝ հարիւր փէր ողորմեա։

Տէառն Ներսէսի Հայոց Կաթուղիկոսի՝ ողբերգութիւն անձին ղջացելոյ, և բողոք իւրաքանչիւրոյ դիմի խոստովանութեան։

Վշտահար ամենայն. առ քեզ նայեցեա՛. ախտակից լերա՛ք։ Բանամ զշուրթունս. բարբառիմ լեզուաւս. բողոքեմ զանձնէս. սէր ողորմեա՛. սէր ողորմեա՛. սէր ողորմեա՛։ Գոլ եղէ մեզաց. զբոտոզ կորըսեան. զոտ ինձ փոխեցեալ։ Գաւե-

ցի զանձն իմ. դաւաճանեցի. դա
րան դարձեցի. առ տէրս։
Երեեմն էի լոյս. եւ այժմ եմ խա
ւար. եւ բառնաւեր մահս։ Ցխմոյ
պատճէնից. զմէն ուղիս խոց. զի
բազում եմ յոյժ. առ տէրս։
Խրկինք եւ երկիր. եկայք տեսջիք.
եղկելի զանձն իմ։ Ընտրեցի ըզբա
նիկաւոր կամս. եւ հոյլս ուղից.
առ տէրս։
Թաղաւեալ տըղմոյ. եմաւալիմ՝ի
ձեզ. Թօթափիլ չկարեմ։ Ցանա
պատս լցեալ. ժահահոտ եղէ.
Ժամանակս բազում. առ տէրս։
Ի բաց ձեռնեցայ. ի տաբէ խորհըր
դոց. ի բարեաց գործոց։ Նա վար
կաւ անձն իմ. եւ տապն հեռանալ.
լինել ընդ խաւար. առ տէրս։
Աստիճանք չարին. խաթեն ընդդէմ
դէս. խոտորեալ առնեն։ Ցանկին
անդընդօք. ձիծաղին դերծմանցս.
Ցանակ դէս առնեն. առ տէրս։

Ելանե կոտցայ. կարկամեալ ամ
ձամբս. կանդնիլ ոչ կարեմ։ Հոս
մեզայ կիզայ. հրդեհեաց սիրտս.

հոգեառ բարխս. տէր ողորմ։

Չարիեցայ մեղօք. ձայնեցին առ
ողք. ձանձրացաւ հոգիս։ Ղեղի
պատնեշեան. զօրեալ՚ն ինէն իմ.

զամբարտ իմ շինաւ. տէր ողորմ։

Ձաշակմանէ մեզայ. ճաշեցի ըղ
ձահ. ճոխս ապրատացայ։ Մեռեալ
եմ հոգեառմս. ծոքրեալ մտօքս. մի
այն կամ մարթիմըն. տէր ողորմ։

Յորդայն ծախս. յորոգին ան
կայ. յամեցայ յախտից։ Ներից
ի բշնամեացն. ներաւակ եղէ. նոր

միշտ խոցոտիմ. տէր ողորմ։

Եռելջ պատեալ ինեւ. շունք քա
ղաքի եղեն. շարախին սրեամբս։
Որս եղէ չարին. ոտկատաւ մեղայ.

որոգաւ զանձն իմ. տէր ողորմ։

Զարուցար մըշօք. չարչարի անձն
իմ. չունիմ դադարումն։ Զարուց

պան զբոյդ. պարտուց յանցանաց.
պարտաւոր ի մեզաց. տէր ողորմ։
Ջանամ զըզջանալ. չեռանիմ զայդ
ձեռ. չեռանիմ հրոյ մեզաց։ Որբ-
բի կոչեցայ. առակ անառնիմ.
առաքելոյն վարդբ. տէր ողորմ։
Սիրով ցանկանամ եան. առաքելոյ
կոչեան. սիրս իմ հայհոյէ։ զի
զօր յանցանաց. վըշտանայ հոգիս.
վարանեալ շըրջիմ. տէր ողորմ։
Տիրեցին ինձ չարք. տարագիր հա-
նին. տիրական պրկուցն։ Բարեաւ
ոյն բարուց. բանձական ձայնին.
բոտին ոչ լուայ. տէր ողորմ։
Ցանկանամ ինն չարեաց. ցանկալի զի
ձօր. ցաւեցայց զայս իմ։ Սիրա-
բանչիւրոց. ախտանամբ խոտան ախ-
տից. ախտեալ է հոգիս. տէր ողորմ։
Փոխմտիր անձն իմ. վարխիլ ի
չարեաց. վարանոյլ բարեաց։ Զեզ
ամէն ամեն ձայնիր. քոյն մահու ե-
կեալ. բննող դատաւոր. տէր ողորմ։

Աստուածածնին բարեխոսութիւն, յիշեա տէր և ողորմեա։

Նորին տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթուղիկոսի երդ աղօթական՝ ի դէմ սրբոց Երրորդութեան, նաեւ խրատանշուրց դիմի Երրորդութեանն առանձնակի։

Ո՛ր առաւօտ լուսոյ. արեգական արդար. առ քեզ լոյս ծագեաւ։ Բլղխտութիւն՝ ի հօրէ. բլղխեա՝ ի հոգւոյն. քան զքեզ՝ ի հաճոյս։

Գանձդ ողորմութեան. գանձիդ ծածկեալ. պատուիր մեզ։ Գառնն ողորմութեան. գաւանութիւս քոյ. գաւեցո վերնոյն։

Երրեակ միութիւն. եղեալ խնամոյ. և լինիմ ողորմած։ Զարմիկ տէր յօդնել. զարմիս լոյս մերձեալ. զբազմութենէ նորոգել։

Էդ հայր անբաժիդեն. էակից որդի. էմիշտ աստուած հոգի։ Ընկալ զիս գթած. ընկալ ողորմած. ընկալ մարդասէր։

Թագաւոր փառաց. Քրիստէ՛ անց
սուտ. Քոյ ինձ ըզյանցանս. ժո-
ղովել բարեաց. ժողովեա և զիս.

ժողովս անդրանկաց։

Ի քէն աւր հայցեմ. Ո՛ մարգաս-
կէտ. ինձ բուժըչխութիւն։ Աւե՛ր
կեանք մեռե՛լոյս. լոյս խաւարե՛լոյս.

լուծանող ցաւոյս։

Խորհրդոց գիտող. խաւարիս ճեղ-
հեա. խորհուրդ լուսաւոր։ Ծը-
նունդ հօր ծոյլ. ծածկե՛լոյս լուս-
ոե՛րս. ծագեա լոյս փառաց։

Կենարար փրկիչ. կեցո՛ ըզմեռեալս.
կանգնեա զգըլխոյս։ Հաւատս
հաւատալ. հաստատեա յուսալ.

հիմնեալ սիրով։

Զայնիւս առաջեմ. ձեռօքս զատիկ
սիրմ. ձիր բարեաց շնորհեա։ Ղամ
բարւոյդ լուսոյ. զեկաւոր ճարտար.

զօրեալ ամրոյդ։

Ձառագայթ փառաց. ճանաչողիդ
ինձ ցոյց. ճեմել՝ի յերկինս։ Մխա

ձինըդ հօր. մոյծ զիս յառապատ.
մաքուր հարսանեաց։
Յորժամ գաս վառօք, յահագին
աւուրն. յիշեա զիս բրիատոս։ Որ
պող հնուԹեանց. նորոգեա և զիս.
նորոգ զարգարեա։
Ընորհատու բարեաց. հնորհեա
գբաւուԹիւն. հնորհեա զԹոյլ
Թիւն։ Ուրախացո տէր. ոգւոյս
վրկուԹեամբ. որ վանեմ իւ տուգ։
Զար մշակողին. հար սերմանց նո
րին. հարացո զպղտուղն։ Պարգեւիչ
բարեաց. պարգեւեա խոց. պար
տեացս ԹողուԹիւն։
Զուր հնորհեա աչացս. ջերմ հե
տ զարտօսր. ջննչել ըղյանցանս։
Ոգւոյնըդ քաղցու. ամ հոգւոյս
արբո. ամհ ցոյց ինձ լուսոյ։
Սէր անուն յիսուս. միտմ քոյ
ճմլեա. միտս իմ քարեղէն։ վանն
զլխուԹեան. վանողուԹեան.
վերլսան կեցո։

Տեղեալ ոչ առնուցուս. զի մի ինձ յապեղեսցի. զի չիտաս քրիստոս։ Բարեկեղ երկնաւոր. բոլոր զաւակեր։ Ցող արեան քո զիս. ցօղեա՛ ի հոգի գիս. ընծայեցե անձն իմ։ Խնդեալ լոս մեղօք. հնձեալ ապաչեմ. հնձել մի ինձ բարիս։

Փրկիչ բոլորից. վտանգ գիս վերակել. վտանգումեանց մեղաց։ Գաւիչ յանցանաց. քաւեա զօրհնաբանս։

Քեզ երգել ընկալաւս։

Ամենածածնին բարեխոսութիւն, ինձեա զիս և ողորմեա։

Զիկ ամ ողիս։

Զքեզն գոհանամք զիս աստուած մեր, որ շնորհեցեր մեզ հանդիսաս քոյ խաղաղութեամբ։ Եւ պարզել ժամանեցուցեր զմեզ հանդերձ երկրպագութեամբ այսմ ահաբեր եւ վտանգաւոր աշխարհ

քում սրբոյ : Տուր մեզ տէր աղա
չեմք զբեղ, զմեսրոպաւոր պիշերիս
խաղաղութեամբ անցուցանել. և
զամենայն ժամանակս կենաց պան
զխաղաղութեան մերոյ, երկիւղած
քո ամրացո և պահեա : Որպէս զի
զգուշութեամբ՝ եւ անարատ վա
րուք կրօնասիրելոյ յայսմ աշխար
հի, ժառանգեցուք յանքակիծ և՛ ի
խաղաղասահանգիստ յաւիտենա
կան՝ ի կեանսդ : Շնորհօք և մարդա
սիրութեամբ տեառն մերոյ եւ
փրկչին յիսուսի քրիստոսի : Ընդ ո
րում քեզ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վա
յել փառք իշխանութիւն և պա
տիւ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Առաջի երիվրտպեցուք :

Աստեղծ երկրպագեցուք
Քրիստոս տէր բարերար ողորմա
ծութեամբ քով երկրպագուս և՛ իմա
ստասիրաց անուանդ քում սրբոյ :

Տէր զօրութեանց խոստացար զան-
ձինս մեր յաւիտենից աստուածական
խոտորութեանց եւ յաշխարհական
զբօսանաց ։ Զհրեշտակ խոստա-
ցեալն քո առաքեա առ մեզ. որ ե-
կեալ պահեցէ զմեզ անխոտոր ի
ուղե եւ ի գիշերի, յարմնոյ թեան
եւ ի հանգստեան մերում. Որպէս զի
բարեպաշտութեամբ եւ արժանաւո-
րապէս քեզ ուրախ ծառայեսցուք
ի կեանս յաւիտեան, ժամանեսցուք
յաւիտենական երկնից արքայու-
թեան քոյ, զոր պատրաստեցեր ի նո-
ւիրեալ աշխարհի արեւոց քոց. Ընդ
նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք
զՀայր եւ զորդի եւ զսուրբ Հոգի.
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեան յաւի-
տենից ։

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս.
ամէն ։

Աէլոհա . ալէլուիա ։

Աստ ասէ տաղտս ըստ յոյնին. և զինէ տաղտուկն ասէ
ըստ յոյնին կանոնագըտէ։

Կանոնագըտութիւք կարգաւ ըստ ութ ձայնից։

Դաւեա՛ տէր զայնոսիկ, յորք դա-
տեն զնա. ասէ մատթէոս. մատաղ ընդ
այնոսիկ ոչք մատնչին ընդ նա.
ասէ ղուկաս։

Ա՛ր լզդէն եւ զատպատ քո, և ար-
յօդնել լինիմ. հան լզատուր քո ընդ-
դէմ հալածչաց իմոց, արգել լզնոս
ա՛ն. եւ ասա դու ցանձն իմ, լձէ
փրկութիւն քո ես եմ։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լինիմ՝ որ
խնդրեն զանձն իմ. դարձցին յետս
և ամաչեսցեն՝ որ խորհին ինձ չար։
Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի
հողմոյ. եւ հրեշտակ տեառն նե-
ղեսցէ զնոսա։

Եղիցին ճանապարհք նոցա՝ խաւար
և՝ գայթակղութիւն, և հրեշտակ
տեառն հալածեսցէ զնոսա։

ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ
յապականութեան իւրեանց, և՛ ի
նանիր նախատեցին զանձն իմ։

4 Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո.
ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս.
ալէլուիա՛։ ալէլուիա։

Արդարութիւն քո որպէս լերինք
աստուած. իրաւունք քո որպէս
խոր[1] բազում. զմարդիկ և զանաս-
սուն կեցուցանես դու տէր։

Որպէս ի՛ր բազում արարեր զողոր-
մութիւն քո աստուած. այլ որդիք
մարդկան՝ ի հովանի թեւոց քոց
յուսացին։

Արբեսցին նոքա ի պարարտու-
տան քո. և զուղիս փափկութեան
քո տացես ըմպել նոցա։

Ի քէն է աղբիւր կենաց. և լու-
սով երեսաց քոց տեսանեմք զոյս։

Ձգեա զողորմութիւն քո՝ գի՛տ
նացեն զքեզ, զարդարութիւն քո՝
գի՛ ուղիղ են սրտիւք։

Մի եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի թօղացուսցեն զմեզ։
Անե անկցին սատնեբեան՝ որք պոր ձեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին և այլ մի կարասցեն հաստատել։
Փառք Հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.
յիշ՟ խաչ՟. յիշ խաչ։

Ա՛ստ՟ց անդադար ՚ի սրտի խրատ լեմ ՚ի ձէնջ՝ ասելով. յիշ խաչ. ապականեցան և պղծեցան յանօրէնութեան՝ որ ՚ի ձէնջ է. և ոչ ոք է որ առնէ զբարեգործութիւն. յիշ խաչ։
Առատաձ յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել եթէ կայ ոք խնդրելով զաստուած։
Ամենից խոստովանեցայ ՚ի միտին, և անխոնջացայ։

Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, և չէ որ
մինչեւ ի մի։
Որպէս ոչ ծանիցեն աւետեաւն,
զոր գործեն զանօրէնութիւն։
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որ-
պէս կերակուր հացի. և առ աստ-
ուած ոչ կարդային։

4 Չի՞ ոչ գոյր նոցա վախճանակ. և ոչ
երկեաւն յաստուծոյ. ալէլուիա։
ալէլուիա։
Զգեաց զձեռն իւր ի հաստուցանել
նոցա. և նոքա պղծեցին զօրէնս
նորա։
Բաժանեցան ի սրտմտութիւն երե-
սաց նորա. և եհաս ի խիրս նոցա։
Կարծէ էին բանք նոցա բան զձեզ,
և ինքեանք որպէս սաք։
Ընկեա ի տէր զհոգս քո՝ և նա կե-
րակրէ զքեզ. և ոչ տայ յաւիտեան
սասանութիւն արդարոյ։
Դու առաւած իջուսցես զնոսա ի
գուբ ապականութեան. այր արիւ-

նահեղք և նեղութիւնք ի հասարակ
կեացեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես
՚ի քեզ տէր յուսացայ։
փառք հօր և. այժմ և միշտ և.
յաւիտեան. ամէն։ տէրունական աղօթք։

Ի՛ քեզ տէր յուսացայ, մի ամաչե- զդ
ցից յաւիտեան. ամէն։ տէրունական աղօթք։ յայտ-
նեալ եղեն քում վկայեա և ապ-
րեցո զմեզ. ամէն։
Խոնարհեցո աւր իմ զուարճութիւն, եւ
կեցո զիս։
Աչեր իմ առաւած ապատէն, և ան-
զի ամաւր կեցուցանել զիս. զի հաս-
տատեսցեն իմ եւ. ապատէն իմ
զոր ես։
Առաւած իմ, վկայեա զիս ՚ի ձեռաց
մեզաւորի. ՚ի ձեռաց անօրինի եւ
անիրաւի։
Զոր ես հաստեցուցիր իմ տէր,
տէր յոյս իմ ՚ի մանկութենէ իմմէ։

ի քեզ հաստատեցայ եւ յարգան
դէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու եա ա
պաւէն իմ. և առ ի քէն է օգնու
թիւն իմ յամենայն ժամ։

6 Եւ ելիր տապազեն նըման ամենայն թա
գաւորք երկրի. և ամենայն ազգք
ծառայեացեն նմա. անէծ՛ւ լսեխա.
անէծ՛ւ լսեխա։

Զի փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց
հզօրի. զաղքատն և զանդեանն, որոյ
ոչ է իւր օգնական։

Անխայեացե նա յաղքատն և ի տը
նանկն. եւ զանձինս տնանկաց կե
ցուացէ. ի վաշխոյ և յարտաց փրկեա
ցէ զանձինս նոցա։

Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա. կեցցէ, եւ տացի նմա յոսկ
ւոյն արաբացւոց։

Ցաղօթս կացցեն առ նա յամենայն
ժամ. եւ զօրհանատապազ օրհնեացեն
զնա։

Եղիցի հաստատութիւն ընդ աս

նայն երկիր. և՝ ի վերայ գլխոց լե-
րանց։
Բարձրացի՛ր քան զլիբանան պոռ-ղ
նորա. և ծալկեցի՛ր զբաշանի՛ տեա-
ւըն որպէս խոտ երկրի։
Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յա-
ւիտեան. զի յառաջ քան զարեւ է
անուն նորա։
Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք
երկրի, եւ ամենայն ազինք երանի
ցեն նմա։
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի
որ առնէ սքանչելիս միայն. և օրհ-
նեալ է անուն սուրբ փառաց նո-
րա յաւիտեան. լցցի փառօք նորա
ամենայն երկիր. եղիցի եղիցի։
Փառք Հօր և որդւոյ. սուրբ և միշտ և.
այժմ և միշտ յաւիտեան. այլ եւ յաւիտեան։

Զ նդ ա ր ա ն ա ւ ե ա ն ի ն ա ր ա ն ի ա ր ա ն ի ա ր ա ն ի

թիւնս քո բերանիդ խմել . այ-
լաբանութիւն :
Ասացեր՝ թէ աշխարհս ոչընդու-
թեամբ հինեցաւ , յերկինս պատ-
րաստ եղեալ ճշմարտութիւն քո :
Եղի ուխտ ընտրելոյ իմոյ . երդուայ
դաւթի ծառայի իմոյ :
Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ
քո . և շինեցից ազգ յազգ զաթոռ
քո :
Խոստացան եղիցին երկինք սքանչե-
լեաց քոց տէր , և ճշմարտութիւն
քո յեկեղեցիս սրբոց :
Ո՞վ է յաւիտեան որ հաստատի քեզ-
նման ի նմանելիսն տէրունական
ասացք :

փ Դատաստանի զօրութիւն ի սոյն
նորս . և ոչ ընկալաւ լռելեան ի սո-
սեբանչելի. ասէ ընտրեալ իմոյ
Անարատեցեր զարբունութիւն նորա , և
զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր :
Նուազ սրտերը զառուցս ժամուց

նախայ նոտա . եւ հնդեր պնուխաւ
զամօթ ։
Մինչեւ յերբ պարձուցանես զերե-
ալս քո խաստատ . տորթութեցի տրպէս
հուր բարկութիւն քո ։
Իակ արդ յիշեա եւ տես՝ զի ես մի է
իմ հանդիսատ . մինէ՛ ի զուր լինէ
ստեղծեր զամ որդիս մարդկան ։
Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՝ եւ ոչ տեսցէ
զմահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի
ձեռաց դժոխոց ։
Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո տէր ա-
ռաջինք , զոր երդուար դաւիթ ճշմ-
մարտութեամբ քոյ ։
Յիշեա զնախատինս ծառայից քոց , զոր
ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց ։
Զոր նախատեցին զիշնամիք քո տէր .
նախատեցին վտխանակ օծելոյ քոյ ։
Օրհնեալ տէր յաւուրս յաւիտեան
նըւս յաւիտենից . եղիցի եղիցի ։
Փառք հօր և որդ . այժմ և միշտ և .
անվ՛ տուխ . անվ՛ խուժուխ ։

գձ Խոստովան եղեր՝ թէ տեսաը ըն զի
քաղցր է. այլ ըմբախ. զի յատխտեան
է տեսութիւն նորա. այլ ըմբախ։
Ա խոսեցայ զբօրութիւնս տեսանն.
եթէ ասացէ զամենայն օրհնու-
թիւնս նորա։
Երանի՝ ում ձայն պահեն վերատուն. և
առնեն զարդարութիւն յամենայն
ժամ։
Ցիշեա զիս եղբայր ընդ հաճոյս ժո-
ղովրդեան քոյ. և այց արա ինձ՛ի
փրկութեան քում։
Տեացուք ըզբարերարութիւն ըն-
բեղ ցքոյ. ուրախ եղիցուք ընդ
ցքեզ ցքոյ. և զբարեխաւսութիւն
ցքոյ տացուք ընդ քեզ։
Ամեսաբ ընդ Հարսն ընդ, առ
բնութեամբ և յանցեսաբ։
գե Ասացեալ զնոսա՝ և ձեռս հիմա-
նեալ. սկսեցեալն նոցա տալ ինձ հա-
ցեալ, և ընդ շնաւելիք խոսեալ ընդ

ցեղին գնաց. և խոնարհ եղեն ՚ի
ներքոյ ձեռաց նոցա. այլ էր-
էլ։

Բազում անգամ վրիժեաց գնաց, և
նոքա պատնացուցին գնա ՚ի խոր-
հուրդս իւրեանց. և կորացան յա
նօրէնութեան իւրեանց։

Հայեցաւ ատր ՚ի նեղութիւնս նո-
ցա, ՚ի լսել ձայնի աղօթից նոցա։
Յիշեաց զուխտ իւր, և զղջացաւ ըստ
բազում ողորմութեան իւրում. և
եւ գնաց ՚ի դժուարութիւնս աւաջի
ամենայն գերչաց նոցա։

Փրկեա զմեզ ատր աստուած մեր.
և ժողովեա զմեզ ՚ի հեթանոսաց։
Խոստովան եղիցուք անուան քում
սրբոյ. և պարծեցուք յօրհնու-
թիւնս քո։

Օրհնեալ ատր աստուած իսրայէլի.
յաւիտեանս յաւիտենից։
Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն.
եղիցի եղիցի։

փառք հօր և. այժմ և. միշտ. միշտ։

---

44 Ա՛րարի՛չ իրաւունս եւ արդարո-
մի՛ւն. միշտ ամենեցի զիս՝ի
ձեռս նենգոյ լինց. միշտ ամէն։
Ընկալ զծառայս քո՝ի բարւոյ. զի մի՛
ամբարտաւանք զրպարեսցեն զիս։
Ապաստանի աչք իմ վրիժուլմէ քում
ամէն, և բանիդ արդարուլմեան քո։
Արա ընդ ծառայի քում ամէն ըստ
ողորմուլմեան քում. զարդարուլ-
մեան քում ամէն։

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա
զիս, և ծանեայց զվկայուլմեանս քո։
Ժամ է պաշտել զտէր. խափանեցին
զօրէնս քո։

---

4 Մերձեցի՛ն իմ ընդ տուածդ իմ միտ
ջի քո տէր. ըստ բանի քում ինձ
տուն անդր զիս. միշտ միշտ. միշտ
ամէն։

Մտցեն ողորմիք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քո վրիժեա զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա-
մենայն պատուիրանք քո արդարու-
թիւն են։
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութեան քում տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորու-
եալ. խնդրեա զծառայ քո, զի զպա-
տուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
Փառք Հօր և. այժմ և. միշ. ամէն։

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր. օրհնե- դշ
ցից Տէր ի կեանն իմ. ամէն։
Երաժ. տպագրս տասից տաւծոյ ի
մոյ միչեւ եմ եա. ամէն երաժ։
Մի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդ-

կան. զի ոչ գոյ վիճակ թխեն ի նոսա։
Ելցէ հոգի ի նոցանէ՝ եւ դարձցին
անդրէն ի հող. և յայնմ աւուր կորի.
ցեղն ամենայն խորհուրդք նոցա։
Երանի ապրի՝ որոյ աէր աստուած
յակոբայ օգնական է նմա. եւ յոյս
նորա ի տէր աստուած է։
Ո՛ արար զերկինս և զերկիր, զծով՝
և զամենայն որ ի նոսա։
Ո՛ պահէ զճշմարտութիւն յաւի-
տեան. և առնէ իրաւունս զրկելոց։
Գոնէ՛ իրաւասիմ լիցի տէր. այ-
լ ոչ։ ի՛ մեծ ի փոքունէ։ ի՛ մեծ ի փոքունէ։ և ոչ
եւ օրհնեա զաստուած քո միշտ։
Ձի զօրացոյց զնդս դրանց քոց, եւ
օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ։
Ո՛ եզ զահիմանս քո ի խաղաղու-
թիւն, պարարտութեամբ ցորենոյ
լցուցանէ զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվազ
ընթանայ պատգամ նորա։
Տայ ձիւն որպէս զաստր, եւ մէգ

որպէս վասն ցանեաց։

Արիանէ զաւուն որպէս պատուս.
առաջի ցլոյդ նորա ի կալէ վեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա.
հնձեացեն հովիք՝ և գնասցեն ջուր։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
այլ, և զդատաստանս իւր ոչ յայտ-
նեաց նոցա։

Փառք Հօր. այժմ և. միշտ և յաւի-

Աւրեցիկ ըզբեզ տէր զծնունդսիւն <u>դկ</u>
իմ. աչեզբա՛ւ իմ. տէր հատա-
ուէ իմ. ապատէն իմ և վրկիչ իմ.
աչեզբա՛ւ իմ։

Առաւած օգնական իմ, և ես յու-
սամ՚ի նա. ապատէն իմ, եղջիւր
փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է.
Օրհնեալ կարդացիք առ տէր, և՚ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց։

Շուրջ եղեն զինեալ երկունք մա-
հու . եւ ուղիք անօրէնութեան
խառնեցուցին զիս։
Վիշտք դժոխոց պատարեցին զիս . և
ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու։
Ի նեղութեան իմում եւս առ տէր
կարդացի , և առ աստուած իմ ա-
ղաղակեցի։
Ձգեցուցեր ինձ զօրութիւն ի պա- փ
տերազմի . և զյարուցեալսն ի վե-
րայ իմ ներքս իմ այսոյիկ . ան-
ցեալ եւ ապրեցայ ես ի
ցաւոյ . այլ ես ապրեցայ։
Ձի շնորհս իմ հալածականս արա-
րեր . և զատեալս իմ առատեցեր։
Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէ-
իւր զնոսա . կարդացին առ տէր ,
և ոչ լուաւ նոցա։
Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առա-
ջի հողմոյ . և որպէս կաւ զոհեցից
կոխեցից զնոսա։
Փրկեսցէ զիս տէր ի հակառակո-
ղէն ժողովրդոց . և կացուսցէ զիս

գլուխ հեթանոսաց։

Ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի, ծա-
ռայեաց ինձ. եւ՝ ի լուր ականջաց
լուաւ ինձ։

Որդիք օտարաց սուտցին ինձ. որդի
օտարաց մաշեցան, եւ կաղացան՝ ի
շաւղաց իւրեանց։

կենդանի է տէր՝ եւ օրհնեալ է աս-
տուած. եւ բարձր եղիցի աստուած
փրկութեան իմոյ։

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ.
եւ հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինձ։

Փրկիչ իմ՝ ի թշնամեաց իմոց բարձ-
ցեալ. յայնցանէ որք յարուցեալ
են՝ ի վրէժս իմ՝ բարձր արարեր զիս.
եւ յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս։

վասն այսորիկ խոստովանեցայց քեզ՝
ի հեթանոսս. եւ անուանի քում
սաղմոս առայց։

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագա-
ւորի նորա. առնել ողորմութիւն

ընդ օծեալ նորա դաւթի, և ընդ զա-
ւակս նորա յաւիտեան յաւիտ։
փառք հօր և. այժմ և. միշ. ամէն։

Կանոնագլուխ նուն բարեկենդանին, և նոր կիրակին։

Օ՜րհնեա՛ անձն իմ զտեր. օրհնեցից
զտէր ՚ի կեանս իմ. սաղմոս սաղմո-
սեցից աստուծոյ իմոյ՝ մինչեւ եմ եւս։
Մի յուսայք՝ ի իշխանս յոտից մարդ-
կան. զի ոչ գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա։
Ելցէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ եւ դարձցին
անդրէն ՚ի հող. և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։
Երանի ազգի՝ որոյ աէր աստուած
յակոբայ օգնական է նմա. եւ յոյս
նորա ՚ի տէր աստուած է։
Ո՛ր արար զերկինս և զերկիր, զծով՝
և զամենայն որ է ՚ի նոսա։
Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան.
և առնէ իրաւունս զրկելոց։
Տայ հաց քաղցելոց. և արձակէ կա-
պեալս տէր։

Տէր բանայ զաչս կուրաց. և կանգնէ
զկորեալս տէր։
Տէր սիրէ զարդարս. տէր պահէ զը-
պանդուխտս. զորբն և զայրիս ըն-
դունի տէր. և զճանապարհս մեղա-
ւորաց կորուսանէ։
Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան, աս-
տուած քո սիօն՝ ազգէ ի ազգս։
Օրհնեցից ընդ քեզ զոհս լեզուիւ՝ և
կեսուս իմ. աղօթս առցես քեզ
ընտրեցոյս Թագաւոր յանդիմանեան
նոր երգով օրհնութեամբ։
Օրհնեցէք զտէր՝ ով բարի է աղօթս. աստուածդ մերում քաղցր եղիցի
օրհնութիւն։
Շինէ զերուսաղէմ տէր. և զցրուա-
ծեալսն իսրայէլի ժողովէ։
Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատէ
զվէրսն վէրս նոցա։
Ո լծուէ զբազմութիւն աստեղաց.
և զամենեսեան զնոսա յանուանէ
կոչէ։

Մեծ է տէր, և մեծ է զօրութիւն նորա. իմաստութեան նորա ոչ գոյ թիւ։

Ընդունի զհեզս տէր. և խոնարհ առնէ զամբարտաւանս մինչեւ ցերկիր։

Ողջունեցէք զաստուածս խոտովանութեամբ. աղաղակեցէք նմա օրհնութեամբ։

Ողջունեցայց զերկինս ամպովք. և պատրաստ արար զանձրեւ երկրի։

Բուսոյց զխոտ ի լերինս, և զդալարն՝ ի ծառայութիւն մարդկան։

Ողջոյն անասնոց կերակուր. ձագուց ագռաւուց՝ որ կարդան առ նա։

Ոչ ի մէ ընդ զօրութիւն ձիոյ հաճեցաւ տէր. և ոչ ընդ խրոխտ առնելս արանց հաճեցաւ։

Առ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղած իւր. և ընդ յուսացեալսն ի ողորմութիւն նորա։

Հանելմբնդ երկիւղածց անուան
քո. զոր յանապատեր ապրումէք
քովի՛ն խոհեմութեամբ կենսաբեր դաշ
լատեանդ քոյ։
Գանձեա երուսաղէմ քո տէր։ ող
եւ օրհնեա զաւուրս քո սիօն։
Ձի զօրացոյց զնիստս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո՛ի քեզ։
Ո եղ զսահմանս քո՛ի խաղաղու-
Թիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ
լցուց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր. վազվազ
ընթանայ պատգամք նորա։
Դնէ զձիւն որպէս զաստր, եւ զմէգ
որպէս մոխի ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս.
առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կենալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա.
շնչեսցէ հովիւք՝ և դնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդա
րութիւն և զիրաւունս իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց

տէր. և զդատաստանսն իւր ոչ յայտ
նեաց նոցա։

ϟ Զբեզ քրիստոս գոլով եկեղեցի
վերակեալ քո սուրբ. ցընծալով տե
սանէ ըզբեզ ընդ վերակոչել էկեալ
հայրական իշխանութեամբ ի սէր
սանկել ընդ սուրբսն քո։

Կանոնագլուխ ԺԶի Ապրիլի։

ϱ Իշխանք հալածեցին զիս ի նանիր.
այլ ոչ ի բանից քոյ երկեաւ
կեաւս սիրտ իմ. այլ երկեաւ։
ճնծացայց ես ի բանս քո, որպէս այն
որ գտանէ աւար բազում։
Ցմեզս ատեցի և անարգեցի, և զօ
րէնս քո մոռացայ։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ, վասն իրաւանց և արդարու
թեան քո։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
որք սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ի
նոսա գայթակղութիւն։

Սպասեցի վրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայ-
ութիւնս քո. զի ամենայն ճանա-
պարհք իմ առաջի քո են։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր. ըստ բանի քում լիմա-
ցուն զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր,
և բանիւ քո վրկեա զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս, յորժամ ուսուցես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա-
մենայն պատուիրանք քո արդարու-
թիւնս են։
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ վրկութեան քում տէր.
և օրէնք քո խօսք իմ էին։

կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ։
և խրատուն քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ եւս որպէս զոչխար կորու-
սեալ. խնդրեա զծառայ քո, զի ըզ-
պատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
Փառք հօր և. այժմ և. ամէն. ամէն։

Ե- դին զգրոխն, և ըս-զբ սխրարան ի վերոյ,
և ըսղմոսրան. և ասի երիս չհանայ ըսղմոս,
ձ, ձ, խոս։ Ընդէր խռովեցան հեթանոսք։
Տէր զի բազում եղեն։ Ի կարդալ իմում լսես։
Ե- այլն եղանիցի յայնի- ետէ, Ուխտանիք ժողովե-
ցան։ Երիս անգամ ասա. և ընթերցի

կանոնագլուխ ԺԸԺ Շարաթաց։

Պատեա առէր պսակեսցի, այլ։ Տես ի ԸՒՒ- 39։

Բայց ըն կանոնագլո-ին ընդ սաղմոսին ասի՝ յերկին գո-
ղացի որ է այլոց մարգարէից՝ և ասի։ Ուխ երկ ոլ ասի
ընդ սաղմոսին որպես է սովորութի- ոմանց, զինի կանոնա-
գլոյն ասի, և ես խոստովանեմ։ Օրհնութիւն
և փառք։ Ե- ապա պաշտօն սունի ըստ յայնին, և զինի
հանգստեան սերփարան ընթերցեալ լինի։ Ուխ երկ հան-
երեսի օր լինի, կամ խաչի փօն լինի, Ամօր անձատ ասի,
և խաչեր-ութեան սերփարան ընթերցեալ լինի։ Զինի սեր-
փարանին՝ Ներսոպատ սիրելեսցի. ապա՝ Հոգեացն
հանգստեան։

Ի՛ ոմանք ընդ օրհնութեան հոգւոցն ղաղափնեն, և վինի՛ օրհնութեան ջահապարան ընկերանան. և վինի՛ հոգւոյն հանգստեցելոյ. և ինքնատա որդի աստուծոյ։

Երգ տեառն Ներսէսի Հայոց կաթուղիկոսի առացեալ յաղաչս ժողովրդոց գեղերին Աւուտարանացն։

Ի՛շխանութիւք ժողովելոցան՝ ի միասին. վասն սրբոց տեառն և վասն ծնեալոց նորա։

1. Լոյսդ անճառ լուսոյն ծագումն՝ ի վերուստ ի հարց առեալ. ի մեզ հասեալ. ի ստորեւ բանիւն սուրբ լուսաւորեալ. նախ քան զնոմանելիսն խորհրդոյն սիրոյ զենգիւք արիւնն լուսոյ. և ջուր աւազանդ ծառայութեան զնորա լուանալով զանշնութիւն։

Բանին հօր վասն այդ լուսոյ պետ բան մերձիլ յոտս ոչ նեղի. այնքան ձեռաց սուրբ են գործք երկնից և երկրի և հոգիք և երկաւորութիւն. սրով կուսոյն աչիք բանայն խոտիք և հանգիստ ան-

ձանձեցան. ար վերացեալ միտքն՝ ի
ծովինանատեսչացեալեացն և լուեցին։
Գլխոյն ընտրեալ հօտին վիճակ
առաքեր զանարհատդն ոչ գիտելոյ.
ուրոյ գառնայր և՝ հնազանդէր զնա
եւ զգուխս մաքրել մաղէր. գիտէ
խոյս առէ չէ ինչ սիոյն լուացո-
մըն ջուր զի լուացեալ է. ոտիցըն
աչեաք են մաքրութեան յօդիլ՝ ի

գլուխս սիրելեացն։

Գնոյց իւրոյ աշակերտացն զոր
նախ բանիւ վարդապետեաց. այ-
սօր գործել ըզծայրագոյնն եցոյց
մինչեան զանձնասիրութիւն. ապա
առաքեալ հոգելինացն այն որ անձ
առան է հրեղինացն. տարեալ պա-
տուն իւր ծառայիցն այն որ պաշտին

՚ի սրտէ՚ն։

Եթէ տէրս առ՝ էից եւ վարդա-
պետս բոլորից. զիշխակերտացդ և՝
զծառայից զնոսըս լուացի՚ն ՚ի հնոց
ազատից. միմեանց և զոտ՚ք հասանելը

նաև թեամբ ցուցէք ընկնոյն խառնուրդ
հալիլն. բարձրացեալն ի կիզած
նաւին եւ անկելոց բնութեանց
վանդեամն։

Զոր մարթեցեր յաւանգանին մնքոտ
ձեռօք զտուլս նոցին. եւ ուսուցեր
խառնարհութեամբ՝ յանգիմոյ լինել
չար հլատուրեին. եւ զիմ լուսոյ զտիլ
մին մեղանց տգիտանօք սրբոյ զըն
գին. եւ լուգրնաց ուղեաւ զտուին
խառնարհութեամբ ելիւք յերկինս։
Օրի։ Ա.–եպտան 3օհ. ձմբ։ ժէ. 16։ Ամէն ա
մէն։ վերջ։ Հ աշակերտին Քրս։

Երեսուն աղիս՝ ին։ Ցեղին որ խարհի։ Ոգեկո
վարիչ։ Գոյս սրտ։

Բան աւետարանութեան եղիր ի վերայ
իմ. տէր տէր մի թողուր զիս։

Ի լոյ գործեցարն ժամանակ զոր խո
տեցար ի սիրոյն. Երկեր լզգատն
ծրմնաւորին եւ ընդատարչն ընդ եղե
գին. ընդհունեալ ի նորա վտանգիտ զըն
տուեր ի լոյս ճշմարտութիւն. փրկուած

զատ[ն]ն [ն]ր[ը]ն զոլով զա՛ն աստու-
ծոյ նըմ[ր]ե[լ]ւ։

Ը՞նդ բազարջն հայ անխ[ր]ատ եւ
ըզմարմինն իւր պե՛ր[կ]նաւոր. ըզկա-
ատծ[ն]ն անե՛ր[կ]նաւոր զանտարակ՛
նըն եւ զհոգեւոր. ը՞նդ ոչխարի՛ն
տրեանն ա՛խտին եւ մե՛ղ զարհուն
իւր ա՛խտ կ[ր]կի՛ն. և՛ եղեգան զա՛ռ-
նադ[ր]ն[ն] մ[ր]խտին ըզվարս աստ-
ուա՛ծայի՛ն։

Թ[ր]ագաւո՛ն աղաւնոյ զհոգըն կո՛չ
նոյ եւ քաղե՛ցոյ. և՛ ըզբաժակն
ա՛ր[ր]խտոյ ա՛ր[ր] յա՛ղտոյ ա՛յր-
մեցոյ. այս նո՛ր ա՛ւետ է յոյժ ա՛
բեան վտխտին հընոյ ա՛խտին ա-
բեանց. զո՛ր յիշատակ իմ ա՛ն[ր]նգէ
վի՛ճէ եկից եւ մե՛ռանի՛մ։

Ծո՛ղովե աղբա՛ւ ի բե՛ն հայոցե՛ր ընդ
ժողովա՛ւ մեռանի՛ն. ո՛ր պիտ[ի]
բանըզ. քո՛ մոլին բաշխա՛ւ եղու
ընդ բաժակի՛ն. շնո՛ր[հ]ա եւ մե՛ղ
ա՛ր ընդ նո՛ին հազոյզ լինե՛լ-քոյ

ան զանձն. կ՚ուզաց հայիլ յոյն վանա-
զիմբ և ըմպել-զայլ ուժ ձարտուխմբ։
Ի՞նչ ըմպել ըզայ աշակերտացն յոյնա-
ւելիանաչ ՚ի տուրբ դատաչնցն. զեռ-
ձող մեզայ դպան ատոնձոյ՝ մատ-
նէր ՚ի մահ ըմպել տրծաւձոյ. ՚ի յընկէ-
րմսըն հատեալ մերկ ժլատիսն և.
նեղտաւանչն. ոտ ետ ըմպ վարդա-
պետն յանձամբ զնասբեռուխն։
Լցըն խոսէր տգեղատոլ խոտոր-
ըզյն վատըն դատի. մի ոմն ՚ի ձէնջ
անէ եղեւնըք զիս մատանեըզյ է ատ
՚ի մահ. պետրոս ըսաւ զայն զան-
հաւրէր և անհաւրէր ատ յոլհան
նէա. հարցանել ըմէ ոչ ևս էջէ դատ
ձանող վարդապետն։

Օրէ։ Ա–եպտրան Գ–է. ժ՚է։ ին. 1։ Մերձեցաւ
ատն բազ։ Վէրջ. խոսէին ՚ի նա։

Երբէր սաղտա՝ ծը։ Փրկեա զքս ՚ի։ Ատտուած
մերժեցիր։ Հուր ատտուած աղօթից։

Փրկեա՛ զքս ՚ի ըմշնամեաց իմոց սա-

տրուած . և՛ի հարուածից իմոյ սա-
բեցաւ գիտ :

Աւետեաց սիրոյն Յիսուս սիրելեացն
ըզսրբութեան Հիւնդին վարդա-
ւաց . Համակել պատուա սուրբ յոյ-
գոյ նորին սիրելի պարգեւին մասին ։
գոր առեալ և ի բերկրութիւն յաւուրս
ծայրն հարեալ շնորհաց . մասնե-
ցաւ նախաճաշարկին ընդ մասուս-
ցեալսն ի ծովն տիբերիական :

Ծարաւագոյն լսեալ պէտքն զնկրկեալ հա-
ւատոյն պատուել զբերկրութիւն հոգեկան
ցոյցն ի գիտելի . տեսլեան յայտնեալ ի
ցերեկի . պատուա հոսէր ի նոր խոստո-
վանեալ և ի վերստին հաստատեալ
հոսի . զկնի յաշխատից պիտիոյին
առեալ և ընդ ամենայն հնազանդեալ
մերձ :

Կոչեալն ի յայնկոյս ձկոյն ի վեր ի
նաւակէն և խոստովանեալ . Էմա-
ուսի ճանապարհորդեալ ընդ ամե-
նայն

զամ յաղին զրախտին. ժաւծցես և
զմէզ տէր ընդ նմին ուստի հա-
նէր նախ զատաջինն. զի ժառան
գել ընդ հայրենին արժանացու-
ցէ զնոսա վերստին։

Հոգայր ըզկերոյն տնտամաբար եր-
խեն ելեալ առանձնաբար. վերկել
գաշխատիս հնգից յօժար բայց է
բնաւթիւն մարդկեցս տալիսն. ոչ ոմն
ուժել և զծրաւոր եւ ոմն անզօր
վատանգաւոր. այլ մի և նոյն գոլ մէ
աւուր կերկէր ըզկերոյն կամաւոր։
Զոյնիս մտիկ էր տալոյ ամէն վասն
իմ ան հայր իւր էանին. ծունկըս
գընէր խոնարհական տրամ կերկին
ծառն ամենայն. եմէ վերկիլ մտա-
կան հնար է առանց մահու իմ որ
գրեալ է. բայց մահս ինչ ինչ
անցցէ ոչ իմ կամս այլ քոյ եացէ։
Վօրեալ կերկիւղ. բերանոյց հոս-
ման ոտանաձե կոյակ վիժման. ի
զօրանալ հրեշտակ մեզանէ զօրն-

նախան գիրըն լցցեալ. զի կատա-
րեալ էած զբնութիւն առաւա-
ծըն բան ըզմարդկութեան. պարտ
էր զերկիւղ եւ զսքանչանալ
հրեշտակին կրել առօրէնութիւն։

Օրէն։ Ա-ե-տ-ա Մ-ւխ-է՝ ձիլը։ ժդ. 27։ Եւ առ
ցնա Յհսուա։ Վեր. և սկսաւ լալ։

Զրոյց աղջա՝ հյլ։ Առաւաց մանին հե։ Որ
հովուեաց։ Ցնծացեք առ առաւաց։

Ասա՛ ի ձեռանէ՝ թուխիկ մերձե-
ցաւ. մեք ժողովեցաք եւ խաչն
արօսմի քո։

Ա՛ռաւոտեայ վաղուց էին որ լսա
բնութեանդ մարդկայնի առա-
ջնորդութիւնդ ի գիշերին աղօթեցեր
առ Հայր երկին. ծագեա՛ ի մեզ
զլոյսդ ելիսոյին և փարատեա զիւ-
կիսուլ չարին. մանուկդ հոգւոց մեր
եւ մարմնի երկիւղած քո առաքեա
երեսացին։

Պէրձեալ յուզաւ որ մանեցին հանդերձ գանձն վարեցուցոյ. անկան նըման առնրանիցն որք յաւխտեան չէն կանդնեցոյ. յո՛ զաս նենգաւ համբառնալ առնէ մանհա նըշան տալով. վոհան ասոյց զնա մանել չար ընդ բարւոյ վըճարել։

Յայնժամ առ գո՛ղ ասոյն պե՛տրոս զկնի զծանոյին անուն մաղքոս. ե՛հաս առաջը զանիանչն աչեայ որ ա՛չ լսաւ առաջն խոյց. վակ տէ՛ր ասէ զի՛ արդարոցն ցունկըն մեր ձեա՛ր բերըցիսպէս. առոյգացոյց առաջաւծտպէս զոր ա՛չ առնին կո՛ րայցն հանդէս։

Նո՛ր հասն ի վոգւոյ ցլուսաւորչ՛քան զի պհռոմը՛ն քաջ հարեալ. պե՛տրոս վասյն ընդհա՛ս երթեալ՝ի յայնկանդ ելոմն շարժեալ. նըշանակեալ հա րըն խոյտը առ՝ի պե՛տրոս ասէն անիսարկէր. զանո՛նն յիշէր դառն

աղտաստուէր ՚ի գլուխն դար-
ձեալ կանգնէր։

Ընդհեաւ վիմն ելեզեցւոյ զոր
պահեցեր ՚ի հատելոյդ. և կանգնեցեր
՚ի գլուխ ելոյ վանքին սրբոյն աղտա-
ռեելոյ. կանգնեաւ և զմեռ տէր ընդ
նմին ՚ի գլուխն գլուխ սալ ձիրացին.
տակաւ աչացս յոգ աղտաստանս և՝
չար նրման ծանիս գերեզման։

Ո՞վ կամաւ զանկատելին կատե-
ղեաց արձակելոյն. ՚ի յաղագս
այն տանելին կամիս և անուա-
մին. ծառայն զերեւան այն անա-
տանկէր յոգւոյ պղտկէն Քրեստոսո-
զէր. Քո՛ք ազատեալ սիրզ բե-
րանելն յայն ոգ կուրին լոյս ծանչ
զեաց Քրիստէ։

Օրէ ։ Ա-եփսան Մախէոս. ժձէ ։ խզ. 31 ։ Յայն
ժամ ասէ յիսուս ։ Վէրջ. և վախեան ։

Հիգերորդ սաղմոս՝ ձէ ։ Առաւած օրհնութեան ։
Առաց տէր զոհ իմ ։ Խոստովան եղերութ ։

Խօսեցան զինէն լեզուս նենգաւ

ամրաւ. եւ բանիւ ամենեցունց
զիս պաշտելի։

Զայլ կապանաց մարդկան լծել
որ կապեցար ընդ կապել ոչն.
զիս արձակեա յինքնակալէն մե՛
ղաց կապից դժոխայնոյն. որ ընդ
մեղօք պարտաւորին կացեր ամենե՛ր
ի չաւէնն. յորժամ փառօք գաս
հաշրեն ամ դատաստանս զիս ընդ
նոսին։

Պատկառանօք հինն տպաւոյ որ
ձգելցար վասն նորոյ. ջնջեա զա՛
մօթ ամենից լերկին որով զերեա իմ
ծածկեցին. որ նեղեցեր չար ծառա՛
յին ածել ձեռօք քոյ ապտակին.
հար ուժգնակի զդէմս չարին որ
պէս և զիս ես հաշր ուժգին։

Զոհեալ լուսոյ չառաւօտին ի չոր
բաշխեան հրոյ զատիկն. կայր առա՛
ջի գառաւարին ծառայն ընտէր ի
չաւէնն. ի հարցանել պիղատոսի

տէրն ոչ առնէր պատասխանի . զի
վախճառաց պիրքն լցցի էրէ ես
մանր ար ոչ խօսի :

Պաւլիկեանք զատ զինուորացն ար-
ին հանդէսից նախատանաց . այնմ
ոյց զգեսան է լոյս վառաց խբրճե
զօմոց զինեբեամբ արիան . ՚ի ձառնր
լջեալ կառավիէին զդուխն էրէ
գայթ հարկանէին . պչուակ ՚ի վիզց
բռնէին ընդ վուշ մեզայրն բայ
ձոլին :

Պոակալն թերուէից բառնայր ին
բեամբ ընդհայոց խաչին . մինչ ՚ի առ
զի գոզգոմացին յորմ է եղեալ
մանրն առաջին . Եառն ըմպել զի
նի զմբուռեան և կերակուր լնդե առ
խառնեալ . ոյոլ զպղտոցն զառնըն
ձաշակ փոխեալ մեզ բարբր և ա
խորժակ :

Վ երնակացն զրկն զարհուրեալ առ
ոին ընդունէրն մերկացեալ . և ՚ընդ
հանդերձեալն բաժանեալ զանուն

ձանին վճռակ արկեալ. ընձեռան և
պատալն ձանիցին ըստ յայտնապէս
դաւթեան ձայնին. ընդ վայր խա-
չին բնեանցին զնացուն որ
պրեաց ի տապաստակին։

Օրէն։ Ա–եփատան Մափիեսի՝ յիչ։ լիլ. 57։ Խակ
նոցա կալեալ։ վերջ. ելից զառնապէս։

վերեղէզ սաղմս՝ ճժ ։ Խոտովան եղերա-
սեան, զի բա. Ինձ– ցայն փո–նն որ ասէ՝ Բա-
ցէք ինձ զդրունս արդա. կցէզ։

Խոտովան եղերսիւք սեանքն զի
բարի՛ է, զի յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա։

Տպրածեալ ձեռք ընդ ձեռաց
ոչ ընդ ոտից ընծանալեաց.
վայր ընդ վայրի դառնն պրտղոյ
կեանք ընդ մահու փախարկելով.
ի մէջ երկուց աւօրինաց կայր մեր
Յիսուս առաջն օրինաց. զոր ոչ
տեսին այգեկն կռապաց բայց ի
միոյ յաւազակաց։

Ր՞ասէ՝ թէ արեգականն լուսաւն արար զիշերանանն. զի առաւելքն քօղ արկ վերկուսթեան զի մի առնայէ ամէն ա նաւժան. Ի վերջոյն այն նըսեմանայա յորժամ անդամ մեռօք մեռանի. Ի հինեներորդն Ի լայն գարձաւ յոր ժամ մահուանէ մեռնի լուծանի։ Ցօղէր արտօնքըր ցանանալին մայր առատն ար կայր մերձ առ խաչին. յորժամ լուսէր ընձ պատուխն բարեա ուելոյ նը ր մատնին. Եառն բայցի խառնեալ լինի այնմ որ բնիսեանց գեա յանէնի. Եւ Ի վախն վնասակ բարի արբոյց առհասին գանանցոյն։ Խոնձեալ յերկայնէ ժամուն օձին զխորա նախանձ մօրն եւայի. Ի վեցն անկեալ մնարն առաջին հաւ առնական բանիս նորին. Ի այն ժամուն աւերն Ի խաչին զի բառնա ցէ զվերջն նոցին. Եւ յորժամ էլ այգանքն հին եւ գանազանին Ի մէջ.

գրախտն։

Փոխել բարբառ ընդ իմ եւ ելից առ հայր գոչէր. զհնձին կամաւ հօր աւանդէր զհոգիս մարդկան ընդ ելից. Երկիր հիմանէք առանձնացաւ եւ վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ. վիմք ի միմեանց պատառեցան եւ գերեզմանք մանձ բացան։

Բոլորովք իւրեանցն առաջս մատուցանել վասն իմ խաչելոյ. մերով բնութեամբն մեռանիմ առաջս անեղիս խոստովանիմ. կենդանարարիւք իմովք ածելոյ ելիցն ի գերեզմանէ իւր հառաչս. ջրմեղեն մարդկան գալոյն ընդ հօր վաստակել։

Օրէն ։ Ա–եպարան Յովհաննու՝ ձ՚ծ է ։ ժէ. 2 ։ գի՚ տէր ի յուդա ։ վէրջ. հաւ խոսեցաւ ։

Նորին երգ մեծի Ներսէսու ցերեկին ։

Ա՛ծոյզ ոմն ելեալ ի գերեզմանէ որ զգեցաւ զեր մեզ լոյս վաստայ. սրկայր ըզբեւ ի վերնատունն քաջմիտ կարէ

ամր նախատանաց. ամրեկեա յինել՝ն
ըզբնաւրդ ամրոյց ըզտրտմանդիմեն ա-
բեառք ներկայ. և՛ ըզդեցս զուրս
խալին ըզպատմուճանն իմ զայն՝ջին։
Երկնաւոր Թագաւորիդ՝ ի ծոնդ
իջեալ խոտ առնէին. ծածկեալ ըզ-
գետխոյդ կքնտրեն եւ ելիցեսցէ
հատուցանէին. և՛ զիմ առնկեալ միոջ
՝ի գետին՝ ի հնազանդել իսոյոյ չա-
րին. ամ Թագաւորեալ խոյդան առ-
այլ կանդնեացես զիս ամրոյն։
Պատեալ բոլորեալ զի ծայրին յեա
վրձրոյ գաւառային. սուսիկ է-
ան զհայրեալ գայնին վտալն գա-
նից նախատանեցին. զիս որ յոյց
մինչեւ ցրգելոխ յաւօք նեղիմ ան-
հնարին. աւազջոյց գարձեալ կրկ
կին որպէս շնորհօք յաւազանին։
Սրբեալոյդ ամրձնեալ զայրացուն զոր
գեցուցեր ահարօնին. միսան ամ-
սակ՝ի միջոյ եղին մըշակ այգւոյն
խոտակեին. ըզվուշ ամեցոյ հանցես

մինչեն զար յիս ելհատ իմ ի ընչեաց-
ին. և՛ ողջացո զիսոյդ ուսանիլ վերին
ի սովիք մեզայցըն ջնջելեացն։

Օրէ։ Ա-եփսան Մախիեսի՝ յոյն։ լիչ. 1։ Խրիս-
այդ հոգիս։ վերջ. և մայր սրդուցն զերեմեայ։

Ք

Ք՞տան ըմանել զեզ ընկերին եւ ըզ-
բաժանիլ ի ծարաւին. արբեր
կաուաս ի բաղցրացին ձաշակ
սլատգոյն դանտատուն. ըզ զատ-
նալիլն ի մանկտուրիւն. ըզ զան-
ուանել ի ծնողացն. արբեր ի ման-
կան հոգւոյս արիւն. հերձեա՛ ի
բաց հանդերձ սուին և բաղցրացիր
սէր քո՛ ի սիրտ։

Սանձնեալ ծառայ մահաբերին այնմ
որ բնաւաւ ի մէջ գրախտին. փոխան
բարեաց ընկալայ խաչին ի գողգոթա
հաներ սուրն. զիմ առ ի մեզս սուր
կեաւ զոգի և ծանրագոյն բարեաց
բեռին. բարձ ի յուսոյդ ըստ ոչ
խարին հան ի յերկինս յուսասեալ
սեղին։

Ի՞նչ տեսքամբ ժամ երթալն բե-
հեղեցիկ սեր ի խաչն. ևս ձեր
զիտարես նախատելն և կանգե-
ցեր ընդ իմ ըշնամին. զիս ամրացո
ընդ հոգևոնեաս կենդանութիւր քո
նշանին. և՛ ի ծագել յայտ ելոյց
ընտանութեա քոսմ նորին:

Ի՞րանեաց աւուրքին բացեր ընդ
գեռն այնին զրախտին. ևս հա-
ստոց այնոյ նորին կատարեցեր
ընդ խնկոյ ելն. տուր և ինձ սեր
ընդ նմին լսել ընդ ոյժն սուրբ
նին. այսօր ընդ հս հոգևո յայնի ի
հայրն նոյն քո աստուծոյ:

Օրհ: Ա-ետրա Մարիամ ձայն: ժե. ի: Եւ վար-
վարակի: Վերջ. եկեալ ի մեզ յերուսաղէմ:

Բարեբան ես լսել զեզ ի ձեռն հոգևո-
երկրի աստուածնէն. ևս վարդ սրբ
հին ծրինին մեռած ի վայր սրտա
ես ն. սիրե ընդ ոյժն սո շարժէ
ին շարժուած զմեղաշատ սիրտս ի քո

ին. ինչ պատահել վարագույրին
ինչ պատահեա լոգիր պարոնին։
Աղեգակաչն լայս քօղ արկեաւ խա-
ւարանայր միջոյին. և՛ գերեզման-
նէք բանայեն մանրմինք սրբոյն
յառնէին. ինչ խաւարել լուսա-
ւորայն մարթեա յինէն ղօրագ խա-
ւարին. ինչ մեռեալոյն պէք յառնէին
իանպնեա զմեզոք մեռեալ հոգիս։
Աոր սիրոյ պատուխրանին գործով
լընցոյ եղեր բանին. այլօիե եալ ան
հայր յերկին Թնալ լոգեալ որ՛ն
խաչին. ինձ որ հոգեալս հաւատա
ցեան երկրպագեմ քեզ միածին.
Թող լոգեացուցչին հրամանին մի
մշեացին մեղբն աւազին։
Սոքանչի՛ն սանդարամետ՛ն յա-
ւանել սա հայր գհոգիս. որ՛ն
գործոս ինչ՛ եր ներբին՛ն բանս մա
հս և խաւարին. կատեալ գիշեաչ
նին միհաճին հաներ գհոգիան որ
՛ն բանտին. ես գիս հանցես տէր

ընդ նոսին բանտէ մերոց այլք-
մըղկին։

Օմի։ Ա-ե-տ-ր Գ-ո-ւ-՝ մղէ։ խբ. 66։ Եւ
խրթե այգ եղեւ։ Վէղ. առաւոտին զայն։

գձ
ա՞ղբերայն անուանական որ յեր-
ժամուն անմահատարը. բ՚ըմբեռալ
՚ի բէն վըճտակ կըտրիլն ՚ի նորում մեռ-
կոցնին. բայց ղազերա՞ն իմ յայր
բուցանելն. զոր ապրեալ յառաջանին ըմբ-
լուա գարձեալ յայնպիսանին ըմբ-
շնորհօք այլ պրատաւօք։
Յանդգնիմ մեռանելոյն գիտել
հարց իւրոց պատճառն. ըմպատմե ՚ի
նոր գերբեզմանի գիշատել ՚ի մե-
ղաս վերածեա. ՚ի գէր ներքնումն
իջանելիւ ՚ի գերոյն մեղաց վերա-
բեա. ՚ի սուրբ մահս քո բնակե-
լոյ ըստացութեա՞ն զոն հոգւոյ։
Սիրա իմ սա քեզ ապրիպիկ բանդ
ա՞ր ընդ հօր ՚ի սիրելեանն. ո՞ր կամաւ որ

վանքն մարդկան կրեցեր մարմնով պայս առնայր. ինձ լսել արա ըզձայն յայրեսյուլեանըդ. զի կոչ-ման. ընդ ժողովոյն անդ անդրան կայցեն օրհնել ըզքեզ միշտ յաւե-տեան։

Օրէ։ Ա.–եփրան ըսք Յովհաննո՝ ձգէ։ ժէ. 17։ և նոքա առեալ։ վէրջ. յոր խոցեցինն։

Զինէ Ա.յսօր անձառին՝ ասէ տալմս ՀՅՂԷ. նշա-նեցաւ։ փոխ. ի կարդալ խնամ։ և–ապա ընթեր-ցեալ լինի ա–եփրան խալեը–ռեան ըսք Յայնէն, և զինէ ասէ շարական՝ նորոգող։ Իսկ ոմանք ղ–եփրանէ շա-րականն մեծն ասեն. և ոմանք զնորոգողն հոմայն ասեն. համ չո է։ Բայց յորժամ ղպաղպտան շարականն հանգըս-փեան ասես՝ զինէ շարականդն ասէ տալմս ըսք Յայնէն. և ընթերցեալ լինի ա–եփրան ըսք Յայնէն. և զինէ ա–եփրա-նէն ասէ յԱ.տառաժանելզին փոխ մ. զինէ Ա.տառա-ժանելզին՝ Հոգւոյն հանգստ։ և–ոմանք ընդ Ա.տառաժանելզին երբեմն երբեմն ՀՅՂԷն Ա.լսելիչ և մեղադրելզի պոանն. և համ են ասացեալն պոանն. համ չո է։ և–ապա Հոգւոյն հանգստ։ Քրիստոս մեզի Ա.տառաժյ։ և–Հայր մեր որ յերկինս։

Ասեմ ես ոչ ինչ նոր եւ ոչ ինչ ընտրեալ։
Ի փերուն սուտ եկեալ է, սուտ ջուր տալիս։

Տէր սիրէ կացցէ՛ ի խոտանի քուր,
համր սիրէ բնակեցցէ՛ ի լեառն
սուրբ քո։

Ով գնայ անբիծ գործէ զարդարու-
թիւն՝ իսոյ զճշմարտութիւն՝ ի
սրտի խօսի։

Ով ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ-
րում՝ եւ չար ընկերի իւրում ոչ արար։
Ընդխոտին՝ ի մերձաւորաց նա ոչ
առնու. արհամարհեալ է առաջի
նորա չարագործն։

Զերկիւղածս տեառն փառաւոր
առնէ, որ երդնու ընդ ընկերի իւ-
րում և ոչ սուտ։

Զարծաթ իւր՝ ի վարձու՝ ոչ տայ,
եւ կաշառս՝ ի վերայ իրաւանց ոչ
առնու. որ զայս արասցէ՝ նա մի՛
սասանեսցի յաւիտեան։

Տէր մի արտմտութեամբ քով յան
դիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ
քով խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու
տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կե-
ցո զիս տէր ըստ ողորմութեան
քումմ։
Զի ոչ ոք է ով ի մահու յիշէ զք.
եղ, կամ ի դժոխս խոստովան
անիցի ոք քեզ։
Վատառեցայ ես ի հեծութենէ
իմմէ, լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ. և արտասուօք իմովք
զանկողինս իմ ծածկեցի։
Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ աչք
իմ. և մաշեցայ ես ի վերայ ամե-
նայն թշնամեաց իմոց։
Ի բաց կացէք ինձնէ ամենեքեան,

ցլբ գործէբ զանօրէնութիւն։
Լուաւ տէր ձայն լալոյ իմոյ, լե-
աւ տէր աղօթիկ իմոյ. և տէր
զԱնդրուագս իմ ընկալաւ։
Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ա-
մենայն թշնամիք իմ. դարձցին յե-
տս և ամաչեսցեն յոյժ վայրկեանակի
և խռովեսցին։

ակ Բարձր առնեմ զբեզ տէր՝ զի ըն-
կալար զիս. եւ ոչ ուրախ արարեր
զթշնամիս իմ ի վերայ իմ։
Տէր աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ
և բժշկեցեր զիս. տէր հաներ ի դը-
ժոխոց զանձն իմ, եւ փրկեցեր զիս
յայնցանէ՝ որք իջանեն ի գուբ։
Սաղմոս ասացէք առաւն աւուրբ
նորա. եւ խոստովան եղերուք Ա-
շտուածոյ ամենեան նորա։
Արժանաւոր է ի բարեխօսեան
նորա, և կեանք են ի կամաց նորա։

Ընդ երեկոյս հանդիցեն լալիք, ա-
ռաւօտս եղիցի ուրախութիւն։
Եւ առայ ի բարեկենդանութեան
իմում, եթէ ոչ սատանեցայց յաւե-
տեան։
Տէր ի կամս քո եաւր զեղոյ իմոյ
զօրութիւն, դարձուցեր զերես քո
յինէն և ես եղէ խռովեալ։
Ա. բեզ տէր կարդայի, և առ աստ
ուած իմ աղաչեի. զինչ օգուտ
է. բեզ յարեանէ իմմէ, եթէ լիջանեմ
ես յապականութիւն։
Միթէ հնդ խոստովան առնիցի ա-
. բեզ. կամ պատմեսցէ զճշմարտու-
թիւնա քո։
Լուաւ ինձ տէր, եւ ողորմեցաւ,
եւտէր եղեւ ինձ օգնական։
Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն,
կնքեր զինեն զբուրգ, և ինձ զգե
ցոյց զուրախութիւն։
Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք
իմ, և այլմի եւս զղջացայց. տէր աս-

տուած իմ յաւիտեան խոստովան
եղէց քեզ։

 Ա. տուած յանուան քում կեցո
զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ-
արար լինիմ։
Ա. տուած լուր աղօթից իմոց, ունկ
կալ ինձ բանից բերանոյ իմոց։
Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարե-
ցան զքեզ ա. տուած առաջի իւ-
րեանց։
Ահա ա. տուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ի չարիսն
իմ, ճշմարտութեամբ քում ա. տուա-
կեա զնոսա։
Ես կամօք իմով պատարագս մա-
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յաւիտեան ներելոյ լինիլ վրիպե-

ցեր զիս . և՚ ի թշնամիան իմ եռեսս
ակն իմ ։

Ողորմեա ինձ և օրհնեա զիս, երեսեցո զերեսս քո՚ի ինձ և ողորմեա ինձ ։

Ճանաչել երկրի զճանապարհս քո, յազինս ամենայն զկենդանի քոյ ։ Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն ։ Ուրախ եղիցին և ցնծացեն ազինք . զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ, և ազգս երկրի դու առաջնորդես ։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք աստուած, գոհացին զքեզ ժողովուրդք ամենայն ։

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զինեզ աստուած աստուած մեր ։

Աստուած մեր օրհնեացէ զմեզ, և՚ի նմանէ երկիցեն ամ ծագք երկրի ։

գձ Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, եւ դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ. եւ ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա։

Լռեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո, եւ դարձար ի բարկութենէ սրտմտութեան քո։

Դարձ առ մեզ աստուած փրկիչ մեր, եւ դարձո զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ։

Միթէ յաւիտեան բարկանայր մեզ տէր, եւ մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ։

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուցես զմեզ, եւ ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ։

Ցոյց մեզ տէր զողորմութիւնս քո, եւ զփրկութիւնդ քո տուր մեզ։

Լսաւք զինչ խօսի տէր աստուած մեր. խօսեցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ աստուածս իւր՝ և

աս այնոսիկ ցաք դարձեալ են աս
նա սրտիւք։
Սակայն մերձ է աս երկիւղած իւր
փրկութիւն նորա, բնակիլ փառաց
նորա յերկրի մերում։
Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն
պատահեցին. արդարութիւն եւ
խաղաղութիւն համբուրեցին։
Ճշմարտութի՛ւն յերկրէ բուսաւ, ար-
դարութիւն յերկինից երեւեցաւ։
Տէր տացէ զբարերարութիւն և երկիր
մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարու-
թիւն առաջի նորա պնդացէ, դնիցէ
ի ճանապարհի գնացս իւր։

Տէր լսեր աղօթից իմոյ՝ ականջս դե
իմ աս բեղ եկեսցէ, և մի դադարէ
ցաւիդ զերծուա քո լինել։
Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնար-
հեցո աս իս զունկն քո. յորում ա-
ւուր կարդամ աս քեզ վաղվաղակի
լսել ինձ։

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք
իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոխ ջա-
րացան։
Հարայ ես որպէս խոտ և ցամաքե-
ցաւ սիրտ իմ. մոռացայ ուտել զհա-
ցս իմ՝ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։
Պնդեցաւ ոսկր իմ՝ ի մարմին իմ. նմա-
նեցայ ես հաւալտան անապատի։
Եղէ ես որպէս բու յաւերակի.
սքնեցայ ես և եղէ ես որպէս ճըն-
ղուկ վիայն՝ ի տանիս։
Նախատեին զիս թշնամիք իմ զօր-
հանապազ, ես զոլիչք իմ ինեւ
երդնուին։
Զմոխիր որպէս զհաց կերի, և զըմ-
պելին իմ արտասուօք խառնեցի։
Ցերեսաց բարկութեան սրտմտու-
թեան քո, զի զոս բարձրացուցեր
և խոնարհեցուցեր զիս։
Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին,
և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ։
Դու տէր յաւիտեան կաս, և յիշա-

տակ քո տղդէ մինչեւ յաղդ։
Դու յարուցեալ դիմացիս՝ ի վերայ
պիօնի. ժամանակ դիմալոյ նորա հա
սեալ է ժամ։

Ա երգեցողին խնդրուածք իմ առաջի քո ասէ. լսա բանի քում խմաստուն
տրտա գիս։
Մտայեն ազօթք իմ առաջի քո ասէր.
և բանիւ քո վրկեա գիս։
Բղխեցէն շրմունք իմ զօրհնու
թիւն քո. յորժամ ուսուցանես ինձ
զարդարութիւն քո։
Խօսեցի լեզու իմ զբանս քո. զի ա
մենայն պատուիրանք քո արդարու
թիւն են։
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս,
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ վրկու քումմէ տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես արդէս զոչխար կո-
րուսեալ. խնդրեա զծառայս քո, զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Ի վերուն ---ոյս երկիր չկայ, ---
ըսելն ալ։

Ի խորոց կարդացի աս բերդ ան-
ուր, լուր ձայնիդ լսեմ։
Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն
աղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութիւնս իմս քննեա
աս՝ ան, խակ ո կարէ կալ առաջի
քո, մի ՚ի քէն քաւութիւն։
Վասն անուան քո համբերի անո-
ւանդ քո, յոյս
առաջս անձն իմ ՚ի տէր։
Ի պահէ առաւօտս վիճեա Իսրա-
կայ, ՚ի պահէ առաւօտս յոյս
դու խորհէ ՚ի տէր։
Խոստանէ ողորմութիւն բազում,
՚ինդամանէ վրկութիւն, և նա վրդ

Եւ ասաց ինքեան Տէրն Նեղոս
Մեանց Նորա։

Տէր ասէ ամօթից իմոց. ունկն դիր
դիր խնդրուածոց իմոց ճշմար-
տութեամբ քոյ։
Աստ ինձ արդարութեամբ քոյ, և
մի մատուցաներ ինդատաստան ընդ ծա-
ռայ քումմ. զի ոչ արդարանայ ա-
ռաջի քո ամենայն կենդանի։
Հայածեաց թշնամին զանձն իմ.
խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ.
եւ նստոյց զիս ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից։
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զառաջինսն զառաջինս. խոր-
հեցայ յամենայն գործս քո. յարա-
տութիւն ձեռաց քոց խորհեցայ, եւ
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է

աս քեզ վաղվաղակի լուր ինձ տէր,
զի նուաղեցաւ ինէն հոգի իմ։
Մի դարձուցաներ զերեսս քո ինէնէն. նմանիցիմ այնոցիկ, որք լքեալ
նեն ի գուբ։
Լսել ինձ առաւօտուս զողորմութիւն քո. զի ես ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր եւս գնայց. զի առ քեզ տէր հանգուցի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի լշնամեաց իմոց տէր. զի քեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուս ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով աւերակեա զշնամիս իմ. և կորո զամենայն նե-

ղնչս անձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։

Զինի սաղմոսաց՝ ընդդեմ լինի սուբպարան ըստ յոյնին։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի. ԺԴ, 36։

Յայնժամ ըմբռնեալ յիսուսի զժողովուրդն վռւրդան՝ եկին՝ ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն նորա՝ և ասեն. մեկնեա մեզ զառակս որոմանցն ագարակիս։ Նա պատասխանի եւ՝ եւ ասէ ցնոսա. որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է որդի մարդոյ։ Եւ ագարակն աշխարհս է։ Սերմն բարի նոքա են՝ որ որդիքն արքայութեան են. իսկ զսերմն որոմն որդիք չարին են։ Եւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է. եւ հունձքն կատարած աշխարհիս է. և հնձողքն հրեշտակք են։ Որպէս ժողովի որոմնն՝ եւ՝ ի հուր այրի, այնպէս եղիցի՝ ի կատարած աշխարհիս։

բեշտակս իւր, և ժողովեցեն յար-
քայութենէ նորա զամենայն գայ-
թակղութիւնս, եւ զայնոսիկ որք
գործեն զանօրէնութիւն։ Եւ արկ-
ցեն զնոսա ի հնոց հրոյ. անդ եղից
լայ և կրճել ատամանց։ Յայնժամ
արդարքն ծագեսցեն իբրեւ զարե-
գանն յարքայութենէ հօրինից։ Ո՛ր
ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ։ Զար-
ձեալ՝ նման է արքայութիւն երկ-
նից գանձի ծածկեալ յագարակի,
զոր գտեալ մարդ՝ թագոյց. և ի՛
խնդութենէ անտի երթայ վաճա-
ռէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ
զագարակին զայն։ Դարձեալ՝ նման է
արքայութիւն երկնից առն վաճա-
ռականի՝ որ խնդրիցէ մարգարիտս
գեղեցիկս։ Եւ գտեալ մի պատուա-
կան մարգարիտ՝ երթեալ վաճա-
ռեաց զամենայն զոր ինչ ունէր՝ և
գնեաց զայն մարգարիտ։ Դարձեալ՝
նման է արքայութիւն երկնից ուռ-

. Կանչ արկեալ ի ծով եւ յամենայն ազգաց ժողովեալ. Զոր՝ երբեք լցաւ, հանեալ ի ցամաք՝ եւ նստեալ ժողովեցին զաւարն բարին յամանս, եւ զբեղուտն ի բաց ընկեցին։ Այնպէս եղեալ ի կատարած աշխարհս. ելցեն հրեշտակք՝ եւ ժեկնեսցեն զբարս ի միջոց արդարոց, եւ արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ եղեալ լաւ եւ կրճել առանց։ Ասէ ցնոսա յի առաւ. խնդացարո՞ք զայս ամենայն։ Ասեն ցնա. այո՛ տէր։ Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամենայն դըպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից՝ նման է առն տանուտեառն, որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր եւ զհին։

Աւետարան ըստ Մարկոսի. ԺԳ. 26.

Եւ առէր. այսպէս է արքայութիւն <u>բձ</u> <u>դձ</u>
առաւծոյ. որպէս զի այր մի արկա-
նիցէ սերմանիս յերկիր, եւ նինջիցէ

և յառնիցէ զցայդ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն՝ և ապա զհասկն, ապա զցորեանն առատ ի հասկին: Ա՛լ յորժամ տայցէ զպտուղն, վարվարակի առաքէ մանգաղ. զի հասեալ են հունձք: Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւնն աստուծոյ, կամ որո՞վ առակաւ առակեացուք զնա: Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի երկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որ են երկրի. և յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն բանջար, և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչեւ բնական լինել ընդ հովանեաւ նո՛ր ի մուրճոց երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել. և առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ

նոսա, բայց առանձինն աշակերտաց ըն իւրոց մեկնէր զամենայն։

Աւետարան ըստ Դաւիթեան ։ ԺԲ ։ 32 ։

Ա՛ր երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքա- թագաւորութիւն վաճառեցէ՛ք ողորմութիւն. և տուք պարկս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապականէ։ Զի ուր գանձն ձեր է, անդ եւ սիրտք ձեր եղիցին։ Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջ՝ և ճրագունք լուացեալք։ Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որ անկն ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ՛ ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վարվարակի բանայցեն նմա։ Երանի ծառայից այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթուն. ա՛մէն ասեմ ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ

աճցէ՝ և բազմեցուսցէ զնոսա, և
անցեալ պաշտիցէ զնոսա։ Եւ եթէ
յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու ե-
կեացէ՝ և գոցէ այնպէս, երանելի
են ծառայքն այնոքիկ։ Բայց զայն
գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտե-
րըն յորում ժամու գոլ գայ հակէր,
եւ չտայր թոյլ տալ հասանել՝ ի
տան իւրում։ Եւ դուք եղերուք
պատրաստք՝ զի յորում ժամու ոչ
կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ։ Ասէ
պետրոս. տէր՝ առ մե՞զ առակ զա-
ռակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան։
Եւ ասէ տէր. ո՞վ իցէ հաւատարիմ
տնտես և իմաստուն, զոր կացցէ
տէր իւր ի վերոյ զերդ առնուլ իւ-
րոց առ ի ժամու զիերակուրս։
Երանի իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր
եկեալ տէր իւր գտանիցէ արա-
րեալ այնպէս։ Արդարեւ ասեմ
ձեզ՝ զի ի վերոյ ամենայն ընչից իւ-
րոց կացուսցէ զնա։ Ապա եթէ ա

ասել ծառայն այն՝ և սրտի խրատ.
յաճէ սէր իմ՝ի գալ. և սկսանիցի
հարկանել զծառայն եւ զազախ-
նայս, ուտել և ըմպել և արբենալ:
Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յա-
ւուր յորում ակն ոչ ունիցի, և՝ի
ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ
կտրեսցէ զնա. և զբաժան նորա ընդ
անհաւատս դիցէ: Եւ ծառայ՝ որ
գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ
պատրաստեսցէ ըստ կամաց նորա,
արբցէ գան բազում: Եւ որ ոչն
գիտիցէ՝ և արժանի գանի լինիլ գո-
ծիցէ, արբցէ գան սակաւ: Ամե-
նայնի՝ որում շատ տուաւ, շատ
խնդրեսցի՛ի նմանէ. և որում բա-
զում ապանդեցաւ, առաւել եւս
պահանջեսցեն՛ի նմանէ:

Աւետարան ըստ Յովհաննու. Ը. 19:

Պատահեան եւ յուսա եւ ասէ ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ

կարէ որդի մարդոյ առնել յանձ-
նէ և ոչինչ. եթէ ոչ տեսանիցէ
զհայրն զի առնէ. զի զոր նայն առ-
նէ, զնոյն և որդին նմին նման գոր-
ծէ: Զի հայր սիրէ զորդի, եւ զա-
մենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինք
քըն առնէ. և մեծամեծս եւս քան
զայնս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ
որ դուքդ զարմանայք: Զի որպէս
հայր յարուցանէ զմեռեալս և կեն-
դանի առնէ, նոյնպէս և որդի զորս
կամի կենդանի առնէ: Եւ ոչ եթէ
հայր դատի զոք, այլ զամենայն դա-
տաստան ետ որդւոյ իւրոյ. զի ա-
մենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որ
պէս պատուեն զհայր: Որ ոչ պա-
տուէ զորդին, ոչ պատուէ զհայր
զառաքիչն նորա: Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. զի որ զբանն իմ լսէ, և հա-
ւատայ այնմ որ առաքեացն զիս,
ընդունի զկեանսն յաւիտենական:
եւ՝ ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ

վախեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս։
Ամէն ամէն առեմ ձեզ. զի գայ ժա-
մանակ՝ և արդէն խակ է, յորժամ
մեռեալք լսցեն ձայնի որդւոյն աս-
տուծոյ, եւ որք լսցենն՝ կեցցեն։
Զի որպէս հայր ունի կեանս յան-
ձին իւրում, նոյնպէս եւ որդւոյ
ունել կեանս յանձին իւրում. և իշ-
խանութիւն եւս նմա դատաստան
առնել. և զի որդի մարդոյ է՝ ընդ
այն զի զարմանայք. զի եկեսցէ ժա-
մանակ՝ յորում ամենեքին որ ՚ի գե-
բեզմանս կայցեն՝ լսցեն ձայնի նո-
ա, և եկեսցեն արտաքս. որոց բա-
րիս գործեալ իցէ՝ ՚ի յարուԹիւն
կենաց. և որոց չար արարեալ ՚ի
յարուԹիւն դատաստանաց։ Ոչ
կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչինչ.
այլ որպէս լսեմ՝ դատեմ, և դա-
տաստանն իմ արդար է. զի ոչ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս աս-
տուծոյ՝ որ առաքեացն զիս։

Եթէ տեսանէ նեղութիւն կամ տագնապ ի
բերանոյ ընկերի։

ԿԿ ՀԱՅՐ անընդունելի անժամանակ
ՀԱՅՐ անընդունելի անժամանակ
ԿԿ ՀԱՅՐ անընդունելի անժամանակ
տասս

Ա՛ստուած անեղ անժամանակ հայր անընդունելի և անքանակ. որդւոյ պատճառ ծնողութեամբ անճառ հոգւոյն բղխմամբ անբաժանելի բան. սրտիւքս լոգ բեզ գլխաց եւ կայնուիս և տեսից. սիրելոյ քո բեզ ընկերացուածոյս յառնել ի քեզ ընդունելոյ լոյս։

Բանդ որ ի ծոց հօր վիճակին և կենդ պարգեան սկզբնաւորելոյն. սրով երկիր նբ գոյացան աշխարհ լերինս հաստատեցան. հայցեմք ի քէն տէր և փրկիչ ամենակալ և կենցուցիչ. ո՛ Գերազոյն շնորհաց բաշխող երկնաւորաց և երկրայնոց. կեանքն և կենաց սրտի հօր և սրբոյ աթարշակից. խնդրեմք ի քէն ազեխուր բարեաց սրբուցանողդ ծարաւեաց. սրտ։

Դառանիմք ընդ սրունկիդ գիեն

դանաւորելդ համայնից. Երեքսըբեան մուտքու թիւն զհայր և զորդի և սուրբ զհոգիդ. յոր հանգուցեալս վկայսուեալ եւ հաւատով խոստովանեալ. ոչխ:

Երրակի թիւ կանուխեալ յերից անձինս բաժանեալ. երրորդութեամբ միաւորեալ միով բնութեամբ՝ հաւատալ. յորմէ կայ պեալ և արձակիմք և վերջնոյն անլոյծ կապիմք. ոչխ:

Չէակիցըդ հօր զորով վառանդ բեմք անլուռելի. որ լիջեր յարդանդ կուսին զանդամոյինն առեր մարմին. աղաչանօք աստուածածնին անապական բոմ ծընողին. ոչխ:

Երեւեցար մարմնով յերկրի որ՝ի հնոյ անմեկնելի. ընդ հողեղինս բնակեցար՝ ի հրեղինայ երկրպագեալ պետդ. պաղատանօք երկնաւորաց վառաբանչայ քոց հրեշտակաց. ո՛ւ

Ըստ օրինացըն մովսէսի ընծայե-

ցար ՚ի տաճարին . զի ըղբնութիւն
նըս մարդկային ընծայեաց հօր ՚ի
յերկին . խընդրատուածոն ըզ տուր
ձերոնեցին քեզ ՚ի կանխից արձա-
կելոյն . ողորմ :

Թոպաւորըդ հրեղինաց որ ընդ
մարդկան հոգեղինաց . շրջեցար
տնօրինաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդ-
կաբար . որ վասըն մեր զայս ամե-
նայն ՚ի յանձն առեր խոնարհու-
թեամբ . ողորմեա քո ըստեղծ :

Յողորմեաըթս ՚ի հրաժարումըն
ծանուցի քո յաշխարհէ . հայ-
ցեմք ՚ի քէն այրսաւորելոյ և պան
զարհիմք զայս առելոյ . ձանապարհ
ընդ քեզ ելից նընջեցեալդ լեր ու-
զեկից . ՚ի յոմեռանս հօր քոյ ըս-
պաս ընդնընջեցեալըս մեր հանդէս :
Ի վերուստ ըզառն մերոյ սկըզբան մը-
կրտեցար ՚ի յորդանան . զոր շնոր-
հեցեր նոր աւազան ՚ի մկրտու-

քդ
դդ
մար

թիւն մեղաց մարդկան. հայցմամբ
կըռնին կարապետին մեծին ի ծը-
նունդըս մկրտուչին. ի յօմ ։
Լուսաւոր ձայնիս յերկինից գթեղ
դասանեաց հայր էակից. պարտնա-
կեալ հոգին ինձեա առ հանմատոյ
իւր հանդուցեան. ընդմիլտուեալս
նովին հոգեւոյ յորդեգրութիւն
հօր հաւատալ. ի յօմ ։
Լուսաւոր մեղաց հալածեցաւ լոյս գի
ուսմեան քեւ ծագեցաւ. խայտ-
ուած օճին բնիկեցաւ հիւան-
դութիւն մեր ողջացաւ. կենդա-
նարարդ մեռելոց եւ լուսաւոր
խաւարելոց. ի յօմ ։
Ծնողութիւն անուն առ ի հօրէ որ
բնորեցեր ի յաշխարհէ. լուսաւո-
րիչ տիեզերաց ընդառաջ բնորեալ
աշակերտացն. պարգեւօք առաքե-
լոցն լիով յարուցեալն մեր եղե-
ցոյ. ի յօմ ։
Վերայ ի վենաց լոյս ի լուսոյ որ

բանեղծեր զմեզ ի հոգւոյ. նորոգե-
ցեր զանձեամբ կըրկին ծնընդեամբ
սրբոյ աւազանին. զոր կեցուցեր
շնորհս քոյին ի մեհուանէն այն
առաջին. ի յօժ :

Հոգեով լուցեր զմարդն առաջին
զոր կնոքահայր խոսքեամբ հարին.
ըզնոյն հոգի բանիս քոյին հեղեր
յանդիմս մեր վերըստին. նաիլին հոգ-
եոյ առըք և՝ բարւոյ առաջնորդեա՛
հոգւոյ սորին. ի յօժ :

Զայնեցեր առ զանգատս որով ե-
տուր մեռելոց յոյս. կենդանուհա-
մեամբ հնչմունքդ կենդանացան
ոսկր յարդամանին. կենաց ձայնիւս վեր
ջին փողոյն կոչեա՛ ըզամս յայլում հո-
գին. ի յօժ :

Ղօղեալ ստրեայդ պահանկ մեհու
ի կենարար ձայնին լսոյդ. արդա-
պէս զոգի ընդ բանին ես ընդհեռ-
եալն ըստ հրամանին. իշխանք օդոյն
այս ստրեացեն զհոգի ստրա մի ար-

պելցէն. 'ի յոմեռանա հօր քոյ լա-
ան ընդունելոցեալըս մեր հանգո։

Ա՛ամենայն մարդկեղց և ճանա՛ ակ
պայմ խառարելոյ. հրամխրե- գկ
ցեր զնոսիկ լուսոյ 'ի բերկնային հաղ- զա
ամենա քո. ընդ զուարճալից անդ
ժողովից արժանացո ընդա զաուց.
լի լսասերօք մոց յանուանս ընդ
իմաստուն սուրբ կոյանայն։
Աերամ բնութեամբ զոր ընդեցար
'ի վայր խաչին բերեռեցար. լու-
ծանելով զմեզ 'ի մեղաց 'ի նախա-
հօրըն կապանաց. լոյծ և զոսա 'ի
յանցաներց վնասն քո սուրբ հա-
հատոյց. լի լսա։
Ձօտ կամաւոր մահու խաչի եղար
'ի նոր գերեզմանի. երեքօրեայ
թաղմամբ յերկրի նոր ընտեղծեր
զմեզ կենդանի. զնջեալ ընդ քեզ
'ի հոգ մահու վերանիշեա ձայնիւ
հոգւոյն. լի լսա։

Ա՛ստեղ կանա՛ն են խոչընդոտից
եւ ոչնչին արուեստից. Իբր
զմեռեալ անյո՛ւսալից զի կենդա-
նի՛ յաւիտենից. վասն նոցին
սուրբ արուա՛ծոյ մարդեա՛ զգաս
՚ի յանցանաց. ղի լսես։

Ե՛րժեղ հնա՛ն նորին ոգւոյ ՚ի
տեսանել զոգեղ ներքնոց. հա՛ներ
զհոգիան ար ՚ի բանտին կա՛պեալ
զիշխանըն մահաձին. ընդ հանգու-
ցեա՛լ հոգիս սրբոցն հանդո զհո՛գիս
նընջեցեալ ոյս. ղի լսես։

Ո՛ւրախութեա՛մբ զօրք երկնային
երկնից երկիր իջանե՛ն. յորժամ
յարեա՛ր ՚ի մեռելոց ոյս ծագե՛ցաւ
արարածոց. սո՛ւրբ յարութեամբ
քո կենարա՛ր յարո ընզա՛ ՚ի կեանս
անմահ. ղի լսես։

Զո՛հանդուրժեա՛լ պահապանդ ՚ի
երկիւղէ՛ երկնաւորացն. ո՛րք ա-
հեղս ահին կանանց էին՝ մահ
լուծաւ մահկանացուաց. սա՛ որ

մահու քո տրնկանից լեզի կենացդ
հալորդանից . լի լար :
Պարակեան անմարմնական՝ աս
կենաւոր սուրբ գերեզմանեն . տան
աւետս այգի մարդկան վանքն կե
նայն յաւիժական . գաւառութեա
պարուց նոյին լցնլնջեցեալ յորդն
վերջին . լի լար :
Զահաւորեալ նշան խաչին յարե
նելից վայելեալ ծագին . հաւատա
ցեալքն ի քեզ բերկրին և ուրա
ցողքն կոծեցին . գերկրպատուա
րուց խաչին պայծառացս լուսով
նորին . լի լար :
Ոսկի գործեալ երկնաւորաց գան
աւանչի քո նախընթաց . գլինտ
րեալս քո ժողովել քեզ ընդ ա
ւանչ բերեն ամպով . ընդ արա
նեաց օգտակարից խառնեա ընդա
սուրբ երամից . գաւառութեա ընդա
վերնոյն երգել ըզփառս ընդ գր
ստիճնոյն :

Աստուածէն առնէք երկրի յոր-
ժամ վատօք գան հայրենի . սրե-
գական լոյս խաւարն ընծայեն աս-
տեղքըն նըւագին . ըզայս յաւուրն
անեղեկի լուսաւորեա լուսոյ քո-
յին . գաւառ :

Վ Ըննական զօրացըն պետ վոլէ
բարեաւ աւետաբեր . սրիք մե-
ռեալք ոյք այդմայ քանզի ահա
եկըն վեհայ . ընդ հարանցեալ
մաքուր հնգուոյ կարգեա ընդա՛ւ
Թիւ սըրբոց . գաւառ :

Տիրական յամենայն նըւտիս յարա-
բացոց երկրպագիս . արդարութ-
գաշխարհ դատես վարձս լաւ գոր-
ծոց հատուցանես . յայնժամ շնոր-
հեա ողորմութիւն ընդՀեցելոյս մեր
Թողութիւն . գաւառ :

Բանեալ մարդկան ազգ ժողովին
ոյք յաղագայ ծննեալ լինին . եւ
հրեղինաց գայթ երկնային համանձ
գաւոյն վայրաբերին . ի յայնմ՛ ա-

հեղ հրապարակին հիշեա ընդ աչ
յօրն ահագին. գ՚սա։
Ցուցանել ն գաղտնիք մարդկան իւ
րաքանչիւր որ գործեցան. բարեաց
գործողքըն պսակին հանդերձեալն ՚ի
հուրն անշէջ մատնին. յայնժամ
հիշեա զարար բարին գործըք մե
ղայցն ջնջեացին. գ՚սա։
Խնամին պատկ. զանազանեա՛լ
եւ պատմուճանիք լուսափայլեա՛լ.
սուրբ վկայքն ՚ի գլուխ եդեալ և
արդարոցըն զարդարեալ. հաղորդ
արա հայցմամբ նոցին լըսա լու
վատաց նոցին. գ՚սա։
Փառաց ՚ի վայրս բարձրանա՛ն ա
ջակողմեանքըն վերանան. յորժամ
լսեն զերանական ձայն օրհնու
թեան ՚ի բէն կոչման. նըմնջեցե լռա
ւոր լսելոց զաստուածգոյն բար
բառդ. գ՚սա։
Քահանայ՛ք եւ ժողովուրդ հայ
ցեմք ՚ի բէն տէր բարեգութ.

ընդ ելանելն հաւանաւ ընկա-
կան լսել նովին յուսալ. յերու-
սաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
քայքն ժողովին. վասն վերծին
միշտ ընդ նոսին երջանկութեանն
երեսաց անձին։

Ո՞րարդ է եւ մարդասէր անուն
կալ եւ քաղցրագութ. որ պարզ ապ
ի սուրբ վերից ածէր զանասունսն ար-
քայութեան. ընդ սրտից ա-
նաբեկից ածէր սիրանուէր զվեր
նըն ելանելն. ողորմած ածէր ո՛չ
տրամաբանից հոգւոցըն մեր ընդ
ցերեկս։

Յորժամ զերեսն երկնից կատարի
ոգ զայնմ աւուր մեզ պատահելոյն.
մարգարէական բանիքըն յայտնի
առաքելոցըն վճարեն. ողորմ։
Ի վերին ընդ երանելոյսդ ի բնակ
կատարելոյն հրեշտակաց. ոչ ե-
նովք եւ ընտիրս ելանէ ցերկիր

ցեան այլ եհատերպ. ի դրախտէն
եդեմական ապիծատացեալ այր
ժ՚նատէս. ոլոր։

Թատուր վտառց բրիտոնեա
ից ժամանեալ գան ի Յերկինց. ի
վերայ Թեռց հոլմեաց քո հայ-
ելնի կերպաս բանիք. եւ առնե՛ս
հրաման ըձուխեալ մէ ըզբնաե-
թիմն սրտից մարդկան. ոլոր։
Ի գնել բեմի՛ն բազկի՛ վեհա՛ն
եւ անապատուել զ՚ըզատրն. գալ
սիեղեան վտալի՛ն գոչէ՛ սուրբ
ամենայն անդ հա՛ւատալն. արդա-
ր՚ց գասրէ՛ն բերկրի՛ն խակ մեղ
սանէրեալն Թ՚խանձի՛ն. ոլոր։
Յորժամ հընչի՛ւն վտալ՚ն լինի
ևզեւտանի՛ն գիրըն յայտնի. ճայ
ատա՛յմ սրտեա՛յ խաչի՛ն յարե-
ւելից վտալե՛ա՛ ծագի. հրեշտա-
կա՛յ գասնէ՛ ծա՛ւալի՛ն հրեշ-
տանիւթեամբ պատե՛նակի՛ն. ոլոր։
Ա՛հեղ խոհո՛ւրտ ըզ.քահա՛նայի՛ն

բանկանատարած կայ՝ ի՛մ բեմին. ա-
ռաջի՛ս տուբս սե՛ղանոյն հատ չի
ջանի խաւա՛ր մերժի. ալրտուեալ
հոգի՛ քն ուրա՛խանոյն գի լծո-
դեալ մեղա՛ց լինի. ոտար։

Ամեն՛ս առուա՛ծախօյս և ա-
հարօն լրե՛ւոտին. մոլորե՛ք քն
խարա՛կելո՛յ և քահանա՛յք հին ո՛չ
լինին. յառաջագո՛յն մեզ ձա՛ն-
նոցի՛ն և ըզ գանձա՛ս տուբս
ա՛ծնող, ի վերակոչմա՛ն մեզ
յա՛յտնեցի՛ն յանապատին հե-
ռա՛կին. ոտար։

Տլտումահատ լոյ չարչա՛րանօ՛ք ի
յանձն առեր ըզմա՛հ խաչի՛ն. և
վայել՛ն բարձ՛ր եղե՛ր վանդ
ադամոյ նախա՛ատեղծին. ոտար։
Զոհտուեցա՛ն զօրք ե՛րկնայի՛ն
յոժամ առնո՛ւն զեր լի՛ խաչն.
արեգակա՛ն լոյս քո՛ զ արկեա՛լ
և լոյս լուսնի՛ն նըւա՛զեցա՛ւ. յո՛
հեղ վտա՛ց աւուա՛ծոյդ ա՛

ամենայն ինչ ի ձեռն նորա եղեն, եւ առանց նորա ոչ եղեւ ոչ մի որ եղեւ: Որ յնմա կեաց էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան: Եւ լոյսն յաւիտենից ի խաւարի լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ: Եղեւ մարդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս: Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ: Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ: Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ: Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան: Որք ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա: Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յակամայ կամաց, եւ ոչ յանդաստանէ մարդոյ, այլ յԱստուծոյ ծնան: Եւ Բան մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ:

Եւ ամենայն ինչ, ի նմանէ եղեւ եւ առանց նորա ոչ եղեւ ոչ մի որ եղեւ, յորում կեաց էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան, եւ լոյսն յաւիտենից ի խաւարի լուսաւորէ, եւ խաւարն զնա ոչ կալաւ: Եղեւ մարդ մի առաքեալ յԱստուծոյ, որում անուն էր Յովհաննէս: Նա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքեան հաւատասցեն նովաւ: Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր ճշմարիտ լոյսն, որ լուսաւորէ զամենայն մարդ եկեալ յաշխարհ: Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ: Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա ոչ ընկալան: Որք ընկալան զնա, ետ նոցա զիշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել հաւատացելոց յանուն նորա: Որ ոչ յարեանց, եւ ոչ յակամայ կամաց, եւ ոչ յանդաստանէ մարդոյ, այլ յԱստուծոյ ծնան: Եւ Բան մարմին եղեւ, եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս նորա, փառս իբրեւ միածնի յհաւր, լի շնորհաւք եւ ճշմարտութեամբ:

տեսանելն քո օգնեա՛ ինձ ։
Ելն եհա՛ս օր վախճանի իմոյ.
լար՛ս աչեր ու ոչխարութիւն.
ակա՛ս բա իմ խոստիցն չիս. և ոչ
կեր՛ակ իմ ցամաքեցաւ. օգ ։
Ի մահի՛ն ձա իմ զարհուրելին վիս,
պահանջո՛ղք հոգւոյ իմոյ. ոչ
նեղի՛ն զիս ձայնատարին հեռաւոր
զոր ոչ գիտէի. օգ ։
Նայեցա՛յ և ոչ ոք էր որ օգնէր
ինձ. սպասեցա՛յ յոմ փրկիչ
թեան իմոյ. ցընծացայ՛ հոգի
իմ յաւիտեանն քոյ. օգ ։
Գիտեա՛յ ես ի գիր կենդանու
թեան. և մեկնեցա՛յ երկայ առ
արարիչն երկնի և երկրի. օգ ։
Յանդգնեա՛ր և յանել լուացի,
հեռացա՛յ խոնարհ խոստո
վիս. ճաշակեցի՛ զոյ մահուրիմ
պտուղն. հոգեա՛յ պատիր
բարերար առեղծուածէ. օգ ։
Յանձնաւոր՛ն հոգւոցս ի մարմ

նոյա, ՚ի քակտե՛ս դեղեցիկ շինե-
ուածոյս. զարհուրե՛մ ՚ի տատա-
նե՛ից Թագաւորին. Թէ պահան-
ջե՛ս մինչ զաւակէն պատուհ-
րանին. օգ։

Կոտածե՛ն մարդասպեա՛ն ես իմ
Մատս. յայնմ աւուր՝ս էր ահեղ
առնին, զի նա պարա՛ս էր ի քո մէ
զատուցորդս. օգ։

Սոսկալե՛ս է որ վախճանին, և՝ ա-
հե՛ղ որ զատնա՛նին. յայնմ
աւո՛ւր ահեղ պատճառնին, զի նա
պարա՛ն քո մէ անուա՛ս առնէր.
զի պատկե՛ր եմ բարեբար սահ-
ման. օգ։

Զանհաւա՛ր զատուածն զատ-
ուրէք տեսի, ե՛ս զարհուրե՛ցա՛յ
զի անպատրաստ եգիտ զիս, ՚ի հրա-
մանա՛ց քոց Թագաւոր յաւիտե-
նից. օգ։

Ա՛ստուածա՛ծ՝ն անարատ մա՛յր
տեառն ե՛ս կոյս սուրբ. բարեխո՛ս

աեա՛ք առ որդին քո՝ մահ ծին. զի
վըրկեսցէ՛ք զմեզ ի սպառնալեաց
գեհենին. և՝ պարգեւեսցէ՛ք մեզ
զերկնից զարքայութիւնն. և՝ հան
գուսցէ՛ք զհոգիս մեր ննջեցեալ
ցըն. օդնեա՛ք և մեզ։

Մարտ։

Հոգւոյն հանգուցելոց քրիստոս
աստուած՝ արա հանգիստ և ողոր
մութիւն. և մեզ մեղաւորացս շնորհ
հեա զիմաստութիւն յանցանաց։

քրզ Եւ և ս խաղաղութեան զտեր աղա։
Վ ան հանգուցեալ հոգւոյն աղա
չենաք զինչ ոչ ինչ մեր քրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարան դասեսցէ. և
զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմու
թեան իւրոյ։ Վ մենակալ տէր աստ
ուած մեր. կեցո և ողորմեա։
Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողոր
մա՛ղ Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխա
կալ և բարեգութ՝ զիմաք քո արար

. չարան սիրտէ՝ ի հոգիս հանդու-
ցեալ ծառայից քոց։ Ցիշեա յաւուր
վճռի զալստեան տիրայու[illegible]եան քոյ։
Ա[illegible]րա արժանի ողորմու[illegible]եան քա-
ւու[illegible]եան և թողու[illegible]եան մեզայ։
Դառաւորեալ պայծառացո ընդ սբա
քո յաջակողմեան դասուն։ Զի դու
ես տէր եւ արարիչ ամենեցուն.
դառաւոր կենդանեաց և մեռելոց։
Եւ քեզ վայել է փառք իշխանու-
[illegible]իւն և պատիւ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Եւ ապա ասէ օրհնու[illegible]իւն ընդ պատշաճի աւուրն,
հա՛ ի յայնէն. և զինի՝ մաղթանքն, քարոզն, և
աղօթքն։

Մաղթանք տէրունական տօնից։

Փառք հրաշալիւտ ծննդեան քո
տէր. զօրհնեալ և զփառաւորեալ,
զհրաշալի և զյաղթող գծնունդ քո
աւուրս օրհնեմք և փառաւորեմք։

Մարգասէր տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօր քոյ և կուսի՝ և վասն խաչի քո պատուականի, ընկալ զաղաչանս մեր. և կեցո զմեզ։

Որպէս ասա և յամենայն փոխ փերուանին ըսփ պաղշմի ասուրն. ին յայտնութեան, ին գալստեան, ին փոքրիկութեան, ին մանկութեան, ին խաչելութեան, ին յարութեան, ին յարութեան, ին համբարձման, ին գալստեան հոգւոյն սրբոյ, ին պայծառակերպութեան, և ին ի փոխ սրբոյ խաչի և երկրորդ։ Բայց ի գալստեան հոգւոյն սրբոյ՝ ըմարտասէր փերն այսպէս ասա։ Մարգասէր տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօրն և կուսի. և վասն խաչին պատուականի՝ ընկալ զաղաչանս մեր. և կեցո զմեզ։ Զի սխալին՝ որ ասէն ասա հոգին սուրբ, ին մօր քո կամ խաչի քո։ և- ի փոխ երկրորդ ասա, փառք աստուծոյ քո տէր. և այնը որպէս ի վերոյ։

Մաղթանք ի ժամս Սրբոց։

Բարի խոստովմեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին, և յամենայնում վկայիցն. սրբոյն առաքեանցն նախասացիցն, և սրբոյն պրկտոսի մերոյ լուսաւորչին։ Յիշատակս և ազօթիւք սրբոց (այս անուն,) որոց այսօր է յիշատակ։ Եւ վասն խաչի քոյ պատուա-

. կանխ, տէր ընկալ զաղաչանս մեր.
և կեցո զմեզ:

Մաղմոս պահոց:

Երէկ Քրիստոս է իմ աստուած, և վա-
ռատր առնեմ զաս. աստուած հօր
իմոյ, և բարձր արարիչ զաս: Մար-
գարէի տէր:

Ցուր վասն աստուծոյ, տուր օրհ-
նութիւն մարդասիրին Քրիստոսին
յաւիտենից, որ փրկէ զծառայս իւր
և կեցուցանէ: Մարգարէի տէր:

Դու ես տէր մեր, դու ես Քրիստոս
փրկիչ մեր. զբեզ օրհնեն անձինք
մեր: Մարգարէի տէր:

Բարձրացաւ ելջ իւր իմ յաստուած
փրկիչ իմ. հաստատեցաւ սիրտ իմ
ի նէր՝ տեսանել և հաւատալ: Մար-
գարէի տէր:

Խաղաղութեանց տուող Քրիստոս՝
զխաղաղութիւն և զերկնային ողորմ
ութիւն քո պարգեւեա մեզ Տէրդ
ծառայ քո: Մարգարէի տէր:

ԽԷ - Յոյս կենդանութեան, յոյս և ապա
գձ էն վրկութեան տէր յիսուս վըր
կիչ. վրկեա և փրկուեցո զցաս
անձին իմոյ: Ամրպատէր տէր:

Խ- Եկեցեն ազօթք մեր ՚ի տաճար
գկ սուրբ քո. խոնարհեալք ունկն քո ՚ի
խնդրուածս մեր: Ամրպատէր տէր:

ՂՒԷ Լուր մեզ տէր լուր մեզ, ասուա-
դձ ծային ողորմութեամբ եւ գթու-
թեամբ քո խնայեա յարտասուս քո:
Ամրպատէր տէր:

Քարոզ՝ ըստ ութեան և ըստ կանոնացն:

Վ- Ամն ՚ի վերուստ խաղաղութեան
իկ և փրկութեան անձանց մերոց, ըզ-
տէր աղաչեսցուք: Տէր ողորմեա:
Վ- ամն լսելի լինելոյ աւետեաց
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զտէր
աղաչեսցուք:
Վ- ամն թաւիչ և ներող լինելոյ աս-
տուծոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց, ըզ-
տէր աղաչ:

Վասն Թողլոյ մեզ զամենայն յան-
ցանս մեր, զիմաց և զակամայ, ըզ-
տէր աղա։
Վասն զի մի լինէ խոտանան գտանի
գինք յաւուրն պատասխանատուու-
թեան, զտէր աղա։
Վասն հոգւոյն հանդուցեալոյ՝ որք
ձշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ի քրիս-
տոս ննջեցին, զտէր աղա։
Եւ եթա միաբան վասն ձշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ, զտէր աղա։
Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն
աստուծոյ ամենակալին յանձն ա-
րարցուք։
Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր
ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. ա-
ստացուք ամենեքեան միաբանութիւն։
Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողոր։

Աղթք։

Տէր տուողեան և գոյացուցիչ գի-
շերոյ. որ արարեր զտիւ՝ի գործոյն
բարեգործութեան՝ի փրկութիւն

անձանց մերոց, եւ զիւրեր ի հան
դիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնու[թ]եան
մերոյ: Իսկ այժմ զարհմուցեալ բա
ցեր զբերան մեր յօրհնաբանու
[թ]իւն՝ ահաւոր և փառաւորեալ ա
նուանդ քոմ սրբոյ: Ընկալ և այժմ
պաղատանս մեր, և յաջողեա մեզ ա
զիզ հաւատով և առաքինութեամբ վա
րուք ի նոյն պաշտօն քո կանխել
միշտ. և նովին կանոնիւս անդադար
փառաւորել զՏայր և զորդի և զսո
հոգի. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Ձքեզ, որ յաւիտենից գիտաց և մարդ
դաստեր տէրդ ես, պաշտեմք հանդա
պատ, զի զօրացուսցես զմեզ օր ըստ
օրէ կալ ի կարգի կրօնաւորութեան
մերում, թեզբեւսցո տէր՝ զբաղդը
լուծ քո՝ զոր եդեր ի վերայ մեր.
զի կարասցուք կալ ի պատուիրանի

քում, և զհաճոյան առնել առաջի
քո յամենայն ժամ, ՚ի տուէ և ՚ի
պիշերի։ Հրեշտակային երգակցու-
մեամբ զբեզ օրհնել՝ զբեզ գովել ը
եւ քեզ պոհսումխան և փառս մա-
տուցանել ամենազօր տէրս մեր Յի-
նըզ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն։

Մաղմոս։

Ամենայն երկինք և օրհնութիւնք և եր-
գոց հոգեւորոց անդադար փառա-
տութեամբ զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգի։ այժմ և միշտ և յաւիտե-
նից։

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս քրիստոս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Ֆարոզ Երիքե պապեն, և Տէր ողորմեայն կանոնացն։

Վասն ՚ի պիշերի և ՚ի տուընջեան, առ
և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ ըզ- գ.ձ
բան տեառն՝ զտէր աղաչեսցուք։

վասն չտանկանելոյ մեզ ի մորթե-
լիքեն, որում ոչ կարելի հանդե-
ժել զմեր ասել։

վասն ամբիծ և անթատասրտու կամ
մեզ առաջի սիեզ առնելն քրիստո-
սի զմեր ասել։

վասն առաջնորդելոյ մեզ ի նուա-
հանգիստն կենացդ անվախճանիդ զըմ-
մեր ասել։

վասն արժանի լինելոյ մեզ վերջին
կոչմանն և երկնից արքայութեանն
զմեր ասել։

վասն հոգւոցն։ եւ լաւ։ Զանձինս։

Ողորմեաց։

Աղօթք։

Ի դիշերի և ի տունջեան և յամե-
նայն ժամս գիտեզ ապաշխարիմք՝ եւ ի
քէն խնդրեմք մարդասէր տէրն մեր
մեզ առաջի սիրիդ մեր. խոնար-
հեացի առնել զմեզ ի խնդրուածս մեր,
զի մի առնայր լցցին վաստակք ծա-
ռայից քոց. այլ համարեա զաշխա-

տուն Թեսաղոնիկեցւոց, եւ յերկրորդ առաքելական
գրեան, եւ յարտաքսութենէն ի Պատմոս կղզի
տուն Յովհաննու Ընկալաք զայսոսիկ եւ
զամենայն աստուածային գրոց, եւ հաստա-
տուն գտաք զհաւատս մեր, եւ հաստա-
տեալ զայնմանէ ըստ առաքելական
աւանդութեան մերոյ. զոր եւ դուք ընդ հովանեաւ
պահեցէք զմեզ որպէս բնիկ ազգս. զօրացար զմեզ
տէր զօրութեամբ քումով եւ զամենայն հոգւոյդ.
զի զքեզ միայն գիտեմք ճշմարիտ Աստուած.
եւ ի վերայ այսմ հաստատեալ եմք ի հաւատս
քում սրբոյ, զի ի քո վերայ կարծեցաք
եւ ի քո անուն մկրտեցաք, Հօր
եւ որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեան յաւ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հոգիս քաջ հովիս բարի եւ յաւէտ
աննախանձ նպատոյ եւ այդ արա քա-
նաւոր հօտի քո, զոր ժողովեցեր
առ քեզ զմտաւորեամբ քովք: Զի քո
առաջի կայմք մեք, եւ առ ի քէն ո-

զրամբ թեանցդ եւ զիմ թեանցդ
անձն ունիմք: Զաւետեաւն օրհնեա,
զաւետեաւն խնամոյդ, զաւետե-
աւն լուսաւորեա. եւ աւետեսցուն
պարգեւեա զերկնից արբայութիւն:
Վասն զի դու ես աւր կենաց, և աս-
տուած ողորմութեանց. և քեզ վա-
յելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ, այժմ և միշտ և յա:

Մաղթանք:

Ի գիշերի և՛ ի տունջեան և յաւե-
նայն ժամու անդադար փառաւո-
րեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գի, այժմ և միշտ և:

Ձարոզ. Մի՛ նախանձիր, և խոտորեսցես կանոնացն:

Վասն պարզեւելոյ զկնոջս մեր և՛ ձօ-
նելոյ զնա ի սուրբ զաւետարանի
ծառայութիւն՝ զտէր ո-
ղորմեսցուք: <u>իբ</u>
Վասն զի դու ես աւր կենաց, զտէր ո- <u>իե</u>

հոգին և առաքինի վարս՝ զտէր ա։
վասն պահելոյ զմիտս ընդ հոգեառա-
ւելութեան աջոյն խորոյ՝ զտէր աղա։
վասն խորտակելոյ զհակառակորդն
վազվազական ընդ ոտիւք մերոյք՝ զտէր
աղա։
վասն հոգւոյն եւ եւս։ Զանձինս։
Ողորմեաց։

Աղօթք։

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամե-
նայն արարածոց երեւելեաց եւ ա-
ներեւութից։ Ա՛ռ քեզ կարդամք
յամենայն ժամ. զի ընդ ամենայն
տեղիս ես տէրութիւն քո, և արքա-
յութիւն քո ամենեցուն տիրէ։
Շնորհեա մեզ երկիւղիւ՝ ի պաշտօն
քո կանխել հանապազ, սիրել զքեզ
՝ի բոլոր սրտէ և՝ ի բովանդակ մտաց,
և յամենայն զօրութենէ մերմէ պա-
հել զպատուիրանս քո։ Համբաւա-
նալ առ քեզ զձեռս մեր՝ ի սրբու-

թիւն առանց բարկութեան եւ երկմտութեան, եւ պատրաստ ի քեզ ընծայելոյ եւ ընդունելութեան, եւ զառաքինութիւնս ոչ ծածկելոյ. վասն զի ոչ ես աւելի ինեաց եւ առաւելութեան. եւ քեզ վայելէ զառաքինութիւնս խնամելոյ եւ պահպանել, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեան։

Խորագրութիւն ամենայնի։

Քաւիչ ամենայնի եւ յոյսդ ողջ առաքեալ եւ ճանաչել երկնից ամենայն ծանր երկրպագութիւն. եւ զառաքինութեանց ամենայնի ընդունելոյ եւ ընդունիլ. Հանապազոյ եւ անդադար աւետարանել զքեզ

ապրեցա. քանի բարեացդ ։ Որոմ
և զմեզ մեծի շնորհացդ արժանաւ
սրտաբացեա, ամենայն ինչ ճշմա
րիտ և իմաստուն. քո, աստուած
մեր և ամէն մեր և միայնիչ յիսուս
քրիստոս ։ Որ է օրհնեալ քոյդ հօր
և քոյդ սուրբ հոգւոյդ. այժմ և ։

Ամէն ։

Յերգս օրհնեալ Թեւոն և Ի ձայն ասել
զասոյ սեղանապահ վասն սրբոյն ըզ
հայր և զորդի և զսուրբ հոգի, ։
այժմ և միշտ և յա ։

Քարոզ Ողջոյ, և Խնդրուքեան կանոնացն ։

վասն գոհանալոյ մեզ զքեզնմէ եւ <u>բձ</u>
<u>դձ</u>
զաղաչանաւք մեզ ի քոյդ սուրբ սեղա
նէ սմանէ՝ զոր ետուր ողջակէզութ ։
վասն միութեան զմեզ ի միմեանս
Թեղել մարդկան եւ յորդայմէ
սատանայի՝ զոր ետուր ազա ։
վասն սիրելոյ անձանց քրիստոնէ
ից և սանց հաւատացելոյ՝ զոր ետ

ՎԱՆԱՆ ՈՐՔ ՅԼԵՐԻՆԱ ՅԱՅՐԱ ԵՒ ՅԻՒՐ ՊԱՏԱՐԱ ԲՆԱԿԻՒԱԼ ԵՆ ԱՒՐԸ ՀԱՒՔՆ ՄԵՐ՝ ՔՈՒԷՐ ԱՂԱ։

ՎԱՆԱՆ ՈՐՔ ԱՇԱԿԵՐՏՔ ԵՒ ՕՐՀՆՈՂ ԹԵԱՄԲ ԿԱՏԱՐԵՆ ԶԱՄԵՆԱՅՆ ԺԱՄԱՒԱԿ ԻՒՐՈՑ ԽՈՐՀԵԱՆՑ՝ ՔՈՒԷՐ Ա։

ՎԱՆԱՆ ՀՈՓՈՑՆ Ի ԵՒ ԽՈ։ ՉԱՆՁԻՆԱ։

ՈՂՈՒՄԵՈՑ։

ԱՂՕՔ։

ԳՈՀԱՆԱՄԲ ԳԻՒՆ ԱՒԷՐ ԱԱՌԱԱԾ ՄԵՐ, ՈՐ ԶԱՐԹՈՒՑԵՐ ՂԱԶԳ Ի ՀԱՆ ԳԱՏԱՒՆԷ ՔՆՈՑ ՇՆՈՐՀՈՒ ՈՂՈՒՄՈ ԹԵԱՆ ՔՈ։ ՉԱՐԹՈ ՂՈՒՈՒ ՄԵՐ ԱՐ ԴԱՌՈՒԹԵԱՄԲ ԱՒ ՔԵԶ ԱՒԷՐ ԱԱՌԱԱԾ ՄԵՐ, ՔԻ ԱՒՑԷՆ ԱՉՔ ՄԵՐ ՂԻՐԻՈՒԹԻՒՆ ՔՈ։ ԵՒԵՑԵ Ւ ԲՆԱԿԵՑԵ ԱՒ ՄԵԶ ԱԱՌԱԱԾՈՒԹԻՒՆ ՔՈ. Ւ ՈՂՈՒՄՈՒԹԻՒՆ ՔՈ ՀՈԼԱՆԻ Ւ ԱՊԱՀԱՊԱՆ ԼԻՑԻ Ի ՎԵՐՈՅ ԱՊԱՇՈՆԷ ԼՑ ՔՈՑ։ ԵՒ ՂՈՒԵԶ ԶԱԱՒԱՅՔՈ ՔՈ ԱԺԱՆԻ ԱՐԱ Ի ՈՒԱՒԷ Ւ Ի ԳԻՇԵՐԻ ՅԱՒԵՆԱՅՆ ԺԱՄՈՒ ՄԻՇԱ ԽՈՍԻԼ

Ի մէր պատուհասանաց քոց ։ Եւ զո-
հանալով փառաւորել զհայր և զորդի
զի և զսուրբ հոգի , այժմ և ։

Խաղաղութիւն աւետեաց ։

Վենդատնարար զօրութիւն եւ տէ-
բեր անմահութեան , զոր ես քրիս-
տոս աստուած վրկիչ մեր ։ Ոչ չնոր-
հեցեր մեզ ի մէջ պիշերի յառնել
և խոստովան լինիլ առ քեզ վասն ի-
րաւունց և արդարութեան քո ։ Եւ
այժմ ազաչեմք զքեզ տէր աստուած
մեր , արա զմեզ արժանս և պատ-
շաս’ի ժամ աւուրոս ընդ սուր-
բըս քո ։ Ե՛ ընդ նոսին գոհանալով
փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ
հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և ։

Մաղթանք ։

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստո-
վանութեամբ անդադար փառաւո-
րեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գի , այժմ և միշտ և ։

۲۴ ۱۵ ۱۰ ۲۳۴۶۳۲۱ ۲۳۴۶۳۲۱ ۲۳۴۶۳۲۱

պետութեան իր հաւատամքն ինչ.

ԺԱ. ՕՐ.

Մի՛ տուներ տունէր պիտ ուր տէր տալիք 4
ասծ վըրկիչ իմ. այլ շնորհեա ինձ
ծառայել քեզ բարեպաշտութեամբ մինչ
գոյանալ, եւ կեցցէ.

Երկիւղ եւ երկիր գոհանալ ըզ 5
քէն տէր. արուարձ աւետեցին քեզ
երկիւղ պատգամեն. եւ հրեշտակք ի
բարձունս ազաղակեն եւ ասեն.
պարտական գոյ աստիճանք, մի կորնչ-
անիցեն.

Երկիւղ երկնից, ջուրք որ ի վերոյ 11
քան զերկիրն՝ օրհնեցէք զտէր
երգ ասացէք. Ցմի նա աստղ, և ե-
րեք. հրամայեաց և հաստատեցան.
եւ հրեշտակք ի.

Երկիւղ երկիր հաւատարիմ ըստեղծ 4
ծողն, ծագումն ի փառս. ա-
րուածք եւ բերուածք ի խոնարհ
անել ըստ ճանապարհ իւրեանց. եւ
միաձայն բարբառովք ազաղակեն

ես առեն. առաքբ. առբ. սուրբ.
առբ զօրութեամբ։

42 Ի բնակեալսն ես առբ առն անուն
նորոգեաւն. և զիմեամ առբ ի
վերայ մեր. այսպէս և առ ապաւէն
վըստահ ես կեցցուք։

43 Երկայնամտութեամբ բազումօքըրէ և ճշմա
րիտ նայեաւդ առ ես, և ողորմեաց
ինձ։ Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ.
կեցո զորդի աղախնոյ քոյ. և արա
առ ես գիւշեր բարութեան։ և զիմեամ։

44 Տես իմ զիմադրութիւն յանապատին ես առ
ջակից լինել ինձ. և մոլորեցեր զառ
ջեղութիւն յանդգնութեան նորա յառ
բերէ կոտրեաց քոյ. զիմեամ և ցիս վ
ճարս, որ ծառայեա եմ առ
քեզ. և վստահ լիմ վ զառ քո
պատերազմ վ յեղջերուաւդ վ յառ
բեաց ջոց։

45 Արարեա ինձ նշան ի բարիութենէ. հայ
նասցին զիս որք ատեն զիս և ամօթ
եսցեն։

այլ դա՝ տէր իմ այդց սիրա մտերմել
սխալիս, և կեցայց։

Վասն ամենայնի թէ՝ ի տարապարտուց. 27
և ի վհատական սիրոյ իմոյ մատնէին
զիս. այլ ես յոյսիս ի քո կայի։ Հաւատ
ցի՛ն ինձ շատ վհատական բարուց, ա
ռեալ թէն վհատական սիրոյ իմոյ։

այլ դա՝ տէր իմ այդց ա։

Ո՛ր տալիւդ ես տօնէ տօնից բանաւոր 4
կենդանեաց, տո՛ր ինձ ցոյս կեց
նից ապաշխարելոյ ես. և զայրա
զմունքիս՝ ի հօտ քո քրիստոս, և
կեցայց։

Ա՛ղաչեմ և խնդրեմ՝ ի քէն, Թող 10
ինձ տէր, Թող ինձ. և մի կորու
սանիր զիս ըստ անօրէնութեան

ԻՄԱՍՏ. ՔԱՀԻՒ ԻՄ ԼԵՐ ՔՈ ԳԼԻՒ։

4 Մեղայ բեզ տէր. մեղայ բեզ տէր, մեղայ բեզ տէր, ողորմեայ. և քան զառաջ ծռեմս քո զմեզ եղեալ յանկեալ իմ. արտասուիւք աչխատիմ խոտել զեղ. և եղել աւելացուցանել ի կենացդ յաւուրսդ. այլ զոր անօրինեալ և անիրաւեալ վերս կամ. խնայեսջ ի մերոցեալ ձառայէ, և ի կեանս յարուցես։

42 Տէր իմ, բանալ եմ զբերան անօթի նովաւքդ ի գովել զքեզ. այլ զի՞ արդեօք ոչ ինձ ի քեզ ի տէր իմ. զի ոչ ինչ զանձին ի քեզ ի տէր իմ. զի ոչ ինչ զանձին ի քեզ ի տէր իմ. զի ոչ ինչ զանձին

ոչ մի ընդհանուր կարծիք ունենալ։

Պատասխանս մատնի ցանելիք. բեղ
հայր երկնաւոր. մի տեսանէ առնել
զարշելիսն մեր. այլ տացէ զղջումն
մեզ ի մեղս. և յիշեսցի ի սուտ
կեցս եղբարս մեր ամօթոյ։
Տեսայ մի մարդ մեղքերը. բայ բան
զամենայն մեղս ես եմ։ ես ամենից
ցածր եմ։ ամենից մեղաւոր եմ։
Ա՛նտեսանել և անկիւնաւոր տէր։
որ զերկիր ածիլ ի վերուստ շնորհե-
ցեր և առատացուսցես. տուր զեր
կիր և մեզ տէր ի վերուստ և
յաւետ և ոչ ի ներքուստ։ ես ամե-
նայն ոք ի վերուստ ի վերուստ
խաչելոցդ զոր ծառայ։ և ի վեր
ուստ ի վերուստ ի վերուստ
ամէն։
Գերեզմանքերը բոլորտիքն մեռելոցն
և ես ամեն իրաւունք բոլոր կերպ
Բաղմաց են այս հատուցեն և նեղին
զիս։ ի վերուստ ի վերուստ բոլոր և ոչ կոր
ամենայն։ առէք այսօր զիս։
Ա՛նտեսանել և անկիւնաւոր տէր։
որ զերկիր ածիլ ի վերուստ շնորհե-
ցեր և առատացուսցես. տուր զեր
կիր և մեզ տէր ի վերուստ և
յաւետ և ոչ ի ներքուստ։ ես ամե-
նայն ոք ի վերուստ ի վերուստ
խաչելոցդ զոր ծառայ։ և ի վեր
ուստ ի վերուստ ի վերուստ
ամէն։

զերկիր ես ապաշխարութեան, և
կենդանի։

ԺԲ Ի՛ տանջանսն քոյ ապիրատութեան,
ժանտաւուրդ լայն ըմբռնեալ զոհս ու
նիւթս խշտեանութեան, սպիտակ
մեզ։

ԺԳ Ա՛ռ ես քոյ բաժին տգիտութեան
քոյ մոխիր ի տուն քո, և երկիւղած
գնա ի տաճար սուրբ քո երկնաւոր
քո։ Տէր, առաջնորդեա ինձ յարդա-
րութեան քոյ. և ուղիղ արա առաջի իմ զճա-
նապարհս քո։ զոր ունիմ։

ԺԴ Ի՛ տաճարի քոյ սպիտակութեան հա
նապազ զգեցեալ զոմէիք խաչատուր
վարդանայ. որ ունես իշխանութիւն
կենաց և փրկութեան, սպիտակ
մեզ։

ԺԵ Ի՛ պատշգամն սպիտակութեան աւարտ
առեալ լինի, և լուսոյն զգե-
ցեալ մեծութեան մեջմզայ. սպիտակ

հնարհեա յաւաչ քան ըզ վա՛խ-
ճան գբաւումքիւն եւ ըզ մե՛ծ քո
զօրո՛ց ըմբռնումքիւն։

ա Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ աստ
ուած հզօր և կենդանի. երբ եկից
երեւեցայց երեսաւդ աստուծոյ։
Ելիցն լինիմ արտասուք իմ կերակուր
ի տուէ և ի գիշերի. և այն զի ա-
սէին ցիս զօրհանուտաղ, Թէ ո՞ր է
աստուած քո՞։ սակայն հնարհեա
յաւաչ քան ըզ։
Յորժամ գայց ուխտօք հոգ յաճախ վ
գիցն աստուած քան ըզ վախճան
գիցն ուխտի. և ոչ ըզ ուխտ ի վախ-
ճանի. և ոչ ըզ վախճան ի ծնունդ.
և գոյացեալ ի չգոյէ. և ոչ ըզ ծնունդ
ի վախճան. և ոչ ըզ գոյացեալ ի չգոյէ.
և ոչ ըզ ուխտ ի վախճան. և ոչ ըզ
վախճան ի ծնունդ. և ոչ ըզ ծնունդ
ի գոյացեալ ի չգոյէ. և ոչ ըզ գոյա-
ցեալ ի չգոյէ. և ոչ ըզ չգոյն ի գոյա-
ցեալ. և ոչ ըզ գոյացեալ ի գոյա-
ցեալ. և ոչ ըզ չգոյն ի չգոյն։

թ Ցիս որ ի նահ ա՛շխարհ այնո-
կիցեն մե՛ղք իմ . նաւահան-
գի՛ստ ապաշխարութե՛ան ընդ-
ունեա՛ւ
ինձ բանալ մտիմ, և՝ կո՛ղց։
ժա կեցո՛ զիս առաւած , զի հան-
ջե՛լք յա՛ղէն իմ . ընկա՛յ զս ի
խորս անդնդոց ու՛ր չգտցի ինձ հան-
գի՛ստ . նաւահանգի՛ստ։
ի Նահապե՛տ բանտագո՛ծ աւե՛ր-
ած՝ն իմ. առ ինձ ձեռն տուր
երեսմե՛ն պետրոսի՝ն ի վերայ ա-
նոյն . ար ծլիցես ալիքոցեալ
յանցանո՛ք մեզ , և՝ կո՛ղց։
ի Գա՛ն ես քրիստոս ապրեցուր կենաց .
բռնակոծութեամբ ալեաց . հնարէ՛ք
վտակիւ անձա՛ն մե՛ղաց լուացո՛ւր
ինձ մե՛ղաց մե՛ւց։
ի Ի քէն է տէր ապրեցուր կենաց . ես
տառապեալ երեսաց քոց տեսա՛նելիք
ընդ ալեաց : Ծագեա՛ զոտորմութիւն
քո ա՛ռ ձանապարհ ընդ քեզ . զարդա-
նեա՛ զիս ի վերայ ա-

ամէն ըստ հնարից վրդովիչ անձինց։
Որ ապրեսցէ և ծարաւեաց և հանդիսաց աշխատելոց. ճանապարհ մտնելոց, և հասցէ հոգեւոր բանաւոր հօտ. վասնզի հոգւոյն առաքելոցն էր նաւահանգիստ. և որպէս մեզ ծարաւեացս լցցէ ժամ ըստ ժամանելոյն յանդիսս պատուական։

Ի տաճարի սրբութեանցն քրիստոսի ուր լուսոյ ամէն ձայնիկ լսեմք հոգւոյն հնչիւնս, ամենայն միտք ի մի ժողովեալ, և ամենայն հոգի ի մի կամք միաբանեալ, ընդ հովանեաւ նորա, որ ասէ. եղիցի լոյս։

Ով ճշմարիտ լոյս, որ ամենայն մարդ հրաւիրես, որ ի քեզ հաւատան, և ի քեզ ապրին, ընդ հովանեաւ քո ամենայն ազգք ժողովին, և ամենայն ցեղք միաբանին, ընդ հովանեաւ քո։

փ 20 Ո՛րպէս եա տէր, եւ վատա-
ղեալ է քո անբաւ մարդասիրու-
թիւնդ. զաղաչանքս մեր քեզ մա-
տուցանեմք, որ թաղատրել եւ
չարխոեցից. զնոյնգեղեալն մեր
արժանի արա տէր ընդունել ի
կեանսդ յաւիտեանս։

թ 21 Աստուածս իմ եղիցես ի պա-
շտպանութիւն տէր. զի քուացից
ընդդէմ ոյժ նեղչին տէր. ոտիցս պա-
նդխտեցան ինձ ի մահ, եւ կեցից։

ժ 22 Վասն եղբայրն եա ի հեծութեան
իմում. քուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ. եւ արտասուօք
իմով զանկողինս իմ թացի. զի
քուացից ընդդէմ։

փ 23 Ան աղեխռովեցաւ ի վրէժանէն քրիս-
տոս պատճառաւ. զիիրատուրեան
անձն իմ ի մէջ ազգաց, բնիկ լշեցաւ տէր
բնակութեան պատուոյ, եւ կիցս։

զ 24 Ցմոլեալ ածեալ զամենայս խրնդելիքս
տէր. եւ մի զանպատուեսցես զիս

Ի յաւուրն այնմիկ ելեալ Մովսէս ի տանէ
մերմէ։

ԿԱՑԻՑԷ անձն իմ օրհնեալ զՏէրբեզ
և խրատունըբ քո՞ օգնեսցէն ինձ։
Մոլորեցայ եւ որպէս զոչխար կորու-
ած. խնդրեա զծառայ քո, զի
զպատուխրանըս քո ես ոչ մո-
ցայ. և՛ ոչ զաւրացայ ետեր։
Ով մոլորեցայ ի հօտէ քումէ հոգ
ւիւ բանի. խնդրեայ զիս ըզ-
մոլորեալս. եւ արժանաւորեա
խառնել ի հօտ քո անբիծ,
եւ կեցո զիս։

Թադեոսէ Մարտիրոսէ։

Թադեոս յաւետ ասէ զՏէր։
Բանիբեւոխմամբ սիրելոց (այս անուն,)
առաջելոյ ըզքրիստ. Թադեոս Թիւն
հինգերորդ յաղագս մերոց.
բառիւս միմբոյ ի բերկրասուց։
Մերձ է տէր առ այնոսիկ որք մաշ
շեալ են սրտիւք. եւ զխոնարհսն

հոգւով կեցցեանէ : Բայց եթե
զուարթութիւնք են արդարոց . յաւելնայ-
նէ վրկէ զնոսա աեր . և պահէ զա-
մենայն ախերըս նոցա . և ի՛նչ նոցա-
նէ ոչ կորնչէ՞ . Ծանօթ լիցի՛ն ձեզ :
փ Ո՛ր յաղթիւղ զօրութեամբ ի հան-
դէպ ձըգնաւորի՛ սիրոյն , անդա-
րա՛ս պայքեցեր զնուաստանալդ ձե-
կայս քո՛ քո՛ աստիճ . տո՛ւր
ո՞ւմ զօգնութի՛ն ի՞ նեղե-
թեան մերում, բարեխօսութեամբ
սրբոց մարտիրոսա՛ց, և՛ կե՛ց :
Թանգատր յիսխուսի՛ն :
ակ Ձարմանալիւն քի՛ տէր սրտի՛
ի՛մ ո՛ւ . և՛ բարեխօսի՛ն
սրբոցն (այս անուն) . ի՛ կրտսանէր
ըզմեզ . ե՛ տրտղի՛ն ի՛մ՛ենար՛ն
սրտիւաց մեզ :
ակ Փրկի՛ն ի՛ն արդարոց ի տեառն
է . վերակացու է նոցա ի ժամանա-
կս նեղութեան : Օգնէ՛ նոցա
տէր և վրկեացէ զնոսա . ապրեցու-

ցէ՛ի մեզատորաց. և կեցուսցէ զնո-
սա զի յոտացն՝ ի նա. և՛ բարե։
Որք ըզտանջա՛նս եւ ըզմահ վա՛յ
սո՛ւն քո՛ յանձն առին. և՛ հե՛ղն զա՛յ
բիւնս ի՛ր ի՛մ՝ ոչ վասն անուա՛նըզ
քո սրբոյ. բարեխոսութեա՛մբ սոցա
մի՛ կորուսաներ ըզմեզ. ե՛ր։
Բարեխո՛սո՛ւթի՛ սո՛ւրբոցն (այս անուն), բ
պարգե՛ւեա՛ մե՛զ տէր. պատ-
ճա՛ռ և՛ բաժի՛ն ընդ հրաշի՛րեա՛ն
՛ի կո՛չմա՛ն սո՛ւրբոյ՛ն Թե՛ո՛ր և՛ո՛ւ րիննից։
Ա՛բանչե՛լի՛ է աստուած ՛ի վերայ սրբ գ
բոց իւրոց աստուած իսրայե՛լի։ Նա
տացէ զօրութիւն հաստատութե
ժողովրդեան իւրոյ, օրհնեա՛լ է աս
տո՛ւած. պատ՝ ճառ մա՛ն։
Պատմութի՛ւնք եւանգե՛լի՛ք եւ վարդ
ապե՛տք. որք բաղմա՛մ տա՛նջանա՛ դ
ցին հաստատե՛ցի՛ք. զո՛ր ընդդի՛մ՝
հե՛նաց ըզդիցեա՛լ ո՛ւնի՛ք. և՛ աս քո՛
վասն մե՛ր բարեխո՛սե՛ցէ՛ք։
Դու ե՛ս քրիստո՛ս աղբի՛ւր կե՛նաց. ե

բնակութեան ոգիներուն. հնարել զեր սրբոցն (ար. անուն). յաղթել ըզ նահատակութեան. հանել ըզխաչն եւ լուսաւորել զանձն՝ նովաւ մեր։

ա Ասաւած փառաւորեալ է՛ի խորհուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահաւոր՝ի վերայ այնոցիկ՝ որք շուրջ են ընդ նմա։ Տէր ամենակալ զօրութեանց ո՞ նման քեզ. հզօր ես դու տէր, և ճշմարտութիւն քո շուրջ է քեզ։ Դու քեզ՝ (ար. անուն). յաղթես ընդ հպարտութեան թիւրեն հանել ըզ խաչն եւ լուսաւորել զան։

փ Ով չնոփհօք սուրբ հոգւոյն յաղթել՝ զի՛ք ի ընդունելոյն. երանելի սուրբ վկայդ քրիստոսի. վասն՝ն ձեր ամ նոցա հայցեցէ՛ք յաստուծոյ զի՝ պահիցէ զհոգիս մեր՝ զոր։

փ Ով սիրասիրէ՛ք զպարծանաց աւետեանն. նախաշաւել և առաջ

նորէ կենացըն յաւետեանից, զի ես
ելից. առ պրսակիչըն սրբոց և
վասըն մեր բարեխօսեցիք. հնարհե-
լոյ ողորմութիւն յանապատ անդ
բերել զկենացըն յաւետեանից։
Ընդձգնութիւն սրբոց (այս անուն), 24
բարեխօս ունիմք առ քեզ քրիս- 25
տոս. և ապաչեմք սիրօք, հնարհեա
զիմ ողորմութիւն յանցանաց մերոց.
եւ ի կեանսել յաւետեանց նո-
րոգեա և կենդանացո։
Լաց ծագեաց արդարոց. ուրից 27
արտից ելեալ ուրախութիւն։ Ու-
րախ եղերուք արդարք ի տէր. և
խոստման եղերուք յիշատակի սըր-
բութեան նորա. և ապաչեմք։
Պատուական է առաջի տեառն մահ 28
սրբոց իւրոց. ո տէր ես ծառայ քո
եմ. ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։
Հատեր լսկատանս իմ. քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնութեան, եւ
զանուն տեառն կարդացից. և ա։

փ Հանդիսացեալ ի մարտն պատերազմի յանկիծել զքուայ սուրբ վկայն Քրիստոսի. քանզի ճշմարիտ հոտել զնա ես ու՞ր կերևնային քանքն հեռատեսել, ընդ այնմանսիոցքն պատահանսն ելանել սուրբ զեր ի մարտն։

դ Այլ ի խտրանքս արիւարեաց եմք ժամելեաց ծիհնել լուա քրիստոս սուրբ զեր (այս անուն), զայրաստանքն ու ի այնոցն պատերազմի վկայն։

մ Մերձ է տէր առ ամենեսեան որք կարդան զնա. առ ամենեսեան որք կարդան զնա՝ ճշմարտութեամբ։ Ձիման երկիւղածաց իւրոց առնէ տէր. աղօթից նոցա լսէ, և կեցուցանէ զնոսա. այլ այնոցիկ զգեղոսա (այս անուն), զայրաստանքն ու ի վկայն։

Ո՞վ են բանք և ոչ են խօսք, որոց պ
ոչ լսելն ձայնք նոցա՞ն։ Ընդ ամե-
նայն երկիր ել բարբառ նոցա. և
մինչեւ ի ծագս աշխարհի են խօսք
նոցա։ արևոյ նմանէ արարեալ
տուն։

Նահատակք և վկայք քրիստոսի պ
պատուեցան. ընդհանուր սիրելիք
սուրբ քարոզքն վկայեալ. ընդ
մահուամբ նոցա զմահ յաղթեալ,
տարան, և զերկնային պատուական
հօրն ի հարս առնուին. ժողովեցան
ի կատարեալ գումարատակ անուան
ձերոյ, բարեխօսեցէք առ տէր վա-
րեն քաւութեան մեզ՝ որ խնդ-
րեմ։

Ձերբեքարեան տէրտէրքունքդ պ
մաթաոն արարչեմք, ըստ տէր,
արարչանօք արարեցն (այս անուն), խնդա-
րեա՛ ի մեզ, և ներա՛ցո։

ԺԶ Ո՛րպէս լինին ամենեքեան որք յուսացեալ են՝ ի քեզ. յաւխտեան ցընծասցեն. և բնակեսցի՛ս դու՝ ի՛ նմա: Պարծեսցին՝ ի քեզ սիրելիք ա նուան քոյ. զի օրհնեացես դու զարդարսն. ասէր արդէս զինու հաճոլեմեսք քով պատեցեր ընդ նոսա՛.

աղաչանօք:

Ի՛ Տո՛ղ այսօր եկեղեցի սո՛ւրբ զի՛շեմ տակից ձե՛ր սո՛ւրբ վի՛ճակ. որք զօրութեամբ սո՛ւրբ Հո՛գւո՛յն վա՛նեցիք ընդպատե՛րազմ չա՛րին. եւ՛ զի՛ւրացուցա՛ք տեսեցէ՛ք թագաւո՛րեմք երեսաց. զի՛ պատե՛րազմ ես՝ ի՛ քեզ. օրհնեալ սո՛ւրբ զե՛րեսա՛ց ը դո՛ւ երկրի՛ն:

Արուեստ Սահմանոսի:

Ա՛յսօր զարմացեալ հրեշտակաց ա՛ռ երկրաւորեալ Աստուածն մարդկանց. և ընդ երկինս բարձրացեալ ընդ նոսա՛ կայ. զի՛ զոր ընկալաւ ի՛ մարդկանէ. ընծայեաց նմա՛ Աստուածութիւն:

ան նախանձելիս մարդոյ ընդ քաջս ի խաղս։
Գանձըմէն զոյնէ ամենայն ընդ ոսկի ի ներքս
զի ոչ. ըս Կարիգարսաս ընդ յարմ զիս
ման մարդ ըս հեղմայն պատան ան-
ան ան ընդ ոսկի ի ներքս
ընդ ոսկի ի ներքս
ընդ ոսկի ի ներքս

ըստ կամ վերայ մեծի տանջանաց նորա
բարեաց տեառն:
Փառք Հօրն եւ Որդւոյն, Որդւոյն
Սրբոյն, եւ այժմուընջ սուրբ Հոգւոյն
վայելէ՛լ:
Փա՛ռք պատճառ եւ իշխանութեան.
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ա՛մէն:
Ե՛ւ յորժամ շա՛րժի՛ն երկինք եւ
երկիր՝ ի յահէ վառուցդ բանի՛ն
Տեառն Ա՛ստուծոյ:
Յայնժամ նշխարացանէ՛ ընտ-
րեալ խորհրդակիցն ի լուսեղէն խորանէն զին-
գեան ամենայն զօրութեամբ:

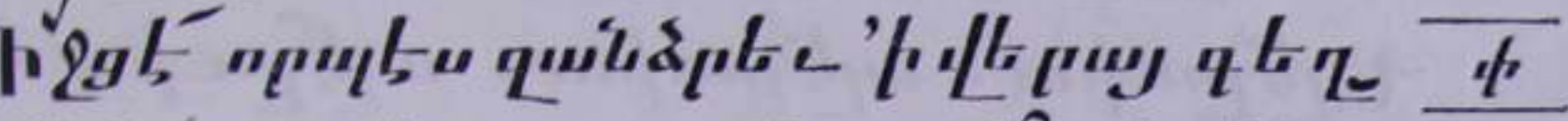
Ա՛մէն գոռայ հրեշտակապետ ի յերկինս ուրախանան:

Ա՛ԼԼՈՒՅ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՓԵՐՈՆԱԿԱՆ ՓՈՆԵՑ ԿԱՐԳԱՑ։

Ա՛ԼԵԼԱ ՀՐԱԳԱԼԵՑԻՔ ՄԵՆԴԻԱՆ։

Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ա՛առաւօտ զքեզ կանխեմք, եւ քեզ հեծցուք
զնոսա. եւ մարիեցաց զնոսա յաստուածա-
նալոյ խրատուց։ Խոստովա՛ն եղիցին առեալք՝ ողորմութեանց նո-
րա, եւ ընթանիցեն նորա սրտիւք
մարդկա՛ն։
Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ինձէ՛ սրտիս զանգրեա՛ի մեծ-
մանն, սրտիս ցօղ, զի ցօղիւ յերկինս։
ծաղեսցի յաւուրս նորա արդարու-
թիւն. բազմութիւն խաղաղութեան մին-
չեւ կատարեսցի լուսին։
փառք և երկրպագութիւն հօր և
սրբոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէ՛ն։
Ա՛լէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

ա Տէր հոգեւեացէ զիս. եւ ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի։ Ի վայրի դալարուղ
անդ բնակեցոյց զիս. եւ առ ջուրս
հանգստեան սընոյց զիս։

վ Ալէ։ Ինչ որպէս անձրեւ՝ ի վերայ
դեղման. որպէս ցօղ ի ցօղէ յերկիր։
Ծաղեսցի յաւուրս նորա արդա-
րութիւն. բազում խաղաղութիւն
մինչեւ կատարեսցի լուսին։
Փառք և երկրպագ. այժմ և միշտ և։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ձկնի ամենայն փերուանական փոխի ոչ առ ընդ՝
ընտրեն սոսա։

Դարձ հրեշտակաց օրհնեն զտէր
զուարճասուկաց սրտիւ ալէլուիա։
առաքեն զկէզ. ալէլուիա։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

ակ Նոր դուստր և տեա. խոնարհեցո
զունկն քո. մոռա զժողովուրդ քո.

և զառն հօր քոյ, զի ցանկացաւ
թագաւոր գեղց քո։ Սո՛ւրբն է
ասէր քո՝ երկիրպագեա սմա. և
դուստր ծուրայ երկիրպագել սմա.
և պատարագօք գերեա սորա պաշ-
առացեն մեծամեծք ի ժողովրդոց։
Ալէ։ Նա՛ կարդացէ առ իս, հայր
իմ ես դու. աստուած ընդունող
փրկութեան իմոյ։ Ե՞ս անդրանիկ
արարից զնա. և բարձր քան զամե-
նայն թագաւորս երկրի։
Փառք և երկրպագութիւն։ ա՛ժմ և միշտ և։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ինձի՛ ասացեալ անձրեւ ի վերայ գեղ
ման. ասացա ցօղ զի ցօղիցէ հերկիւր։
Ծագեցի յաւուրս նորա արդա-
րութիւն. բազում խաղաղութիւն
մինչեւ կատարեցի լուսին։
Ալէ։ Եցո՛ւց տէր զփրկութիւն իւր.
առաջի ազգաց յայտնեաց զարդա-

րոնքիւն էր։ Յիշեաց տղոյմո-
քեաւթ իւրով զյաւիտ. ճշմարտու-
քեաւթ իւրով զուսանն խոստէլի. և
սեպհն աւետեայն ծագք երկրի գիտըց
կոնքիւն աստուծոյ մերոյ։
փառք և երկիր. այժմ և. ամէնառիւ։

Ամէնառիւ. ամէնառիւ. ամէնառիւ։

ԻԴ Ով կարդացե աս իւ՝ հայր իմ ես
գու. աստուած ընդունող փրկու-
քեան իմոյ։ Ես ա անդրանիկ ստեղծ
ինա. և բարձր քան զամենայն թա-
գաւորս երկրի։

ՓՀ Ամէն։ Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր զո-
տեղծանելոյդ. ի վայրկեանսն սրբոց
քոց յարդանդէ յառաջ քան զարու-
սակ ծնայ զքեզ։ Երդուաւ տէր և
ոչ զղջայցի. թէ դու ես քահանայ
յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսե-
դեկի. և տէր ընդ աջմէ քումմէ։
փառք և երկիր. այժմ և. ամէնառիւ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Եցոյց տէր զփրկութիւն իւր. ա- գձ
ռաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն
իւր: Յիշեաց ողորմութեան
իւրոյ զյակոբ. Ճշմարտութեան
իւրոյ զտունն իսրայէլի. և տեսին
ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն
աստուծոյ մերոյ:

Ալէ: Յիշեա՛ տէր զպատիւդ, և զա- փ
ղեղնայն հեթանոսութիւն նորա: Որպէս
երդուաւ տեառն, եւ ոչխատս եղ
աստուծոյ յակոբայ:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրու- դկ
թեան. ի վայելչութեան սրբոց քոց
յարդանդէ յառաջ քան զարուսեակ
ծընայ զքեզ: Երդուաւ տէր և ոչ զղ
ղջայցի. դու ես քահանայ յա-
ւիտեան ըստ կարգին մելքիսեդե-
կի. և տէր ընդ աջմէ քումմէ:

փ Ալէ։ Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծընայ զքեզ։ Խնդրեա՛ ինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի ժառանգութիւն. և իշխանութիւն զքո ընդ ամենայն ծայրս երկրի։

Փառք և երկար. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

դշ Յիշեա՛ տէր ըզդատաւիթ, և զամենայն հեզութիւնն նորա։ Որպէս եր դուաւ տեառն, և ուխտս եդ առտուծոյ յակոբայ։

փ Ալէ։ Տէր հոգեւոր զիս. և ինձ ինչ ոչ պահանջի։ Ի վայրկ դալարս ածէ զիս, և տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի ժառանգութիւն. և իշխանութիւն

Փառք և երկար. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

դկ Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծընայ զքեզ։ Խնդրեա՛ ինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի ժառ

.ռանգութիւն . եւ իշխանութիւն
.բեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի ։
Ալէ ։ Լո՛ր դուստր և տես, խոնար- փ
հեցո զունկն քո . մոռացիլ ժողովրդ-
քո եւ զտուն հօր քոյ . զի ցանկա-
ցաւ թագաւոր գեղոյ քոյ ։ Սա ինքն
է տէր քո՝ երկրպագեա ամա . եւ
դուստր ծուրայ երկրպագեսցեն ամա .
և պատարագօք գերեսս սորա պաշ-
տեացեն մեծաւորք ի ժողովրդոց ։
փառք և երկրը . այժմ՝ և . ամէն տուխա ։

Աւետ ի ծնեալ քառանօրեայ գաղտեանն Քրիստոս
Աստուծոյ մերոյ ի տաճարն ։

Ալէլուխա . ալէլուխա . ալէլուխա ։
Օրհնեալ եկեալ յանուն տեառն .
օրհնեալ որ գալոց ես ։ Տէր աս-
տուած մեր երեւեցաւ մեզ . արա-
րէք տօնս ուրախութեան կանխաւ
մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ ։
Ալէ ։ Տէր ի տաճար սուրբ խորհուրդ, փ
տէր յերկինս յամենայն խորհուրդ ։ Աչք

նր՝ ի տնանկս հայիմն . արտևանուն
նորա քննեն զոլորխս մարդկա՛ն ։
փառք և երկիր . այժմ և . ամէնայն ։

Ամէնայն յարութեան Գլխաւոր ։

Ամէնայն . ամէնայն . ամէնայն ։
ա՛ Ողորմութեամբ տեառն լի է գիւղ երկիր . և բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան ։ Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա ։
փ Ամէն ։ Յարեա՛ տէր ատենաւոր և դրուեցան ամենայն ի շնաւիք նորա ։ փառ խեա՛ն տեառն նորա յերեսաց նորա ։
փառք և երկիր . այժմ և . ամէնայն ։

Ամէնայն . ամէնայն . ամէնայն ։
տ՛ Ծանր հարեք ամենայն հեթանոսք . ազատակիցք առ աստուած ի ձայն ըրնծութեան ։ Տէր բարձրեալ եւ սքանչելի . ի ապստամբս մեծ ի վերայ ամենայն երկրի ։

Ալէ ։ Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո։ և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ ։ Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ ։ և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա ։ փա՛ռք և երկիր ։ այժմ և ։ ամէն ։ ամէն ։ ամէն ։ Յարեա՛ աստուած ։ և դատեցան ա՛զ ազգք ։ փախեա՛ն ամենայն թշնամիք նորա ։ փախչեն ամենայն ատելիք նորա յերեսաց նորա ։ Ալէ ։ Տէր թագաւորեաց ։ զգեցաւ գեղեցկութիւն ընկեցաւ ։ զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ միջ իւր եդաւ ։ փա՛ռք և երկիր ։ այժմ և ։ ամէն ։ ամէն ։ ամէն ։ Հաճեցա՛ր տէր ընդ երկիր քո ։ և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ ։ Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ ։ և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա ։

փ Ալէ։ Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտէր.
եւ օրհնեցէք զանունն սուրբ։
Եղիցի՛ անուն սուրբ օրհնեալ.
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։
փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

ջե Տէր թագաւորեաց. զեցարդս
ընդէնդուստ. զգեցաւ տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր է՛ած։

փ Ալէ։ Գոլեա՛ երուսաղէմ զտէր. և
օրհնեա զաստուած քո սիովն։ Զի զո-
րացոյց զնիգս դրանց քոց եւ օրհ-
նեաց զորդիս քո՛ ի քե՛զ։
փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

իդ Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտէր. և օրհ-
նեցէ՛ք զանունն սուրբ։ Եղիցի՛
անուն սուրբ օրհնեալ. յայսմհե-
տէ մինչեւ յաւիտեան։

փ Ալէ։ Կենդանի է տէր, և օրհնեալ է

աստուած. և բարձր եղիցի աստուած
վրկութեան իմոյ: Աստուած է որ
խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առ-
նէ զժողովուրդս ընդ իւրեւ:
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէն յաւիտ:

Ամէն յաւիտ. ամէն յաւիտ. ամէն յաւիտ:
Գովեա՛ երուսաղէմ զտէր. և օրհ- դձ
նեա զաստուած քո սիօն: Զի զո-
րացոյց զնիգս դրանց քոց. եւ օրհ-
նեաց զորդիս քո՛ի քեզ:
Ամէն: Ողորմութեամբ տեառն լի է փ
երկիր. և բանիւ տեառն երկինք
հաստատեցան: Եւ հոգւով բերանոյ
նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա:
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէն յաւիտ:

Ամէն յաւիտ. ամէն յաւիտ. ամէն յաւիտ:
Ականի է տէր և օրհնեալ է աս- դվ
տուած. և բարձր եղիցի աստուած
վրկութեան իմոյ: Աստուած է որ
խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առնէ

զժողովուրդս ընդ ինեւ։

փ Ալէ։ Ծանոյ հարէք ամենայն հեթա-
նոսաց. ապաշաւեցէք առ աստուած՝ի
ձայն ցընծութեան։ Տէր բարձրեալ
և ահարկու թագաւոր մեծ՝ի վե-
րոյ ամենայն երկրի։

փառք և երկիւղ. այժմ և. ամէնայն։

Աւետ հանդարձանն Փրիսաոսի։

ա Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Շամբարձէք իշխանք զդուռնս ձեր
՚ի վեր. հանդարձին դրունք յաւի-
տենից և մտցէ թագաւոր փառաց։
Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց. տէր
հզօր զօրութեամբ իւրով. տէր կա-
րող՝ի պատերազմի։

փ Ալէ։ Կարճ առաջի բնութա-
տիկք. հազարք ուղիղք. և տէր՝ի
նոսա՚ի սինէ սրբութեան իւրոյ։
Ել՚ի բարձունս և գերեաց գերեալ
Թիւն. էառ տուր. բաշխեաց պար-

դեւս, և ետ որդւոյ մարդկան։
փառք և երկիր. այժմ և. ամէնսեան։

Ամէնսեան. ամէնսեան. ամէնսեան։
Շամբարձաւ աստուած օրհնու- ակ
թեամբ. և ամէն մեր ձայնիւ գոչեմք։
Սաղմոս առացէք աստուծոյ մերոյ.
սաղմոս առացէք թագաւորին մե-
րում. սաղմոս առացէք։
Ալէ։ Որ հաստատեալ խրատէին նա- փ
յեաց, որ առաջնորդեաս որպէս խա-
ղին յորկորիս։ Որ նստանիս ի քրուբ-
էն՝ յայտնեաց առաջի եփրեմի բե-
նիամինի և մանասէի։
փառք և երկիր. այժմ և. ամէնսեան։

Ամէնսեան. ամէնսեան. ամէնսեան։
Վառք աստուծոյ բնութեանիկ. բգ
հաղարիք ուղիղք. և ամէն ի նոսա
ի սիրէ արքայութեան իւրոյ։ Եւ ի
բարձուն և դերեաց զդերութիւն.
էառ աւար բազխեաց պարգեւս և
ետ որդւոյ մարդկան։

փ Ալէ ։ Ո՛ դնէ յամպս զգնացս իւր ։
և ջրջի նա՛ւ վերայ ծածկոյ հողմոյ ։
խաւարանուաճիւն և մեծ վայելչու-
թիւն զգեցար . արկեր զլոյս որպէս
զօձոց . ձգեցեր զերկինս որպէս
խարան . եւ արկեր ՚ի վերայ ջուրց
զվերնայարկս նորա ։
Փառք և երկիր . այժմ և . ամէնայնոյ ։

Ամէնայն . ամէնայն . ամէնայն ։

կ Որ հովանեցեր խորհելի նայեցս ,
որ առաջնորդես որպէս խաշին յոմ
սէվոս ։ Որ նշանակ ՚ի քրմելէս
յայտնեաց առաջի երեմի բեռնէ-
ամինի և մանանէի ։

փ Ալէ ։ Մեծ եղեր միայնեա յերկինս
ողորմութիւն քո . և միայնեա յամպս
ճշմարտութիւն քո ։ Բարձրեար ես
պա յերկինս աստուած . և յամե-
նայն երկրի ելն վաստ քո ։
Փառք և երկիր . այժմ՛ և . ամէնայնոյ ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ո՛դնէ յամպս զգնացս իւր. և շրջի նա՛ի վերայ թեւոց հողմոց։ Խոստո՛վանութիւն և գեղ վայելչութիւն զգեցար. արիեր զլոյս որպէս զօձոց. ձգեցեր զերկինս որպէս խորան. և արկեր՝ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա։ գ

Ալէ։ Տէր, խոնարհեցո զերկինս և էջ. մերձեա՛ի լերինս եւ ծխեսցին։ Փայլեա՛ զինայլատակումն քո և խռովեա զնոսա. առաքեա զնետս քո, և ցրուեա զնոսա։ Փո՛ւթ և երկեր. այժմ և. ալէլուիա։ վ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Մե՛ծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո. և մինչև յամպս ճշմարտութիւն քո։ Բարձրեա՛ եւ դու յերկինս աստուած. և յամենայն երկրի ե՛ն վաստ քո։ դ

Ալէ։ Խոնարհեցո՛ զերկինս և էջ. վ

և մեզ ի ներքոյ ասից նորա ։ Եւ ի քրտնութիւն և ի մահս նորա ։ ասացաւ նա ի Թեոբոս հոգւոյ ։

փառք և երկրպագութիւն այժմ և յաւիտեան ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա ։

գձ Յերեսաց նորա երկիր եղեն հարուածք. և ջրհեղեղ շաւղաց նորա երիվիցեն ազգաազգք ի Թուխնոյ ։ Երկինք հայեցան և անուանք վաստակեցան. ճանապարհք ոչք ի սկզբանէն էին կուրացան. և ի նմանէ դողացան ամենայն երկիր ։

փ Ալէ ։ Համբարձեք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր. համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր մեծ փառաց ։ Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց տէր զօրութեանց. սա է Թագաւոր փառաց ։

փառք և երկրպագութիւն այժմ և յաւիտեան ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա ։

քկ Խոնարհեցան ջերմինս եւ էջ. եւ

Ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ։
Ձանկալ է նա քան զսիլի և քան
զակաւս պատուական քարուն.
քարայ է նա քան զմարդ խոսիլ։
Ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ։ ա՛ւ

Ալէ՛ւյա՛ւ թռեր պատանուդ արծաթ
պատ, եւ ծիւնամէջ նուռ ի գոյն
ոսկւոյ։ Ի գուարթել երկնաւորին
գոհ։

Ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ։
քարայ է նա քան զմարդ խոսիլ։
զակաւս պատուական քարուն.
Ձանկալ է նա քան զսիլի և քան
Ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ ալէ՛ւյա՛ւ։ ա՛ւ

Ալէ՛ւյա՛ւ թռեր պատանուդ արծաթ
պատ, եւ ծիւնամէջ նուռ ի գոյն
ոսկւոյ։ Ի գուարթել երկնաւորին
գոհ։

զմատաւորս ՚ի վերայ նորա, ձիւ-
նացին ՚ի սաղմոն։
փառք և երկար. այժմ և. ամէնայն։

Ամէնայն. ամէնայն. ամէնայն։

ամ Զարայ սուրբ հաստատեա յիս առ-
ատած. և զհոգի ուղիղ նորոգեա
՚ի վերին իմում։ Մի ընկեներ զիս
առ երեսաց քոց. եւ զհոգի քո
սուրբ մի հաներ յինէն։

փ Ամէն։ Գոհ զգաւխիմ ծառայ իմ.
եւ խոտոր սրբով իմով օծի ընդ նա։
Ձեռն իմ ընկալցի զնա. և բազուկ
իմ զօրացուսցէ զնա։
փառք և երկար. այժմ և. ամէնայն։

Ամէնայն. ամէնայն. ամէնայն։

բձ Թոռեր ազանց արծամարտաց,
և մի ինձանէջ նորա ՚ի գոյն ոսկւոյ։
ի գոռմարել երկնաւորին զմատա-
նոյ ՚ի վերայ նորա, ձիւնացին ՚ի
սաղմոն։

Ալէ : Առաքեա զոգի քո և առանաս զնոսա, և նորոգեա զերեսս երկրի : Եղիցի՛ն փառք տեառն յաւիտեան, և տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր : փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա :

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
Գթասի զտաւիճ ծառայ իմ. և իւրով սրբով իմով օծի զնա : Զեռն իմ ընկալցի զնա. և բազուկ իմ զօրացուսցէ զնա : դ

Ալէ : Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է, և իմաստուն առնէ մեղ տգէտս : Ձբերան իմ բացի և առի հոգի. ՚ի պատուիրանըս քո վազեցից անձն իմ : փ

փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա :

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
Առաքեա զոգի քո և ստանաս զնոս- դ
ա. և նորոգեա զերեսս երկրի : Եղիցի՛ն փառք տեառն յաւիտեան. և տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

փ Ամէ ։ Հոգի՛ քո սուրբ եւ բարի ա-
ռաքնորդեսցէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ ։
Վասն անուա՛ն քոյ տէր կեցուսցես
զիս ։ արդարութեամբ քով հանցես
՚ի նեղութենէ զանձն իմ ։
Փառք ի եկեղեցի ։ այժմ՛ ու ։ ամէն տուխա ։

Ամէն տուխա ։ ամէն տուխա ։ ամէն տուխա ։

գկ Ջերեա՛ն իմ բացի ի աւուն գհոգի ։
՚ի պատուհանս քո փախեաց
անձն իմ ։ Եայեաց աւուխս ու ոտք-
ուաց ինձ բան խրատուն սիրոյդ
ուսայց քոյ ։

փ Ամէ ։ Ի սաստ քոմիէ ատր ու ՚ի
շնէ հոգւոց բարիսէ քո ։ Աստ
ատր ու ՚ի բարձունս ու ընկերանս զիս ։
Փառք ի եկեղեցի ։ այժմ՛ ու ։ ամէն տուխա ։

Ամէն տուխա ։ ամէն տուխա ։ ամէն տուխա ։

գէ Ասեա՛ ինձ զի ինջանէ ՚ի գետս ու
՚ի մթութենէ տիրոջն ։ ու ՚ի մտանելդ

իջանել ի գրատունս զգեստուն նորա։
Որպէս ցօղ ի ցօղէ ի հերմոնէ ի
վերայ լերինն սիովնի։

Ամէ։ Ի վայրկ գալստոջ անդ բնա- փ
կեցայց ես. և առ ջուրս հանդերձ-
ուեան սրինդս ես։ Գարձոյց զանձն
իմ առ իս. և առաջնորդեաց ինձ ի
ճանապարհս արդարութեան վասն
անուան իւրոյ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնայն։

Ամէնայն. ամէնայն. ամէնայն։
Ի սաստկ բռնութենէ ազգի և ի շինչէ դկ
հոգւոց բարկութենէ քոյ։ Առաքեաց
ի բարձանց և ընկալաւ զիս. ընկա-
լաւ զիս ի ջուրց բազմաց։
Ամէ։ Ձուկնս առաքեաց հաստատեա յիս փ
առատ. և զհոգի ուղիղ նորոգեա
ի վերին լրմամբ։ Մի ընկեներ զիս
առ երեսաց քոց. և զհոգի քո
սուրբ մի հաներ ինձնէ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնայն։

Աքսոք խոչ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

ա Ցուպ քո և գաւազան, նոքա մխի-
թարեցեն զիս։ Պատրաստ արարեր
առաջի իմ զսեղան. ակն յանդիման
նեղչաց իմոց։

փ Ալէ։ Եսոնր երկիւղածաց քոց նըշ-
խան, զի սպրեսցին յերեսաց ամե-
նան։ Որպէս վիրեցան սիրելիք քո.
կեցո աջով քո եւ լուր մեզ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

ա Ցեղք քո սրեալ են հզօր. և ժո-
ղովուրդք ի նեղիցդ քոյ անկցին.
ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի։
Ամէն քո աստուած յաւիտեան
յաւիտենից. գաւազան ուղղութե-
գաւազան արքայութեան քոյ։

փ Ալէ։ Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ.
կեցո զորդի աղախնոյ քոյ. եւ արա
առ ինձ նշան բարութեան։ Տեսցեն

. առելիք իմ և ամաչեցեն . զի դու
տէր օգնեցեր ինձ՝ և մխիթարեցեր
զիս :
փառք և երկիր. այժմ և . ամէն տէր :

Ամէն տէր . ամէն տէր . ամէն տէր :
Երբ երկիւղածց. քոց նշան , զի բձ
ապրեսցին յերեսաց աղեղան : Որ-
պէս վրկեցան սիրելիք. քո . կեցո ա-
ջով. քո և լո՛ւր մեզ :
Ամէն : Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղ- վ
մովն եւ վերատուն . եւ զար-
դարեմիւն յակոբայ դու արարեր :
Բարձր արարիք զոհ աստուած մեր.
երկիրպագիք պատուանդանի ոտից
նորա զի սո՛ւրբ է :
փառք և երկիր. այժմ և . ամէն տէր :

Ամէն տէր . ամէն տէր . ամէն տէր :
Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի. քո . կեցո իդ
զուտի աղախնոյ. քոյ . և արա առ ի
գնշան բարեմիտ ունելոյ՝ զի տեսցեն ատելիք

իմ և ամաչեցեն . զի դու տէր օգ-
նեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

4 Ամէն : Աւաղ տէր ցաւեր իմ. նիւթ լինել
աջեմ իմէն , մինչեւ երբ զիս շնամիս
քո պատուանդան սոսկ բոց գառ-
զան զօրութեան առաքեալդ քեզ
տէր ի սիրոյն . և տիրեացեր դու ի
մէջ իմ շնամեաց քոյ :

Փառք ի երկինս . այժմ և . ամէն տուխա :

Ամէն տուխա . ամէն տուխա . ամէն տուխա :

պձ Վա՛ս պատրաստեցեր զոհ զրկիմ իւն
և վիրաւոնա . եւ զարդարումիմ իւն
յաղթութեամ դու արարէր : Բարձր ա-
րարէք զձեր առաջ մեր . եր-
կիրպագէք պատուանդանի ոտից
նորա , զի սուրբ է :

4 Ամէն : Յայտնեացե՛ն երկինք զվայել-
ջուիմիւն վտառց նորա . և օրհնու-
թեամբ նորա լցան ամենայն : Ձա-
ւագայթք որպէս ի ձեռին նորա
ի նմանէ . և ոգեշունք ի ձեռին նորա

. գտան . եւ այլ Հաւատացեալ զօ-
րեալ վտանգ նորա :
փառք ի բարձր. այժմ ի. ակեղեաց :

Ակեղեաց. ակեղեաց. ակեղեաց :
Ա.սաղ ակր յաւէր իմ. Նիւթ ընդ աջ 48
ամ խմէք , միւնչեւ եդից զքոյս
ա պատառանդան սուրբ քոյ : Գա-
ւաղն զօրութեան այս ինչ
զեղ ակր ի միտն . եւ ակրեցեալ
ա ամէն : Ընդունեցար ակր ամ եր-
աց քոյ . եւ եռաբ ողորմեալ
սրտից մերոց : Խաղաղ յաւիտեան 4
եւ ձիմ ոչ խրատուն քոյոց ընծայեալ :
փառք ի բարձր. այժմ ի. ակեղեաց :

Ակեղեաց. ակեղեաց. ակեղեաց :
Յայտնեացեն երկինք զվայելչու- 44
թիւն քո . եւ օրհնութեամբ նո-
րա լցան սիրելեաց : Ջաւազայիք ոչ
ակն ի մեզ Հաւատն ի նմանէ . եւ

եղջիւրք ի ձեռին նորա գոյան. եւ
անդ հաստատեցաւ զօրութիւն նո-
ցա նորա։

փ Ահ։ Ցո՛ւպ քո եւ գաւազան, նորա
մխիթարեցեն զիս։ Պատրաստ ա-
րարեր առաջի իմ զսեղան. ակն յան-
դիման նեղչաց իմոց։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնառա։

Ահեղաձայն. ամէնաձայն. ամէնաձայն։

դկ Աշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց. և եղեւ ուրախութիւն սրտից
մերոց։ Խափոյց ցորենոյ գինւոյ և
ձիւթոյ իւրեանց լցուցեր լիզնուսա։

փ Ահ։ Ընծայք քո սրեալ են հզօր. և
ժողովուրդք ի ներքոյ քո անկցին.
ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի։
Ամա՛ն քո առաւել քաղցր քան զմեղր
և զհնձան, գաւազան ուղղութեան,
գաւազան արքայութեան քո։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնառա։

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա։
Լսեր Տէր զձայն օրհնութեան քոյ. աձ
և պատմել զամենայն սքանչելիս քո։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանդ քո.
և զտեղի յարկի փառաց քոյ։
Ալէ։ Երանի զոր ընտրեցեր և ըն- վ
կալար. և բնակեցոյցին ի գաւթիդ ս-
քո։ Լցցո՛ւք մեք ի բարութենէ տանդ քոյ. սո՛ւրբ է տաճար քո սքան-
չելի արդարութեամբ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէ՛լուիա։

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա։
Ա՛ձկ է մեր եւ օրհնեալ է յոյժ. ակ
ի քաղաք աստուծոյ մերոյ ի լեառն
սո՛ւրբ նորա։ Հաստատմա՛ն ցնծու-
թեամբ ցնծացեալ ամենայն երկիր.
լերինք սիոնի կողմանք հիւսիսոյ ի
քաղաք մեծին արքային մեծի։
Ալէ։ Հիմունք նորա ի լեառն սո՛ւրբ վ
նորա. սիրէ տէր զդրունս սիոնի ա-

առաել քան զայր յարկան յանկաց։
Փառաւորեայն խոնեցաւ վասն քոյ։
այնաւանիկ քաղարք աստուծոյ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնաւհաս։

Ամէնաւհաս. ամէնաւհաս. ամէնաւհաս։

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար.
եւ բնակեցոյին ՚ի դաւիթ քո քո։
Լցցուք մեք ՚ի բարութենե տանդ
քոյ. սուրբ է տաճար քո սքանչելի
սրտմտութեամբ։

Ամէն։ Զոր ասեր յաւետեան կաս, և
միշտակ քո ապրի միտք իմ ՚ի քեզ
ասել. ժամանակ զթութեան ՚ի վերայ
ասծոյն. ժամանակ զթութեան նորա հա
տուր ինձ ժամ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնաւհաս։

Ամէնաւհաս. ամէնաւհաս. ամէնաւհաս։

Հիմունք նորա ՚ի լերանն սրբ նորա.
սիրէ տէր զդրունս սիոնի քան զամենայն յարկան յակովբայ։

փառաւորեայն խօսեցաւ վասն քոյ,
ահաւասիկ քարկոծեն պատուծոյ:
Ալէ, Ալլօվէ զոր տրտմեր եկայք ի
ցնծացեալ և ուրախ եղիցուք ի
սմա: Խոտանէ եղեալ այս, և է
սբանչելի առաջի աչաց մերոյց:
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
Պատ ասէր յաւխտեան կամ. և ին
շառաւիղ քո ազգէ մինչեւ յազգ:
Պատ յարուցեալ գիմացիս ի վե-
րայ սիօնի. ժամանակ գիմալոյ նորա
հասեալ է ժամ:
Ալէ: Խոտանեայն եղեց քեզ տէր քան
լսուլ սրտիս խրոխտ. առաջի հրեշտա-
կաց սաղմոս սացից քեզ: Չի լը-
սեր զբանս բերանոյ իմոյ. երկիր-
պագից ի տաճար սբ. քո. և խոստո-
վան եղեց անուան քում վասն ողոր-
մութեան և ճշմարտութեան քոյ:
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

ԻԴ Աւետ է զոր արար տէր. եկայք ցնծացուք և ուրախ եղիցուք ի նմա: Ի տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց:

Փ Ալէ: Տէր ով կացցէ ի խորանի քում. կամ ով բնակեսցի ի լեռն սուրբ քո: Ով գնայ անբիծ, գործէ զարդարութիւն. և խօսի ճշմարտութիւն ի սրտի իւրում:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

ԻԵ Ուրախ եղէ ես այլ ասէին ցիս, ի տուն տեառն երթիցուք մեք: Հաստատեալ կային ոտք մեր ի դրունս քո երուսաղէմ:

Փ Ալէ: Լերան ինձ զձայն օրհնութեան քոյ. և պատմել զամենայն սքանչելիս քո: Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանն քոյ. և զտեղի հանգստեան փառացդ քոյ:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Տէր ով կացցէ ի խորանի քումմ. դկ
կամ ով բնակեսցի ի լերինն սո-
քա։ Որ գնայ ամբիծ, գործէ զար-
դարութիւն. և խօսի ճշմարտու-
թիւն ի սրտի իւրում։

Ալէ։ Մուծ է տէր եւ օրհնեալ է դ
յոյժ. ի քաղաք ած մերոյ ի լեառն
սուրբ նորա։ Հաստատմամբ գնծու-
թեամբ ցնծասցէ ամենայն երկիր.
լերինք սիօնի՝ կողմանք հիւսիսոյ՝
ի քաղաք մեծի։
փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Աւետիս ի սոյն Հրեշտակապետաց։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Ո՞ արար զհրեշտակս իւր ոգիս, և
զպաշտօնեայս իւր ի հուր կիզիչ։
Հաստատեաց զերկիր ի վերայ հաս-
տատութեան իւրոյ. զի մի տատա-
նեսցի յաւիտեան։

ԺԱ. Օրհնեցէք զտէր յերկինս. օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա, օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա։

Փսաք և երկար. այժմ և. ամէն։

Զանք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ բարեաց ստացօղ, մարդկան ազգ ամենայն զքեզ. ամէն։

Դարձեալ։

Ե Երկիւղած եղիցի երկիր զտեառնէ զքէն ամէն. արարիչդ ամենայնի զքեզ ե Երկիւղած եղիցի երկիր զտեառնէ զքէն ամէն. ո հրեշտակք յերկինս ձոնեն արարչին ե տալ. ոգիք վերին ամենայն, ի կարմէ առնեն։

ա Երկինք երկնից, շուրք որ ի վերոյ քան զերկիրն, օրհնեցէք զանուն տեառն։ Զի նա ասաց, և եղեն. հրամայեաց և հաստատեցաւն. ե հրեշտակք ի։

ԺԲ. Երկինք և երկիր հաւատարմագրեցէք

դուխն, թագաւո՛ր վահագ. ա՛ե-
րուխք ես քերուխք ի խնարհ
ձանալ լզդե՛ա ի՛ երեանց. ես
վոսձայն բարբառուխն ազատակե՛ն
և՛ասեն. տո՛ւր. տո՛ւր. տուր.
ակ՛ր զօրութեանց։

Անելիս Դաւթու յոտնթեանն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Բարձր առնեմ զքեզ տէր, զի ընդ
կալար զիս. և ոչ ուրախ արարեր
զթշնամին իմ ի յիս։ Տէր աստուած
իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր
զիս. տէր հաներ ի դժոխոց զանձն
իմ. վիճեցեր զիս յայնցանէ, որք
իջանեն ի գոբ։
Ալէ։ Երգեցէք զիս ի դէպ աստու- փ
ածոյ, ի կատու և ի տիմոն։ Հաս-
տատեաց ի վերոյ վիմի զոտս իմ.
և ուղեւոյց զգնացս իմ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Աւետիս Մոլիպարեցի ազգաւն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ.
արարէք տօնս ուրախութեան կամ
խաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։
Աստուած իմ ես դու, եւ խոստո
վան եղէց քեզ. աստուած իմ ես
դու՝ եւ բարձր արարից զքեզ։

փ Ամէն։ Լերինք ցնծասցեն առաջի
տեառն, զի գայ և հասեալ է տէր
՝ի դատել զերկիր։ Դատէ զաշխար
հս արդարութեամբ. եւ զժողո
վուրդս իւր ճշմարտութեամբ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա։

Աւետիս առաջի Աւագ շաբաթուն։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։
Զի նա ասաց, և եղեն. հրամայ
եաց և հաստատեցան։ Արդեաք
զնոսա յաւիտեան, առհմանեցոյց
ոչ անցանե՛ն։

Ալէ՝ խակզբանէ սէր զհրամանէրկ ¶
ի հասատացի՛ր. և զայդ ձեռացդ
քոյ եղիցին և Տէր իմ Յիսուսին, և
զոր կամ և ինչ ցանիցես՝ հնձէ՛ս
փառք և երկար. այժմ և ամէն լսեա՛ս

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա
Կայցէ գլխոյդ քոյ աջմէ քոմէ. ¶ 42
ի հանդերձդ ոսկեհատս զարդա-
րեա՛լ և պաճուճեա՛լ: Նո՛ր գոս-
պել և աւետ. խոնարհեցո՛ զունկն
քո. մոռա զժողովո՛ւրդ քո և զտուն
հօր քոյ. զի ցանկասցա՛ լիա-
գոյ գեղդ քոյ:
Ալէ՝ Տարցի՛ն լիապատարի կոտանք ¶
զհետ նորա. և զընկերս նորա տար-
ցի՛ն նմա: Աճցի՛ն ցնծալիեամբ և
ուրախալիեամբ. և տարցին՛ի տա-
ճար լիապատարի. և վոխանակ հարց
քոց եղիցին որդիք քո:
Փառք և երկար. այժմ և. ամէնլսեա՛ս

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

դշ Ով ուսո՛ւր զհայց իմ, յամախեաց առնել ինձ զխաբէութիւն: Ա՛յլ դո՛ւ տէր ողորմեա ինձ, եւ կանգնեա զիս. և ես հատուցից նոցա:

փ Ալէ: Խորհեցա՛ն և խօսեցան զանօրէնութիւն. և զապիրատութիւն՝ի բարձունս խորհեցան: Երի՛ն յերկիր նըա զբեերանս իւրեանց. և զլեզուս իւրեանց ածէի՛ն զերկրա՛ւ:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

եշ Լուացի՛ց արբունիւեամբ զձեռս իմ. և շուրջ եղէց զսեզանի՛դ քո տէր: Տե՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տանդ քոյ. և զտեղի յարկի վճռաց քոյ:

փ Ալէ: Պատրաստ արարէր առաջի իմ զսեղան. ա՛յն յանդիման նեղչաց իմոց: Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո արբեա անուանակ արբե՛ցող զի՛նս:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալելուիա. ալելուիա. ալէլուիա։

Զարմեաւ ապեղն քո, զնեաս կա-
պարձից քոց ապրուցեր. զհեաս ցըր-
տուեցեր. զերկիր դողացուցեր՝ և
սասկուելոծեանէ անձրեւի, ոյք ան-
ցանեն ընդ սա։ Անդունդք ապա-
կաւեցին մեծապէս. լոյս փայլման
արեգականն ապրեալս, և ծագումն
լուանին դատաւորեցաւ։

Ալէ։ Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք
իմ տկարացան յայելատուելոծենէ։
Ագաղակեցի առ քեզ Տէր օրհանուագ.
և համբարձի առ քեզ ըզձեռս իմ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ալելուիա։

Ալելուիա. ալելուիա. ալէլուիա։

Եմո՞ն զնա՝ ի գեղ ներքնումն. ՚ի
խաւարի եւ ՚ի սուերըմն մահու։
Յիս հաստատեցաւ սրտմտուելիւն
քո. զամենայն զալօտանս քո ածեր
՚ի վերայ իմ։

Ալէ։ Եմ՞ն ես որպէս մարդ առանց

օգնական. եւ՝ ի մեռեալս ազատ։
Որպէս զվերստնոյս ոչնչանալ՝ ի գե-
րեզման։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնսուրբ։

Յայլ օրինակի է այս։

Ի՛նքն՝ ի գերեզմանի գնաց և՝ ի տա-
պանի տիրացաւ։ Քաղցրացան նմա
մա խիճք հեղեզատի. եւ ըստ հե՛տ
նորա աւետեաց մարդկ զիրեսացէ։
Փառք և երկիր. այժմ և. ամէնսուրբ։

փ Ամէ։ Բարձրութիւնք լերանց նորա

Ամէնսուրբ. ամէնսուրբ. ամէնսուրբ։

կեր Քո՛ւն են երկինք, եւ քո է երկիր.
զաշխարհս լրիւ իւրով դու հաստատ
ստեցեր։ Ձհիւսիս և զհարաւ դու
արարեր. Թաւոր եւ Հերմոն յա՛
նուն քո ցնծասցե՛ն։

փ Ամէ։ Բարձրութիւնք լերանց նորա

են. նորա է ծով և նա արար զնա.
և զցամաքն ձեռք նորա ըստեղծին.
Եկայք երկրպագցուք նմա. անկ-
ցուք և լացցուք առաջի տեառն
արարչին մերոյ.
փառք և երկրր. այժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.
Բարձրութիւնք լերանց նորա են. <u>բ</u>
նորա է ծով, և նա արար զնա. և
զցամաքն ձեռք նորա ըստեղծին: Մուտ
ա՛ծ եւ աղաւթս երկցուք նորա.
առաջի տեառն որ արար զմեզ.
Եկայք երկրպագցուք նմա. անկ-
ցուք և լացցուք առաջի տեառն
արարչին մերոյ.
փառք և երկրր. այժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.
Վասն զի նա ստեղծ զմեզ.
վասն զի նա է Աստուած մեր.
Եւ մեք ժողովուրդ արօտի նորա.
<u>փ</u>
Ամէն: Երկինք պատմեն առաջի
տեառն, զի գոյ. և հաստեալ է ան-
ի դատել զերկիր: Դատէ զաշխար-
հս արդարութեամբ. և զժողո-
վուրդս ի ճշմարտութեամբ:
փառք և երկրր. այժմ և. ալէլուիա.

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

42 Ի ձեռս նորա են ամենայն սիրտք երկրի. և բարձրութիւնք լերանց նորա են: Նորա է ծով և նա արար զնա. և զցամաքն ձեռք նորա ստեղծին:

43 Ալէ: Լերինք որպէս մոմ հալեսցին յերեսաց տեառն. յերեսաց տեառն ամենայն երկիր: Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նորա. և տեսցեն ամենայն ժողովուրդք զփառս նորա:

Փառք և երկիր. այժմ և. ալէլուիա:

Կարդացուրիւն հատարակաց աղօթից առաւօտու ժամուն, որ կատարի ի դէմ արդեան Աստուծոյ, որ երեւեցաւ Իսրաէլեցւոյն։

Լացուք առաւօտու ողորմութեամբ Տեառն. ցնծացուք և ուրախ եղիք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։ Ուրախ եղիք վասն աւուրցն յորս խոնարհ արարեր զմեզ, և այնոցիկ յորս տեսաք զչարչարանս։ Հայեա առ ի ծառայս քո և ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն աստուծոյ ի վերայ մեր։ Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ տէր. և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ։ Փառք հօր և որդւոյ և։ Եւ ևս խոստովանեան զտէր ասէ։ Օրհնութիւն և փառք հօր և։

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մերոց. օրհնեալ փառաւորեալ ա-
նուն քո յաւիտեան։
Ցիրաւունս անցուցեր զայս ամե-
նայն ընդ մեզ. արդար ես դու տէր,
և ամենայն գործք քո ճշմարիտ են։
Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամե-
նայն դատաստանք քո արդար են։
Դատաստան արա ընդ ծառայս քո
՚ի վերայ մեր քանզի ամենայնի՝ զոր բե-
ր ածեր ՚ի վերայ մեր, և բազում ար-
դար հատոյց մերոց երեսաց մեզ։
Արդարութեամբ և ցիրաւի ածեր
զայս ամենայն ՚ի վերայ մեր վասն
մեղաց մերոց։
Անօրինեցաք և յանցաք ապստամբ
լինել ՚ի բէն. մեղաք յամենայնի, և
պատուիրանաց քոց մեք ոչ անսա-
ցաք։
Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբա-
րիս արասցես մեզ ՚ի բէն։

Արդ՝ զամենայն զոր արարեր և զոր
ինչ ածեր ՚ի վերայ մեր, արդար դա-
տաստանս արարեր ։
Մատնեցեր զմեզ ՚ի ձեռս թշնա-
մեաց մերոց, անօրինաց, խաւսաց և
ստոստամբողաց ։
Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի
քան զամենայն երկիր՝ մատնեցեր
զմեզ ։
Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամբանալ զբե-
րանս մեր, զի սամօք և նախատինք
եղաք ծառայից քոց պաշտօնէից ։
Ա՛լ մի՛ մատներ զմեզ խաւսս վատ
առնուն քո. մի՛ գրեր զբերանս քո,
և մի՛ ՚ի բացեայ առներ զողորմու-
թիւնս քո ՚ի մէնջ ։
վասն սրբոյահաճոյ սիրելւոյ քո, և
սահակայ ծառայի քո, և խոստով-
սիրոյ քո ։
Խոտորացար նոցա և ասացեր, բազ-
մացուցից զզաւակ ձեր որպէս զաս-
տեղս երկնից բազմութիւնեամբ, եւ
որպէս զաւազ առ եզր ծովու ։
Եւ արդ տէր՝ նուաղեցաք մեք քան

զամենայն ազգս, եւ եմք տուաք
պեալ յամենայն երկրի այսօր վասն
մեզաց մերոց։
Ոչ գոյ՛ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝
մարգարէ եւ առաջնորդ. ոչ ողջա
կէզք պատարագաց, ոչ խունկք օ
րինաց, եւ ոչ տեղի պատարագս մա
տուցանելոյ առաջի քո, եւ գտանել
մատիճն գառանել՛ի քէն։
Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգ
եով տառապանաց ընդունելի լի
ցուք մեք որպէս ողջակէզս խոյոց
և զուարակաց, և որպէս բիւրաւոր
րըս գառանց պարարտաց։
Այնպէս ընդունելի լիցին պատա
րաքդ մեր այսօր առաջի քո, զի կա
տարեալ գոցուք զկնի քո, զի չիք
ամօթ յուսացելոցս՛ի քեզ։
Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն
սրտիւք մերովք, երկնչիմք՛ի քէն,
եւ խնդրեմք զերեսս քո. տէր մի՛
յամօթ առներ զմեզ։
Այլ արա առ մեզ ըստ հեզութեան
քումմ, եւ ըստ բազում ողորմու-

Թեան քում. վրիեա զմեզ վասն
սքանչելեաց քոց տէր. և փառաւո-
րեացի անուն քո յաւիտեան:
Յամօթ լիցին ամենեքեան, որ չար-
չարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լի-
ցին բռնութիւնք նոցա, և ամենայն
զրուխիւնք նոցա խորտակեցին:
Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աս-
տուած միայն, որ փառաւորեալդ
ես ի վերայ ամենայն տիեզերաց:
Օրհնեալ ես դու տէր աստուած
հարցն մերոց. գոլեալ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան:
Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փա-
ռաց քոց. գոլեալ և առաւել բարձ-
րացեալ յաւիտեան:
Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց
սրբութեան քո. գոլեալ և առաւ:
Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ ար-
քայութեան քո. գոլեալ և առաւ:
Օրհնեալ ես որ նայիս ի խրոխտս
և հայիս յանդունդս. գոլեալ և առ:
Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատու-
թեան երկնից. գոլեալ և առաւ:

Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն
զտէր. օրհնեցէք և բարձր արարէք
զնա յաւիտեան։
Օրհնեցէք երկինք զտէր. օրհնե։
Օրհնեցէք հրեշտակք ամն, և զօրք
որ՝ի վերոյ երկնից զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն,
արեգական և լուսին զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք աստեղք երկնից, անձ
րեւք և ցօղք զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ամենայն հոգիք հուր և
ջեր զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ցուրտ և ամօթ, ցօղ եւ
ձիւնապատեր զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք սառն և պարզ, եղեամն
և ձիւն զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և
խաւար զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք
և երկիր զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք լերինք և բլուրք, և ա
մենայն բոյսք երկրի զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք
զտէր. օրհ։

Օրհնեցէք կէտք եւ ամենայն կաթ-
ուածք՝ որ ի ջուրս, եւ ծովուն
երկնից զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք գազանք եւ անասունք,
եւ որդիք մարդկան զտէր. օրհ։
Օրհնեսցէ Իսրայէլ զտէր. օրհնեսցէ
եւ բարձր արասցէ զնա յաւիտեան։
Օրհնեցէք քահանայք զտէր. օրհ-
նեցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւ
Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր.
օրհնե։
Օրհնեցէք անձինք, եւ շունչք ա-
րարչի զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք սուրբք եւ խոնարհք
սրտիւք զտէր. օրհ։
Օրհնեցէք անանիա ազարիա եւ մի-
սայէլ զտէր. օրհ։
Փառք հօր եւ որդւոյ եւ։

Աղաւնի։

Օրհնեցէք ամենայն արարածք զա-
րարչին արարածոյ, զտէրն տերանց,
զքաղաքաւորն քաղաքաւորաց, զառա-
ւաւծն առաւածոյ։ Օրհնեցէք՝ զո-

վեցէք՝ բարեբանեցէք. զի քաղցր է,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Կանան որդոց յարութեան Քրիստոսի։

ԺԵ Ո՞ր եկիր ՚ի վրկութիւն տիեզե-
րաց Թագաւոր յաւիտենից քրիս-
տոս. զբեզ վտառաւորե՛ալք անա-
տուած հայցին մերոյ։ Յանձն առեր
ըզչարչարանըս կամաւորապէս. և ըզ-
մահ ձաչակեցեր վասն մեր. զբեզ։
Կընքեցար վիմամբ ՚ի գերեզմանին. և
լուծեր ըզկնիք մահու յանցանաց.
զբեզ վա։

Ը Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն
զտէր օրհնեցէ՛ք բարձր արարէք
զնա յաւիտեան։ Զյարուցեալն ՚ի
մեռելոց քրիստոս աստուած. որ
ըզմահ խափանեաց յարութեամբն
իւրով. բարձր ա։ Զբանչելի յաղ-
թութիւնըն քրիստոսի աստուծոյ.
ամենայն ժողովուրդք բարեբանեք
լով. բարձր ա։

Ա՛նըակրելըն հայր սուաջին լայս անդ ճաշակելի. որ ի լուսոյ լայս ներսոյ ծեալ վիմանալեաց պայման. ըզբեզ ծրհնե՛ր ամբ աստուած հայրդն մերոց։ Ընակեալդ հօր ի լուսոյ լայս ծագումըն սրդի. որ աւրհներ ի պաշտօնն վտառաց քոց պհրեղինացըն զծրա. ըզբեզ ծրհ։ Ի հօրէ բըղխումն վսյ ոսկից սրբոյ հոգւոյ առնել. որ լոյս տեղծեր ի յոյիս կատարեալ պհրեղինացըն գան. ըզբեզ ծրհ։ Ծրհնեցի՛ք ամենայն գործք տեառն զտե՛ր օրհնեցի՛ք բարձր արարե՛ք զնա յաւիտեան։ Երկինք ա՛ւն զբաւականութիւնք հրեշտակք եւ հրեշտակապետք. վերին պետութիւնք. բարձր արարե՛ք ըզհայրն երկնաւոր։ Անմարմնոց բանք մտքիւնք իշխանութիւնք զօրութիւնք. անմահ տէրութի՛ւնք. բանք ձեր արարե՛ք զերիսասուն թա-

գաւառն։ վիճակեաւն աբրոսէք քառասնեքսանն բերոսէք. ամեաք անեղինն. բայց արարչաբար ըզ հոգին ճշմարիտ։

կանոն սրբոյ Մարգարէից։

5 գՁ Ո՛ր ընդ հոգեղէն բնութիւնն մերոյ խառնեցեր ընդբաժանիչն հոգիս առնել զօրութիւնն ընդունելոյ զառաւտուցն եւ զհոգեւոր ընդհանրական ի վերուստ. օրհնեալ ասէր տէր հեղեր մարգարէութիւն հոգւոց յիսրայէլի զհոգի մարգարէութիւն. զոմն ձայնս նուագեր յատուածային բազմատարափ օրինաւիճք զանձաներգ խորհուրդս. զոմն ձայնս ողբալի զանձաներգ. օրհնեալ Ո՛ զանձն գիտէր լինելութիւն իւրոյ զեղեալ ասելին, յատուածայնոյդ ամենայն մարդարէս նոցա արտաւորեալ հոգիդ ընդիւրաքանչիւրն իմն գեղացեալ հրաշ

շնորհ ի վեր քան ընդուն. օրհ.

Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեառն զտեառն օրհնեցէ՛ք բարձր ա՛րարէք բոլոր յաւիտեա՛ն : Ընդ սուեստ երան յորդաջորդ վըրկա՛թեան մերոյ . ձայս հա՛րէք եկեղեցի՛ք հե թանոսաց աղաղակեցո՛ւմ . զտեառ օրհ : Ընդ տեսանողաց մարդարէից հինն խրատել . քահանայ՛ք նորոյ ուխ տա՛ս լսողաց . զտեառ օրհ :

Կանոն Ապաշխարութեան :

Ո՛ր հայեա՛ , քաղցրա՛թեամբ յարա հ
բուծ ըս՛ հայր ամենակալ . օրհ ա՛ձ
նեա՛ ես աստուա՛ծ հայրցըն մերոց :
Ո՛ր լքե՛ր ՚ի վըրկել զարարած ըս
որդի՛ մարդ եղեր . օրհ : Ո՛ր խնամե՛ս
տեսչութեամբ զարարած ըս հո
գի՛ ճշմարիտ . օրհ :

Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեառն գ
զտեառ . ամենայն գործք ըս ըզքե՛զ
օրհնե՛ն : Ո՛ր յոչընչէ գո՛յացուցեր
զերկինս և զե՛րկիր . յո՛ր շեա՛ զմե՛զ

աչք մարդասիրութեամբ քո։ ամէն։
Ո՛ անդադար փառաբանիմ զքո յաւ-
տեան բարեգոյ . ընդունել զաղաչանս
սրբոց եկեղեցւոյդ քո։ ամէն։

Կանոն Հանդիսին Առաքելոց։

ձ 5 Խաչիցդ բանըդ հօր և հոգւոյն . որ
լինէր՝ ի յերկինից՝ ի վերուստ մինչև ադիլ
մարդկան . առաքեա զՀայրապետս մեր։
Ո՛ պահեցեր յաղթող ըմբռնութե-
մբ՝ զսուրբ սրբոց առաքելոցն . այսօր և
մեք ընդ նոսին ցընծութեամբ օրհ-
նեմք ըզքեզ . առաքեա զՀայր։ Ո՛ ա-
ռաքեր բարձրացեալդ ես յաւետե-
նից . այսօր ընդ դաս վերինացդ քոց
բարեբանեմք ըզքեզ . առաք Հայր։

դ 6 Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն
զտէր օրհնեցէք բոլոր տարրք
զգայ յաւետեան։ Ո՛ ընտրեաց զնո-
րան իւրեանց՝ ի հաւատոյ զսուրբ
և նոքօք տուաջ
զմեզ ըզքեզ . առաքեա Հայր։ Ո՛ ա-

տուլծեանցըն վանեցին եւ ըզլոյս
պետուլծեան ընդհանուր յերկիր
ծաւալեցին. ընդ նոսին բան։

Կանոն համօրէն ննջեցելոց ի փետրոս։

Օրհնեալ ես դու քրիստոս. որ յաշ
խարհ եկեր ի մեռելոց ոդորմած և կեն
դաներ զմեզ. ամէն։ Աստուած
հայրըն մերոց։ Որ մահկանացու աշ
խարհէդ եւ. պետդ նըննջեցեալոց մեր
ընկալ. ամէն։ Զորս վախեցեր յաշ
խարհըն կենդանեաց. հանգըս
տեան արժանաւորեա. ամէն։
Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն
զտեր օրհնեցէք. եւ բարձր արա
րէք ըզնա յաւիտեան։ Գիշերուք ըզ
տեր օրհնեցէք. Որ գալոյն է զո
րութեամբ բազում. ոդիմամբ
ձայնի կենդատրծէ, ըզննջեցեալսն.
ըզտեր օրհ։ Խոստով ըզտէր օրհ
նեցէք. Ադաչեմք ըզքեզ բարերար.
հանգո զհոգիս ծառայից քոց ընդ

սուրբդ քո. օրհնեա՛ցդ և բա՛ժնդ
արասցո՛ւք զանո՛ւն քո յաւի՛տեան։

Կանոն հանդիսին Մարտիրոսաց։

ա 5 Ըզբեզ արդա՛ր, եւ ուղիղ դատաւ-
որ՝ ի վե՛ղ սրբոց քոց բարեբանեմ.
հա՛յրըն մերոց ասպուած օրհնեալ
ե՛ս յաւի՛տեան։ Ըզբեզ տէ՛ր ի հնոյն
կրե՛ր ապաւէն. խոնարհեա՛լ ի գուն
դըս մարտիրոսաց գո՛ղձս. հա՛յրըն։
Ըզբեզ որ ահաւո՛ր թագաւոր յա՛յ-
տնեալ. ընդ նոսին խընդրելով ըզ Քո՛ռդ։
Քրիստոս մե՛ղաց մերոց. բարձր արա-

4 Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեառն
զտէ՛ր օրհնեցէ՛ք. բարձր արարէ՛ք
զձա՛ռա յաւիտեա՛ն։ Անբաւելին երկ-
նից եւ հրեղինաց. ի հողեղինաց
հաճեցա՛ւ ընտրել իւր զինաւորս.
բարձր արա։ Ասաի և մեք հաւա՛ք
ասացեալքս. քրիստոսի աստուծոյ.
ընդ նոսին խընդրելով ըզ Քո՛ռդ։
Քրիստոս մե՛ղաց մերոց. բարձր արա։

Եկեալ ամենեքեան ՚ի տուրբ կա
թուղիկէ և առաքելական եկեղե
ցի, աղաչեցուք զՔրիստոն որդին
աստուծոյ, զտէրն մեր և զփրկիչն
յիսուս քրիստոս։ Որ էջ վաստօք հօր
՚ի մէջ հնոցին, և փրկեաց զերիս
մանկունան ՚ի քաղէացւոց անտի։
Նուաստ և տուրբ պահեցէ զմի
տս մեր, զի մի երբէք խաբէութե
մբ ՚ի մեզայ և ՚ի ցանկութենէ
աշխարհի։ Այլ արժանի եղիցուք
պահել զպատուէրսն նորա. տա
նուլ զպատիկն լուսոյ և կենաց ՚ի
յանձինս մեր, զոր խոստացաւ սի
րելեաց իւրոց Ճշմարիտն աստուած
յիսուս քրիստոս տէր մեր կեցո և
ողորմեա։

Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա։

Մաղթանք կիւրակէից, և այլոց տէրունական ծոմից։

Հզօր, յաղթող, սքանչելագործ,
տուրբ մեծի յարութենեանն քրիստո
սի աստուծոյ մերոյ վայել վառք

իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից:

Մաղթանք Մարիամայ:

Ցօղեա տէր զցօղ բարեբար ողորմութեան քոյ՝ ի մեզ ուցեալ անձինս մեր. լիջո զերծ հնոցի յանցանացդ մերոց, և վրկեա զմեզ՝ ի յաւիտենական հրոյն: Աւրա արժանի ընել երկա տուրբ մանկտունեան՝ և ընել երանելի տուրբ վկայն՝ օրհնել ըզքեզ և գովել, և քեզ գոհութիւն և պատիւ մատուցանել հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից:

Մաղթանք պահոց:

Ցօղեա տէր զցօղ բարեբար ողորմութեան քոյ՝ ի մեզ ուցեալ անձինս մեր, լիջո զերծ հնոցի յանցանացդ մերոց, և վրկեա զմեզ՝ ի յաւիտենական հրոյն: Աւրա արժանի ընել երկա տուրբ մանկտունեան և ընել երանելի տուրբ վկայն՝ օրհնել ըզ-

քեզ՝ գալել և առել: Աստուած քա-
ւեա զիս զմեզաւորս: Աստուած
քաւեա զիս զմեզաւորս: Աստուած
քաւեա զիս զմեզաւորս՝ ի մեզաց,
և կեցո:

Երգ Մարիամ Աստուածածնին:

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր, եւ
ցնծացէ հոգի իմ աստուածոյ
փրկչաւ իմոյ:
Այց արար՝ ի վերայ խոնարհութե-
ան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետեւ ե-
րանիցեն ինձ ամենայն ազգք:
Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն. և
սուրբ է անուն նորա:
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց. արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով:
Ցրուեաց զամբարտաւանս՝ ի մտաց
սրտից, և բարձեաց զհզօրս յաթոռոց:
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս
ելից բարութեամբ, և զմեծատունս
արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց խրայէլի ծառայի իւ-
րոյ յիշելով զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր
ընդ աբրահամու և զաւակի նորա
յաւիտեան։

Օրհնութիւն Զաքարիայի հօրն Յովհաննու Մկրտչին։

Օրհնեալ տէր աստուած խրայէլի,
որ յայց եւ եւ արար վրկութիւն
ժողովրդեան իւրոյ։
Յարոյց մեզ եղջիւր վրկութեան ի
տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ. որ-
պէս խօսեցաւ բերանովք սրբոցն
որ յաւիտենից մարգարէքն էին։
Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, և
ի ձեռաց ամենայն առելեաց մերոց։
Առնել ողորմութիւն առ հարսն
մեր, և յիշել վկայարանս սրբու-
թեան իւրոյ։
Երդումն որ երդուաւ աբրահամու
հօր մերոյ՝ տալ մեզ առանց երկիւղի
փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութեամբ և ար-
դարութեամբ առաջի նորա զամե-

նայն աւուրս կենաց մերոց։
Եւ դու մանուկ՝ մարդասէր բարձրե-
լոյն կոչեսջիր. դնացես առաջի տեառն՝
պատրաստել զճանապարհս նորա։
Տալ գիտութիւն փրկութեան ժո-
ղովրդեան իւրոյ, ի թողութիւն
մեղանչման մերոց։
Վասն գի ողորմութեան տեառն
աստուծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ
մեզ արեգակն ի բարձանց՝ լուսա-
ւոր առնել զնստաւարս մեր։
Ծագել լոյս ի վերայ այսոցիկ՝ որ
նստէք ի խաւարի և ի ստուերս
մահու, ուղղել զոտս մեր ի ճանա-
պարհս խաղաղութեան։

Աղօթք Սահակեայ ծերակնեցւոյն։

Աստ արձակեա զծառայս քո տէր
ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն.
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո,
զոր պատրաստեցեր առաջի ամե-
նայն ժողովրդոց։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, եւ
փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի։
Փառք հօր և որդւոյ և

ժ ա՜ Յանձառ վտանգ խոնարհեցար՝ ի
մեր բնու՜թիւնս. բա՛ց ընդ առաքած
և մարմնացար՝ ի սրբոյ կուսէն։ Եւ
ծնար՝ ի սուրբ կուսէ անապական
մարմնով. լցե՛ զանդպատ բարե-
բանեալ մեծացուցանե՛մք։ Ա՛յսօր
զեկեալ՝ ի փրկութիւն ազգի մարդ-
կան. վարձանութեամբ աւետեաց
մեծացուցանե՛մք։

ժ կ Ա՛յր և կի՛ն ազատին քրիստոնէ,
որ բարեխօսէ ես միշտ աչխարհի.
քեզ երանեն ամենայն ազգ՝ նք։ Ա՜ա-
քուր ազատնի՛ս եւ հարան երկնից
մարիամ. տաճար և ամպո՜ւտ աստու-
ծոյ բանին. քեզ երա։ Ցե՜ն հաճե-
ցան իմանալիքն ընդ հո՛գեղէնս. և՝
քե՜ մերձեցա՛ք՝ ի փայտըն կենաց.
քեզ երա։

ժ դ Ա՛ռաքեա կոյս աստուածածնի՛ն մա-
րիամ արքունի՛ և մա՛յր քրիստոսի.
յարդանդի տարար զանեսանելին ա-
ստեղծո՜ւն. օրհնութեամբ լցե՛ զ

աստուածա՛ծին մեծացուցանեմք։
Ընդէ՞ր երկնայի՛ն դուռն զմեզ ետես
եզեկիել. եւ ասէրն զոր ծանեաւ
զեզէօն. սերտելէ հոդելէն վէհա-
գոյն բերտելէ՛ց. օրհ։ Երբա խոր-
հուրդս ասկա՛ն ի՛ քեզ տեսանի
աստուածա՛ծին. յղութիւն ան-
սերմնական. ծնուանդ անարատ. կու-
սութիւն յետ ծնընդեան միասիւ
անապական. օրհնու։

Ընդէ՞ր երեսեաց դուռն այս եզե- մ
կիէլ ըմպտպատրէ՛ւ. ընդ որ ոչ ոք աձ
էանց եթէ ոչ աստուած միայն. աս-
տուածածնին կոյս. օրհնութեամբ
մեծացուցանեմք։ Ընդէ՞ր որ՛ի՛ մո-
րենին այս մոլէտիս ըմպտպա՛-
տիս. ընդ որ խորհուրդ կուսի
յայտնեցեր մարդկա՛ն ազգի. օրհ։
Ընդէ՞ր որ՛ի հօրէ անժամա՛նակա-
պէս եւ՛ ի մօրէ՛ անմարդամանաբար.
՛ի ժամանակի ծնընդեան ՛ի բոլորից
վրկութեան յայտնեցար մարդ բարձ

րելոյն. օրհնութիւնդ մեծ ա:

մ ա՛յսօր ը նո՛ր ժողովուրդ. ցընծացո՛ք ընդ պարտատ հոգւոյն սրտիւ. մեծացուցանելովք զերկնայինս հօրմէ: Այսօր ցընծա՛ն սուրբ քեալքն. զարդարեա՛ւ ի շնորհս հաց հոգւոյն սրտիւ. մե: Այսօր ը զուարճացա՛ն սրտիւք, ճրեշմարիտ լուա՛ւ զարտատացեալսն հոգւոյն սրտիւ. մե:

Յարուցեալոյն ի մեռելոց բնակարանէն մայր և կոյս. որ ըզմնացեցեալսն յաղագ դանդ կենդանարար անապական. ընդ քեզ մեծացուցանեմք որ օրհնեալ ես ի կանանց: Արարողն երկնի և երկրի եղեր տաճար և առագաստ. որ ըզմնացեալսն մեր հրեղէն նորոգե. զքեզ մեծ ա: Կերակրողն ամենեցուն արբուցեր զքո՛ սուրբ գինեն. որ ըզմնացեալսն մեր վերստին նորոգե. զքեզ մեծացուցանեմք որ օրհ:

Ը զաւետս հնդուցն ի հրեղէն ի հրեշտակէն ընկալար. ուրախ լեր բերկրեալդ տէր ընդ քեզ մարիամ անհայրանացեալ: Անբակիզելին բանըն համձեցար առնուլ մարդեղութիւնն ընկալեալդ ի կուսէդ. քրիստոս աստը ւած Թագաւորն յաւիտենից: Աղա չեմք ըզքեզ տուրբ աստուածածնին. ա՛ւ քրիստոս բարեխօսեա՛ վըրկել ըզ ժողովրդա՛ս քո՛ւ. զոր գնեցեր արեամբն իւրով:

Փառք ընդ մեծացուցեալն:

Սուրբ զաստուածածնին՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և զթասցեալ կեցուսցէ զարարածս իւր: Ամենակալ տէր աստուած մեր կեցո և ողորմեա:

Աղօթք Մարտիրոսաց և պահոց:

Ընկալ տէր զաղաչանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածած-

նին անարատ ծնողի միածնի որդւոյ
քո. եւ ապաշնորհք առնայն սրբոց
քոց. եւ որոց այսօր է յիշատակ։
Լուր մեզ աեր, և ողորմեա. նե-
րեա քաւեա եւ թող զմեզս մեր։
Արժանաւորեա զոհութեամբ վա-
ռաւորել զբեզ ընդ որդւոյ և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Ֆարսղ՝ զինի մեծաշուքին Ֆիրակեց աւուրց։

Եւ ևս խաղաղութեան զտեր ասեմ։
Վասն տուրբ առելոյս շինութեան,
և բարեկարգութեան, զտեր ասեմ։
Վ՚ս ժողովրդեանս՝ որք մատանեն ընդ
զրան սրբոյ եկեղեցւոյ. զտեր ա։
Վասն ընդունելոյ զպատարագս ա-
ցս ըստ մեծի ողորմութեան քո-
րում. զտեր ասեմ։

Եւ երես։ Զանձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք։

Պատեհութիւնդ տուր Տեառն Տեր
Հայրենից քրիստոս աստուած մեր։
Եւ քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ
վայել է փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ. այժմ և միշտ և յաւէ։

Եղիցի անուն առեալն օրհնեալ. ի յայսմ հետէ, մինչեւ ի յաւիտեան առեալն։

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր. եւ օրհնեցէք զանուն առեալն։ Եղիցի անուն առեալն օրհնեալ յայսմ հետէ մինչեւ ի յաւիտեան։ Յա բեւեռից մինչ ի մուտն արեւու օրհնեալ է անուն առեալն. ի յայսմ հետէ մինչեւ ի յաւիտ։

Փառք և երկրպագութիւն հօր և որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն. և այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն. ի յայսմ հետէ մինչ ի յաւիտեան։

Աւրի՛ տէր զօգնեալսդ քո, և փրկեա զժառանգութիւն քո. վասն անուանդ քո։

Աւրի՛ և մի մեծասցի մարդ զքեզ. վասն անուանդ։

Թողաւորեցոյց տէր զյաւիտեան։

աստուածդ քո սիրէ յամենայն սրտէ քումմէ : Եւ զընդհանրականն նեցուկ ընծայէ ի կենդանութեան իմոյ :

ար	Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր ամենայն :	ար
դա	Եւ զամենայն ինչս իմ զանուն սուրբ նորա :	դա
ար	Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր եւ մի՛ մոռանար զամենայն հատուցմունս նորա :	ար
դա	Զի թողու զամենայն մեղս քո :	դա
ար	Զի բժշկէ զամենայն ախտս քո :	ար
դա	Զի փրկէ ի խոր գերեզմանէ զկեանս քո :	դա
ար	Պսակէ զքեզ ողորմութեամբ եւ գթութեամբ :	ար
դա	Զի յագեցուցանէ զբարիս զկամս քո :	դա

Աւետարան ըստ Մատթէոսի :

Եւ յերեկոյն շաբաթուն՝ յորում լուսանայր միաշաբաթին, եկին Մարիամ մագդաղենացի, և միւս Մարիամն՝ տեսանել զգերեզմանն : Եւ ահա շարժումն մեծ եղեւ. զի հրեշտակ տեառն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ՝ բացաւ զքարն ի դրանց անտի, և նստէր ի վերայ

նորա. եւ էր տեսիլ նորա իբրեւ
զփայլակն, և հանդերձ նորա սպի
տակ իբրեւ զձիւն: Եւ յահէ անդ
ոմն նորա խռովեցան պահապանքն,
և եղեն իբրեւ զմեռեալս: Պատաս
խանի եւս հրեշտակն՝ և ասէ ցկա
նայսն. մի երկնչիք դուք, գիտեմ
զի զՅիսուս զնացեալն խնդրէք.
չէ աստ, քանզի յարեաւ, որպէս ա
սացն: Եկայք և տեսէք զտեղին ու ր
էր: Եւ վաղվաղակի երթայք ա
սացէք աշակերտացն նորա՝ թէ յա
րեաւ. և ահա յառաջանայ քան զձեզ
ՙի գալիլեա, անդ տեսանիցէք
զնա. ահա ասացի ձեզ: Եւ ելեալ
վաղվաղակի ՙի դերեզմանէ անտի ա
հիւ և խնդութեամբ բազմաւ՝ ընդ
թռանալն պատմել աշակերտացն:
Եւ ահա պատահեցաւ նոցա Յիսուս,
և ասէ. ողջ էք: Եւ նոքա մատու
ցեալ կալան զոտս նորա, և երկիր
պադին նմա: Յայնժամ ասէ ցնոսա
Յիսուս. մի երկնչիք, երթայք ա
սացէք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն

ի գալիլեա, և անդ տեսցեն զիս։
Աբրեա նոքա գնացին, ահա ոմանք
ի զօրականացն եկին ի քաղաքն, և
պատմեցին քահանայապետին զա-
մենայն որ ինչ եղեւ։ Եւ նոքա
ժողովեալ հանդերձ ծերովքն խոր-
հուրդ առեալ՝ արծաթս յոյժ եւտուն
զօրականացն, և ասեն. ասացէք՝ և-
թէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշե-
րի գողացան զնա՝ մինչ մեք ի քուն
էաք։ Եւ եթէ լսեր լիցի այդ ա-
պառաւոն, մեք համոզեցուք զնա՝
և զձեզ առհոգս արասցուք։ Եւ նո-
ցա առեալ զարծաթսն, արարին որ-
պէս ուսան. եւ ել համբաւս այս
ի հրեից մինչեւ ցայսօր։
Իսկ տասնումն աշակերտքն գնացին
ի գալիլեա ի լեառնն՝ ուր ժամու-
ցին եղեւ նոցա յիսուս։ Երբեք
տեսին զնա, երկիրպագին նմա. և
ոմանք երկմտացան։ Եւ մատե-
ցեալ յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա՝
և ասէ. Տուաւ ինձ ամենայն իշխա-
նութիւն յերկինս և յերկրի. ուս-

պէս առաքեաց զիս Հայր, և ես ա-
ռաքեմ զձեզ: Գնացէք այսու հե-
տե՝ աշակերտեցէք զամենայն հե-
թանոս. մկրտեցէք զնոսա յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ:
Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝
զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահա
ասեմ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն
աւուրս, մինչեւ ՚ի կատարած աշ-
խարհի:

Աւետարան ըստ Մարկոսի:

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ քանզի
ուրբաթ էր՝ որ ՚ի շաբաթին մուտ
նէր, եկեալ Յովսէփ որ յարիմա-
թեայն էր՝ այր պարկեշտ նախա-
րար, որ և ինքն էր ակն ունէր ար-
քայութեանն աստուծոյ. համար-
ձակեցաւ եմուտ առ պիղատոս, և
խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի: Եւ
պիղատոս զարմացաւ թէ այնչափ
վաղ մեռաւ. և կոչեալ առ ինքն
պետութեացն, եհարց զնա եւ ա-
սէ՝ թէ արդարեւ այնչափ վաղ մե-

ոաւ : Եւ լեալ առաջեաց ՚ի հա-
լիւրապետէ անտի , շնորհեաց ըզ-
մարմինն յովսէփայ : Եւ յովսէփ
գնեաց կտաւ , և իջուցեալ զնա պա-
տեաց կտաւովն , և եդ ՚ի գերեզմա-
նի , որ էր փորեալ ՚ի վէմի , և թա-
ւալեցոյց վէմ մի ՚ի դուռն գերեզ-
մանին : Իսկ մարիամ մադդաղենացի
և մարիամ յակովբեայ և յովսեայ ,
տեսին զտեղին ուր եդաւ : Եւ լը-
րեւ էանց շաբաթին , մարիամ մագ-
դաղենացի և մարիամ յակովբեայ
և սողոմէ՝ չոգան պատրաստեցին
խունկս , զի եկեսցեն և օծցեն զնա :
Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթի գան ՚ի գերեզմանն ընդ արեւադա-
լըն , և ասէին ցմիմեանս . ո՞վ թա-
ւալեցուսցէ մեզ վէմն ՚ի դրանց
գերեզմանին : Եւ հայեցեալ տեսին՝
զի թաւալեցուցեալ էր վէմն ՚ի գե-
րեզմանէն . բանզի էր մեծ յոյժ : Եւ
մտեալ ՚ի նեղբս ՚ի գերեզմանն՝ տե-
սին զերիտասարդ մի զի նստէր ընդ
աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմու-

ձան ապիտակ, և զարհուրեցան: Եւ
նա ասէ ցնոսա. մի երկնչիք. գիւ-
տաս խնդրէք զնազովրեցի զհսւսէ-
լեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահաւա-
դիկ տեղին՝ ուր եդին զնա: Այլ
երթայք ասացէք ցաշակերտս նո-
րա՝ և ցպետրոս, թէ ահա յառա-
ջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի գալ-
ilea, անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս
ասացն ձեզ: Եւ իբրեւ լուան՝ ելին
և փախեան ՚ի դերեզմանէն, քանզի
զահի հարեալ էին. եւ ոչ ումեք
ինչ ասացին, զի երկնչէին:

Աւետարան ըստ Ղուկասու:

Եւ ահա այր մի անուն յորմէ էր, որ
էր նախարար՝ այր բարեգործ և ար-
դար. սա չէր մասնեալ ընդ խոր-
հուրդս և ընդ գործս նոցա. յարե-
մնեայ քաղաքէ հրէից, որ և ինքն
էակ ակնուներ արքայութեան աս-
տուծոյ: Սա մատուցեալ առ պիղա-
տոս՝ խնդրեաց զմարմինն յիսուսէ.
և իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստա-

ասկաւա, և եղ ի կուածոյ գերեզ-
մանին. ուր չէր բնաւ զոք եդեալ:
Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լու-
սանայր: Եւ երիթային զհետ նորա
կանայք՝ որք եկեալ էին ընդ նմա ի
գալիլէէ. տեսին զգերեզմանն, և որ-
պէս եդաւ մարմին նորա: Դարձան
և պատրաստեցին խունկս և իւղս.
և ի շաբաթուն հանդարտեցին ա-
րին պատուիրանին:

Բայց ի միաշաբաթուն վաղ-
առաւօտն եկին ի գերեզմանն, բե-
րին զխունկսն զոր պատրաստեցին.
և այլ կանայք ընդ նոսա. և գտին
զվէմն թաւալեցուցեալ ի գերեզ-
մանէ անտի: Եւ մտեալ ի ներքս
ոչ գտին զմարմինն Յիսուսի: Եւ ե-
ղեւ ընդ հիանալն նոցա վասն այն-
րիկ, և ահա արք երկու հասին առ
նոսա ի հանդերձս լուսատես: Եւ
երբեք զահի հարեան, և խոնարհե-
ցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր,
ասեն ցնոսա. զի խնդրէք զկեն-
դանին ընդ մեռեալս, չէ աստ, այլ յա-

բեան. Հիշեցէք՝ որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էր՝ ի գալիլեա, և ա՛յն՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնիլ՝ ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց, և՝ ի խաչ ելանել՝ և յերրորդի աւուր յառնել։ Եւ հիշեցին զբանսն նորա։ Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մնացելոցն, և այլոցն ա՛յնոցիկ ընդ նոսա։ Եւ էին մարիամ մագդաղենացի և յովհաննա և մարիամ յակովբեայ, և այլք ընդ նոսա՝ որք պատմեցին զայս առաքելոցն։ Եւ երեւեցան առաջի նոցա շատիկք քան զթուն բանիք նոցա՝ եւ չհաւատացին նոցա։ Բայց պետրոս յարուցեալ ընթացաւ՝ ի դերեզմանն, և հայեցեալ տեսանէ զկտաւանն լոկ զի կային. և դնաց՝ ընդ միտս զարմացեալ, ըմբռնելով զինչ եղեւ։

Վերադարձ ըստ Յովհաննու։

Յետ այսորիկ աշակերտացն գալիլեացւոց յայնէ՛ն, որ յարեաւ մեռելոց էր՝ աշակերտեալ յիսուսի՝ ի ծածուկ վասն ա-

հին հրէից, զի բարձցէ զմարմինն
Յիսուսի. և հրամայեաց պիղատոս.
եկն և եբարձ զնա: Եկն և Նիկոդե-
մոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս՝ ի
գիշերի զառաջինն. և եբեր զմուռս
խառն ընդ հալուէս՝ իբրեւ լտեր-
հարիւր: Առին զմարմինն Յիսուսի,
և պատեցին կտաւովք՝ և խնկովք
հանդերձ, որպէս օրէն էր հրէից
պատել: Եւ էր ի տեղւոջն յորում
խաչեցաւ՝ պարտէզ, և ի պարտիզի
անդ գերեզման նոր, յորում ոչ այլ
երբէք էր եդեալ: Անդ վասն ուր-
բաթուն հրէից՝ զի մօտ էր գերեզ-
մանն՝ եդին զՅիսուս:

Եւ ի միաշաբաթուջն մարիամ մագ-
դաղենացի գայ առաւօտուն ընդ
արշալոյս՝ ի գերեզման անդր, եւ
տեսանէ զվէմն բարձեալ ի դրանց
գերեզմանին: Ապա ընթանայ՝ եւ
գայ առ սիմոն պետրոս և առ մեւս
աշակերտն՝ զոր սիրէր Յիսուս, և
ասէ ցնոսա. բարձին զտէր ի գե-
րեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ՝ ուր

եղին զնա: Ել պետրոս և միւս աշակերտն՝ եւ գային ի գերեզմանն: Ընթանային երկոքեան ի միասին. և միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան զպետրոս՝ և եկն նախ ի գերեզմանն: Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդր կտաւքն, բայց ի ներքս ոչ եմուտ: Եկն և սիմոն պետրոս՝ որ գայր զինէ նորա. և եմուտ ի գերեզմանն, և տեսանէ զկտաւսն՝ զի կային անդր. և վարշամանին որ էր ի գլուխս նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր, այլ ոլորեալ ծալեալ ի մի կողմն: Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն ի գերեզմանն, եւ տեսանէ, եհաս և հաւատաց. զի չէին դեռ գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա ի մեռելոց յառնել: Զոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն: Բայց մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ և լայր. և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ի գերեզմանն, և տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս,

զի նստէին մի՛ ի անտից և մի յամ-
տից՝ ուր կայր մարմինն յիսուսու և
նոքա ասեն ցնա. կին դու՝ զի լաս.
ար ցնաա. զի բարձին զտէրն իմ
՛ի գերեզմանէ աստ, և ոչ գիտեմ՝
ուր եդին զնա: Զայս իբրեւ ասաց,
դարձաւ ՛ի լճիկուն կոյս, և տեաս
նէ զիսուս զի կայր. եւ ոչ գիտէր
թէ յիսուս էր նկէ: Ասէ ցնա յիսուս.
կին դու՝ զի լաս, զո՞ խնդրես. նմա
այսպէս Թուէցաւ՝ թէ պարտիզ-
պան էր նկէ, ասէ ցնա. աէր՝ եթէ
դու բարձեր զնա, ասա ինձ ո՛ւր ե-
դիր զնա, զի ես առից զնա: Ասէ
ցնա յիսուս. մարիամ. և նա դար-
ձաւ, եւ ասէ ցնա եբրայեցերէն.
րաբունի, (որ լծարգմանի՝ վարդա-
պետ): Ասէ ցնա յիսուս. մի՛ մեր-
ձենար յիս, զի չէ ես առ հայր
առ հայրն իմ. այլ երթ դու առ
եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա. եր-
ծեմ ես առ հայրն իմ՝ և առ հայր
ձեր, և աստուածն իմ՝ և աստուած
ձեր: Գայ մարիամ մագդաղենացի՝

և սատմէ աշակերտացն, եթէ ե-
տես նա զտէր, և զայս ինչ ասաց
ցնա ։

Երգ՝ ինի Խզաբերից աւետարանին ։

Փառք յարութեան քո, տէր. ոչ
դադարեցայց երեսաւոր օրհնել զքեզ
զամենայն աւուրս կենդանութե-
ւն իմոյ ։

Փառք յարութեան քոյ տէր. ոչդա-
դարեցայց մեծաւ ձայնիւ զքեզ զա-
մենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ ։

Եւ ոչ դադարեցայց վերակոչ վարա-
րել զքեզ զամենայն աւուրս
կենդանութեան իմոյ ։

Երգ աղաւհայի կենդանիների, երկայն կրկնակ,
և գլխովին բարձր ասա ։

Զամենայն աւուրս կենաց իմոց,
եւ ոչ դադարեցայց օրհնել զքեզ
քրիստոս վերկիզէդ աշխարհի ։
Զամենայն աւուրս ։ Զամենայն ա-

Ի գիշերի՝ համբարձէք ձեռս ձեր ի սրբութիւն. և օրհնեցէք զՏէր։

Աստ օրհնեցի՛ք. այլ նայն ծառայք տեառն զտէր ի սրբութիւն. և՛ օրհնեցէք զՏէր։

Գալստեան ոգւոյն։

Պատք լուսեղէ՛ն գլուխոցն ըստ պատկին մեծի գայլուտեանն ի՛ն։ և երգէին երգ նոր. օրհնեալ է՝ քո՛ սո՛ւրբ գայլուտդ։

զաւտ Լուսատպա՛ս հրեշտակն նստէ ի կեդրոնս երե՛ք զմանին։ և՛ տեսակ կանա՛նցն յարեա՛ւ արձ։

հմբ Համբարձե՛ք ի՛շխանք զդրո՛ն ձեր ի՛ վեր։ և՛ գա՛յ մեծն փառաց։

հմգ Ելք տեառն զօրութեամբ։ և՛ հրաշալիս զնտարեան. և՛ նոր երգ նուագ ձօնեալ յաղթողին մարդկան զանազան։ և՛ հանդեսս տեսլեան վերնատունն։ և՛ հանդեսս հրաշալիս զնտարեան անկեզ ի՛ տեսլեան վերնատունն։

հմզ Լուսատպա՛ս հրեշտակն նստէ ի կեդրոնս երե՛ք զմանին։ և՛ տեսակ կանա՛նցն յարեա՛ւ արձ։

վար Ցնծայ Թաբո՞ր հե՛ռմռնիւ. և՞ա ռաբեալքն ՚ի հայրատա՛ն ձայնէ՛ն Թմբրեալք։ Ե՛ւ կենդանեաց և մեռելոց տէր ծանուցին ըզքեզ մովսէս և եղիա։

Ա.յոսր եկեա՞լ կամաւ տէրն ՚ի խաչ խաչ։ Ե՛ւ տարածեաց ձեռո՛ւս ի փրկու՛թիւն ՚ի նմա։

ծնն Հզօր հոգեկե՛րպք ընդ հմլիսան բանտէն ՚ի յանբանից մըտո՛ւր ելանէն բանալ։ Ե՛ւ մոգքն առ տեղն դուշակեալ մատուցին զընծայսն ծայրէն խունկըդ։

տն Բառանո՞ր ըեայ տըղայ և տէրն ընդ օրինադիր անօրինաբար ելին ՚ի տա՛ճ ձարն։ Ե՛ւ սիմէոն դիտէր զըրդողն. և յօրինաց կապից լուծումն հայցէր ՚ի կեա՛նս աւետարա՛նի։

Բարով՝ դնի Խղաթերից աւետարանին, և երգոյն։

Զուարճացեալքս մեծաւ ուրախութեամբ աւետեաց յայտութեան

տեառն մերոյ եւ փրկչին յիսուսի քրիստոսի: Որ եղեւ պատուական անդրանիկ ամենայն արարածոց. խոստացեաց զդրախտս դժոխոյ. եւ եղոյծ զբռնութիւն մահու. եւ եւս յոյժ հաստատութեան վերստին նորոգեան կենդանութեան առ մարդկան: Խնդրեցաք հաւատով ՚ի փրկչէն մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ. զի ըզմեզ արժանի արասցէ յաւիտենից իւրոց. կերպարանովից առնել զմարդին նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց: Վասն զի զայս խոստացաւ, զեզ եւ զանճառելի չնորհս ապաշխարութեան սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտ աստուած յիսուս քրիստոս մեր.

կեցո և պարգեւա:

Ա. մենայնիւ ճշմարիտ տուր մեզ զի յաւիտենից քրիստոսի աստուծոյ մերոյ վայել վարք խշխանութեան և պատիւ. այժմ և

Եւ ասէ տէռ։

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քումմ. ըստ բազում
գթութեան քումմ ջնջեա զանօրէ-
նութիւնս իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէնութե-
նէ իմմէ. և ի մեղաց իմոց սուբ
արա զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գի-
տեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յա-
ւիտեան ժամ։

Քեզ միայն մեղայ տէր, եւ չար ա
ռաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս ի բանս քո,
և յաղթող ի դատել դաս։

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր.
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քում յայտնեցեր ինձ։

Ցօղեա յիս մշտակաւ և սուրբ եղէց.
լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Լսել ուրա ինձ տէր զցնծութիւն
և զուրախութիւն, եւ ցնծասցեն

ոսկերք իմ տատապեալ ։
Դարձո զերեսս քո՝ ի վերայ իմոյ.
եւ զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն ։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստ
ուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի
վերին իմում ։
Մի ընկեներ զիս առ երեսաց
քոց, և զհոգի քո սուրբ մի հաներ
յինէն ։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ, և հոգւով պետութեան քոյ
հաստատեա զիս ։
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։
Փրկեա զիս յարեանէ աստուած, աս
տուած փրկութեան իմոյ. ցնծասցէ
լեզու իմ յարդարութեան քում ։
Տէր երես զբերանս իմ բանաս, եւ
բան իմ երկեսցէ զօրհնութիւնս քո։
Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մա
տուցանէաք. բայց դու ընդ ողջա
կէզս խակ ոչ հաճեցար ։
Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ,

ր. զկրտ տուրբ և զհոդի խոնարհ առ
տուած ոչ արհամարհէ ։
Բարի արա տէր կամօք քոլք սիօնի,
և շինեսցին պարիսպք երուսաղէմի։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարա
գըս արդարութեան. յորժամ ուխ
տիս պատարագս հանցեն ՚ի սեղան
քո զուարակս ։
փառք հօր և որդւոյ և ։

Բանդ որ ՚ի հօրէ լիջեալ մարմնաւ ղ
ցար ՚ի կուսէն. խաչեցար կամաւ ա
հօր վասն մեր լցեալ ըստ բանիւ.
տէրըն աստուած ողջմեա մեզ ։ Որ
յարուցար ես անթոսնադարձելի.
՚ի խաչափայտին բեւեռեալ ըզմահ
կախեցեր. տէրըն ։ Որ ՚ի նախնումըն
զանկեալն ՚ի ծառայութենէն մահու,
պատուական մարմնով եւ արեամբ
քըզ քո ապատեցեր. տէրըն ։
Որ ՚ի հրեղէն զօրաց երկնից վա ղ
ռաբանեալ աստըւած. որով զերկր ի

նայի՛ն ա՛նապատին աստուածային
ըզնոսա հեղեր յորդիս ապականց.
պատճառաւ սոցա պղծեա՛ւ երկիր
տիւ՛ր : Երեւեցաւ հոգեվիճակս
անհնարագոյնքն ի ձեռն մարգարէից.
զոր ես ծանուցի՛ն մարգապետից.
զկնարհութիւն գալստեանդ քոյ
մանաւանդ աճեալ ամբարշտութեամբ
պատ : Անձատել մեզ տիրոջ ասելոյ
նըզ քո աչեսաբերութ սուրբցոյն,
պատրիկ եւ միքայել. անմարմնա
կանն գաստեր խրեաւնց չերկրի
սպասաւորել. պատճառ :

պղ
պձ Որ աչեսաւոր քոմ գալստեանդ
աստիճեր յաշխարհ ըզամբարշտ մար
գարեն. և՛ եկեալ խոնարհութիւ
նոր օրինօք զմեզ ի գիր ի գիրս օ
րինաց և մարգարէից. բարեխոսու
թեամբ սոցա քրիստոս պղծեա՛ւ
մեզ : Որ կոչեցեր մարգարէութիւ յա
ռաջագոյն ըզհեթանոսսա քեզ նոր
ժամանակ. և՛ ըզդաստեր սխալմն

. զեկեղեցի հեթանոսաց հարսըն սի-
րելի անձամբ վերստին. բա։ Որ ըզ-
վաթս տասնարիս զոր չինեցեր ին-
նոքոզ էից՝ ի վերայ վինին, բարձրա-
գոյն քան զանձինն. և զերազարդ
վայելչութիւնըն տեառնոջըն ձա-
նոյնն իմաստիւք հոգւոյն. բար։
Հայր բաղձամտերիմ, խոստովանիմ զքեզ որպէս զանառակ որդին. զի
համ ինձ ըզմեզս իմ. եւ ողորմեա։
Տէր, որ զերկայնայոյսն ի կինըն քանանա-
ցի, զերկա և չիս՝ ի մեղաւորս. և ո։
Տէր, որ դարձուցեր ըզմարքսաւորն
՝ի գիտութիւն ճշմարտութեան,
դարձո և զիս ըզմոլորեալս. և ողոր։
Տէր, որ զերկնելոյն քո զառատ
հեղեր ի երկինից՝ ի վեր երբեմն առա-
քեալս սուրբ. սպասչանօք սոցա ողոր-
մեա։ Որ՝ ի ձեռն ըզոց սոցայ սիրելեցան
շընորհք հոգւոյդ սրբոյ ընդ ամե-
նայն երկիր. ասա։ Որ սոքօք լուսա-
ւորեցեր զկերտուածոյդ աւազա-

նին զեկեղեցի քո սուրբ. ապա՝
ոլ
ամ Որ առեղծմամբ քոյ պատկերի քո
տէր պատուեցեր լիզմեզ. ընկալ եւ
այժմ լցընջեցեամբն ի քեզ ուղիղ
հաւատով. քոյ մեծի քում ողոր-
մութեան: Որ շնորհօք սուրբ հո-
գւոյն լուսաւորեցեր. միշտակից
խրատուց զհոգիս նոցա ընկալ մար-
գասէր. քոյ մեծի: Որք հաղորդե-
ցան մարմնոյ եւ արեանն քո՛ տէր.
հանգոյ զհոգիս նոցա ընդ սուրբս
քո քրիստոս աստուած քանզի դո՛ւնք
սուրբ արեանդ քո եղեն:

Ժողովեա՛ զմեզ ի միաւոր սրտիցդ
ոլ
ամ քոց քրիստոս, տպաւորեա՛ զիմ ըղձիդ.
սոցա բարեխոսութեամբ սրբոցդ:
Երկրպագեմք առաջի բեմի քո քրիս-
տոս. ընկա՛լ զիմ գրկումեամբ զա-
ղաչանսն սոցա. սոցա քոյ: Զորս հո-
գեւոր գեղմամբ սրտից զանմարմին.
անարա՛տ ի գաղտ քո պահեցեր
ցեղս մարդկան վերին. սոցա քոյ:

Երկրպագեմք քեզ տէր աստուած մեր՝ անցեալքս ընդ երկարութիւն դիշերիս. և կանխեալքս ի տեղւոջ խաւարային. մատուցանեմք զառաւօտս աղօթս մեր։ Զքեզ տէր օրհնեմք և փառաւորեմք, և զբէն տէր գոհանամք. որ արժանի արարեր զդիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել և հասանիլ ի ժամ առաւօտուս։ Արժանաւորեա զմեզ տէր անճառ խառնմանդ քոյ. զոր խառնացար սիրելեացդ քոց ճշմարիտ տէր աստուած՝ հիւսս քրիստոս տէր մեր. կեցո և ողորմեա։ Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քոյ. աստ ցուք ամենեքեան միաբանութիւք։ Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա։

Մաղթանք յարութեան։

Ողորմած՝ պիծած՝ ճշմարիտ՝ տուրբ մեծի յարութեանն քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և

Մաքսանք պահոց։

Ողորմութեամբ եւ գթութեամբ քոյ, լսեր մեզ տէր եւ ողորմեա. Ներեա քաւեա եւ լծոյ զանց ածեա մեր։ Արժանաւորեա պահս եւ զաղօթս եւ զաւետարան զհայր եւ զորդի եւ զսուրբ հոգի. այժմ եւ միշտ եւ։

Մաքսանք Մարիամայ։

Բարեխաւսութեամբ եւ աղօթիւք սրբոց մարգարէացն՝ որոց այսօր է յիշատակ, եւ ամենայն սրբոց քոց, լսեր մեզ տէր եւ ողորմեա. Ներեա քաւեա եւ լծոյ զանց ածեա մեր։ Արժանաւորեա պահս եւ զաղօթս եւ զաւետարան զհայր եւ զորդի եւ զսուրբ հոգի. այժմ եւ միշտ եւ յաւէտ։

Աղերսս պատարագի։

Օրհնեցէք զտէր յերկնից. օրհնեցէք զնա ի բարձունս։
Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա. օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա։

Օրհնեցէ՛ք զնա արեգական և լուսին.
օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն աստեղք
և լոյսք։
Օրհնեցէ՛ք զնա երկինք երկնից. և
ջուր որ՛ ի վերոյ քան զերկինս,
օրհնեցէ՛ք զանուն տեառն։
Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝
և հաստատեցան։
Կացոյց զնոսա յաւիտեան յաւիտե-
նից. սահման եդ, և ոչ անցցանեն։
Օրհնեցէ՛ք զերկիր՝ վիշապք
և ամենայն խորք։
Հուր և կարկտուտ, ձիւն և սառն,
հոգի և մրրիկ, որ առնէ զբան նորա։
Լերինք և ամենայն բարձունք, ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք։
Գազանք և ամ՛ անասունք, սողունք
և ամենայն թռչունք թեւաւորք։
Թագաւորք երկրի և զորք ի բեւեռից,
իշխանք և ամ՛ դատաւորք երկրի։
Երիտասարդք և կոյսք, ծերք և
տղայք՝ օրհնեցէ՛ք զանուն տեառն
բարձրացաւ անուն նորա միայն. խոս-
տովանութիւն նորա յերկինս և յերկրի։

բարձր առնէ տէր զերկիւր ժողովրդեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա յաւուրն արիոյ նորա. յորում իսկ բայէլի ժողովոյն՝ որ մերձ է առ տէր։ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն՝ ի նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս արիոյ։

Ուրախասցի իսրայէլ յարարիչ իւր. որդիք սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորն իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնութեամբ, սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ սաղմոս երգեսցեն նմա։

Զաձի տէր ընդ ժողովուրդ իւր սուրբ, եւ բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան։

Պարծեսցին սուրբքն փառօք, եւ ցնծասցեն ի հանգիստ իւրեանց, եւ բարձր արասցեն զաստուած բերանօք իւրեանց։

Սուր երկայրի եւ ի ձեռս նոցա, առնուլ զհատուցումն ի հեթանոսաց, ի յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց։

Ի կատել զԹագաւորս նոցա կապա-
նօք, զՊօրավարս նոցա ձեռնակապօք
երկաթեօք ։
Առնել նոցա դատաստան բուռ զԸ-
նդ. և վասն այս են ամենայն սըր-
բոց նորա ։
Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբու Թե
նորա, օրհնեցէք զնա ՚ի հաստատու-
Թեան ՚ի զօրու Թեան նորա ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի զօրու Թեան նորա,
օրհնեցէք զնա ՚ի բազում մեծու-
Թեան նորա ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն օրհնու-
Թեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք
և օրհնու Թեամբ ։
Օրհնեցէք զնա ցնծու Թեամբ, գո-
վեցէք զնա ուրախու Թեամբ ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի բան քաղցր, գո-
վեցէք զնա ՚ի բարբառ լեզու ։
Օրհնեցէք զնա՝ ՚ի ձայն գոհու Թեան.
ամենայն հոգի՛ օրհնեցէք զտէր ։
Փառք Հօր և որդւոյ և ։

ա

ած

Ընդ լսել սմանալ միաշտաբելին կան-
խելին կանդնալ ի գերեզմանն. ի
խլնիլ զանապատին մարմինն: և
գան լսվելին բարձեալ ի պրանց
գերեզմանին. և լսել բարբա-
ի հրեշտակին. եվ ետես քի
և խոսիանեաց լսմանն: և հանել
պետ քո ասր աստիլայն և ասե-
ալ ոչջայն կենդանատրար. առա-
քեցեր զնոսա ի փրկութիւն ամե-
գերեալ:

ա

դձ

Անմահ արքային ասնարտեալ ա-
ծոտ. բանգնեալ ի բերնիկէ սրր
բառայ ձայնիւ սերովէէ. առաջին
հրեշտակն քահանայապետ, բա-
րեխօս լերուք առ աստ ի վասն եկե-
ղեցւոյ: Բարձրեալն զառաջ բար-
ձոյ սէրութիւնք. անյաղթելի քո
տեղիութիւնք վեհապայն իշխանու-
թիւնք. երկրպագին զառաջ քահանա-
պետ, բարի. գերապայն էիր
պետութիւնք վերին. հրեշտակա-

. պեր՛ոտ երկնանալոյն հրեշտակաց
պինտուպտուելիւնք . երդոյդի յեր-
կիր՛նս բահանայապե՛տ. ձեզ հաշ
մանձնեալ երգեր՛ն երկնաւս ՚ի
բարձունս :

Ա՛յսօր ժողովս լոյս սրբ՛ի հեղեալ — ա / դձ
նոսաց , հրաշախրեալ յաղաւթսդոյն
մարգարէ՛ն զբ.գայլ առ աստուածն
աբրաՀամու յերկնքոտպտուելի՛ն.
օրհնեցէ՛ք ըզտէր յերկի՛նս ընդ երկ
նաւորսն : Ա՛յսօր սրդոյ գլուխք
վերին սմոլին, շինեալ ՚ի վերոյ հի
մանն առաքելոց և մարգարէի՛ց. որք
և ըմպէ՛ք զառաստեղս վերոյ վառակ
հոգւոյն ՚ի յաղեբրայի՛ն խորհրդի՛ն յե
ղելո՛ց սրբոց՛ն. օրհնեցէ՛ք ըզ
տէր յերկի՛նս ՚ի նոր : Ա՛յսօր
վերին զօրացն հաճաձայնեալ պատ՛ուո
նահատակաց և մարգարէի՛ց. եր
դեն առաջի սերովբէ՛ն հոգեո՛ւրս.
՚ի յիշատակի սոցա երգէ՛ք և մե՛ք
ըզհաւս ՚ի բարձունս :

մ
մա

Տէր ողորմեաց. քերականէից վասն բանից. քարոզիւրանալ ընկալ զաղաչանս մեր. Տէր որ շնորհեցեր ողորմութիւն ազգի մարդկան. քարոզ: Տէր որ ուսուցեր մեզ յաւիտենից ժամ վարդս առնել. քարոզ:

մ
մա

Որք ի սկզբանէ պատուեալ եղեն ի մեր բոլորից հօր. առաքելականն կոչմամբ ըստ ձերս հրաւիրեցին յուսալ հաւանել մասին. վարդապետութեամբ տգէտ աւանդեցան ծածկութեամբ զանց առնել. հաշտեցուցանել տէրն ընդ մեզ զահաչ

ԵՒ ՊԱՏԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ։

ԱՌԱՔԵԼՔ ատուածոյ սիրելք Տա-
ւտոյ կամիմ ուղիղ եկեղեցւոյ քրիս-
տոսի ատուածոյ երկնաւոր վար-
դապետին աշակերտք. բարեխօսե-
ցէք շնորհել ինծի զիտութիւն ամե-
նայն աշխարհի։ Բարեկամք քրիստո-
սի և հաղարապետք ատուածային
խորհրդոցն. ընդունի՛ զիս ըղբանըն
կենաց եւ լուսաւորիչըդ տիեզե-
րաց. բարե։ Գաւառութիւք ահեղ ա-
նուն եւ գաւտապարտութիւք ըզբրիս-
տոս ինձ խոստովանողաց. աղաչե՛մ
ըզձեզ. բարե։

ՓԵՂ վայել է ատուածդ օրհնու-
թիւն, որ յարուցիւնդ ես ձայնիւ
յաւիտենից ընդեցեալոյն. Թագա-
ւոր և իշխան վերօրհնեմք ըզքեզ։
Ի վերանդամ գալստեանն քո
բրիստոս ատուածդ Թագաւոր, ի ձայն
փողոյ նորոգին հոգիք ընդեցեալոյն.
և յառնեն ի մեռելոց անապական

մարմնոյն վասն որոյ և մեք ըզբեզ առ
դաչեմըք հայր երկնաւոր. զառաջ
բեա ըզկնքնջեցեալսըն մեր՝ ի վերըն
նըզ. զի երթասցեմ՝ ի ժողովս անդ
րանիկաց գրեալց ի յերկինս:

ա Զայն արկեալ կենարարին առաջ
ամ ծայնն բարբառումն. առ եկայք օրհ
նեալք հօր իմոյ ժառանգեցէք,
պատրաստեալ ձեզ ըզկենանն ի
հանդերձեալ երկրին: Ընդ առաջ
եւանել զեզ հաւատովք ի յօծըմ վե
րին. առաքեցաւ ըզհոգին սրբոյ
գըն. ի լսել ըզձայն երանեալ
կոչմանն: Ընդ աջմէ բարձեալ կայցէ
ընդ իմոյսն ի տուրբ կուսանեն.
ի լուսեղէն աստղապատին տաճա
ռացեալ ի գոյս անմահութեանցըն.
ի ժողովս անդրանկաց գրեալց ի
երկինս:

ամ Ժողովեալ եղիցի ի միշտաւոր արբեց
ման տարտըմացըն, մարգարէ՛ից ի մեծ

երգելով. օրհնութիւն՝ ի բարձունս
երկնաւոր թագաւորին ։ Գանգի
հեղմամբ արեան սուրբ պատեցաւ
թշնամին . եւ մեծարեաւ՝ պարծի
սիոն երգելով. օրհ ։ Դասակից լինին
բնիկ զօրքս վերին զբաւարմնոցն. ի-
շատակաւ բերկրեալ՝ ի սրբութիւն
սուրբ երգեցողաբք. օրհ ։

Ա

Ալէք ըզհանդէս նահատակութեան
աս բրդնաւորին ցնծալին . և յատ-
կեցեալն հաւատով երրեակ լուսոյն
եղեն մեզ առիթ . այլաչանօք սուրբ
կենցաղս զմեզ ։ Ալէք ըզխաւարն կոտ-
րատեալ վանեալ հեթե-
ցին . և կանդնեցին մեզ նըշան
յաղթող ընդդէմ թշնամոյն. այլն ։
Եւ հրաշափառ ճրագնեալ պա-
տերազմաւք ի կերկուն . վերհամ
բարձեալք երկնայնոց դասուցն ե-
ղեն երգակից. այլն ։

Զկին տէր էնդէն առ օրհնութիւն առաւօտու՝ առցէ
յանմարթոց . այլ ե՛ւ ի կառանգնաւորէսի սրոց ծոլվից
չէ Հայրապետացն .

Փառք ի բարձունս աստուծոյ . եւ յերկիր խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութիւն : Եւ օրհնութիւն քեզ ի բարձունս , օրհնեմ զքեզ զի ասաց մեր . օրհնեմք զքեզ եւ գոլեմք զքեզ : Խոստովանիմք առ քեզ զքեզ եւ երկրպագանեմք քեզ . վասն աւետարանիդ սրոյ զոր ասացեր մեզ զքեզ վասն մեծի վասնց քոց : Տէր թագաւոր սուրբ , երկնաւոր , ամենակալ . աստուած եւ հայր ամենայն արարածոց եւ սուրբ սրոյն : Տէր և որդի հոր միածնի յիսուս քրիստոս եւ սուրբ սրոյն : Տէր աստուած գառն աստուծոյ և որդի հոր . որ առեր զմեղս աշխարհի ողորմեացար , բարձեր զմեղս մեր խաչիդ : և արդ ընկալ զաղաչանս մեր : Սուրբ որ նստիս ընդ աջմէ հօր՝ ողորմեաց մեզ : Զի դու միայն

ատրը՝ դու միայն բարձրեա՛լ ես՝
դու միայն տէր ես ի յաւիտեանս քրիս-
տոս Տէր և հոգի՛դ սո՛րբ՝ որ՛ի փառս
աստուծ ընդ հօր. ամէն։

Ե՛ս յաճախ ժամ օրհնեմ՛ք ըզ-
քե՛զ. տէր և գովեմ՛ք զանո՛ւն սո՛րբ
քո յաւիտեան և յաւիտեա՛նս յա՛յ
հանդերձ։ Արժա՛նի արա՛ տէր զօրըս
զայս խաղաղութեամ՛ք, և առա՛նց
մեղա՛ց պահե՛ա լեզո՛ւ։ Օրհնեա՛լ ես
տէր աստուա՛ծ հարցըն մերո՛ց. գո՛-
վեա՛լ և փառաւորեա՛լ է անո՛ւն
սո՛րբ քո յաւիտեա՛նս. ամէն։
Օրհնեա՛տ տէր՝ ոսո՛ր ինձ զարդա-
րութիւնըս քո՛. (երես ՀՀԲ)։ Տէր ա-
պաւէ՛ն եղե՛ր մեր յազգի՛ յազգ։
Ե՛ս ասացե՛մ տէր ողորմեա՛ ինձ և
բժշկեա՛ զանձն իմ. ես մեղա՛յ քե՛զ։
Ցա՛յց մե՛զ տէր զողորմութիւնըս քո.
և զփրկութիւնըս քո՛ տո՛ւր մե՛զ։
Տէր ողորմութի՛ւն քո յաւիտեան.
զգործըս ձեռա՛ց քոց մի՛ անտե՛ս

ամենեւին. Տէր իմ ըզբեզ առաւէն ինձ
արարէ. ուսո՛ ինձ առնել ըզկամսըն
քո՝ զի դու ես աստուած իմ։ Ի քէն
է սէր՝ ամենայն կենդանութեան.
և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք
ըզլոյս։ Ծանիր զողորմութիւնս
քո՝ որք ճանաչեն ըզբեզ տէր։

Փառք սրբոյ և երկրպագութիւն
յ՚ի բարձունս հօր և սրտի և հոգ-
ւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և։

Ձաստուած երկիր յարութեան կարգաւ։

Ձկնի փառ ի բարձունսն։

Ձյարութիւն վկայեալդ օրհնեմ-
ք ցո՛ւք. վկայիցն ամենայն օրհնեա-
ցո՛ւք զյարութիւնն։

Յարեաւ աստուած. եւ ցրուեցան
ամենայն թշնամիքն նորա։

Ձյարութիւն վկայեալդ օրհնեմ։
ք ցո՛ւք. և զյարութիւնն նորա փա-
ռաւորեցո՛ւք։

Զ յարուԹիւն պիտիչին օրհնեա։ գձ
Որ ելն ի բարձունս, և գերեաց ըզ- գկ
գերուԹիւն. էառ ասաս բաշխեաց
պարգեւս և ետ որդւոց մարդկան։
Զ յարուԹիւն պիտիչին օրհնեա։ գձ
Որ հաւիտեանց խաչն եւ եգաս ի գկ
նորոգուԹիւն վճիռ. եւ աստուածային
յարուԹեամբն ըզ մահացեալսըն
վերածեիր ի կեանս։

Երգ համբարձմանն Քրիստոսի։

Զ յարուԹիւն պիտիչին օրհնեա-
ցուք. պիտիչին մերոյ օրհնեացո՛ք
զյարուԹիւն։
Համբարձաւ աստուած օրհնո՛ւԹիւ.
և տէր ի ձայնի փողոյ։
ԶգաստուԹիւն հոգւոյն օրհնեցո՛ւք. հգ
պհոգւոյն սրբոյ օրհնեացուք ըզ-
գաստուԹիւն։
Յիսուսէ բարերարութենէդ զաստի-
ուած. և զտէր յաղերասոյն խորհիլ։

Լսայ ասուր տէր աշխատ իմոյ. զի մի՛
եղբէք ընդ ջեզանից՝ ի մահ։
Մի՛ ասասցէ թշնամին իմ եւ յաղթեցի
ցի ընդմա՛. կամ նեղիչք իմ ցընծասցեն
ցեն իմ եթ ես սասանեցայց։
Ի՞նչ է տէր ազեխուր կենդանոյ. եւ
լուսոյ երեսաց քոց տեսանելն
ըզ նոյա։
Ծագեա՛ զողորմութիւնդ քո տալ
ընկալ տէր աղաչանս իմ. զի ես
դարձուցանես զերեսս քո յինէ՛։
Ես ասացի տէր ողորմեա՛ ինձ. բըժշկեա զանձն իմ ես մեղայ քեզ։
Երանի՛ որ խորհի զաղքատն եւ ըզ
տըկնկին. յաւուր չարի փրկէ
զնա՛ տէր։
Ես տա՛ք տէր ազատակեցի՛. ա
ռաւօտո՛ ազօթք իմ ժամանեսցեն
ա՛ք քեզ։
Ընկէ՛ր տէր ողորմեա զանձն իմ. կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէ՛։

ՀԱ տցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր. ու
Ականարհեսցի ունկն քո ՚ի խընդրել
ըստացս իմմ։
Տէր առաւաւած վրկութեան իմոյ, ՚ի
տուէ կարդացի և դիշերի առաջի քո։ ղաղ
Տէր հաներ ՚ի դըժոխոց զանձն իմ. ղա
վրկեցես զիս յայնցանէ, ոլք լքա
նեն ՚ի գոր։
Բարձր առնեմ ըզքեզ տէր զի ըն
կալար զիս. եւ ոչ ուրախ արարեր
ըզթշնամին իմ յիս։
Աչօր մըտանէ ի թագաւորըն մեր ծաղ
ըրմատս ՚ի յերտուասիկ նոր քա
ղաք դաւթի։
Ընդ առաջ ելին ծերըն ոստոմք ձի
թեղնեօք. և գաստուածոդին վա
ռատրէին։
Ի սկզբանէ տէր զերկիր հաստա ըշ
տեցեր. ոչ դործք ձեռաց քոց են
կին երկինք եթեն։
Նոքա կորընչեն և դու կաց և մը
նաս յաւիտեան։

42 Տարցի՛ն Թագաւորի կուռանիք ըզհետ նորա. և զընկերըս նորա տարցի՛ն նմա։

Անցի՛ն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ. և տարցին՛ ի տաճար Թագաւորին։

42 Խորհեցա՛ն և խօսեցան ըզբարութիւն. և զապիրատութիւն՝ ի բաց ձուներս խոնհեցան։

Եմի՛ն յերկինս զբերանս իւրեանց. և զլեզուս իւրեանց անէ՛ն զերկիր։

43 Ողացա՛ն զանձն արդարոյ. և զարիւն սրբոյ անէ՛ին։

Եղե՛ւ ասէր անդառնի իմ. առնուած օգնական յուսոյ իմոյ։

44 Առնեցա՛յ և ոչ եղանէ՛ւ. աչք իմ անդադարեցան յաղթութենէ՛ն։

Աղաղակեցի՛ առ ամէն զօրհնեալդ. և հաստատեցի առ քեզ ըզձեռս իմ։

45 Փրկանա՛կ անուց իմոց մնանէ՛ին զիս։

ալ եւ յաղօթս կայի։

Ա. աստուած օրհնութեան իմոյ մի լը-
ուր. ի բերան մեզմէ, բերան
նենգաւորի բացաւ՝ ի վերայ իւր։

Չերեքշաբթի առաւ։

Երկն ինձ՝ ի դէպ ներբնութիւն. ի բշ
խաւարն և՝ ի սուսերէն մահու։
Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն
ր. զաւետացոյց ըղձութիւնդ. ի ածել
՝ի վերայ իւր։

Երկն ինձ՝ ի դէպ ներբնութիւն. ի ոգ
խաւարն և՝ ի սուսերէն մահու։

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ՝ ի վ
աստ կարդացի և գիշերի առաջի
քոյ։

Չորեքշաբթի առաւ։

Պատրաստ անձն իմ՝ ի հանդիպիլ քո. զի ժոհ
ասէր կոչեցաք զբեզ։
Մարեցի զի լսիցէ տէր զձայն աղօ- վ
թից իմոց. զի խոնարհեցաւ ականջն
իւր առ իս. և ես յաւուրս իմ կար-
գացի առ նա։

ԼԳ Տան քո՛մ վայելէ սրբութիւն տէր
ընդ երկայն աւուրս։
Տէր խաղաղութեա՛ց վայելեցուիցէ
ըզեկեցա՛ւ զեկեցո՛ւ տէր զօրութիւնն
ընդ ժո՛ղ խոր էա՛ծ։

ԼԴ Ա՛րի տէր ՚ի հանգիստ քո՛ դու և
ԼԵ տապանակ կռոակդ սրբութեա՛ն քո՛։
Յիշեա՛ տէր ըզդաւիթ և զամենայն
հեզութիւն նո՛ցա՛։

ԼՁ Զո՛ երկինք եւ քո՛ է երկիր.
զաշխարհս լիս իւրով դու հաս-
տատեցեր։
Զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր.
Թաւիւր և հերմոն յանուն քո ցընծա-
ցանեն։

ԼԶ Իջցէ՛ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղ
ԼԷ ման. որպէս ցօղ ցո՛ղ ցօղէ յերկիր։
Ասասա՛ զիրաւո՛ւնս քո ազգին
տո՛ւր. և զարդարութի՛ւնս քո
որդւոց Թագաւո՛րի։

ԼԸ Եւո՛ր երկիւղած քոց ընչա՛ն.

զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան։
Ասէ տէրտէրն ամէնայն ազգին քրիստոսեան
աջով քով և ձախ մեզ։
Հրշ Օրհնեցէք ըզտէր յերկինս. օրհնեցէք ըզնա ի բարձունս։
Օրհնեցէք ըզնա ամենայն հրեշտակք նորա. օրհնեցէք ըզնա ամենայն
զօրութիւնք նորա։
Ամ Ո՛չ են բանք և ոչ ե՛ն խօսք, որոց ոչ լսին ձայնք նոցա։
Ո՛չ են բանք և ոչ ե՛ն խօսք, որոց
ոչ լսին ձայնք նոցա։
Մրպ Ո՛չ են բանք և ոչ ե՛ն խօսք, որոց
ոչ լսին ձայնք նոցա։
Յեկեղեցին բարեբանեցէք զաստ-
ուած, և զտէր յաղբերացն Իսրայէլի։
Հայր Գահանայք. քո զգեցցին զարդ-
րութիւն, և սուրբ. քո ցընծալով
ցընծասցեն։
Յիշեա՛ տէր ըզդաւիթ, եւ զամե-
նայն հեզութիւն նորա։

մրտ Պարծեցայն առաքելն վասն օր, և ցընծացայ ի հանգիստ իւրեանց։ Օրհնեցէ՛ք զտէր յօրհնութիւն նոր. օրհնութիւն նրոմա յեկեղեցիս սրբոց։

մրտ Ասացեա՛ ասէր լսելոյս քո և լսէջիք մարգարէութիւնս քո. ցոյց մեզ ասէր զպատրաստութիւն, և քո ծառայիցիս զերծ օձնակա՛ն, բարեխոսութեամբ եւամբք սրբոց մարտիրոսացն, որոց այսօր է հիշատա՛կն։

Ձի տոքօր առաջնորդեաւ երգոյ ի տարին քո. մի առաջի սերոյ առաջի սերոյ առաջի առաջի առաջի. որ ոչխար առնէ զմանն կոխմին իւր. ցոյց մեզ ասէր զտէր։

յյտ Ա՛րեգակն արդարութեան այսօր ծագեցաւ ազգի մարդկա՛ն. մարդ եղեալ սրբեցոյց զմեզ ամենայն վնասուց զնաւ մարդկութեանն մերոյ Տի՛ր Յիսո՛ւս։

Խնայեցուսցէ վասն ծառայիցս քոյ

ըստ ձեռնադրելոյ իւրոյ ընդ ձեռն զա-
ռաքելոյ ծնող ընդ որդի. մարդ եղ։

Քարոզ Պրակամոնի, Պրահիէի, և Յինանց։

Ասացեալ սանեներեան վարդա-
պետին մերոյ սրբոյ
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ. զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն տէրութ և ուղղա-
փառ հաւատոյ. զտէր աղա։
Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ և վրիպութեան
հոգւոց նորին. զտէր աղա։
Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զտէր։
Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
ամենայն իշխանաց՝ զօրավա-
րաց և զօրաց նոցին. զտէր աղա։
Վասն զի տէրն ամենակալ հնազան-
դեցուսցէ առաջի նոցա զամենայն
պատերազմունս թշնամեաց. զտէր։

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝
որք ի գերութեան են և ի չար ձա-
ոայութեան. զտէր աղա։
Յաղագս ձանապարհորդաց և նա-
ւորդաց՝ խաղաղութեամբ հաս-
նիլ ի նաւահանգիստն բարութեան.
զտէր աղա։
Յաղագս հիւանդաց և ամենայն
վշտացելոց՝ փութալոյ առողջու-
թեան. զտէր աղա։
Յաղագս բարեխառնութեան օդոյ՝
անձրեւաց. բարգաւթեան, և պըտ-
ղոց առատութեան. զտէր աղա։
Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբե-
րից՝ ի սբ եկեղեցի առաւծոյ. զտէր։
Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք
են ի ձեռս անօրինաց վասն ան-
ուանն քրիստոսի. զտէր աղա։
Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց,
որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով
ի քրիստոս ննջեցին. զտէր աղա։
Յաղագս վրկելոց զմեզ տեառն աս-
տուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյթ
թշնամոյն. զտէր աղաչեցարուք։

Բարեխօս ունիմք սուրբ զմարիամ մայր
զաստուածածնին զիսատաւորեալ և
օրհնեալ միշտ սուրբ կոյսն. սուրբ
զյովհաննէս մկրտիչն. սուրբ զառաջ
եանն նախավկայն. սուրբ զառաքեալսն և զմարգարէսն, զարի և
զյաղթող սուրբ զվիրայն: Եւ զմեծ
խոստովանողն. քրիստոսի զհայրապետն մեր սուրբ զսուրբն գրիգորիոս լուսաւորիչն հայաստանեայց աշխարհի:
Յիշեսջիք և զամենայն սուրբս եւ
նոքօք զմեր ազաչեացուք:
Զառաւօտս լուսոյ եւ զառաջակայ
օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝
հաւատով՝ յուսով՝ սիրով՝ համբերութեամբ:
Զհրեշտակ: Զքաւութիւն: Զարբոյ:
Եւ եւս: Զանձինս: Ողորմեացի:

Գարուջ՝ ի սրբոյն Գրիգորէ լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ վասն սրոց Հռիփսիմեանցն, այլ և վասն Առաքելոց և Մարգարէից:

Ասաւած մեծ հզօր և փառաւորեալ. լուսաւորիչ սրբոց՝ և ի սուրբս հանդուցեալ. ըզՔրիստոս

ԼՈՒԾԵՑԻՔ ԶՄԵՂՍ ՈՐ ՈՒՆԻՄՔ ԱՌ ՔԵԶ. ԱՂԱՇԵՄՔ։

ԼՈՒԾԵԱՔ ԶՄԵՂՍ ԵՒ ՆՈՔԱ ԼԻՑԱՒ։

Ո՛Վ ԱՆԴԱՏԱՒՈՐ ՕՐՀՆԱԲԱՆԱ՛ ՅԻ ԴԱՏՈՒՑԱԿԱՆ ՀՈԳԵԼԻՆՑ ԵՐԿՆԱԾԱՒ ՁԵՌԱՆՈՑՆ. ԱՐԺԱՆԱՑԱՐԱ ԼՂԼԵՁ ՈՂՈՐՄԱԾԱՒՈՐԱՑԴ ԶԵԱՆՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԶԵՐ ԵՒ ԶՄԵՂՍ ԵՐԿՐՊԱՏԱԿԵԼ ՄԵԾԻ ԵՒ ԱՀԱՒՈՐ ՀԱՅՐԱՍԻՐԵԼՈՒԹԵԱՆԴ ՔՈՅ. ԱՂԱՇԵՄՔ։

ՕՐՀՆԵՄՔ ԶՁԵԶ ՄԱՏԱՆԱՑ ԱԽՐՈՎ ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՎԻՒՂՑ ՔՈՅ. ՈՐՔ ՀԵՏ ԱՌԵՍՏՔ ԵՂԵՆ ԸՍՏԱՑԱԾԴ ՃԱՆԱՉ ՊԱՏԻՒՈՑ ՔՈՅ ՏԵՐ. ՈՐ ՎԱՐԸՆ ՄԵՐ ՅԱՆՁՆ ԱՒԵՐ ԸՂՁԱՐՁԱՒՈՒԹԵԱՆ ԽՈՑՂ ԵՒ ՄԱՀՈՒ. ԱՂԱՇԵՄՔ։

ԿԱՏԱՐԵՑԵՔ ՀԱՃՈՑԿԻ ԿԱՄԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱՀԱՐԹԵԱՆԴ ՔՈ. ԶԱՆՁԻՆ ԽԱՂԱՑԱՑ ԱՊԱՍՏԱՐԱԿԵՑԻՆ Ի ՎԻՐԱՒՈՐԵԼ ՁՀՄԱՐԻՏ ԱՂԻՑ ՔՈՅ. ԵՒ ԲԱՐԵՑԻՆ ԶՀՈԳԱՒՈՒՇԻՑ ԱՐԹՈՒԵԼԴ ՔՈՅ. ԱՒ։ ՈՐԲԵՑԻՆ ԶԱՆՁԻՆ ԽՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԱՐՏԵԼԴ ՔՈՒՄ ԱՂԻՑ. ՄՈՂ

. բեալք ըզմիսա՝ և ըզխորհուրդս իւ-
րեանց երիվարելոյ քան սըրբով. և
դասիցք եղեն հոգեղինաց երկ-
նաւոր զբաւարիմնոյն. ամէն։
Բարեխոսեալ թեամբ սրբոյ հօր մե-
ծաւծանելոյ. և այլն տես ի հետոյ։

Քարոզ Հայրապետաց որ և Վարդապետաց։

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահա-
տակեալ վկայիցն. և այլն տես ի հետոյ։

Ձգնութիւն սրբոց մարտիրոսացըն բարեխօս ունիմք առ բարերար որ-
դի սոյ. զի շնորհեացես աշխարհիս զանշարժ լզհաստատութիւն. և պահե-
ցես հաստատուն սուրբ ձեկեղեցին, հաստատեալ ի վերայ հիման առա-
քելոց և մարգարէից. ամէն:

Ձգնութիւն սրբոց մարտիրոսացըն բարեխօս ունիմք առ բարերար որ-
դի սոյ. զի խաղաղացին խառնակութիւնք. դադարեցին յար-
ձակմունըք թշնամեաց. առնեացի աեր և արդարութիւն ի յերկրի.

ամէն:

Աղաչանօք սրբոց մարտիրոսացըն աեր, որք ձգնեցան վասն անուանըդ քոյ սրբոյ. նայեաց յերկրպագութիւն ժո-
ղովրդոցս. և շնորհեա մեզաց զթո-
ղութիւն. և հաշտ մտան և բաժին ընդ սուրբս ամենայն. ամէն:

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցըն տէր, որք զանձին իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քոմ սրբոյ. պարգեւեա յերկրի մերում ըզբաղցրախառն օդ. և ըղդուարձալի ըղձոյս. առ՚ի լցմանն լինել ամենայն հարկաւորպիտոյից մերոց. ա՛ղաչեմք։

Բարեխաւսութեամբ սրբուհւոյդ առաւածածնին, և յոլհանոյ կարապետին. սրբոյն ստեփանոսի նախավկային. և սրբոց առաքելոց մարգարէից և մարտիրոսաց. և սրբոյն գրիգորի պարի մերոց լուսաւորչին։ Բարեխաւսութեամբ եւ աղօթիւք սրբոցն (այս անուն) որոց այսօր է յիշատակ։ եւ ամենայն սրբոց քոց տէր՝ որք միաց ան՚ի սէր աստուածգութեանդ եղեալ քո՝ յիշեա՛ զհոգիսն ընդգեղելոց մերոց, և այդ արա՛ ի քում գալստեանդ.

աղաչեմք։

Եւ եւս առաւել զյոտդորութիւն սէ

րայ , և ըզգործըս բարեաց պարգե-
ւել մեզ խնդրեմք :
Զան ձխնա մեր : Ողորմեաց :

Գարոզ՝ Ծննդեանն Քրիստոսի , և Աւետաց և Փոխման սուրբ
Աստուածածնին , և Տեառնընդառաջին :

Ամէն սուրբ աւրհնեալ Աստուած , որ
զաստուածն աննեայն յաստիսուածոց
յոտիսային քո՜մ կրեցեր , եւ զըն-
ծաւիմբն աշխատիդ ծընաւ ըզբանն
աստիւած . աղաչեմք :
Ամէն սուրբ բարեխօսեա :
Աղաչեա վասն մեր զաս՝ի քէն
ըզմարմնացեալն աստուած , որ խո-
նարհեցաւ՝ի հայրական ծոցէ . է-
ան ժարմին լաս ժարդկային բընու-
թեան՝ առնել խաղաղութիւն
յերկինս և յերկրի . աղաչեմք :
Աղաչեա վաս : Ներել մեզ անօրէ-
առնել զյանցանսն մեր . եւ տալ
օդնականութիւն ընդդիմակաց մե-

Զնել հակառակամարտից՝ ի պատե-
րազմ. աղաչեմք։
Աղա։ Զի լուեցին պատերազմունք.
դադարեցին յարձակմունքք թշ-
նամեաց. առնեցի սէր և արդա-
րութիւն՝ ի յերկրի. աղաչեմք։
Աղա։ Ածեցուցանել յերկրի մե-
ծամ ըղձալի բղխումն ազբերաց.
զառաջս պատաբերութիւն քոյոց՝
եւ արնոց. առ՝ի զուարճալի լե-
նել ամենայն հարկաւորս պիտոյից
մերոց. աղաչեմք։
Աղա։ Զի միսթանեցէ զեկեղեցի
իւր առաքեալ. հնազանդ՝ի վերայ հիման
առաքելոց և մարգարէից. պահել
անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ պա-
տառեան իւրոյ. աղաչեմք։
Աղաչեա վասն մեր արքունի ըզմի-
ածին քո զորդին. և վասն հոգւոցն
հանգուցելոց՝ ընդունիլ յարքա-
յութիւնն երկնից. եւ տալ մասն
և բաժին ընդ սուրբս ի՛մ. աղաչ։

Ցիշեա՛ տէր և ողորմեա՛։
Եւ եւս առաւել զյորդորումն սէրդ, և ըզգործըս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք։
Տուր մեզ տէր առատ։
Զանձինըս մեր և ըզմիմեանըս տեառն աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցո՛ք։
Քեզ տեա՛ռնդ յանձն եղիցո՛ք։
Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քումմէ. ա՛մէն։

ՍԱՂՄՈՍ ԱՍՄԱՆ ՀԱՐՑ։

Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա՛։

Քարոզ պահոց։

Փառաւորեացո՛ք զամենակալն ած զհայր տեառն մերոյ Յիսուսի քրիստոսէ, գոհանալով զնմանէ՝ որ պա հեաց զմեզ խաղաղութեամբ՝ ի գիշերիս յայսմիկ։ Եւ առաքելոցն ուղիղ՝ ի հաւատսն՝ ի լոյս՝ ի մահուա

ՀԱՆԵ Ի ԿԵԱՆՍ. ՅԱՏԱԿԱՆՈՒԹԵՆԵ ՅԱ
ՆԱՊԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ. ՅԱՆԴԻՏՈՒԹԵ
ՆԵ Ի ԴԻՏՈՒԹԻՒՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ
ԻՐԵՑ: ԱՂԱՉԵՑՈՒՔ ԵՒ ԽՆԴՐԵՑՈՒՔ
Ի ՆՄԱՆԵ, ԶԻ ԶԵՐԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԸ
ԸՆԴԵԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՄԵ
ՆԱՅՆ ՄՏԱԴԻՒՐ ՁՈՒԱՐՃՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱՑԵ ԱՆՑՈՒՑԱՆԵԼ Ի ՄԵՆՋ: ԵՒ
ԱՐԱՏԱԵԱԼ ԱՀՀԵՑԵ ԶԺՈՂՈՎՐԴԱ
ԻՒՐ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ԶՕՐՈՒԹԵԱՄԲՆ.
ՈՐ Ի ՎԵՐՑ ԱՄԵՆԱՅՆԻ ԲԱՐԵԲԱՐՈՒ
ԹԵԱՄԲՆ ԻՒՐՈՎ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՈՒ
ՆԻ: ԱՄԵՆԱԿԱԼ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ,
ԿԵՑԻ ԵՒ ՈՂՈՐՄԵԱ: ՁԱՌԱՅՈՑ ԼՈ
ՑՆ ԵՒ ԶԱՌԱՋԱԿԱՑ ՕՐԱ ԽԱՂԱՂՈՒ
ԹԵԱՄԲ ԱՆՑՈՒՑԱՆԵԼ ՀԱՒԱՏՈՎ Ի
ՏԵԱՌՆԷ ԽՆԴՐԵՑՈՒՔ:

ՁՀՐԵՇԱԿԱՒՈՐ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԱ:
ՁԲԱՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՁԼԻՈՂՈՒԹԻՒՆ ՅԱՆ:
ՁՈՐԵՑ ԽԱՉԻՆ ՄԵԾ ԵՒ ԿԱՐՈՂ ՁՕ:
ԵՒ ԵՒՍ: ՁԱՆՁԻՆՆ: ՈՂՈՐՄԵԱՑ:

Զոհանամք զքէն տէր աստուած մեր, որ երեւեալ լուսով զքո արարածս քո. իսկ իմանալի լուսով պատրաստեցեր զհաւատացեալս ի քեզ։ Զոր տացես և զմեզ տէր՝ ի պահպանութիւն ջեանս յայսմիկ և յամենայն ժամանակի։ Արժէս զի լուսաւորեալ մտօք՝ միշտ զհաճոյս քո արասցուք, և հանդերձեալ բարեաւդի հասցուք ընդ ամենայն սուրբս քո։ Ընդ որոյ և մարդասիրութեամբ տեառնդ մերոյ և միոյ ածնի քո՝ հանդերձ սուրբ հոգւովդ և պատուական. այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Խաղաղութիւն մեր և կեանք՝ որ ի հօրէ առաքեցար, միածին որդի աստուծոյ՝ տէր մեր և փրկիչ հիւսուս քրիստոս։ Տուր մեզ զխաղաղութիւն քո՝ զոր շնորհեցեր սրբոց

զոց առաքելոց. վիշմամբ քո՛ւ նո-
ա վիճնեւանացուցիչ և զամենազօր
հոգիդ քո սուրբ: Որպէս զի և մեք
խաղաղացեալք յամենայն աշխար-
հական սահեցմանց՝ լիցուք տաճար
և բնակարան աստուածային շնոր-
հացդ. և զոհանալով փառաւորեց
ցուք զքեզ ընդ հօր և սուրբ հո
գւոյդ յերկինս աստուած մեր.
այժմ և միշտ և յաւէս:

Եւ ասի Սուրբ աստուած ըստ պատշաճի:

Յաւուր Աւետեաց, Ծննդեան, և Յերեսառաքելեան
ղայս ասա.

Սո՛ւրբ աստուած. սո՛ւրբ և հզո՛ր.
սո՛ւրբ և անմա՛հ. որ յայտնեցար
վասն մե՛ր. ողորմեա մե՛զ:

Գառանորհնեայ գալստեանն Քրիստոսի, և Յաղկաղարդին.

Սո՛ւրբ աստուած. որ եկիր և գալոց ես. ո՛ւ:

Ուրբաթու մատնութեան գիշերին.

Սո՛ւրբ աստուած. որ մատնեցար վասն մե՛ր. ո՛ւ:

Ուրբաթու Ճաշուն՝ և ամենայն տօնից Սրբոց, Խաչի
և Նկիզեցւոց, այլ և յաւուրս պահոց.

Սո՛ւրբ աստուած. որ խաչեցար վասն մե՛ր. ո՛ւ:

Ուրբաթ երեկոյն, և շաբաթ գիշերոյն.

Աբ ած. որ թագեցար վասն մեր. ո։

Ջատկի և ամենայն Յարութեան կիրակէից.

Աբ ած. որ յարեար ի մեռելոց. ո։

Հանդարձանաց Քրիստոսի.

Սուրբ աստուած. որ հանգերձեալ
վաւօք առ հայր. ողոր։

Գալստեան Հոգւոյն սրբոյ.

Սուրբ աստուած. որ եկիր և հան-
գեար յաւետեաւն. ողոր։

Վարդավառին.

Սուրբ աստուած. որ յայտնեցար
ի Յաւիւր ընդունն. ողոր։

Փոխման սուրբ Աստուածածնին.

Սուրբ աստուած. որ եկիր ի վե-
խումն մօր քոյ և կուսի. ողոր։

Թումայի առաքելոյ առաջի՝

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ ես
կոյս աստուածածին մարիամ մայր
քրիստոսի. մատո զաղաչանըս մեր՝
արդարոյ քոյ և աստուծոյ մերոյ։

Փրկել զմեզ ի փորձութենէ եւ մաղ
յամենայն վտանգից մերոց :

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա : ___
Ո՛ան լսել լինելոյ տեառն աս- քըղ
տուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բա-
րեխօսութիւք սուրբ աստուածած-
նին . և իջանելոյ ի վերայ մեր ողոր-
մութեան և գթութեան տեառն
աստուծոյ : Ամենակալ տէր աստ-
ուած մեր, կեցո և ողորմեա :

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ասի սաղմոս ձայնիւ յաւուր կիւրակէի յառաջընթաց
աւետարանին :

Եղից անուն ում օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :
Օրհնեցէք մանկունք զտէր, և օրհ-
նեցէք զանուն տեառն :
Եղից անուն ում օրհնեալ, յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :
Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արե-
ւու՝ օրհնեալ է անուն տեառն :

բարձր է՝ ի վերայ ամենայն ազգաց
տէր, և յերկինս են փառք նորա։
Ոմն է որպէս տէր աստուած մեր՝ ի
բարձրանալ բնակիլ, և զխոնարհս
տեսանել յերկինս և՝ յերկրի։
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և
բարձր առնէ զաղտատեալս յան-
բեւայ։
Եռաւորացանէ զինուս իշխանս՝ ընդ
իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։
Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ու-
րախանալով, որպէս մայր որդւովք
երկիրեաւ։

Յաւուրս միւրհէց առ ընդունել լինի աւետարան
բժշկութեան։ Ես՝ ի փոխ փրկութեանս աղմուկ և գիր
և աւետարանիչ ընդ յոյժ։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի։

Եւ եղեալ անուն հրեշտակի զնոյն ի
կոյսանոցս տիրոջն և սիրոյն։ Եւ
ահա կին մի բանտացի ի տահճա
նաց անուն նորա եղեալ, ապատակէր

և ասէր. ողորմեաց ինձ տէր որդի դաւթի, դուստր իմ չարաչար ա- սահարի: Եւ նա ոչ եւս նմա պա- տասխանի. և մատուցեալ աշակերտ- քըն նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին. արձակեա զնա զի աղաղակէ զհետ մեր: Նա պատասխանի եւս և ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն իսրայէ- լի: Եւ նա մատուցեալ երկիրպա- դանէր նմա և ասէր. տէր՝ օգնեա ինձ: Պատասխանի եւ նմա և ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ զհաց ման- կանց՝ և արկանել շանց: Եւ նա ա- սէ. այո տէր, քանզի և շունք կե- րակրին ի փշրանաց անկելոց ի սե- ղանոյ տեառն իւրեանց: Յայնժամ պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ա- սէ. ով կին դու՝ մեծ են հաւատք քո. եղիցի քեզ որպէս և կամիս: Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ի նը- ւին ժամու:

Եւ եղեալ մուտանգամ ի սահման
նացն տիւրոսի և սիդովնի, և եկն
ի ծովեզրն գալիլեացւոց ի մէջ սահ
մանացն ի դեկապօլիս։ Եւ բերին
առաջի նորա խուլ մի և համր. և
աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ ի վերայ
նորա։ Եւ առեալ զնա ի մենութ
յամբոխէ անտի, արկ զմատունս
իւր ընդ ականջս նորա՝ և եմիտ
անգր. եւ կայլաւ զլեզուէ նորա.
հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան
և ասէ. եփփաթայ՝ որ է բացիր։
Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նո
րա, և լուծան կապանք լեզուի նո
րա. և խօսէր ուղիղ։ Եւ պատուի
րեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն.
եւ որչափ նա պատուիրէր նոցա,
նոքա եւս առաւել քարոզէին. և
եւս քան զեւս զարմանային և ա
սէին. զամենայն ինչ բարւոք գոր
ծեաց սա, զի խլից լսել տայ՝ եւ
համրոց խօսել։

Եւ եղեւ ՚ի վաղիւն միով իջանէին նոքա ՚ի լեառնէ անտի, ընդ առաջ եղեւ նմա ժողովուրդ բազում։ Եւ աղաղակեաց և ասէ. վարդապետ՝ աղաչեմ զքեզ հայեաց յորդի իմ, զի միամօր է ինձ։ Եւ ահա այս հարկանի ՚ի նմա, և յանկարծ գոչէ և գարկուցանէ զնա եւ լծաւալեցուցանէ և վրիպեցուցանէ, եւ հազիւ մեկնի ՚ի նմանէ խորտակեալ զնա. և աղաչեցի զաշակերտան քո զի հանցեն զնա, եւ ոչ կարացին։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ եւ թիւր, մինչեւ յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ՝ և անձայեցեմ ձեզ. մատո այր զորդին քո։ Եւ մինչդեռ մատչէր, զարկոյց զնա դեւն և շարժլեաց։ Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն. և ետ զնա ցհայր իւր։ Եւ զարմանային ամենեքեան ՚ի վեր բոյ մեծամեծացն աստուծոյ։

Եկն դարձեալ ՚ի կանա գալիլեա-
ւոյ՝ ուր արար զջուրն գինի. եւ
անդէր թագաւորդին մի, որոյ որ-
դի նորա հիւանդ կայր ՚ի կափառ-
նաում: Նա լուեալ եթէ
Յիսուս եկեալ է ՚ի հրէաստանէ ՚ի
գալիլեա, եկն առ նա՝ և աղաչէր,
զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա.
քանզի մերձ էր ՚ի մեռանել: Ասէ
ցնա. եթէ ոչ նշանս իցէ եւ սո-
ւեասս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք:
Ասէ ցնա թագաւորդին. տէր՝ էջ,
մինչեւ մեռանիլ իցէ մանուկն իմ:
Ասէ ցնա Յիսուս. երթ՝ որդի քո
կենդանի է: Եւ հաւատաց այր
բանին՝ զոր ասաց նմա Յիսուս, եւ
գնաց: Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ
առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա.
աւետես եղեն և ասեն, եթէ մա-
նուկն նորա կենդանի է: Հարցա-
նէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում
սկսաւ լինել: Եւ ասեն ցնա. երէկ
յեօթնեերորդ ժամու եթող զնա

ջերմն : Գիտաց հայրն նորա՝ եթէ յայնմ ժամու յորում ասացն ցնա յիտուս՝ լմէ ոտին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և ամենայն տունն իւր : Զայս դարձեալ երկրորդ նըշանս արար յիտուս եկեալ ի հրէաստան ի գալիլիա :

Երբ առաքեալ աւուր միաշաբաթին, և ի խորհուրդ արարչութեանն, և ի յարութեանն Քրիստոսի :

Ա՛ռաքեալ բանն յանէից ի կիր առնել զերկինս եւ երկինից . և զերկինսն և զոր անդամուիցն իմաստ նախատացն զնոսա . և ըզգալ տարերց բանից . որով յաւէտ փառաբանի երրորդութիւնն անճառելի՛ :

Երկրորդ ի մեծի՛ միով բնութեամբ աստուածութիւն . լոյն ոչ անել արարչական՝ աստղ լինել լոյս ճշմարիտ . զոր և ծագեաց յօրն առաջին՝ միաւորեալ կիրսդ հինն . որով յաւէտ փա :

Բանբառնօրէն բացատրեացո՛ք զծած-
կեալ խորհուրդըն ծանկցո՛ք. զի
լայն առաջս խմանալի մարդուր հո՛-
գաց տեսանելը. ի՛ սոյն ծագեաց
վիշապաբար մեզ յարմարեան տուր
ճառագայթ. ե՛կայք վըրկեաւ ընդ
զբաղմունըն տուք օրհնութեան
յարմարեցե՛ք ըզկն։

Աչըդ սիրոյ խոնարհեցար ի վըր-
կութեան մեր մարմնացար. նո՛ւին
մարմնոյն խաչեցար ի գերեզման
մահճ եդար. այսօր յարեար առ-
ուածաբար ի հրեշտակաց քարո-
զեցար. ե՛կայք վըր։

Երեեցար խնկաբերըցն յոգջոյն կէ
նացն ուրախալից. ե՛ւ ի լերինն
գալիլեա առաքելոց մեռանանից.
արժանացո՛ զմեզ ընդ նոսին զբեզ
տեսանել յօրըն վերջին. ե՛կայք։

Աւօնի որդիք զարմիք հարսին ըն-
ոյ տուք աւետիք. ելիէ վեռայն
քո յարուցեա՛լ յաղթեաց մահու

իշխանութեամբ. զոյ պատակէ ըզքեզ վատօքք եւ ընդ ամաչ պըճ նեաւ զարդուք. երդեա երգ նոր յարուցեալին նրընջեցելոց կենաց պատճառին։

Գարոզ Հիւրակիւ և այլոց տերունական տօնից։

Ամենեցուք հաւատով միաբանութեամբ ի տեառն՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։ Կեցո՛ տէր։

Տէր ողորմեա, տէր ողորմեա, տէր ողորմեա։

Պաղմք։

Գոհ ամենազօր և հրաշալի յարութեանդ քրիստոս աճ մեր՝ եւ կիրպագանեն զօրք հրեշտակաց. զի դու միայն ունիս զանմահութիւն բնակեալ ի լոյս անմատոյց։ Եւ մեք հողեղէն արարածքս խոնարհեալք երկիւղիւ երկիրպագանեմք. զարթը և զհրաշալի եւ զյաղթող զյարութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք։ Եւ ընդ երկնային զօր

սըն մատուցանեմք զօրհնութիւն
և զխառն՝ ընդ հօր եւ ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և
Օրհնեալ տէր մեր յիս քս. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Ֆարոզ յորժամ ի Թափոր ելանեն։

սրկ Եւ եւս խաղաղութեամն զտէր ա-
դա ղաչեցա՛ւք։ Տէ՛ր ո՛ղորմեա։
սրկ Վասն ի վերուստ խաղաղութեան
և փրկութեան անձանց մերոց, ըզտէր
աղաչեցա՛ւք։ Տէ՛ր ո՛ղորմեա։
սրկ Ողորմեաց մեզ տէր ըստ մեծ մերմ,
մեծի ողորմութենէ քումմէ. աստացուք
ամենեքեան միաբա՛նութեամբ։
դա Տէր ողորմեա՛. տէր ողոր. տէր ո՛։
ցդ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ-
ւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից։
դա Ա՛մէն։ Ալէլո՛ւիա. ալէլո՛ւիա. ալէ՛լ։
ցդ Օրհնեցի՛ և պահպանեցի և նուա-
խախնամեալ պահեցի. արեւելեան

. կոչմն աշխարհիս. և հայրապետու-
թիւն հայոց. այս նշանակ սուրբ
խաչիս և սուրբ աւետարանաց,
և աւուրս շնորհիւ. անուամբ հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ
և միշտ և յաւէտ։

Եւ դարձեալն զերեսս յարեւմուտս։

Ամէն։ Ամէնի՛ւ. ամէնի՛ւ. ամէն։ դպ
Օրհնեցի՛ւ և պահպանեցի և նա- քհ
խանամեալ պահեցի՝ արեւմըտեան կոչմն աշխարհիս և թագա-
ւորութիւն քրիստոնէից. այս նշա։

Եւ ձեռնադրեալ դառնան դէպ ի հարաւ։

Ամէն։ Ամէնի՛ւ. ամէնի՛ւ. ամէն։ դպ
Օրհնեցի՛ւ և պահպանեցի և նա- քհ
խանամեալ պահեցի՝ հարաւա-
յին կոչմն աշխարհիս, երկիրս ան-
դաստանս և պտղաբերութիւն տար-
ածս. այս նշանակ։

Եւ դառնան դէպ ի հիւսիս։

Ամէն։ Ամէնի՛ւ. ամէնի՛ւ. ամէն։ դպ
Օրհնեցի՛ւ և պահպանեցի և նա- քհ
խանամեալ պահեցի՝ հիւսիսա-

Յին կողմն աշխարհիս, վանքս անուա-
պատս քաղաքս և գիւղս եւ բնակ-
կեալ ժողովուրդս՝ ի սմա. այս նշա-
նաւ ։

Ամէն ։

և գառնան ի բեմէ, և սուն գոյթալ։

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ ։

փառք Քահոյ և Խաչի ։

Սուրբ խաչիս ազաչեացուք զտէր,
զի տուաւ վրկեացէ զմեզ ի մեղաց,
և կեցուացէ շնորհիւ ողորմութեան
իւրոյ ։ Ամենակալ տէր աստուած
մեր, կեցո և ողորմեա ։

Աղօթք ։

Պահպանեա զմեզ քրիստոս աստ-
ուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ
և պատուական խաչիդ քում ի խա-
ղաղութեան. վրկեա յերեւելի և
յաներեւոյթ լծինամէն ։ Արժա-
նաւորեա զոհութեամբ փառաւո-
րել զքեզ ընդ հօր եւ ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և ։

Օրհնեալ տէր մեր յիս քս. ամէն ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Ի՛կ յայլ աւուրս չեփ Սուրբ աստուածին,
և քարոզին ասէ աղմս ՚ի ԻԲ։

Օրհնեցէք մանկունք զտէր. և օրհնեցէք զանուն տեառն։
Եղիցի անուն տեն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։
Յարեւելից մինչև ՚ի մուտս արեւու՝ օրհնեալ է անուն տեառն։
Բարձր է ՚ի վերայ ամենայն ազգաց տէր, և յերկինս են փառք նորա։
Ո՛վ է որպէս տէր աստուած մեր ՚ի բարձունս բնակեալ, և զիւրհնարհս տեսանել յերկինս և յերկրի։
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բարձր առնէ զտառապեալս յաղբեաց։
Նստուցանէ զնոսա իշխանաց՝ ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։
Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան ուրախասիրտ, որպէս մայր որդւոցն երկրեալ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

ՃԿ ԵՐԿՆԱՒՈՐ հօտ ընտրեալ. զոր
ԱՄ հաւիւքն քաջ թոռեալ յերկիր նա. և
ԴԿ եկեալ ի խընդիր մեղ մատրեցաց.
որով լուցեալ զմիւս հատրուրդ.
արար ուրախութիւն ի յերկին՝ նա
երկնաւորացդ. այսչեմք ըզձեզ
բարեխօս լերուք այս աւր վասն
քաւութեան մերոց ամենայն: Տե-
առնո՛ղք այնուհետեւ . խորհրդա-
ծո՛ւք խորոյն աւուրց. որք լինիլ
ընդ միմեանս ապաստարել անօրէն
նեալքն . ի ծնրադրեալն առ-
առաքեալ հոգեւորացն . և կանանցն
իւրաքանչիւր կենաց բարեզ ընկեր
գտանեցին . այլ Պահատա՛րք աշ
խարհի. բանականքդ առեալ շուրջ
զերկիր ազգի՛ վ. բարեկամք ազգի
մարդկան միջնորդք մնացեալ և յա-
րութեան . միաբանել և գաղթել
ա՛ծք. որ կայք միշտ աւուրն առ
ՃԿ նախատրբ երրորդութեան. այլ
ԴԿ Ա յսօր ցընծայ զուարճացեալ եկե

ղեցի հեթանոսաց . ոսնեալ զմի-
շատակ մեծի նահապետին եւ հօ-
րըն հաւատոյ աբրահամու . օրհնե-
ցեք մանկունք սիովնի զհայրըն լու-
սոյ ան՝նլռեալ : Ա.յսօր նոր խորհել
կոչեցեալ մարգարէիւքն առ աստ-
ուած . ոչնեա՛ ցնծութեամբ լցուօն
հոգւոյն խորհել ին առաջնոյ . գո-
վել զգլուխս անկեան երկնից որ-
մոյ յարմարութեան : Ա.յսօր ՚ի
գլուխըն լերանց առն աստուծոյ
հաստատեալ . որ և յաւէտ առոգիս
յամպոյ հոգւոյն աստուածարուեիս
առաքեհա անձրեւօք . քաղեցա-
նեա զաղբիւրըն կենաց զարբուսյա-
նոյնն ծարաւեայ .

Զառաւօտս զօրհներդութիւնըս մարգարէից ընկալ քո ընկալ
Թադաւոր փառաց . եւ զմանկունս
եկեղեցւոյ քո պահեա ՚ի խաղա-
ղութեան : Որ առեալդ ես խո-
նարհայ յերկինից ՚ի մեզ մարդ . և տը-

եւ ողորմութեան ամզի մարդկան.
ըզման։ ընդ սերովբէսըն սրբութեաց
համաձայնեա՛լ քեզ երգեմք. եւ
րեքսըրբեան տէրութիւն խնայեա՛
քաղցրութեամբ յարա՛ծըս քո.

և զմանկա՛նս եկե։

Ակ Աշակերտըք քրիստոսի և առ ամե-
նայն տիեզերս առաքեա՛լք. քա-
րեխօսեցէ՛ք առ տէր վասն մեր։
Որք առնէք ըզպատուհա՛ր քարոզել ա
ներկիւղ ըզբանըն կենաց յաշխար-
հի. քարե։ Որք արժանի եղէ՛ք տե
սանե՛լ մարմնով զտէրն ամենա
յայտնապէ՛ս. քարե։

Ձկ Ըզձգնութիւնդ սրբոյ քոց քրիս-
առս տօնե՛լով այսօր ընդ զօրս ան
մարմնոցն. քեզ երգե՛ցո՛ք անըր
ուելի զօրհնաբա՛նութիւն։ Մերկա
ցեա՛լք ըզմարդկային տկարութե
թեան ըզգե՛ստ հաւատոյ վառեալ
զգե՛ստուք. յաղթեա՛լք հա-
կառակամարտիցն ի պա՛տերազմի։

Մկրտեա՛ջք ընդ քրիստոսի հեղ-
մամբ արեան՝ ի մա՛հ աստուածդու-
թեանն գոլով հրաշա՛կերտք. զի-
նեա՛ջք՝ ի վայելչութիւն սուրբ
այրիացն։

Գարեջ զինի Մանկանցն։

Վ ան խաղաղութեան համ աշխար-
հի, և հաստատութե՛ սրբոյ եկեղե-
ցւոյ զտէր աղաչեցուք։ Ա՛սացուք
ամենեքեան միաբանութեամբ։
Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, տէր ողորմ։

Աղթք։

Սուրբ եւ տէր աստուած մեր հզոր
և փառաւորեալ. որ նախ՝ ի կատա-
րումն ամենայնի և լոյս ծագեա՛ յարա-
րածս քո։ Հաւաւորեա զմեզ տէր
՝ի ժամ առաւօտուս. որպէս զի՝ ի
ծագել լուսոյ տունջեանն՝ ծագեցի
աւ մեզ գութ մարդասիրութեան
քոյ։ Հեռացո՝ ի մէնջ տէր զխաբէ-
ութիւն սատանայի. և զբռնութի՛ն
նորա խորտակեա աղօթիւք և բա-

բեխսուրթեամբ ամենայն սրբոց։
Արա և զերկիրս պատաբերս ՚ի սըբ-
նուհս ծառայից քոց։ Յորոց հանաւ
պատ վաստաւորեալ գովի ամենա-
սուրբ երրորդութիւնն. այժմ և
միշտ և յաւէտ։

Յաւուրս արքեպիսկոպոսութեան Տէր ամենակալ. և
չէք նորա բանից իմոց. և յայլ աւուրս պահոց՝ ձեզ
բանից իմոց. ըստ գիշեր յ312 երեսն։

Ինչ ՚ի փոխ սրբոց առնուս այս։

Ասեցի՝ զի լսելիցէ տէր զձայն աղօ-
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զուն-
էր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդ
պացի առ նա։
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու.
և վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Ցնեղութիւն և զանձկութիւն գըտ-
ան, և զանուն տեառն կարդացի։
Ո՞տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած
աստուած մեր ողորմի՝ և պահէ
զտղայս տէր։
Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս.

դարձ անձն իմ ՚ի հանդիստ քո, զի
տէր օգնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ,
զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս իմ
՚ի գայթակղել։ Հաճոյ եղէց
առաջի տեառն յերկրին կենդա-
նեաց։
Հաւատացի զոր ի խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ։
Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում, Թէ
ամենայն մարդ ստուտ։
Զինչ տացէ տէր ինձ վասն ընդ
ամենայնի՝ զոր ետ ինձ։
Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և
զանուն տեառն կարդայց։
Զաղօթս իմ տեառն տացի՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։
Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրբոց նորա. ո՛տեր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնութեան, և
զանուն տեառն կարդացից.
Զաղօթս իմ տեառն տացի առաջի

ամենայն ժողովրդեան նորա. ՚ի գա-
լիլեա տան տեառն, և՚ի մէջ քո ե-
լուսցէ:
Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք.
գովեցէք զնա ամ ժողովուրդք:
Զօրացոյ ողորմութիւն նորա ՚ի վե-
րայ մեր. և ճշմարտութիւն տեառն
մնասցէ յաւիտեան:
Աստուած յանուան քում կեցո զիս,
և՚ի զօրութեան քում իրաւ արա
ինձ:
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ:
Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հը-
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հա-
մարեցան զքեզ աստուած առաջի
նոցա:
Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ:
Ի դարձուցանել զչարն ՚ի լծինամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քում ասա-
կեա զնոսա:
Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ. ես խոստովան եղէց

անուան քոմ տէր, զի բարի է։
8 Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս. և ի թշնամիան իմ եառեր
ակն իմ։
9 Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո զորդի աղախնոյ քո. եւ արա
առիս նշան բարութեան։
10 Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Աղաթանք ի տունի ամենայն պրոց։

Բրիստոս աստուած մեր՝ վասն խաչի քոյ պատուականի զխաղաղութիւն քո տուր մեզ տէր։
Վասն սրբուհւոյ աստուածածնին, և յովհաննու կարապետին, և սրբոյն առաքելոցն նախավկային, զխաղաղութի՛ւն քո տուր մեզ տէր։
Վասն սրբոց քոց առաքելոց, մարգարէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց. հայրապետաց, ճգնաւորաց, կուսանաց, միանձանց, և երկնային

զօրացն. զխաղաղութիւն քո տուր
մեզ տէր:

Եւ վասն նախկին լուսաւորչացն մե-
ծոց Թադէոսի և բարթուղիմէոսի,
եւ սրբոց յակոբեանց երջանիկ ա-
ռաքելոցն. և սրբոյն գրիգորի մե՛ծ
լուսաւորչին, եւ սրբոցն՝ յակոբայ
մծբնայ հայրապետին, մարտիրե՛ի
ճգնաւորին, և մեկնութեան եպիսկո-
պոսին, եւ գէորգայ զօրավարին:
Բարեխօսութեամբ յիշատակաւ և
աղօթիւք սրբոցն (այս անուն) որոց այ-
սօր է յիշատակ. զխաղաղութիւն
եւ զմեծ զողորմութիւն քո պար-
գեւեա մեզ մարդասէր տէր:

Վասն Առաքելոց, և ամենայն Սրբոց:

Սուրբ ճգնաւորքն աղաչեցուք
զտէր, որք զչարան պարսեցին, նե-
րումեանցն համբերեցին: Լուսե-
ղէն և երկնային անմահս պա-
կասն արժանի եղեն: Աղօթիւք նո-
ցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողոր-
մեսցի: Ամենակալ տէր աստուած
մեր. կեցո և ողորմեա:

Ա. Աղեթք ՚ի ծննի Առաքելոց, և Մարդարէից, և Հայրապետաց, և Վարդապետաց։

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանե-
լի վկայն քո (այս անուն) քրիստոս ա-
ռաջ տուաջ մեր, և հաղորդս արարեր
զնոսա կամաւոր չարչարանաց քոց։
Արդ՝ բարեխոս առ քեզ ունիմք՝ որպ
սառ և ընդ ամենայն սիրելեսն սէրք
լցեն։ Որպէս զի աղօթիւք նոցա և
բարեխոսութեամբ խաղաղացուս-
ցես վիճակացաւալարտութիւնս մեր,
վրկեսցուս զմեզ յերեսելի և յան-
տեսի թշնամւոյն։ Շնորհեա մեզ
տէր լսել օրինակի նոցին կեալ, և
զխաչանն մեր կնքեալ ուղղափառ
խոստովանութեամբ ՚ի յոյս կենաց
ցոյն յաւիտենից։ Զի և մեք արժա-
նի եղիցուք մտանել յերկնային խո-
րանն լուսոյ, և ժառանգել զպատ-
րաստեալն ՚ի սկզբանէ աշխարհի
սրբոց քոց զարթայութիւնդ։ Եւ
ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեց
ցուք զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւէտ։

Յիշեա տէր զպաշտօնեայս քո. ընդնեան մեր. զվարդապետս. զեղբարս. զընկերս. զկերակրիչս. զուխտատուրս. զձանապարհորդս. զհանգուցիչս. զվաստակաւորս. զխոստովանողս. զապաշխարողս զպերիս. զհիւանդս. զնեղեալս. զիշխանս. զարարարս. զբարերարս. զմշնամիս. զատելիս, և ոչք պատուիրեցին մեզ հաւատով։

Յիշեա տէր և ողորմեա։

Բարերար և բազումողորմ ած՝ քո անմահաց գիտութեամբդ եւ անբաւ մարդասիրութեամբդ յիշեա զամենայն հաւատացեալս ՚ի քեզ, և ողորմեա ամենեցուն։ Օգնեա և փրկեա ի նեղութենէ վտանգից և ՚ի փորձութեանց։ Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից. ամէն։

Պատիւ սրբոց քրիստոս, որ պատ-
կեա զսուրբս քո, և առնես զկամս
երկիւղածաց քոց, և նախ սիրով
և քաղցրութեամբ յարարած քո։
Լու մեզ յերկնից՝ ի սրբութենէ
քումմէ բարեխոսութեամբ սու-
տասածածնին, և ամենայնիւ ամե-
նայն սրբոց քոց, եւ որոց այսօր է
յիշատակ։ Լու մեզ տէր և ողոր-
մեա, ներեա քաւեա և լծող զմեզ
մեր։ Արժանաւորեա զոհութեամբ
փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ
սուրբ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից։

Յիշեա տէր զպաշտօ-
նեայս քո և բազմամօղովրդ աստ։
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

§Եր ամենակալ աստուած աբրահամու, իսահակայ, յակոբայ և զաւակի նոցա արդարոց. ամենակալ տէր՝ Թող զմեզ խմ։
Որ արարեր զերկինս և զերկիր, եւ զամենայն զարդ նոցա. ամեն։
Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո. վակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով սրբով. ամեն։
Որ ամենայն ինչ սարսի եւ դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո. ամենակալ տէր։
Անբաւ է մեծվայելչութիւն փառաց սրբութեան քո. սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց՝ վերայ մեղաւորաց. անչափ և անքննին նին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց. ամեն։
Դու տէր բարձրեալ, զիմաց, երկայնամիտ, բազումողորմ. և զղջանայ՝ վերայ չարեաց մարդկան. ամեն։

Դու աստուած ոչ եղեր ապաշխա
րութիւն վասն արդարոցն՝ աբրա-
համու, իսահակայ և յակոբայ, որք
ոչ մեղան քեզ. ամենա։
Ա՛լ եղեր ապաշխարութիւն վասն
իմ մեղաւորիս. զի մեղայ աւելի քան
զաւազ ծովու, և բազմացան անօ-
րէնութիւնք իմ. ամենա։
Զեմ արժանի հայել եւ տեսանել
զբարձրութիւնս երկնից՝ ՚ի բազ-
մութենէ անօրէնութեանց իմոց. ամե։
Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութենէ
հասանաց երկաթից. և ոչ պոյ ինձ
հանդիստ. ամենա։
Բարկացուցի զքոմմտութիւն, եւ
չար առաջի քո արարի. կանգնեցի
պատիեր և բազմացուցի զցաւու-
մըն. ամենա։
Եւ արդ ահ՛ ես խոնարհեցուցանեմ
զծունր սրտի իմոյ, եւ հայցեմ ՚ի
քաղցրութենէ քումմէ. ամենա։
Մեղայ տէր մեղայ, և զանօրէնու-
թիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամե։
Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ թող

ինձ տէր, Թող ինձ, եւ մի կորու-
սաներ զիս ընտ անօրէնս Թեան ի
մէ. ամէն։
Մի յաւիտեան բարկանար ինձ տէր,
եւ մի յիշեր զչարիսն իմ. եւ մի պար-
տաւորեր զիս ընդ իջեալսն ի ներ-
քոյ երկրի չարեօք. ամէն։
Չի դու աստուած՝ ոչ ապաշխարող
զաց ես. եւ հիս ցոյց զարերարու-
Թիւնս քո, որ անարժան եմ. ամէն։
Կեցուսցես զիս ընտ բազում ողոր
մութեան քում. եւ ես օրհնեցից
զքեզ զամենայն աւուրս կենաց ի
մէ. ամէն։
Զքեզ տէր՝ օրհնեն ամենայն զոյ-
Թունք երկնից. եւ քո են փառք
յաւիտեան. ամէն։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Ադաչեմ և խնդրեմ ի քէն տէր,
Թող ինձ զմեզս իմ։
Բազում ողորմած տէր, ողորմեա ինձ։
Աստուած՝ քաւեա զիս զմեզսս
ի մեզայ, և կեցո։
Ադարիչ իմ և յոյս աստուած, զմա

ահա՝ ի մեղուցեալ ծառայս. եւ ո՞
ղորմեա ինձ բազմամեղիս։
Ամենահնեալ արքունի՛ եւ միշտ կոյս
աստուածածնին մարիամ. բարեխո՛
սեա առ տէր վասն իմ մեղաւորիս։
Ամենայն տուրբ աստուծոյ՝ բարե՛
խոսեցէ՛ք առ Տայր՝ ի յերկինս վասն
մեր մեղաւորացս։
Քրիստոս որդի աստուծոյ անեխա՛
կաԼ, ընկալ զաղաչանս մեր. զի՝ ի
քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր։
Յաղթող զօրութեամբ՝ տուրբ եւ
կենդանարար և պատուական խա՛
չիս քո տէր՝ պահպանեա զմեզ։
Ամենայն տէր զհրեշտակ խաղա՛
ղութեան քո, որ եկեալ պահեսցէ
զմեզ անխռով՝ ի տուէ և՝ ի զի՛
շերի։
Եւ մարգարէութեամբ քո միշեա
զմեզ տէր՝ միշեա զմեզ, յորժամ
գաս արքայութեամբ քո, և ողոր
մեա մեզ։

Եկեալք ի խոստովանութիւն ա-
պաշխարութեան՝ հաւատով զյոյս
միածնի որդւոյն աստուծոյ ձեռա՛ք
ի սերտս մեր, խնդրելով ի նմանէ
զքաւութիւն և զմոռացութիւն յան-
ցանաց մերոց։ Վասն զի նա ինքն է
նախախնամողն աստուած յաւետ
նական. որ եկն կամաւ հօր ի փըր-
կել զաւրացածս. և ասաց՝ զինքն լե-
նել բաւական ի քաւութիւն մե-
ղաց, յոյս ապաշ-
խարութեան, ընդունելով զանարա-
բեռնելութիւն և զառաժանելութիւն մե-
ղաց յապաշխարութիւն քաւու-
թեան։ Արդ՝ եկայք ամենեքեան
խոնարհեալ անձամբ՝ բեկեալ սրտի
տիւք աննկուտք և լացմամբ առաջի
տեառն արարչին մերոյ. զի անցու-
ցէ ի մէնջ զցասումն պատուհասի
յանցանաց մերոց բարերարութեն
իւրով։ Ամենակալ տէր աստուած
մեր՝ կեցո և ողորմեա։

Աղօթք։

Տէր ստուած վրկութեան իմոյ՝ որ ողորմածդ եւ գթած, երկայնամիտ բազումողորմ, եւ ղջեանաս ’ի վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալ նմա ’ի չար ճանապարհէն եւ ողջանալ։ Դու տէր՝ առաջի ողորմութեամբդ քոյ մխիթարեա զծառա այս քո, եւ տուր սոցա տեղի ապաշխարութեան։ Հաշտեա մարդասէր քոյ ողորմութեամբ քոյ. եւ արա զսոսա անդամս եկեղեցւոյ քոյ սրբոյ։ Որ պետ ես առողջացեալ հոգւոյ խոստովանութեամբ եւ ապաշխարութեամբ մոցեն յեկեղեցի քո սուրբ։ Եւ լինի ժողովրդեան քոյ, քեզ հանցեն զօրհնութիւն եւ զփառս հօր և որդւոյ եւ հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւէտ։

Բանից իմոց ունկնդիր առ, և՛ ի
միտ առ զաղաղակ իմ։
Եայեա՛ ի ձայն աղօթից իմոց, Թա-
գաւոր իմ և աստուած իմ։
Ես զքեզ աղաչեմ առ. ընդ առա-
ւօտս լսեցես ձայնի իմում. ընդ
առաւօտս պատրաստ եղէց, յան-
դիման լինել առ քեզ։
Ո՛չ Թէ դու աստուած կամիս զա-
նօրէնութիւն. եւ ոչ բնակիցի առ
քեզ չարութ. և անօրէնք մի բնակեսցին
յիւր առաջի աչաց քոց։
Ատեցեր զայնոսիկ, որ գործեն զա-
նօրէնութիւն. կորուսանես զամե-
նեսեան որ խօսին զսուտ։
Զայր արիւնահեղ և զինեգաւտ
պիղծ առնեսդու առ տէր. այլ ես ըստ
բազում ողորմութեան քում մտից
՚ի տուն քո, և երկիրպագից ՚ի տա-
ճար սուրբ քո երկիւղիւ քո։
Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարու-
թեան քում. վասն Թշնամեաց ի-

մոց՝ ուղիղ սրա առաջի իմ զճա-
նապարհս քո։
Զի ոչ դոյ ՚ի բերան նոցա ճշմար-
տութիւն. եւ սիրտք նոցա նան-
րեալք են։
Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք
նոցա. եւ լեզուօք իւրեանց նեն-
գաւորք եղեն։
Դատեա զնոսա աստուած զի անկ-
ցին ՚ի խորհրդոց սրտից իւրեանց.
ըստ բազում ամբարշտութեան նո-
ցա մերժեա զնոսա, զի դառնա-
ցուցին զքեզ։
Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յու-
սացեալ են ՚ի քեզ. յաւիտեան ցընծա-
ցանցեն. և բնակեսցես դու ՚ի նոսա։
Պարծեսցին ՚ի քեզ սիրելիք անուա-
քո, զի օրհնեացես դու զարդարին.
ասէր որպէս զինու հաճութեամբ
քո պսակեցեր զնոսա։
Ձգեաց առաւօտու ողորմութեամբ
քոյ. ցնծացաք և ուրախ եղաք զա-
մենայն աւուրս կենաց մերոց։
Ուրախ եղաք վասնանակ աւուրցն՝

յորս խոնարհ ապարեր զմեզ, և ա
մացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս։
Հայեա տէր ի ծառայս քո և ի գոր
ծըս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա
որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն
աստուծոյ ի վերայ մեր։
Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա
ի մեզ տէր. և զգործս ձեռաց մե
րոց յաջողեա մեզ։
Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր.
տէր, լսո՛ր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո ի լսել ձայն ա
ղօթից իմոց։
Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես տէր՝
տէր, իսկ ո՞վ կարէ կալ առաջի քո.
զի ի քէն է քաւութիւն։
Վասն անուան քո համբերի տէր.
համբեր անձն իմ բանի քում. յու
սացաւ անձն իմ ի տէր։
Ի պահէ առաւօտուն մինչեւ յերե
կոյ, ի պահէ առաւօտուն յուսա
ցաւ իսրայէլ ի տէր։
Ի տեառնէ է ողորմութիւն քա
ղում. ի նմանէ է փրկութիւն, եւ

Ես վրկեաց զիարակէլ յամենայնէ
գութենէդ նորա։
Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր
ժութիւնդ քո. զի ես ի քեզ տէր
յուսացայ։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնա
ցից զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմեաց քով աստուածութիւնդ
վասն իմ. և կորո զամենայն նեղիչս անձ
ինն իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։
Աստուած յանուան քումմ կեցո զիս,
և ի զօրութեան քումմ հրատ արա
ինձ։
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն

դիր բանից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հըզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հաստատեցան զքեզ առաջի նորա։
Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն ՚ի լծկնամիտս իմ, ճշմարտութեամբ քում ատենկեա զնոսա։
Ես կամօք իմով պատարագս մատուցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան քում Տեր, զի բարի է։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ ազատեցեր զիս. և ՚ի լծկնամիտս իմ եւտեսանէն իմ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Եղեգ տեառն Ներսէսի վանն Երկրորդի աւուր Աթարշուհեանն,
և վանն Երինայնոց զբոյն։

Աթարշեայն բանիւն հրամանէն ՚ի <u>ես</u>
երկրորդումն աւուր սկսելեան. ըզ-
ջուրան ՚ի ջուրցըն բաժանեաց հաս-
տատութեամբ պարսնակեաց. ո-
րով զաշխարհս հողեղինաց անջըր-
պետաց ՚ի հրեղինաց. ընդ նոսին
որդիք լուսոյ տուք օրհնութիւն
երկեամ լուսոյն։
Բանիմաւեայ հոյլք բրնկէից երե-
ւելեանըդ սրնկէից. ալիտուք ա-
նեղ ատոնաձոութեանըն համա-
զոյ երկրորդութեանն. բարեխօս լե-
րան աս սէր վանն մանկանց եկե-
ղեցւոյն. ընդ նոս։
Գերապայն իշխանութիւնք և անիմ
վոխ վիշտ սէրութիւնք. ամենայ-
նիկեալ սուրբ ջօրութիւնք ՚ի յա-
րարչին վհատարութիւն. ազաչե-

ցէք զտէրն ողորմած անտես չար-
նել զգործըս ձեռացն. ընդ նո-
դաքս անմարմնոցըն պետութեանց
հրեշտակապետըք բարձրութեանց.
հոգիք հրեղէնք եւ սպասաւորըք
հրեշտակաց զինուորութիւնք. մոլ-
լեցէք զտէրըն տերանց վասըն
մարդեան երկրաւորաց. ընդ նո-
երկնաւորաց դասուց վերնոց օրհ-
նաբանից. քոց զբարեմնոյն. քոյ-
րասցն եւ աւ. քեզ զլեռն որ վասըն
ձեր ձայն մոլեցաւոց. զոր եւ տա-
ցեն ձեզ պահապան յայսմ հեծե
մինչ ի վախճան. ընդ նո-
Զօրութեանց եւ տէրութեանց իշ-
խանութեանց եւ պետութեանց. ե-
ամենայն անտեսանելոց որք ի յերկինս
պաղատանօք. ընկալ-քրիստոս ա-
խութեամբ զձեզ յօր մահու եւ յայ
րութեան. ընդ նոսն օրհնել հո
գեալ լցեալ ընդ հօր միա
բեայ։

Եւ վասն երբեմն աւուր Աթարշութեանն, և վասն երբեմն
դարուն, և ի Յովհաննէս Մկրտչէն:

Ա՛ոաքեան բանն որ ընդ հօր արար- 42
ջակից և հաւասարօր. յերբեմն աւուր
պլուրչն գասոյց ըղբօյս և զտանն
կու բըլևեցոյց. ի՛ոկ՝ի յերբեմն դա-
րուն դարձեալ պլուրցըն հեղեղ ցա-
մաքեցոյց. զնո՛ տապանաւն իւր ա՛պա-
բեցոյց ըզկենդանեացս սեռս ա՛ճե-
ցոյց. տո՛ք օրհնութիւն անձամբ
լուսոյն հօր և ո՛ղւոյ և սո՛ւրբ
հո՛գւո՛յն:

Ընդ ձառոյ երկրի զգալեաց տըն-
կեաց և՛ զտուննկ իմաստալեաց. զհե-
ղ մեղայն ցա՛ծուցեալ զդաստ
արդարոյ բազմացուցեալ. յո՛րոց և
մե՛ծն՝ի ձնա՛նդս կանա՛նց վիճնոյ
հնո՛ւհաց և ո՛րինաց. տո՛ք օրհ:
Թո՛ղաւորն երկնից զինուա՛ր ար-
քայա՛թեն աւե՛տաւեր. խո՛նդրեա
դընել ելս՝ի սըրտի աւ՝ի հա՛ճելութ
սըրտմնկանն. յո՛ւխտեալ տեղին

տէրն նախաձեռնէ ի խոստացեալն որ-
ոց մարդկան. տօք օրհնու։
Ժառանգին հօր բարեաւր եւ
յարգանդէ երկրպադող. կարա-
պետ և մկրտիչ այնմ որ մեզաց
մերոց քաւիչ. ըստ բարեխօս առ
նոյն գլխաձ ջընջել ընդդէմ մեր
յանցանաց. տօք օրհնու։
Ի հօրէ լոյս ծագեցաւ մեռեալ
բնութեան կենդանարար. առա-
քեցեր յառաջընթաց սուրբ գոյ-
հանել զարդ կենաց. սրբեն հայց
մաքրեն աւետիս ըզպարգեւսն
մեր ընկալ. տօք օրհնու։
Լուսաշաւիղ յերկինս ելեն հո-
գանութեաց սուրբ հրեշտակքն.
պաժանացաւ ըզմեզ նորին նեղ եւ
անձուկ ճանապարհին. զի հետե-
ւող գոլով նորին հօր քո վերին
օմեվանին. ըստ երգեցողք ընդ
երջանկացն որդւոց ընտոյ քեզ
եբրայ վայ։

Ա. Երդ վան չորրորդի աւուր Աթաշութեանն, և վան չորրորդի դարուն, և վան աւետաց Առաւաձաձնին:

Խոստան անգոյ և սկզբնաձին հա- դշ
լածեցաւ յօրն ամառնին. լոյան այն
պայծառ յօր չորրորդին յարեգակեան
նիւթ հանութեան. լուսինն ի տուն
լուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարզ
յօրինեալ. որով օրհնի ստեղծողն
երկնից ի բանական պաշտօնեայքն:
Ծածկեալ խորհուրդըն ծանու-
ցան չորրորդ դարուն խաչհակաց.
ի չորրորդ օր դարձեալ հրեշտակին
ետ գաւազանըն կենսական. ի՛ր
լոյան որ ոչ բոլանդակի ի քէն
մարմնով պարծանակի. յոր օրհնե-
ցայ ազգ երկրածնիդ տուք օրհ-
նութիւն պատուոյ կո՛ւսի՛ն:
Կուսին նախանձոյ մօրն եւայի յոտն
ամառըն հին պարտի. բարձան ա-
նէծքըն սպրտմանայն քո տուրբ
ծնընդեամբ կոյս մարիամ. պղաչեա
պըտ. մխածինն Քրոստոս լիզ մեզ

տրուց նոցին. յոր օրհնե։
Հարան ընծայեաւ յերկրէ յերկինս
յոր հաստատնամբ առ քեզ զհո-
գիս. յօր լսես ցաւ զաւետս խնդե-
րեա լինել ուղ լսելս. զձայն ա-
ւետաց քո միածնին եղիծ եկայք
օրհնեսցուք հօր բմ. յոր օրհ։
Զայնիւ առ քեզ սէր պաղատիմք և
աւաջի քո ննջումք. պատչանօք
աստուածածնին շինջ ի միջ ըզ-
բոց հնոցին. տուր արտասուօք
զմեզս ջնջել և վերնատուն զմեզ
նորոգել, յոր օրհ։
Ղեկաւար ճարտարապետ անցեր
ընդ ծով կենցաղս անհետ. վերա-
բերեա ընդ պերոսի զմեզ ի յոչ
լեալ ուղիդ ծովէս. պարտաւանօք
պերանդունին աստուածային քոմ
ձրնոտին. յոր օրհնեցայք առ
երկրածին ընդ հօրեսն միով։

պրոտոբ՝ կիւ՝ւոսի՝ն։

Եւ զան հինգերորդի աւուր Արարչութեանն, և զան հինգերորդի դարուն, և ի սուրբ Առաքելոյն Գրիգորիոսի։

Ձառագայթեաւ բանն ի հօրէ յոր եշ
հինգերորդին հրամայէ. բնութիւն ջրոյ սեռս կենդանեաց և թռչունս օդականաց. խոկ ի դարձն հինգ մղկրտին յառնդն և ի ծովն խորհուրդն հին. տաճարք հրաշից ներգործողին պատիւ և փառս անեղ բարւոյն։ Աղբերապէս օրինակի առաքելոցն քրիստոս. ոչ ի ծովէն տիրեալսն ի յերկինս երկնայինսն կոչեցան. անցին ընդ ծով աշխարհական և ի հոգին մկրտեցան. տաճար հրա։
Յոբոսիոս Գրեհան անգրաւականն ի հարուստին անապատին. զձեզ առաքեաց հայրն ինառաց հրաւիրատոն օրհնականաց. սուրբ հարանեայն այն հայցեցէք ընդ ձեզ լինել մեզ պարակից. տա։
Նորոգեալ սիեզերաց ի նախահօրն յանցանաց, նորահեատեր զար

դարեցիք զեկեղեցիս հեթանոսաց.
պղծատեցէք առ նոյն գըլուխ զմեզ
նորոգել ի հնոյ մեզանց. առ։
Շինող երկրս համայնից արարածոց
ի յանգստից. նոյն հինեցեր զեկե-
ղեցի վեմս ի վերայ վիմին բանի.
ընդ եգեալ հիմունս ի նոր սիւն ըզ-
մեզ յօդեա հինամբք ի նոյն. առ։
Ողորմացաւ գնացիւք զեռոց քոց
զաք ի քէն հինեալ հատս. յորմէ
վերահաս հնոտից հոսէն զոգիս
մարդկան ուսպանեն. արբո և մեզ
ի ջրոյն կենաց հայցմամբ հնոցոյն
մատրուակաց. զի բանաւոր եղ-
կերըս քո պատարել ի փառս։
ալլ։ ա. քո։

Երգ վան վիճերորդի աւուր Արարչութեանն, և վան վիճերորդի գաբուն, և ի Խաչերեվնին Քրիստոսի։

ուր Ողիանդուրժեալ բնութեամբ քոյ
բոյն ունել միայն զանձնա քոյ
բին. այլ ստեղծեալ զմարդ հին

. պատկերին ի վեցերորդն առաջ-
որն. և ի յերրորդ ժամ գիտաց-
ցին ի յօդնութիւն եւս հրաշագ-
նին. զոր ի դրախտն եդ վայելել
բայց ի պտղոյն մահու ապրել։
Պատանեաւ առ դատողին յետ
յանցանացն ապամբն հին. զկինըն
պատճառ եղեալ խաբմանն և կե-
նըն զօձըն դատաճան. որով երկերա
այս անիծաւ վտուշ և տատասկ ի
ամն բուսանե. զկնի մահու մարդ
դոյն տրտում դառնալ ի հող ուստի
առեալ զծա։

Զընջել վտանգաւ հայրըն վտառաց
լզգիր պատուաց մեր յանցանաց.
որով զգեցաւ որդին գերծաւ ի
վեց դարուն զմարմին մեղաց. հօր
հաճութեամբ ի մահ խաչին եկըն
կամաւ ի յաղթութին. զարըն զե-
նաւ ի հին զատկին վտխան գա-
ռանցն օրինաւկի։

Ոսկի լուսոյ պատուիրանին ար-

պարսաւելեան ձանապարհին. բայց
րանալոյ զո՛ր խաչին զարթրացու-
ցեր զմեզ՝ ի հերկին. զո՛ր անպա-
տուհամ խոնարհութեամբդ և կամաւ
որ խաչելութեամբդ. հաշտեաց
ընդ մեզ տէր զքաւութեամբ և զմոռ
ցմանդ ողորմի՛ւթեամբ։
Սոսկալով սերմնելեցոյ և ահաւորէ
զրմնելեցոյ. խոնարհեցար՝ ի ջարչա
պանս չարչարելի բնութեամբ մարդկան.
՝ի խաչին զմեզ ընդաներ և զբա
տանկինք մահու լուծեր. հաշտ։
վճռագոյն բնութեանց էից և ա
րարչէտ արարածոց. յորժամ ծագեա
զիսաչիդ նշոյն՝ ի գալիատեան զո
մեռանդաւ. զերկրպագուս այժմ
հաւատալ լուսաւորեա նոսին լու
սով. զի համաձայն խաչապզեցիցն
լցցեզ օրհնութիւք յաւիտեանս։

- Ըէտ վան ճօմնէրտրդի աւուր Ապարշաւթեան, և վան ճօմնէրտրդի դարուն, և ի խորհուրդ հանգստեանն։

Տէրն յետ ստեղծմանն արարածոց շաբ
հանգեաւ յեօթն օրըն ի գործոց.
այն որ հանգրաւ աշխատելոց եւ
կամքն պարծ է եղելոց. ծաստ և
մեզ յոյս հաստատուն ետ հաս-
պետանալըն շաբաթուն. թէ աստ
գործել պարտ ատուածոյ անդ է
հանգչել ընդ աստուածոյ։
Բայց ասէ առաքեալն թուղթովն
նամէ առաքէն խրատիմք. որ ի
յերկրորդ արարչութեանն յետիւ
տարման անօրէնութեանն. յեօթ-
ներորդ օր հանգստեաւն իջեալ
մարմնով ի դերեզման. վկայեալ
հոգեղն վերածեաց զանանց հան-
գիստն պատրաստեաց։
Ցօղւէ որ ի բոյդ կոչէ ցօղեալ բա-
ժըշխեցէ զհանգուցեանն. իջիլ
ի հող մահու նոցին և բուսանել
յօրն վերջին. կենդանարար ձայնիւ

ւըե քո՞ կոչեա զնոսա ՚ի կեանըս
քո. և գասեցո՞ ընդ արդարոյն
երդել քեզ վասս ընդ զլուխ՛ լմ-
նո՛ց։

Խ՚ուժեալ զենուվթիւնս կենաց ու-
նօղ գարձոյց յանցանըն ՚ի մահու
հաղ. խոկ անմահիդ մեռելուվթիւն
շնորհեաց գարձեալ զանմահու-
վթիւն. զոր են ընդ քեզ վաղեալ
մահուամբ աւազանին մկկրտու-
վեանմբ. յոր ընդ քեզ բոլն վա-
ռօք արեգական նըման՛ լո՛ւսո՛վ։
Փայլին արդարըն յարքայուվթե՛ն և
ճրագնաւորըն ՚ի հանդերսեանն. մոր
տխրութըն պըտակին և կուսանաց
լապտերըն վառին. զոր տէր ընդ
նոսին ոյր զքեզ ա՛ծ խոստովանին.
արդարութեամբ մի զոհեցին այլ
զլմնվթեամբ քո քա՛ւեցի՛ն։
Կո՛ անպատո՛ւ խոնարհութեամբդ
որ վաղեցար մեռելուվթեամբ. ո՛վ
չարութեր յոտից ծարկան ոյր

. հաւատալ՝ի քեզ անկեան. յարո՛ւ եւ
զմեզ արդարո՛ւմբ՝ եւ զնըմնջեցեալսն
ողջմո՛ւմեամբ. զի կենդանեացըս
բերանո՛վ տացին քեզ փառս ընդ
հօ՛ր հո՛գւովդ։

Աղաչանք պահոց՝ յետ Աւետեաց։

Ասաչ-քս եղեցի մեզ ապաւէն տէր
յաւուս. յորժամ երեւիս փառօք
հօր ընդ անգս լուսաւորս։ Յայն-
ժամ մեք մի՛ ամաչեսցուք յուսա-
ցեալքս ի՛ քեզ. այլ զօրութեամբ
քով մեծաւ բերկրեսցուք ընդ աջ-
մէ քումմէ՝ որպէս զսուրբս լուսոյ
և արդիս տունջեան։

Գառն։

Աղաչեսցուք զամենակալն աձ, զի
պահպանեսցէ զժողովուրդս իւր
ընդ հովանեաւ թե և պատուական
խաչին խնամով՝ի խաղաղութեան։
Ամենակալ տէր աստուած մեր.
կեցո և ողորմեա։

Աղօթք պոռոց.

Օգնեա մեզ տէր. օգնեա մեզ առաւաւած փրկիչ մեր՝ վասն մեծի փառացդ անուանդ քո. տէր փրկեա զմեզ, և քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քո սրբոյ: Պարապեալ պահեա զառ ի քեզ զապաւինեալ և զյուսացեալ ժողովրդս քո՝ ընդ հովանեաւ տուրբ և պատուական խաչիդ քով ի խաղաղութեան: Փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամեցն: Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտ:

Յիշեա տէր զպաշտօնեայդ քո:
Բարերար և բազմամոլորմ աստ:
Օրհնեալ տէր մեր յիւ քո. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

Ընդէր անուն տեառն օրհնեալ յաւիտեան. ի յարաջ քան զարեւ է անուն նորա։

Ինա օրհնեցին աստեղք երկիր, և աստեղայն ազինք երանիցեն նմա։

Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլ որ առնէ սքանչելիս միայն. և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փառօք նորա զամենայն երկիր. եղիցի եղիցի։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ հս խոստովանեաց զտէր աղա։

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Եւ սրբոյդն։

Յարեաւ ելից միջէ ի մեռելոց. ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ. աստեղայն

տուրքեան նուագ ի՛ մեզ։

Յ.

Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէութեան, որ ես կարդան զանուն տեառն արբուքեամբ՝ տէր

Յարեւելից յարեւմուտս մանկունք սիօնի. օրհնեցէք միշտ անդադար զծաղոցն տուր։

Եկեղեցիք աշխարհաց ես վտանգեցաք. բարեբանեցէք որ եւս զի մատուր տուր։

Գ.

Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէութեան, որ ես կարդան զանուն տեառն արբուքեամբ՝ տէր

տուրքեան նուագ ի՛ մեզ։

Յ.

Յարեւելից յարեւմուտս մանկունք սիօնի. օրհնեցէք միշտ անդադար զծաղոցն տուր։

Եկեղեցիք աշխարհաց ես վտանգեցաք. բարեբանեցէք որ եւս զի մատուր տուր։

Գ.

Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէութեան, որ ես կարդան զանուն տեառն արբուքեամբ՝ տէր

ապրիլ ՝ Նոցա և բարեխոսութ
ւեզ պարտեցի ։ Ուխտիւ զատ
ուած ապաչեցուք զի նա վրկեա
ցէ զմեզ ՚ի մեղաց և ՚ի ցանկութե
նէ աշխարհի ։ Ընկալցի զաղաչս և
զինդրուածս սրտից մերոց . և ար
ժանի արասցէ զմեզ հաւատոց եւ
պատուիրանաց իւրոց ընդ ամենայն
ատեան իւր ։ Ամենակալ տէր աս
տուած մեր , կեցո և պարտեա ։
Զառաւօտս լուսոյ եւ զաւուրկայ
օրս խաղաղութեամբ անցուցանել ՚
հաւատով ՚ի տեառնէ խնդրեցուք ։
Զհրեշտակ ։ Զ.բաւութիւն ։ Զարբոյ ։
Եւ եւս ։ Զանձինս ։ Պարտեաց ։

Աղօթք ։

Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս ա
րեւու օրհնեալ ես տէր . վասն զի
ծագաւոր քաղցր ես . և անուն քո
ահեղ է ընդ ամենայն տիեզերս ։
Քաղցրացին ողմոսերգութիւնք
մեր առաջի քոյ . եղիցեն իրաւունք
յարդարութեանդ քումմէ ՚ի տիա
րութիւնս մեր , և վառաւորեցի

ամենասուրբ անուն քո։ Եւ մեք արժանի եղիցուք կալ ի պատուիրանի քում. և քեզ երգել զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աստուած մշտնջենաւոր՝ աստուած յաւիտենական, որ ի սորին աշխարհս լոյս ծագեցար, և լուսաւորեցեր զմեզ ի խաւարային վէրցս վերոյ։ Որ վասն մեր ի չափաւորութիւն եկիր՝ անչափդ աստուած. և հեղեալ ծաւալեցեր զչնորհս հոգւոյդ սրբոյ յաւիտեանս քոյս։ Այժմ և յաւիտեանս ժամանակաց բարեբանեալ ես ամենամեծդ աստուած, ընդ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւէտ։

Պաղմս. ղթ.

Ադաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր. ծառայեցէք տեառն ուրախութիւնմբ։

Մտէք առաջի նորա ցնծութիմբ. ծանեարուք զի նա է տէր մեր։

. Նա արար զմեզ, և ոչ մեք ևս. մեք
ժողովուրդ և խաշն արօտի նորա։
Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովա-
նութեամբ, և օրհնութեամբ ՚ի
տարկս նորա։
Խոստովան եղերուք տեառն, և
օրհնեցէք զանուն նորա։
Քանզի է տէր, բարեխոսեան է ողոր-
մութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազգ
է ճշմարտութիւն նորա։
Փառք Հօր և որդւոյ և

եր։

Ձրդնաւոք ի սուրբ, ես ժա-
ռանգութիւն երկնից պերճութեանն.
որ ի վախճանակետէ զանցաւորս
առ ի զանազանել բարութեան.
բարեխոսեցիր ու տէր վասն մեր
հանդերձ եկեղեցւոյ։
Նահատակ ոք պսակեալ, և սիրե-
ցեալ ՚ի քեզ երկնաւոր հօրէն. ո՛ր
մարգարեացեալ ընդ բարեխոսսն ար-
ուեստ ձերմակ ՚ի մահ խաչին. բարե։

Մարտիրոսաբ ցանկալիք, և օթե-
վանիք հոգւոյն ճշմարտութեան.
ոբբ յաղթեցիք հոգւով կարեաց
և ցանկութեան. բարե։
Գովելիբ աչխարհի, և բաղձալիք
վերնոցըն պետութեանց. ոբբ ե-
րանութեան մասին հասիք քան զա-
ւետնայն արդիս մարդկան. բարե։
Կամաւոբ պատարագք. մնիկունք
սիրբ և կատարեալք ինմանութե.
ոբբ վոխանակ կաթին արիւնք
պճինին զմարգեցուցիչ. բարե։

Յարդարակ։

Ճշդնաւորբք ճշմարտութբ վիկայ-
քրիստոսի. բարեխօսեցէք առ տէր
վասն անցաւոց մերոց։
Նահատակբք կենդանիք սիրոյ-
քրիստոսի. որբ չարչարեցայք մար-
մնով վասն անուան տեառն։
Մարտիրոսբք ցանկալիք մարդկան
ընձայիք. հայցեցէք ի տէրբ հոգ-
ւոյն տալ մեզ ընդարձակ։

գոհելնիք վերնոց դատուց . պարծանք աշխարհի . խոնարհեցէք գլխաքաղցրութիւն տալ եկեղեցւոյ : Կամաւոր սուրբ պատարագիք հաճոյական մանկտունք . հայցեցէք լինիլ և՛ մեզ ձեզ պատակից :

Մաղթանք :

Աղաչեմք ողորմեաց տէր բարեբար . աղաչեմք ողորմեաց . վասն աղօթից սրբոց ճգնաւորացն՝ աղաչեմք ողորմեաց :

Գարոզ :

Սուրբ ճգնաւորքն աղաչեցուք զտէր , որք զջարան պարտեցին , նեղութեանցն համբերեցին , լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակայն արժանի եղեն . աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի : Ամենակալ տէր աստուածմեր . կեցո և ողորմեա :

Աղօթք :

Սուրբ ես տէր , և՛ի սուրբս հանգուցեալ . եւ մեք սուրբ վկայիք

աղաչեմք զքեզ. բարեխօսութեամբ
սուրբ աստուածածնին՝ եւ աղաչ
նօք ամենայն սրբոց քոց. մի՛ մերժեր
զմեզ յողորմութենէ քումմէ. այլ
կեցո զմեզ աղօթիւք սոցին. զի դու
ես բազումողորմ աստուած. և քեզ
վայել է փառք իշխանութիւն և պա
տիւ. այժմ և միշտ և
յիշեա տէր զպաշտօնեայ
քո բարերար և բազումողորմ աստ։

Սաղմոս. կբ.

Աստուած աստուած իմ, ես առ
քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց
ար քեզ հոգի իմ, քանիապատիկ ես
և մարմին իմ։
Որպէս երկիր անապատ և անջուր,
ուր ոչ գոյ՝ ինձ ճանապարհ։
Այսպէս՝ իսուրբս երեւեցայց քեզ,
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և
զփառս քո։
Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն
քո քան զկեանս իմ. ես շրթունք
իմ գովեսցեն զքեզ։

Ա.յսպէս օրհնեցից զքեզ՝ի կեանս
իմ, և յանուն քո հանբարձից զձե-
ռս իմ։
Որպէս՝ի ճարպոյ պարարտութեանէ
լցցի անձն իմ, շրթամբք ցնծութե
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։
Զի թէ յիշէի զքեզ՝յանկողնի ի-
մում, ընդ առաւօտս կանխեալ
խոսկի ընդ քեզ։
Զի եղեր իմ օգնական, ՚ի հովանի
թեւոց քոց ցնծացայց։
Եկն դիմի քո անձն իմ. և զիս ընկա-
լաւ աջ քո, և նոքա՝ի նանիր խնդե-
րեցին զանձն իմ։
Մտցեն՝ի ներքոյ անդնդոց երկրի.
մատնեսցին՝ի ձեռս սրոյ, և բաժինք
աղուէսաց եղիցին։
Թագաւոր յուսացաւ՝ի տէր. գո-
վեցին ամենեքեան՝ որք երդնուն
նովաւ. խցցին բերանք այնոցիկ՝ որք
խօսէին զանիրաւութիւն։
Լո՛ւր առաջի աղօթից իմոց յատե-
նէ՛ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թշնամ
ւոյն վրկեա զանձն իմ։

Ծածկեացեն զիս ՚ի ժողովոց չարաց.
՚ի բազմութենէ՝ որք գործեն զանօ-
րէնութիւն։
Որք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս
իւրեանց. լարեցին զաղեղունս իւ-
րեանց հիւրս դառնութեան։
Զգել ՚ի գաղտնիս այնոցիկ՝ որք ու-
ղիղ են սրտիւք. յանկարծակի ձը-
գեացեն ՚ի նոսա, և մի՛ երկիցեն։
Որք զօրացուցին յանձինս իւրեանց
զբանս չարութեան. խորհեցան թա-
գուցանել լինձ որոգայթ, և ասացին
ոչ տեսանէ զայս տէր։
Քննեցին զանօրէնութիւն, պատ-
րաստեցան ՚ի քննել զքննութիւն։
Մատիցէ այր ՚ի խորութիւն սրտի
իւրոյ, և բարձր եղիցի աստուած։
Եհար տղայոց եղեն վէրք նոցա. տկ-
արացան ՚ի նոսա լեզուք նոցա, և
խռովեցան ամենեքեան որք հայէին
ընդ նոսա։
Երկեաւ ամենայն մարդ ՚ի պատմել
զգործս աստուծոյ, և զարարածս
նորա ՚ի վերս առնլն։

ամենեքեան, զոր ուղիղ են սրտիւք։

Եւս։

Լայ, սիրելի տեսող սուաջին լոյս. զոր
բնակեաւ ի լոյս յանմատոյց, հայր
երկնաւոր ի գաւուց լուսեղինացն
օրհնեալ. ի ծագել տեսոյ առաւօ-
տուս, ծագեա ի հոգիս մեր լոյս
քո յիմանալի։

Լայ, ի տեսոյ ծագումն արեգական
արդար. անճառաբար ծընուեալ հօր
րդի. յառաջ քան զարեւ անուն
քո պոռնալ ընդ հօր. ի ծա։

Լայ, ի հօրէ բղխումն աղբիւր
բարութեան, հոգւով սուրբ ա-
ստուածդ. մանկունք եկեղեցւոյ ընդ
հրեշտակապետ բարեբանեն. ի ծա։
Լայ, երբեակ և մի անբաժանել
սուրբ երրորդութիւն. զքեզ
ընդ երկնայնոցն երկրածինքս մի շա
փառաւորեմք. ի ծա։

Յաղթ։

Ա՛ղեղն ելիցէ աստուած հայր ա-
ռնական. ընկալ զաղաչանս մեր
քոյց պաշտօնէից։
Ի հօրէ ծագումն անճառ, այրե-
գաւկն արդար. ծայեա՛ ի յանձինս
մեր զկայծ ողորմութեան։
Ի հօրէ բղխեալ հոգի, այգեւուր
բաշխութեան. լուսով քով լցո՛
զմեզ յայսմ առաւօտուս։
Երեք անձինդ և մի բնութիւն, մի
աստուածութիւն. զքեզ խոստո-
վանիմք յաւէտ սուրբ երրորդու-
թիւն։

Մաղթանք։

Լուսով քո քրիստոս՝ ամենելեան
լուսաւորեցար, և՛ի սուրբ խաչ քո
վրիվիչ հաւատացեալդ սպասխնե-
ցար։ Լու՛ր մեզ աստուած վրիվիչ
մեր. տո՛ւր մեզ զխաղաղութիւն քո.
և արա աս մեզ զողորմութիւն քո
մարդասէր տէր։

ՓԱՐՉ.

Եւ ևս խաղաղութեան վէր աղա-
փաւորեցուք զամենակալն աս-
տուած՝ որ ծագեաց զլոյս առաւօ-
տու յարարածս իւր. ծագեցէ եւ
այժմ զառատ ողորմութիւն իւր ՚ի
վերայ փառաբանչաց անուան իւ-
րոյ: Ամենակալ տէր աստուած մեր.
կեցո և ողորմեաւ:

ԱՂՕԹՔ.

Զառաւօտս աղօթս և զերանաւոր
պաշտօնս, ընկալ ամենակալ ամե-
նաողորմ աստուած ՚ի քո անսպա-
ման և յերկնային խոյրանէդ: Ծա-
գեա առ մեզ զարդարութեան և
զիմաստութեան զլոյս քո. արա զը-
մեզ որդիս լուսոյ և որդիս տուքն
ցերեկի. որպէսզի ՚ի գալ աւուրս ե-
կեսդութեամբ վարեցուք զը-
կեանս մեր. և առանց դայթակղու-
թեան կատարեցուք: Զի դու ես
օգնական և փրկիչ մեր. և քեզ վա-
յելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ. այժմ և միշտ և յաւէ:

Տէր հովուեացէ զիս. և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։
Ի վայրի դալարուջ անդ բնակեցոյց զիս. և առ ջուրս հանգստեան սընոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։
Թէպէտ և գնացից ես ՚ի միջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ՚ի չարէ, զի դու առ ընդ իս ես։
Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթարեացեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո որպէս անպատակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո առ զկեա իմ եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց իմոց. բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն ընդ երկայն աւուրս։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնա-

ցկց զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ասա ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութիւք քով ստասկես զթշնա-
միս իմ. և կորո զամենայն նեղիչս անձ
ձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։
Աստուած մեր ապաւէն և զօրու-
թիւն. օգնական ի վերայ նեղու-
թեանց, որք գտին զմեզ յոյժ։
Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի
խառնիլ երկրի. ի փոխիլ լերանց
ի սիրտս ծովու։
Գոչեցին և խառնեցան ջուրք նոցա.
խառնեցան լերինք ի զօրութենէ
նորա։
Գնայք դեռոց ուրախ առնեն զք-

քաղաքն աստուծոյ. և տուր արար
զյարիկս իւր բարձրեալն։
Աստուած ՚ի մէջ նոցա, և նոքա մի
սասանեսցին. օգնեսցէ նոցա աստ-
ուած ՚ի վաղորդեան ժինչեւ ՚ի վա-
ղորդեան։
Խռովեցան հեթանոսք, և խոնար-
հեցան թագաւորութիւնք. եւ
զձայն իւր բարձրեալն՝ և խռովե-
ցաւ երկիր։
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ։
Եկայք և տեսէք զգործս աստու-
ծոյ, որ արար ինչպիսի և զարհուրա-
տս յերկրի։
Եհար զպատերազմս ՚ի ծագաց մին-
չեւ ՚ի ծագս երկրի. զաղեղունս
փշրեաց, զինս խորտակեաց, եւ
զասպարս արեաց հրով։
Կանխեցէք և ծաներուք, զի եսա եմ
աստ. բարձր եղէց ՚ի հեթանոսս, և
բարձրացայց ՚ի վերայ երկրի։
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդու-
նելի է մեր աստուած յակոբայ։

Աստուած յօդնել ինձ նայեաց. և
տէր յընկերել ինձ վտիճա։
Ամաչեսցեն և յամօթ լինիցին, որ
խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յե-
տս և ամաչեսցեն, որ խորհէին
ինձ չար։
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
որ ասէին ինձ վաշ վաշ։
Ցնծասցեն և ուրախ լինիցին ՚ի քեզ
ամենեքեան, որ խնդրեն զքեզ
տէր։
Աստուած յամենայն ժամ, մեծ է-
աստուած. և որ սիրեն զփրկու-
թիւնս քո։
Ես աղքատ և տնանկ եմ, աստուած
օգնեա ինձ. օգնական և փրկիչ իմ
ես. և դու տէր իմ՝ մի յամենար։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կե-
ցո զորդի աղախնոյ քո. եւ արա
առնս նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Եբ։

74 Ձանա՝ աբար՝ ար՛ր. և՝ ձլի՛շմա՛բ բառ՛ը՝
լմ[illegible]ն. և՛ կեա՛՝նք քրիստո՛սա. ա
ռա՛՝ջնորդեա՛ հո՛գւոց մե՛ռբ բոց.
յերկիր ելանել յե՛րկինս։
Դառը՛՝ն կենաց մըտից՝ ա՛՝ռ
ա՛ծաց, մ՛՝այծ եւ ըմպեց ա՛բո՛՝ւ
հա՛՝ր քո և հո՛գի. երթել միշտ ըստ
ճառս։

Յոբդրակ։

Ձա՛՝նապարհ բարի քրիստո՛ս և՛ ճըշ
մարտութի՛ւն, առաջնո՛րդ հոգւոց
մերոց յերկիր՝ և յերկինս։
Դո՛ռն կենաց մըտից յի՛. աստ
ուած ճըշմարիտ. մայծ և զմեզ առ
հա՛յրըդ քո՛. հոգեառքդ սըրբո՛վ։

Մաղթանք։

Տէր, ուղե՛ա զգնացս մեր՝ և ճա
նապարհս խաղաղութեան. առ
ուղե՛ա եւ առաջնորդե՛ա հոգւոց
մերոց եւ ամենայն հաւատացելոց
զնալ յարդարութեան ճանապարհ
հըն և՝ և՝ կեանն յաւիտենից։

ՓՍԱԼՄ.

Աղաչեցուր զամենակալն աճ՝ զի յայցելել ուղղեսցէ զձանապարհս ծառայից իւրոց՝ ի բարի և՝ ի խաղաղութիւն: Ամենակալ տէր աստուած մեր. կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ.

Աստուածդ կենաց եւ՝ պարգեւիչ խաղաղութեան, քրիստոս աճ մեր, առաքինորդեա մեզ գնալ՝ ի ճանապարհս քո արդարութեան. և խաղաղութեամբ ժամանել՝ ի նաւահանգիստն կենաց և վրկութեան՝ շնորհօք ողորմութեան քոյ. զի դու ես օգնական և վրկիչ մեր. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւէտ:

Աղօթք աւուրց պահոց, յորս ձոն ոչ լինի:

Օրհնեալ ես, տէր աստուած վրկիչ մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս՝ ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հա-

ատող և ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ: Աղաչեմք և խընդ-
րեմք ՚ի քէն, տէր, ճանապարհդ
դակից լեր ծառայից քոց քոյին վե-
րակացութեամբ՝ պահելով ՚ի խա-
ղաղութեան. և առաջնորդեա մեզ
միաբանգամ խաղաղութեամբ եւ
խնդութեամբ հասանել յիւրաքան-
չիւր ՚ի բնակութիւնս ՚ի քրիստոս
Յիսուս ՚ի տէր մեր: Որում վայել է
փառք իշխանութիւն եւ պատիւ.
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս.
ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Կարգաւորութիւն հաւատացեալ աղօթից երբորդ ժամուն։ Որ կատարի՝ ի դէմ լինլն Հոգւոյն սրբոյ, և՝ ի դէմ նախանձուն Հաշակման, և ազատութեանն Քրիստոսիւ։

Օրհնեալ հոգիդ տուրբ աստուած ճշմարիտ, ամէն։

Սաղմոս. ծ։

Ողորմեա ինձ աստուած քոյ մեծ ողորմութեան քում. քոյ բազում գթութեան քում ջնջեա զանօրէնութիւնս իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ. և՝ ի մեղաց իմոց տուբ սրա զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յաւէտ։

Քեզ միայն մեղայ տէր, եւ չար առաջի քո արարի։

Որպէս արդար երեւիս՝ ի բանս քո, և յաղթող՝ ի դատել գաս։

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ ՚ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։
Դու տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր.
զանյայտս և զծածկեալս իմաստուա-
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ։
Ցօղեա յիս մշակաւ և սուրբ եղէց,
լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։
Լսել արա ինձ տէր զցնծութիւն
եւ զուրախութիւն, եւ ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք։
Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց.
եւ զամենայն անօրինութիւնս իմ
քաւեա յինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստ-
ուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի
ներքին իմում։
Մի ընկեներ զիս տէր յերեսաց
քոց, և զհոգի քո սուրբ մի հաներ
յինէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ, և հոգեւոր պետութեան քոյ
հաստատեա զիս։
Ուսուցից անօրինաց զձանապարհս
քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։

ափրիկե զնա յարևել աստուած, աս-
տուած վրկութեան իմոյ. ցնծացից
ես զօրս իմ յարդարութեան քումմ:
Տէր երկնէ զշրթունս իմ բանաս, եւ
բանիմ երդեցողութիւնս քոյ:
Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մա-
տուցանել՝ բայց դու ընդ ողջա-
կէզս խակ ոչ հաճեցար:
Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ,
զսիրտ տուրբ և զհոգի խոնարհ աս-
տուած ոչ արհամարհէ:
Բարի արա տէր կամօք քովք սիօնի,
և շինեսցին պարիսպք երուսաղէմ:
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարա-
գըս արդարութեան, յորժամ ուխ-
տիցս պատարագս հանցեն ՚ի սեղան
քո զուարակս:

Փառք հօր և որդւոյ և:

Երգ երրորդի ժամու աւուրն՝ ձայնի Ողորմեային:

Օրհնեմք զքեզ, հայր անքակիզըն, զի
էից էակ ՚ի յանգոյից, բարձեր ձե-
ռօք ձիւրդ ՚ի հոգոյ եւ առնդիծեր
մարդ ՚ի պատկեր քո. զբնեխըն ո-

տէց խոնարհեցաւ զի զպատուէ-
ցան քո մեռացաւ. դարձեալ ասեմք
ըստ անտակին թէ հայր մեղայ
քեզ՝ի յերկինս։

Երկնաւորացն անբըմնելի, եղեր
մարդկան տեսանելի. զգեցար պատ-
կեր հողեղինի պատկերըդ հօր ան-
փոխելի. եղեր յերրորդ ժամ՝ի խաչ
ելեն վասն ապականի նախատեղծին,
ընդ աւազակին քում խաչակցին ար-
ժանացո լսել դրախտին։

Թագաւոր թագաւորաց, առաւա-
տուընջեան հոգի շնորհաց. ժողովեցան
՝ի վերնատունն առաքեալքն երկո-
տասան. ՝ի հրոյ լեզուս երեւեցար
յոգիս նոցա վերանալոյդ. լուր
յանուն քո ժողովեցաք, էջ և ան-
ձիկ յերրորդ ժամուս։

Մաղթանք։

Յաւետեան ժամու աղաչանք իմ այս
են, ՝ի մեղաց իմոց տուր ապա զին,
տէր, և յօտարէն պահեա զծառայս

քո մարդասէր տէր։
Եւ ես խոստովանեմ զտէր աղա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Քարոզ մեծ պահոցն ի Յովհաննու մանդակունեայ ասացեալ։

Վասն ամենեքեան գոհացարուք
զմարդասէրն աստուծոյ և զերկչէն
մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ։ Որ ա-
զատեաց զազգս մարդկան ի դատա-
պարտութենէ անիծից. և եբարձ
զմեզս աշխարհի ի ժամուս յայտիկ
խաչին նշոյլ. և շնորհեաց առա-
տապէս զպարգեւս հոգւոյն սրբոյ
երանելի առաքելոցն։ Խնդրեցուք
հաւատով զի զմեզ զամենեսեան՝
արասցէ հաղորդս մեծամեծաց և
աստուածային բարեացն այնոցիկ,
աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ա-
մենայն սրբոց, որք աստ և ընդ ամե-
նայն տիեզերս։ Որպէս զի անարատ
վարուք, և ճշմարիտ առաքինու-
թեամբ կացեալք ըստ կամաց նորա
յայսմ աշխարհի, զմեռն և զվիճակ
ժառանգութեան ընկալցուք ընդ

ամենայն սուրբս նորա. զինակու-
թիւն յաւիտենական և երկնային
խորանացն: Զոր խոստացաւ սիրե-
լեաց իւրոց ճշմարիտն աստուած
յիսուս քրիստոս. ոչ մեր միայն և
ողորմեաւ: Զժամն և զառաջիկայ ո-
րըս խաղաղութեամբ անցուցանել
հաւատով՝ յոտեանէ խնդրեցուք:
Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
Զքաւութիւն և զլծորդութի յան:
Զարբոյ խաչին մեծ եւ կարող ո:
Եւ եւս: Զանձինս: Ողորմեաց:

Աղօթք:

Որ՝ի քրիստէական և յանպատում
հանգուցեալ ես յամօռ. և այցե լու-
ես միշտ արարածոց քոց: Որ և՝ի
ժամուս յայսմիկ հեղեր յերանելի
առաքեալն զնորհս հոգւոյդ սրբոյ
Դու, տէր, յառաջակայ ժամուս՝ և
յաւէտ միանձե՛ի կենցաղոյս աւար
տումն՝ տպաւորեալ միայն զմեզ
ընդ ամենայն բարեգործութեան
յորդորմանաւն. և խոստացեալոց բա-

ըեաց հաղորդս լինել զմեզ արժա-
նի արա. տէր մեր և փրկիչ յիսուս
քրիստոս: Որ ես օրհնեալ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Աստուծոյ երիվպատճառք:

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս,
բանդ աստուած, էակից հօր և ա-
րարչակից սուրբ հոգւոյդ: Որ ես
պնախատեղծին պատուիրանազան
ցուրթիւն պտղոյն ճաշակման՝ նշա-
նաւ ամենայատկի խաչիս քո՛ ի ժա-
մուս յայսմիկ ենիմատրեալ՝ ի կեն-
դանութիւն փոխեցեր. և զանօրէ-
նութիւնս մեր ի նմա բեւեռեալ՝
կեանք անապական, և նորոգութիւն
կենաց յուսացելոց ի քեզ խոստա-
ցար: Որոց մանաւանդ էիր զմեզ
արժանի արա, տէր մեր յիսուս
քրիստոս, որ ես օրհնեալ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և
միշտ և յաւէտ:

Տէր աստուած օրհնեալ. օրհնեալ <u>աղ</u>
է տէր զօրհանապատ:

Աստուած մեր, աստուած կենա-
րար, և նա վրկեցէ զմեզ:
Տէր աստուած օրհնեալ, օրհնեալ
ես դու հանապազ, առաջնորդեցէ
մեզ աստուած վրկիչ մեր:

Քառ:

Խնդրեցուք հաւատով ՚ի սե-
նէ վանս ճանապարհորդաց հարց
և եղբարց մերոց, որք ընդ ծով և
ընդ ցամաք դնացեն. որպէս զի
առաջնորդեսցէ նոցա, խաղաղու-
պահեսցէ, և տարեալ հասուցէ
յիւրաքանչիւր տեղիս սէր աստ-
ուած մեր: Վասն զի նա ինքն է
առաջնորդ կենաց, և յոյս վրկու-
թեան. որ յաջողէ ճառագայից իւրոց
խաղաղութեամբ հասանել ՚ի նա-
ւահանգիստն կենաց և վրկութիւն:
Ամենակալ սէր իմ մեր. կեցո և:

Աղօթք:

Առաջնորդեա մեզ, սէր իմ մեր,
և ուր մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս
քո արդարութեամբ. պահեա ՚ի

. խաղաղութեան զկնեանս մեր, եւ զինացս ի հաճոյս .քո. ժամանեցո զհոգեւոր և զմարմնաւոր ընթացս ծառայից .քոց անարատ ճանապարհ հաւատ յաւիտենական ի կեանսդ. շնորհօք միածնի .քոյ տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի .քրիստոսի, որ ե՞ զեւ մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան: Ընդ որում օրհնեալ եւ հայր ամենակալ հանդերձ կենդանարար և ազատիչ սուրբ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւէ:

Յիշեա տէր զպաշտօն:
Բարեբար և բազումողորմ աստ:

Սաղմոս. խբ:

Տէր հոլովեցե զիս. և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի:
Ի վայրի դալարոջ անդ բնակեցոյց զիս. և առ ջուրս հանգստեան սր-
նոյց զիս:
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջ-
նորդեաց ինձ ի ճանապարհս ար-
դարութեան վասն անուան իւրոյ:

թէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ըստ-
ուերաց մահու, ոչ երկեայց ՚ի չա-
րէ, զի դու աւր ընդ իս ես։
Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխի-
թարեցեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ
քո որպէս անապակ արբեցուցց զիս։
Ողորմութիւն քո աւր զկեաս իմ
եկեսցէ՝ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց. բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս։
Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնա-
ցից զի աւր քեզ աչք համբարձի
զանձն իմ։
Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց աչք.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։
Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ
՚ի յերկիր ուղիղ։
Վասն անուան քո աչք՝ կեցուսցես
զիս. արդարութեամբ քով հանցես

’ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութիւ քոյ աստակեա զիշխա-
մին իմ. և կորո զամենայն նեղիչս անձ-
ձին իմոյ. զի ես ծառայ քո եմ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Ղարդ։

Եւ և ս խաղաղութեան զտէր աղա։
Գոհանալով աղաչեսցուք զբա-
րերար Տոդին աստուած, և խընդ-
բեացուք զողորմութիւն ’ինդանէ,
զի անցուսցէ ’ի մէնջ զցասումն պա-
տուհասի յանցանաց մերոց բարե-
խոսութեամբն իւրով։ Ամենակալ
տէր աստուած մեր. կեցո և։

Աղօթք։

Խաղաղութեամբ քոյ Տոգիդ սուրբ
աստուած ճչմարիտ՝ որ ’ի վեր է քան
զամենայն միտս եւ զխորհուրդս,
մխիթարեա զանձինս ծառայից քոց՝
ընդունելով զաղաչանս մեր. անցո
’ի մէնջ զցասումն պատուհասի յան-
ցանաց մերոց բարերարութեամբ
քոյ։ Ներեա և լուր մեզ, քաւեա

և թող զմեզս մեր արժանաւորեա
գոհութեամբ փառաւորել զքեզ
ընդ հօր եւ ընդ որդւոյն միածնի,
այժմ և միշտ և յաւէտ։

Որհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից վեցերորդի ժամուն. որ կատարի ի գէմ հօր Աստուծոյ. այլ և ի դէմ հարշարա-
նաց և խաչելութեան որդւոյն Աստուծոյ:

Օրհնեալ հայր ստուրբ աստուած ճշմարիտ. ամէն:

Սաղմոս. ծ:

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քումդ. ըստ բազում գթութեան քումդ քաւեա զանօրէ-
նութիւնս իմ:

Այս ասէ Տէր Յիսուս Քրիստոս.

Լսել ըստ Յովհաննու: Տես էջս. 351:

Փառք հօր և որդւոյ և:

Երկ վեցերորդի ժամուն:

Խնդրեցաք լոյս արեւուն ի վեց- դկ
երորդ ժամ ուրբանձն. ծանոյց
մեզ լոյս արարչական նրանմաց
լոյս ճշմարիտն. կախեալ լոգքեզ
մերկ ի խաչին, քոյով սառնորան
ծածկեին. հեծբեա ի միջ լոգծանդ

թութիւն ընդդէմ դիւթին միջօրէի։
Զանձրութեան մարտ այսոյն ընդդէմ
որ յայսմ ժամուս պատերազմի.
զօրեալ յոգւոյ սէր հերքեցոյն քո
նըշանաւ սրբոյ խաչին. ճըշմար-
տութեան քո ճառագայթի զան՛ի
հերկնից անկեալ վայրկեան. մեր-
ժեալ՛ի մէնջ հալածեցեալ և զմեզ
լուսով քո վառեցոյ։

Յայս միջօրեայ տուընջեան ժա-
մուս վայելչական աչօք մարմնոյս.
ներսիւք գաղտնեաց մի խոցեցուք
զ՛ի խաւարէն որ՛ի ծածուկ. շուր-
ջանակի բանակեցցեն զմեզ բա-
նակք հրեշտակաց. ոյք պարակից
մեզ լինելով ընդ մեզ ընդ հօր վա-
ռարելոյ։

Մաղթանք։

Յաւիտեան ժամու աղաչանք իմ այս
են՛ի մեզաց իմոց տուր ա։
Եւ զս խաղաղութեան զմեր աղա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Աղեաւն մտօք և անզբօս խորհըր-
դով կացցուք միաբան յաղօթս ա-
ռաջի տեառն մերոյ և փրկչին յի-
սուսի քրիստոսի ։ Հաւատով խընդ-
բեացուք ՚ի նմանէ զհրեշտակ խա-
զաղութեան պահապանութեանց մե-
րոց . որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ
զմեօք , և անդրկիւղ պահեսցէ զմե-
զ յամենայն հրեղէն նետից սա-
տանայի , որ թռչի ՚ի տուէ . յիւրաց
խաւարային գնացից՝ ՚ի գայթակ-
ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ ա-
ւուր ։ Յորմէ զգուշութեամբ պա-
հել ազօթիւք և բարեխօսութիւ
ամենայն սրբոց , շնորհեսցէ մեզ
մարդասէրն աստուած կեալ առա-
քինութեամբ ՚ի փրկութիւն ան-
ձանց մերոց , ՚ի պատիւ և ՚ի փառս
կենդանատուիչ անուան իւրոյ ։
Յոյս հաղորդութեան ընկալցուք ՚ի
յայտնութեան միածնի որդւոյն
աստուծոյ . կերպարանակից առնել
զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ ըստ

նմանութեան մարմնոյ վտառաց իւրոց. վասն զի զայս խոստացաւ սէրեցեալ իւրոց ճշմարիտն աստուած յիւ քն տէր մեր. կեցո և ողորմեա: Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատամ՝ ի տեառնէ խնդրեցուք: Զհրեշտակ: Զքաւութիւն: Զարբոյ: եւ եւս: Զանձինս: Ողորմեաց:

Աղօթք:

Զգեցո մեզ տէր աստուած մեր զէն արդարութեան, զօրութիւն և յաղթութիւն լինիլ ընդդէմ աստանդական պատերազմաց. և զամենայն հրեղէն նետս նորա շիջուցանել՝ անկատած լեցուք յիւրոց խառարսին գէ նացից՝ ի գայթակղութենէ դիւին՝ ի հաստատակ աւուր: եւ զգաստացեալ զեաւթ վայելչական առընջեամբ՝ առաքինութեամբ կացցուք ի վերջ կուսթիւն անձանց մերոց. ի պատիւ և՝ ի փառս արբոյ երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւէտ:

Խաղաղութիւն առնելոյն ի
Աստուծոյ երկիրպագութիւն ։

Երկնաւոր խաղաղութեամբդ քով
պարապեալ պահեա զանձինս մեր
տէր զօրութեանց։ Վասն զի դու ես
աստուած խաղաղութեան, և քայ
՚լքէն զայլ ոք ոչ գիտեմք. և զանուն
քո ամենայնի՝ կարդամք յօդնակա-
նութիւն անձանց մերոց ։ Նայեա
յերկրպագութիւնս մեր . և ուս-
ուզ առնել զարդարութիւն ճշմար-
տութեան ։ Եւ գոհութեամբ վա-
ստակութիւք զհայր և զորդի և զ-
սուրբ հոգի, այժմ և միշտ և ։
Տէր՝ ի՛ լուիր զմեզ մեր զաստիճ-
վարվարեցէ աստուած ողորմութիւն
քո տէր. զի աղքատացաք յոյժ ։
Օգնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր՝
վասն փառաց անուան քոյ ։
Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեզ
ուզ
մեր վասն անուան քոյ ։

Գոյգ ։

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշ-
տացեալ աղաչեսցուք զփրկիչն մեր

բրիատոս, զի ողորմեցի ըստ մեծ
ողորմութեան իւրում. և բժշկեա
ցե զախտս եւ զհիւանդութիւնս
հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց.
և կատարեալ առողջութեամբ հա
ստատել զամենեսեան ի մշտնջենա
ւոր և յանխախտ կեանս։ Որ առա
քեցաւ ի հօրէ ի բժշկութիւն ազ
գի մարդկան՝ միածին որդին աստու
ծոյ. տէր մեր և փրկիչ Յիսուս քրիս
տոս կեցո և ողորմ։

Աղօթք։

Փառաւեա զքեզ և բժշկեա զհի
անդութիւնս իժոդուլըդենե բուժմէ
տէր աստուած մեր. և շնորհեա ա
մենեցուն զկատարեալ առողջութի
նշանաւ ամենայնիվ խաչիւ քրիս
տով բարձեր զսկսաւթիւն ազգի
մարդկան, և դատապարտեցեր ըզ
թշնամին կենաց և փրկութեան մե
ծոյ։ Դու ես կեանք մեր և փրկու
թիւն՝ բարերար եւ բազում ողորմ
աստուած. որ միայն կարող ես մե

. պահել զմեզ՝ և մերժել զախտս եւ
զհիւանդութիւնս ի մէնջ. որում
յայտնի են պէտք կարեաց մերոց.
պարգեւելդ բարեաց՝ պարգեւեա
զառատ ողորմութիւն քո ի վերայ
ամենայնի. զոր՝ ըստ իւրաքանչիւր
պիտոյից. յորոց հանապազ վառա-
ւորեալ զոմն ամենայնեքեան երկրա-
դութիւնդ, այժմ և միշտ և յա-
Յիշեա տէր զպաշտօ-
Բարեբար և բազումողորմ աստ:

Վաղմա · խ ·

Երանի որ խորհի զաղքատն և զընչանկն յաւուր չարի փրկէ զնա տէր:

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի, եւ ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց:

Տէր օգնական է նմա ի մահիճս ցաւոց իւրոց. զամենայն անկողինս նո-
ա դարձուցանէ ի հիւանդութեանն նո-
նէ նորա:

Եա ասացի տէր ողորմեա ինձ . բըժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ։
Որ բնակեալն է յօդնութիւն բարձրելոյն , ընդ հովանեաւ աստուծոյ յերկինս հանգիցէ։
Ասացէ տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապաւէն իմ աստուած , և ես յուսամ ՚ի նա։
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին , և ՚ի բանից ՚ի խառնակութենէ։
Ի ճիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . ՚ի հովանի լիցես նորա յուսացեալ։
Ոչափեա զին շուրջ եղիցի զքեզ՝ ճշմարտութիւն նորա։
Ոչ երկնչես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ ՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տուէ։
Ցիրէ որ շրջի ՚ի խաւարի , ՚ի դայթակղութենէ դիւթին ՚ի հասարակ աւուր։
Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ . և առ քեզ ինչ ոչ մերձենայն։
Բայց միայն աչօք քովք հայեցեալ դու , և վհատութիւն մեղաւորաց

տեացես. զի զոմ տէր յոյս իմ եւս
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապա-
ւէն. զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք,
և տանջանք մի մերձենայն ՚ի յարկս
քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, ՚ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո։
Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զք-
քեզ. զի մի երբէք հարցես զքարի
զոտն քո։
Ի վերայ լծից և բարձից դնասցես
զոմ, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լսեցից նմա.
և առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան։
Փրկեցից և փառաւորացից զնա.
երկայնաւորութիւք լցուցից, և ցու-
ցից նմա զփրկութիւն իմ։
Փառք Հօր և որդւոյ և

ԳՐՔԻ

եւ ևս խոստովանեալ զտէր աղա-
չանքեացդ հաւատով՝ ի հօրէ
ւական քաւութեան մերոց եւ թո-
ղութեան յանցանաց. վրկեալ զմեզ
՝ի վշտաց և՝ ի նեղութեանց. խնդա-
լոյ՝ ի վերայ մեր ողորմութեան և
գթութեան տեառն աստուծոյ ա-
մենակալին. կեցո և ողորմեաս:

ԱՂԹՔ:

Հայր գթութեանց եւ աստուած
ամենայն մխիթարութեանց. որ մխ-
խիթարես զմեզ յամենայն նեղու-
թեան մերում. լուր և այժմ ձայնի
պաղատանաց ծառայից քոց՝ ընդու-
նելով զաղաչանս մեր. անցո՝ ի մէնջ
զցաւումն պատուհասի յանցանաց
մերոց բարերարութիւք քով: Ներեա
և լուր մեզ. քաւեա և թող զմեզ
մեր. արժանաւորեա զոհութեամբ
վառաւորել զբեզ ընդ որդւոյդ և
ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և:
Օրհնեալ տէր մեր յաւ քաւ. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Կարդացուածքիւն հատարակաց աղօթից իննեւորդի ժամուն, որ կատարի ի դէմ որդւոյն Աստուծոյ, այլ և մահուանն և բանական հոգւոյն աւանդմանն։

Օրհնեալ որդիդ տուր աստուած ճշմարիտ. ամէն։

Սաղմս. ծ։

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնս նուիրեալ իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ.

և այլն։ Տե՛ս յերես. 351։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Երէ իններորդի ժամուն։

Զարշարանքեաւ քեզ տէր լուսոյ եւեթ ժամու խաւարեցայ. պայծառացեալ իննեերորդին ի տիպ լերանն մահ աստուածութեանդ. ջահըդ լուսոյ ես վճռապայծառ աւանդեցեր զհոգի դիդ առ հայր. ահիւ կրցուտ քեզ

Ի յերկինս ըզմեզ ուղեա հոգեւոր
քոյն։

Սոնդարամետըք սարսեցին զկա-
պեալ հոգիան արձակեցին. վէմք ի
վիմէ պատռեցան ի տապանաց
մեռեալք յարեան. տարերք երկրի
տատանէին և աշխարհի սիւնք դո-
ղային. բամեալըս առ քեզ պաղա-
տեացւոյ՝ք զի ընդ արտարսն դա-
տեցո՛ք։

Ցօտցեր յայնժամ ըսքանչելս և այ-
ժըմ մեզ ողորմեացես. վհծեալ բըզ-
նութիւնս քեզ ոգջացաւ, ընտրեա
եւ մեզ լինել անցաւ. վտանն մա-
հու քո կենարար կեցոյ ըզմեզ ամե-
նաբարեբար. քեզ պատասխիւ ըստ ա-
ռաքելին յիշեա ըզմեզ Տէր ան ահա
գին։

Մաղթանք։

Յաւիտեան ժամս աղաչանք իմ այս
են, ի մեզաց իմոց առ քեզ։
Եւ ես խոստովանեան զտէր ասեմ։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Սուրբ սրտիս և հաստատուն հա-
ւատով կացցուք միաբան յաղօթս
առաջի առեալն մերոյ և փրկչին յի-
սուսի քրիստոսի, յիշեալ զմեծա-
մեծս նորա զանչափ ընարհս, զհամ-
բերութիւն կենաստուա խաչին, և
զհեզամիս ազատեցուցիչ արեանն նո-
րա, և զսոսին նմանն՝ որ յայսմ ժա-
մու վասն մեր մեզաւորացս կրեաց
նա ։ Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ
առեալ արբեցուք ի մեզաց զէսոր
հուրսն՝ զսուրն՝ և զդաշնս մեր . կա-
տարեցուք զերթումն անձանց
մերոց ահիւն աստուծոյ ։ Մի յա-
պաղեցուք խոստանալ լինել նմա ըզ-
մեզս մեր և խնդրել զմոռացումն
մեզաց մերոց . զի մի կորնչիմք անա-
պաշխար զյաւիտենական կրօսանն ։
Այլ մինչեւ ժամանակս ի ձեռս է,
գործեացուք զբարիս ի կեանս յայ-
սոսիկ, օրինակ վարուց մերոց ունե-
լով զամենայն սուրբս և զյաղթող
նահատական . որք միանգամ ի սա-

կըզբանէ հաճոյ եղեն տեառն եւ
վրկչին բոլորեցուն ։ Որոց ապ-
թիւք և բարեխօսութեամբն՝ շը-
նորհեսցէ մեզ մարդասէրն աստ-
ուած՝ զհաճոյն իւր եւ զօգուտն
մեր խորհիլ միշտ և առնել, և ան-
պատում պարգեւացն հաղորդս զը-
տանիլ ։ Զոր խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց ձշմարիտն աստուած՝ յիսուս
քրիստոս տէր մեր. կեցո և ողորմեա։
Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղու-
թեամբ անցուցանել՝ հաւատով՝ ի
Հրեշտակ ։ Զբաւութիւն ։ Զարբայ։
եւ եւս ։ Զանձինս ։ Ողորմեայ ։

Աղօթք ։

Տէր զօրութեանց՝ որ կամաւոր
մահուամբ քով՝ի ժամուս յայսմիկ
կենդանացուցեր զմեզ՝ ի մեռելու-
թենէ մեզաց մերոց . և բեւեռե-
ցեր զինքն զաստապարտութեան մե-
րոյ՝ ի խաչին . եւ շնորհեցեր ապա-
տութիւն ազգի մարդկան՝ ի ծառա-
յութենէ սպանութեան՝ յազա-
տութիւն վարուց՝ հեղմամբ արեան

քոյ սրբոյ։ Ընկալ և այժմ զաղաչանս
մեր. եւ յաջողեա մեզ ուղիղ հա-
ւատով եւ առաքինասէր վարուք՝
կեալ յայսմ աշխարհի, և արժանա-
ւոր լինել յաւիտենական և երկնա-
յին ուրախութեանցն ընդ ամե-
նայն սուրբս քո։ Եւ գոհանալով
վաստատել զբեզ ընդ հօր և սրբոյ
հոգւոյդ այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Աստուծոյ երկիրպագութիւ։

Բազում մտորում առաջ և հաստիչ
խաղաղութեան՝ հաստատեա զան-
ձինս մեր քոյով խաղաղութեամբ,
որով ունիս հրամանիւդ կարգել
զամենայն արարածս քո՝ ուղիղ հը-
րամանաւդ մատակարարելով. վասն
զի այդ խոկ է կամք քո՝ խաղաղական
և հոգեւոր սիրով կալ մեզ առ մի-
մեանս, և սպասել արժանի մօք
յայտնութեան միածնիդ աստուծոյ
և փրկչիդ մերոյ Յիսուսի քրիստոսի.
որում արժանաւորք եղիցուք հան-
դիպել ամպովք ընդ առաջ տեառն

յօդս: Զուարճեալքն կացցուք յաջ-
ակ բոլոր ընդ սուրբս և ընդ սի-
բելս անուանդ քո սրբոց. եւ ժա-
ռանգեացուք զպատրաստեալն ի
սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց զար-
քայութիւնդ: Եւ ընդ նոսին զոհա-
նալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ
հօր և աւետարերոյ Հոգւոյդ. այժմ
և միշտ և յաւէ-
տ.

ՏԵՐ ԱՒԴ ՄԱՏՆԵՐ ԶԼԵԶ ԽՈՊԱՆ ՎԱՆ
անուանդ քոյ մեծ. ԱՒԴ ցրեր զու-
տս քո. եւ ԱՒԴ ի բացեայ առներ
զտարմանալիսն քո ի մէնջ:

Վասն աբրահամու սիրելւոյ քո,
խոհակաց ծառայի քո, և խրատել
սրբոց քո:

ՏԵՐ՝ ԱՒԴ ՄԱՏՆԵՐ ԶԼԵԶ ԽՈՊԱՆ ՎԱՆ
անուանդ քոյ մեծ. ԱՒԴ ցրեր զու-
տս քո. եւ ԱՒԴ ի բացեայ առներ
զտարմանալիսն քո ի մէնջ:

Երգ տեառն Ներսեսի:

ՎԱՀԱՆԱԿԵՏԻՆ ԱԲՐԱՀԱՄՈՒ հայցմամբն ընկալ տէր զաղաչանս: Եւ

. ծառային քոմ առհասկայ խլնդըը-
ուածոլք ՚ի մեզ գլխա ։ Թենատե-
սին խրոյնէլն ։ Սիրով սրբոյն ՚ի մեզ
խնայեա ։ Երեքսըրեան երիւք սո-
ցին ։ Սըրեա զհոգի զմիտս և զը-
մարմին ։

Քարոզ ։

Ապաչեացուք զկենատուս վրկիչն
մեր քրիստոս՝ որ կամաւոր խաչե-
լութեամբն իւրով զարտարածս վըր-
կեաց . եւ հեղմամբ արեան իւրոյ՝
զմեղուլիսն շնորհեաց յուսացե-
ցոց իւրոց ։ Ամենակալ տէր աստ-
ուած մեր, կեցո և ողորմեա ։

Աղօթք ։

Անկեալ առաջի քոյ բարեբար եւ
բազումողորմ աստուած՝ աղաչեմք
սակաւոյն սրտիւք մերոյք և խընդ-
բեմք զմեծութիւն ՚ի քէն . որպէս
խոստացար ծառայից քոց եւ աստ-
ցեր՝ զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք
հաւատով յանուն որդւոյ ՚ի հօրէ,
տացի ձեզ ։ Շնորհեա և այժմ հա-

ատացեալցս ՚ի քեզ՝ և կատարե
՚ի բարի վինդրուածս մեր, զի ՚ի
քեզ եմք ապաւինեալ։ Եւ քո ա
ռաւ ողորմութեամբդ մխիթարե
զմեզ ՚ի կեանս յաւտիկ. և առաջ
նորդեալ հասս յանձառ երկինից ար
քայութիւնդ, ՚ի փառաբանութիւն
եւ ՚ի պատիւ աւետարանդ երկր
դութեանդ. այժմ և միշտ և
Յիշեա տէր զպաշտօնեայս քո։
Բարեբար և բազմողորմ աստ։

Մաղմոս. ՃԺդ։

Սկրեցի՝ զի լսիցէ տէր զձայն աղօ
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զականջ
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդ
դայի առ նա։
Երջեցան զինեա երկունք մահու..
և վիշտք դժոխոց գտին զիս։
Ցնեղութիւն և զանձկութիւն գըտ
ի, և զանուն տեառն կարդացի։
Ո՞տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած
աստուած մեր ողորմի՝ և պահ
զտղայս տէր։

Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս.
դարձ անձն իմ՝ ի հանգիստ քո, զի
տէր օգնեաց քեզ։
Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ,
զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս իմ
՝ի դայլմակոլմանէ, հաճոյ եղէց
առաջի տեառն յերկրին կենդա-
նեաց։
Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և ես
խոնարհ եղէ յոյժ։
Ես ասացի ՝ի զարմանալ իմում, Թէ
ամենայն մարդ ստուտ։
Զինչ տացէ տիրոջ տեառն ընդ
ամենայնի՝ զոր և ետ ինձ։
Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և
զանուն տեառն կարդացից։
Զաղօթս իմ տեառն տացէ՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա։
Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրբոց իւրոց. ո՛տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։
Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնութեան, և
զանուն տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա. ՚ի գա
լիմս տան տեառն, և՚ի մէջ բա
բառեմ։
Որհնեցէք զտէր ամենայն ազինք
դուէցէք զնա ամ ժողովուրդք։
Զօրացայ ողորմութիւն նորա ՚ի վե
րայ մեր. և ճշմարտութիւն տեառն
ՃՈՒԱՑԵ ՅԱՒԽՈՒԵԱՆ։
Փառք Հօր և որդւոյ և
Շարական տերունեաց և Մարտիրոսաց։

ԱՁ Ով սուրբ ամենայն ընտրեալ քո պատկերի քո
սէր պատուեցեր ընդմեզ. ընկալ և
այժմ ըզխնդրեցեալսն ՚ի քեզ ուզիղ
հաւատով. զսա մեծի՛ քոմ ողոր
մութեան։ Ով չնորհօ՛ք սուրբ հո
գւոյն լուսաւորեցեր. միշտակի՛ն
խրատոյց զհոգիս նոցա ընկալ մար
գարէ. զսա մեզ։ Ով հայրապետեցեան
մարմնոյ և արեան քո՛ սէր. հանգո
զհոգիս նոցա ընդ սուրբսդ քո. զմխի
թարուած. քանզի գի՛նք սուրբ

ատեան քո եմ ։ Միայն օրհնեալ
ի կանայս . մայր և միշտ կոյս և ի-
մանալի լոյս . ծընող արարչին մերոյ
անպատմելի բարեբանեցուք ։

Աղերսիւ սաստուած եւ բառնիչ ակ
պզտի մարդկութեան . մի անտես առ-
նես զմեր ըմնդիմադրութեան մեր . այլ հան-
գո զհոգիս նոցա ընդ տուրքըս քո ։
Ողորմած միածին յարուցմեամբն տիե-
զերաց . մի ան ։ Հոգւոյն ճշմա-
րիտ մխիթարիչ սըգաւորաց . մի
մի ան ։ Հոգւոյն ըղբեւ հովանա-
ցեալ միայն սըրբուհի . ծընաւ ըզ-
բանն աստուած զանձառելիւդ հօր
ծընուեղ . և յայտնեցար միութեամբն
երրորդութեանն ։

Որ կոչեցեր աւ քեզ տէր ըզտիե- բգ
զերս աւետեան . ընկալ զմեր ըղձըմն-
ջեցեալն ի գոգ նահատակացն աբ-
րահամու . ողորմած տէր վըրկիչ
և բարերար ։ Որ թողութեանց եւ
տուիչ աստուած . թող ըզմեղս

մեր ներնջեցեալըն . կարօղ յաս-
նային եւ հրամայ . ասէր : Ո՛ր լսա-
տու ես սիեզերաց քրիստոս ա՛ն-
տրաած . լսաստուած և մեր ներ-
նջեցեալըն լսատ երանուէա
զրատարմնոցն . ասէր : Այս մեր և ա-
պաէն մայր սեան և կոյս տուր.
ար հուր աստուածմարմեանն ոչ
բո՛ցակիզեաց զբո տուր զարտևայն.
բարեխոսեա՛ աս սէր վասբ՛ն մե-

րո՛յ փրկումեան :

իկ Ո՛ր տղեկ ես և բա՛նէ ասրի՛ած .
հաստատմանէց ընդ հօր յեո՛ւմեան.
աս քեզ կարգամբ մարդասէր . հան-
գո՛ զհո՛գի՛՛ս ննջեցեա՛՛ց մեր ընդ
տուրբա քո՛ : Ո՛ր իջեր յերկինց վա-
սբ՛ն մեր . զաստջինն աս՛ր գյան-
ցանն ապատմց . մերո՛վ բնուեմամբ
բարձեր ՚ի վերայ խաչին անարատ
ձեռօք . հանգո՛ : Ո՛ր լսուծեր զիշխա-
նո՛ւմեան մա՛հ . կամաւորակա՛ն
մահուամբ քո քրիստոս . բանաւո-

ցանց զատաչանս առաջի քո հեղեալ
մանկեանք. հանդէր ։ Տիրուհի անաչ-
բաւ մայր սեաւն և կոյս մարիամ.
բուսնեալ ամօթ ընդ ցեղ տեառնէ
՚ի յերկրի. բարեխօսեա ած տէր վայ
սքն ազգիդ վերայ վիրաւորեացն ։

Հայր բանեղծուկ որ գիտացար ՚ի <u>դձ</u>
յաղագս պղծոյ մարդկան. առաքե-
ցեր զոգիս ընծեցեալդ ՚ի վիրաւորեան. ի
շեա՞ զհոգիս նըմնջեցեալդ վերայ. և
հանդոյս բնդ սուրբսդ։ Ոմանք ած ի
ազին որ չարեաւրէ ՚ի մեռելոց. ՚ի
միաւանդամ գալստեանն քո չա-
րութեն մեզ խնայեացար. յիշեա՞ ։
Հոգիդ ձըշմարիտ մըխիթարիչ սքն
գաւառաց. ազաչանօք սուրբ ածած-
նին և աւետեայն քոց սրեաց. յիշեա՞ ։
Ի բարեխօսելն վարդապետն
մեզ սուրբ ժողովածին. առ ՚ի
վերին ըզժողովուրդս ՚ի մեզմէ
եւ չարակատարելեն ։

Յանդգնեցեալնական ծոցոյ հօր խո- <u>դէ</u>

նարհեաւ բանըդ մարմնացար ի կո-
ակն վասըն փրկութեան մերոյ . ա-
զաւեմք ըզքեզ . զիրնջեցեալըն մեր
ի քեզ ուզիղ հաւատով . միշտ
ակնարկ յոյժ գոհ ընդունելութե-
տեսիլ քո : Անոխակալ բազդ-
քո ընծայեաց ոգի ատուծոյ . հաճե-
ցար բանալ ըզմեզ աշխարհի . զո
խաչելութեանըն . ապա : Կամաւո-
րակիր մահուամբ զո ըստծէր զեր-
կուղըս մահու . և արժանի արարեր
ընծայիլ յանցանաց բուխ զո
արեանըդ . ապա : Որ վոխանակ մեզ
առեալ զմեռանիլ յանձն առեր . ինչ
նեալ ի դըժոխս փրկեցեր ի մեղ-
ատէր բանտէն ըզդերեալն . ապա :
Բարեբանեմք զանշատ զո զնորդա-
պրութիւնդ . որ ետեսցեայ յարու-
ցեալ զկենդանութիւն պարգեւե-
ցեր աշխարհի . ապա : Մարթ եւ
անել ծ կոյս չեմ ծընընդեան . ա-
մարմնով ծընար զարձակոցն ի կամոյ

. մահու . բարեխօս լեր վասն անձինց
մերոց . վերուել ի սպառնալեաց
դեհեանոյն ։

Յորժամ հարկանիս մեզ դատաստեան դձ
քո տէր . յայնժամ զարհուրեալ
դողան արարածք ի յահէ քումմէ .
ապաչեմք ընդ քեզ վերուիչ . հանգո՛ և
ըզմեր ըղձալից ցանկան ընդ սուրբս
քո . որ վայելեն ևս բազումիցդ ։
Յահաբեկ լսուոյ ձայնդ քո տէր .
ցընծան դատք աւետարանեանցն ի վե-
րոյ լսեալ ի մտից . ապա ։ Անդ
խոհիր բազմագոմէ ոտիւք . ի
մի անտես առնել ըզմեզ ցանկալիքս
յահաչիւն աւուրն . որ ի ։ Որ հեղեր
ի յերկնից և մարմնացար ի սուրբ
կուսէն . անճառելի քոյին ծնընդ-
եամբդ , և զիս մի անտես առներ .
այլ արա՛ զատուականն և սուրբ
խաչիւ քո ։

Ո՛ր համարձակեալ ես յաւետեանց քեզ դէ
փառս ասելոյ . ընկալ ըզձաւսդ

քո՛ ի բարի. եւ՛ շնորհեա ի յա-
ջակողմեա՛ն քում գալով. Որ ունիս
իշխանութիւն մահու եւ կենաց.
հանդո գՀոգիս քոյ ծառայիդ. եւ՛:
Յորժամ կարդայ աղաւ տէրունեա-
նըդ քո. և հաստատի առեան գա-
տատանին. յայնժամ խնայեա՛ ի
ծառայս քո. և՛: Ամէնօրհնեալ
սատուածամա՛յր մարիամ. քեզով
բեակաս աղաւ աւրտիլին մերոյ տէ-
նօրէնութեա՛ն. զո՛ր երանե՛ն ասե-
նայն ազինքեք հա՛նատակ:

մղ Հոգւոյն հանգուցեալոյ քրիստոս
սատուած՝ արա հանգիստ և ողոր-
մութիւն. և մեզ մեղաւորացս շնոր-
հեա զՀոգութիւն յանցանաց:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա-

քգ Վ ան հանգուցեալ հոգւոյն աղա-
չեցուք զիրկինչն մեր քրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարան դասեցէ. և
զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմու-
թեան իւրոյ: Ամենակալ տէր աստ-

ուած մեր . կեցո և ողորմեա :
Տէր ողորմեա . տէր ողորմեա . տէր ողորմ :

Աղօթք :

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ և բարեգութ՝ դիմա քո արարչական ակրունել՝ ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց : Յիշեա յաւուր վճռի պատասխանի արքայութեան քոյ : Արա արժանի ողորմութեան քո՝ եւ թողութեան և թողութեան վեղայ : Դասատրեալ պայծառացո ընդ սբս քո յաջակողմեան դասուն : Զի դու ես տէր եւ արարիչ ամենեցուն . դասատր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ վայել փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Օհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Աղաչանք :

Ջատկասերպութիւն և զաղաչանս ընկալցի մարդասէրն աստուած ՝ի

հաճոյ բարեբար կամաց իւրոց. մեր մեզանի և մեր բազում յանցա նացն թողութիւն ընդհեռացէ. ի չարեաց փրկեացէ. ի մեզայ պահեսցէ. և նմա վարք յաւիտեան. ամէն:

Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտենից. ամէն:

Որ ’ի հօրէ առաքեցար վերին եւ պահ
մարմնացար ’ի սրբոյ կուսէն. որ ը
վասն մեր ’ի յերկինից իջեր և ե
առաջեցեր պտիեղերս։ Զխոտա
րելութեան քո առաջ մեզ ասէր, որ
խաղաղութեանց ես Թագաւոր.
վախճանի և զդատաստանի
որ յամենայնի ես գու կարող մար
գասէր։
Որ բան ամենայն միտս անցանես, գ
վախճանի քո առաջի տուր ը
մեզ հանապազ զբեզ ապաչեմք։
Վասն որոյ և բանք առաջ կր
և անմահ էութիւն, որ յանձն ա
ռեր մարմնանալ ’ի սրբուհւոյ աս
առաջանէն եւ ’ի միշտ կուսէն.
անխոնհանելով մարդ եղեալ խաչե
ցար քրիստոս առաջ մեր. մա
հուամբ զմահ կոխեցեր. մինդ ’ի
սրբոց երրորդութենէն՝ փառաւո

բակից ընդ հօր եւ սրբոյ հոգւոյն
կեցո զմեզ։

ՅՆՆ Աստուածածնանհարանցեալ ըզ
բանն անակնկալն յղացար և զաստ-
ուածն անխմանալի ծնար. զանապա-
տագրելեն ՚ի գիրկս քո բարձեր.
նմա անդադար բարեխօսեա վասն
անձանց մերոց։

ՅՆՆ Աստուածածին զքեզ խոստովա-
նեալ երկրպագե եհեղեցի ուղղա-
փառաց. քանզի՝ ուր քերովբէքն
բազմաչեայք և ամէնաք հրանիւթք
և վեցթեւեան սերովբէքն նայիլ
ոչ իշխեին, կրեցեր անսերմնապէս
զանապականումն ՚ի յարդանդի քում
որպէս աղախին զտէր. և ծնար որ-
պէս զմարդ զաստուածն բոլորից
զմարմնացեալն առ ՚ի քէն զանձատ
զեանն ՚ի փրկութիւն աշխարհի եւ
կեանք անձանց մերոց։

ՅՆՆ Ամենայն զքեզ սուրբ կոյս մարիամ
աստուածածին՝ բարձրելոյն զօրու-
թեամբն հովանաւորեալ և սուրբ
հոգւոյն և կաւտուրթեամբն լուա-

ան ը աչք

Ծերունին այսօր սիմէօն՝ հոգեւոյն պայր՝ ի տաճարն երեւելով քերոյ բէնց վեհագոյն, զի որոց Թեւօքն առաւանեալ ոչ լշխէին հայիլ՝ ի յահեղ վտառացն, առ՝ ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրեր հանդարձակաչէս եւ գգուէր որպէս զմանուկ. եւ ապերասելով հայցէր արձակիլ՝ ի դիրկս իւր հայցէր, որ արձակիչէ եւ կապելոց՝ արձակեա զքս՝ ի խաչ

խաղաղութիւն:

ան ը աչք

Անակղեանական բանդ առաջ, ՝ի վերջին առաքս յանձն առեր լինիլ մարդ՝ ի կուսէն. և արարչէդ յաւիտենից՝ վարձեցար ընդ ժամանակս. առաք, սէր սրբութեանց և անարատ մաքրութեանց, եկիր՝ ի տաճարն քառանօրեայ, զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն: Զոր բարձեալ սիմէօնի զանպարապրելոյ՝ ի գիրկս իւր հայցեր, որ արձակիչէ եւ կապելոց՝ արձակեա զքս՝ ի խաչ

զատուկ ինչ : Վասն որոյ ընդ ձե-
ռամբն սիմեօնի վերադրեմք առ
քեզ աչս, տուր՝ տուր՝ տուր՝ տէր
զօրութեամբ, լի ես երկինք և եր-
կիր և ծով և ամենայն վիճակ
ստեղծուածոց քոյոց, որ ի վերուստ
քեզ : Ամէն :

զաղ Զգաստասցուք ընդդէմ սրտից
խաղից յաւուրս աստի, որ և՛ ի քե-
զանից յաւուրս ստացեալ զի յարուցեալ
զխորելին քո : Ամէն : Եւ մեք գոչեսցուք
առեմք, օրհնեալ ես գու և՛ չարչա-
զանս քոյոց հօր՝ և՛ վերուստ
անձանց մերոց :

զաղ Յորժամ եկեալ կենարարդ՝ ի դե-
բեզման զաղարս. յորժամ եկեալ
կենարարդ՝ ի գերեզման զաղարս.
աեւտուր ձայնեալ ազազակէր
առեալ զմզարդ՝ ապի եկ արարս :
Իակ մեռեալն՝ ի գերեզմանէն յա-
րեաւ. եւ նոյն ինքնդ զանմահու-
մեան պարգեւդ եառ սիրելոյդ,
և աստուածային ձայնիւդ՝ ի գերեզ-
մանէն կոչեցեր : Վասն որոյ՝ և մեռ-

. կուն եբայեցւոց ասում օրհնե-
ին զանմահ Թագաւորութիւն քո ։
ընդ նոսին և մեք ասեմք, ոլսաննայ
օրհնեալ է գալուստ քո . օրհնու-
Թիւն ի բարձունս , օրհնեալ որ
գայոյ ես անուամբ տեառն ։
Ձնձա երուսաղէմ եւ զարդարեա ձայ
զառապատս քո սիօն . քանզի ահա
Թագաւոր քո գրիստոս նստեալ ի
յաւանակի նորոյ՝ հեզութիւն ցու-
ցանելով գոյ մտանէ յառապատս
քո ։ եւ մեք ազատակեմք, ոլսաննայ
օրհնեալ եկեալ ի յանուն տեառն.
որ ունի զմեծ զօրութիւն ։
Գրիստոս յարեաւ ի մեռելոց . մա զայ
հուսամք զմահ կոխեաց . և յարու-
Թեամբն իւրով մեզ կեանս պար-
գեւեաց . նմա փառք յաւիտեանս
ամէն ։
Ահաւոր և սքանչելի է խորհուրդ յին
գրկութեան մերոյ . որ անեկիզելն
ի հուր անձառաբար մարմնացաւ
ի կուսէն . խաչն համբերեալ և
կամաւոր մահուամբն իւրով կեան-

դանուելեան մեզ պարզեւեաց շը-
նորհս։

ԻԹ Գանգի յարեաւ ՚ի մեռելոց. զրխա-
տաս աստուած յաւիտենից արարիչ
եւ յարուցիչն ազգի մարդկան.
զոր օրհնեն անդադար զինուորու-
թիւնք հրեշտակաց եւ աւետեն
զաւարժութիւնք երկնից։ Ընդ որս զո-
հել ասեմք, վասն սոսկալի յա-
րութեան քո տէր։

ԽԱ Հայցան վերնական բազմութիւնքն
առաւանելով զքեզ ՚ի հրեղէն կառս
բազմեալ՝ արարեալ ասէին. ոյլ է
սա որ գիմեալ գայ յերկրէ. եւ
եկեալ մտանէ վասօք ՚ի վաս.
տէր վասդ քեզ։

ԽԲ Որ յանդգնաւորեմ աղօթս նախս եւ
յանմարիտացն վերօրհնիս, անհա-
ւանելի բանդ աստուած, ՚ի յերկրի
երեւեցար ճշմարիտ մարդ. զոր-
նորինեալ մարմնոյդ կատարեալ գիտու-
թիւն, խաչի եւ մահու հաղթերթ-
ցեր. եւ գհրաշալի գյարութիւնդ
քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ.

Ասաւած զբեզ խոստովանիմք զքեզ տէր հոգիդ և երկիրպագանեմք. որ ես պատճառ կենդանութեան եղեալ և խաղաղարար աշխարհի. որ պատիւոմիւնդ աշակերտացն քոց զամ գիտութեամբ լցեր. և՛ի հրեշտակս բնակէն լեզուս բաժանեալ անճառելօք ցուցեալ նոցա. պատկերմ՛ք տէր, խնայեա և կեցո զմեզ։

Ամէն՝ որ յաւիտենից հարսոյդ եւ հոգւոյ, շնորհեա և մեզ հանդիպակից զամսովք՛ի միւսանգամ քո գալստեանդ. որ միայնդ ես մարդասէր։

Ամէն՝ որ հրեշտակէն լեզուս բաժանեալ

Հոգ

Ամէն զբեզ խոստովանիմք զքեզ տէր հոգիդ և երկիրպագանեմք. որ ես պատճառ կենդանութեան եղեալ և խաղաղարար աշխարհի. որ պատիւոմիւնդ աշակերտացն քոց զամ գիտութեամբ լցեր. և՛ի հրեշտակս բնակէն լեզուս բաժանեալ անճառելօք ցուցեալ նոցա. պատկերմ՛ք տէր, խնայեա և կեցո զմեզ։

Ամէն՝ որ հրեշտակէն լեզուս բաժա

բշ

նեալ հանդեաւ յաստիճան՝ ըստ
աստիճանի պնաւս. և այժմ տալոյն
զբեզ սուրբ հոգին աստուած, որ
ես պատճառ կենդանութեան ե-
ղեցց եւ խաղաղարար աշխարհի,
խնայեա և կեցո զմեզ։

ՀԵ Վասն որոյ և մեք զհոգին սուրբ
աստուած ընդ հօր և ընդ որդւոյ
միասնական խոստովանիմք. և հայ-
ցեմք մեզ՝ ի վերնաստուղէդ հզո-
զեաւթեան խաղաղութիւնդ. ոչ
վասք քեզ։

ՀԶ Եթէ ոչ ունիցի այսօր աշակերտացն
՝ի Քրիստոսական լերինն. և աշակեր-
տացդ զարհուրելոցդ ապաստանիլն
ասելով. արուցցուք երիս տաղա-
ւարս՝ ի սեառնէ, և ի մովսէսէ
և ի եղիայէ։ Արդ՝ և մեք բանա-
հօտքս երկեղիք ընդ ձշմարիտ
վկայիցդ. աստէն ՝ի մեզ զնդա-
նեալ զհոգին սուրբ աստուած ընդ
աստուածն և կեցո։

ՀՈ Ասացէ աստուածային առաքելոյն

և խնդրեմք զմարդութիւն տանցա-
նաց մերոց. քանզի տակաւ բարձեր
զտառապարտութիւն ազգի մարդ-
կան: Եւ այժմ վասն սրբոց առա-
ւածային քոյ նշանի չնորհեա զերկ-
նային զհատարարութիւնդ առեներն
աշխարհի:

§Եւ մեր և վրկիչ մեր Յիսուս քրիստոս, էջմէ-
ած
որ առաքեաց և միշնորդութեամբ
բանին հաշտեցուցանէ զմեզ ընդ
մեծ տէրդ զորոյ ոչ կարեմք մերձե-
նալ, ոչ ինչ խնդրել ի դաշտն արարածոց, ոչ ի
լերինս վրայ հանել քոյ ազգիս
հայոց՝ և ի ցուցումն յատկանի
զրոյդ եւ մեծ ողորմութեանդ.
և ամէնեսեան բաղխեցեր զխորա
նիդ, և հալածեցեր զդեռնդա
նապարամեսականաց. ոչ և լե-
ռաձեւ յօրինմամբ հրաշակերտե-
ցեր զմայր ամուռն մեր զսուրբ էջ
միածին. և արարեր զնա շուքմարան
անապատելի չնորհացդ առատա-

ձայնոց՝ ի լինել ձեռք՝ գաւառական
և կատարելագործիչ ամենայն եկե-
ղեցեացս Հայաստանեայց : Արդ՝
պահեա զնա անարատ , հաստա-
տուն և անսասան , ի պայծառացուր
դաւթիւն եկեղեցեացս մերոց եւ
մանկանցս սոցին մինչեւ ի կատա-
րած աշխարհի. յորոց միշտ փառա-
որի ամենատուրդ անուն քո յա-
ւիտեանս յաւիտենից ամէն :

 Ձխոստովանութիւն ընծայեմ եկե-
ցւոյ քում սրբոյ , զխոստովանութիւն
և զանշարժութիւն ի քէն տնօրէնու-
պատերազմէ . և հաստատեա ի մէ
հաւատ զիմաստունիկ եկեղեցի .
գթեզ խոստովանիմք տէր և աստ-
ուած կեցո զմեզ :

 Ձյաւաջընթացութիւն քո և ըն-
կարտեւութիւն աստուծոյ քա-
նին խափանել կարծելով՝ որ ի ձե-
ռըն կինոջ զնախատուէնդն ի դրախ-
տէն արտաքս ընկէց : Նաեւ այժմ
զհերետիկատ անօրինութիւն բար-
բառել, եւ բամբասանացն հերետիկայ՝

պիտաւս ասէց աղջկանն հաճոյա-
ցայց՝ զի զբայդ հատցէ զվնաս. որ
զաւետեցուն ձեռնադրեցեր զվնա-
նըն բրիստոս: Այլ դու որ յանա-
պատ բարբառոյ ձայն, գոչեա ո-
րում ձեռնադրեցեր պարզեւել
զխոստովանութիւն և զմեծ զողորմա-
թիւն:

Ցնծա այսօր ցնծա և զուարճացիր սուրբ
հաստուղիկէ եկեղեցի սուրբ՝ հիշա-
տակաւ արբոյն սուրբ յովհաննոսի նա-
խակային բրիստոսի վկայեցելոյ
հօր: Որ աղօթիւք բանայր զերկի-
նըս զոր փակեաց տէր. և հրեշ-
տակերպ տեսլեամբ տեսանէր
զիւրաքանչիւրն հօր՝ի կերպն ապագայ
նահատակ՝ի յաշխարհ վարուց: Որ
զբազմութիւն բարանցն պատճառ լը-
ծաղիկ հաստատելով՝ բոլորեր պատ-
կառ վախճանակ վիշտն և եղեգանն:
Եւ զմարտիրոսական արիւնն իւր
խառնէր ընդ վրկական արեանն
բրիստոսի հոսեցեալոյն՝ի կողէն:
Վասն որոյ՝ դերազանցեալ՝ի վարս

առաւել քան զամենայն տեսչ
հայցէ և ուսան մեր ի վերնասու-
զէն զպարգեւս կենաց անվախճա-
նից և զմեծ զօրութիւն։

ասի Յորմէնէ ընտրեալ տեսչն առե-
լանիս, յորմէնէ ընտրեալ տեսչն
առեւտանիս. վասն ճշմարիտ առա-
քելական քարոզութեանցն. որ ի
վերայ անօրէն քարանձաւային աղօ-
թէն առ քրիստոս առաջնորդ ա-
ռեալ ի համարիկ տգիտ զայս մեզ
Արդ՝ ի ձեռն սոյն քարեխոսու-
թեանն շնորհեա մեզ տէր զմեծ
զօրութիւն։

բա Ցնծայ այսօր ցնծայ և զուարճա-
նայ եկեղեցի տեառն՝ ծնեալ մե-
ծաւ հանդիսիւ զհանդուրժող յի-
շատակս քո՝ ոյլ զերազանցեալ ի
հարս տեառն հայրապետս և լուսա-
ւորիչ տանս Թորգոմայ տեառն զը-
րիգորիոս։ Որ քոյով աւետեալ շար-
ժարոքդ զաշխարհս առեալդ հիւ-
ցեր։ Անօրինակ ձգնութեամբդ
զհրեղէնան զարմացուցեր. որք ես

ոգոնել զոնել յերկինից ՚ի յերկիր
Խոնարհեալ ՚ի սեռս հանդիսի նա-
հատակութեանդ վուխճային : Եւ
անհամեմատ հաւքերութեամբդ
պղտոզացեալ արբոյն իւրական զո-
րքն ընդ ոտիւքդ նուաճեցեր : Եւ
ասուածահաճոյ աղօթիւքդ զիւռ-
րացեալ վիտս նոցին լուսաւորեցեր,
և աւետարանին քրիստոսի պաշտօ-
նեայս արարեր : Ընդ նմին և զազգս
հայոց նորոգ հոգեւոր ծննդեամբ
՚ի լոյս ասուածգիտութեան ածեր :
Վասն որոյ և յատկապէս լուսա-
վորեցար ՚ի մէջ ամենայն սրբոց, և
զաւրեալկանն ընկալար զաշխա-
և զպատիս, և ընդ նոսին պահեցար
՚ի քրիստոսէ աստուծոյ : Աւդ՝ ոմ
հայր մեր եւ լուսաւորիչ հոգւոց
մերոց . աղաչեմք զքեզ վիաբան
ուխտիւք եկեղեցւոյ քոյ , զի յա-
ւուրս հրաշալւոյ ծնանի քոյ , յատ-
կապէս բարեխօսեցես առ քրիստոս
աստուածն մեր , զի զեկեղեցիս և
զինապետս ժողովրդեան քոյ պա-

հեաց ՚ի խաղաղութեան՝ վրկելով
՚ի հոգեւոր և մարմնաւոր թշնա-
մեաց. զի և մեք միշտ զիշատակս
քո կատարելով՝ փառաւորեացուք
զհայր և զորդի և զսուրբ հոգին
յաւիտեան ամէն։

ԼԱ Զվիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ
զհաւատս ուսուցեր եւ զբանակս
դիւացն հալածեցեր. մարդկան ու-
սուցեր քարոզել զերրորդութիւն,
պահեցար յաղթութեամբ. արդ
բարեխօս լեր առ տէր վասն մեր։

ԼԲ Առաքեալք եւ վկայք քրիստոսի
աստուծոյ՝ ամենակալ հոգւոյն զօ-
րութեամբն զամենեսեան ընդհա-
նուր յորդորութիւն կենաց կո-
չեցեալ, միաբանական սուրբ երրոր-
դութեանն յորդորեցին երկել ըզ-
փառս ՚ի յաւիտեան ամէն։

ԼԳ Ամօր ահաւոր ձայնիւ որոմանն
հնչեցին յերկինից ՚ի յերկիր՝ կոչե-
լով յորդորութիւն զմեզ վերնոյն
սիոնի. հաստատութիւնքն հաւա-
տոյ և պարծանքն եկեղեցւոյ, որք

ցօղով արեան իւրեանց մաքրեցին
զտիեզերս յանօրէն կռապաշտու-
Ամեանց, և միշտ հայցեն ՚ի քրիստո-
ոսէ զքաւութիւն ոճոզացս անուանց
Իւրեանց: Այդ՝ մաղմոսով ոգա
ասէ՝ խնայեա ՚ի վրկեալ քո ժողո-
վուրդս որ միայնոյ ես մարդասէր:
Ցեր, որ հիմնեցուցեր զերկիղեցի քո
քո ՚ի վերայ վիմի հաւատոյ, և կար-
դեցեր ՚ի սմա առաքեալս և մար-
գարէս, հովիւս և վարդապետս՝ առ
՚ի հաստատութիւն սրբոց. և ձըգ-
նութեամբ վիպից զի շնաւին սուրբ
վանեցեր. ՚ի խաղաղութեան զա-
պահեա ՚ն որպէս մարդասէր:
Զհայրապետականն զարդարեցեր հայր
ամբոխ ՚ի յերկիր, առաքելական
առեր զգաւազս յերկինս՝ ծառայ
քրիստոսի, ոմ երանելով ՚ի հարս
սուրբ հայրապետս: Քանզի՝ քո վար-
դապետութեանդ սերմանեաք՝ բարե-
պաշտութեան բուսուցին հասկս,
ուրախութիւն պտուղ հաւատացան-
ոյն և հաւատացելոցս վրկութիւն

ջնարհելով. վասն որոյ բարեխօսա-
առ տէր վասն անձանց մերոց:

ԹԱՂ Որպէս յետ աստուածատէր Թա-
գաւորին խորհելի եղեւիւ՝ յարոյց
ած զյովսէ, որ զամենայն կռապաշ-
տութիւնն ի բաց ընկէց. որպէս
եւ զբարեպաշտն կոստանդիանոս,
որ զարհոսի զմոլութիւն խափանեաց.
և զմեծն Թէոդոս յարոյց աստուա-
ծային նախանձուն վառեալ՝ ընդ-
դէմ այնոցիկ, որք զտուրբ հոգին
հայհոյէին: Արդ՝ ով աստուածա-
եալ և ուղղափառ տուրբ Թագա-
ւոր՝ ապաչեա զտէր ի փրկել զմեզ
ի մարդատաճառ հայհոյութենէ. զի-
մեք ոսնեացուք գիշատակս քո՝
խնդրելով ի բրիստոսէ գհաշտու-
Թիւն և զմեզ զոդորմութիւն:

ԼԹԱՂ Որպէս յետ աստուածատէր Թա-
գաւորին խորհելի եղեւիւ՝ յա-
րոյց աստուած զյովսէ՝ որ զամենայն
կռապաշտութենէն հնոյ ժողովուր-
դեանն ի բաց ընկէց, որպէս և ի
Նոյեմա յարոյց զանդրանիկն Թա-

զաւրաց զբարեպաշտն աբդարիոս,
որ ՚ի հեռաստանէ ծանեաւ զերկ-
նաւոր թագաւորն զբրիստոս. եւ
եղեւ բարով առաւածութեան
նորա ընդ ծագս տիեզերաց: Յետ
նորին եւ զմեծն տրդատիոս, որ իւ-
րոյ հալածեաց զեւսեբիոս կաթո-
ղիկոսեան յաշխարհէս հայաս-
տանեայց, և զարդարեաց ճշմարիտ
և ուղղափառ հաւատովք: Արդ՝ ոմ
առաւածարեալ և բարեպաշտ այր
թագաւոր, ազաչեա զտէր, ՚ի վերս
կալ զմեզ յանօրէն բռնաւորաց.
զի և մեք ուսեալ զդիշատակս քո՝
խնդրեացուք ՚ի քրիստոսէ զնա-
զութիւն և զմեծ զորդրմութիւն:

Ամէն մրա

Ամաձարխրոց և յիշատակիրոց
մարտիրոսաց՝ զձեռս հաճեալ
ազաչեմք. բարեխաւսութեամբ սո-
ցա և ազօթիւք՝ զկենդանութիւնս
մեր խաղաղացո առաւած որպէս
մարդասէր:

Ձգնաւորք քրիստոսի, որք առնջա- Ճգն
նաց առաքինացն հաճեցեալ զմա-

լութիւն կուռցն խախտանեցէք. զա-
սատրեալք ընդ հրեշտակս ՚ի յեր-
կինս, ունիք զհամարձակութիւն ՚ի
քրիստոսէ՝ բարեխօսեցէք կեցուցա-
նել զանձինս մեր՝ զձեզ ապաչեմք։
Ոյք ծագեցան մեզ յարևմտից որ-
պէս զարեգական, և լուսատուեցին
համանգամայն զաշխարհս հայոց
տանեայց. վարատեցին զխաւարն
անգիտութեան կուապաշտութեան.
եւ լուսատուեցին զամենայն հոգի
հաւատով սուրբ երրորդութեան։
Սոցա բարեխօսութեամբն քրիստոս
սուրբ՝ պարգեւեա աշխարհիս
քում զխաղաղութիւն. և անձանց
մերոց զմեղաց թողութիւն. որպէս
մարդասէր ես։

Չյաղթանակ ձեր զհանդէս զուարճ-
ացեալ ուրախութեամբ տեսցուք զքան-
զի սրբութեամբ սուգայդ զկու-
սութիւն. և ՚ի մարմնի զանմարմնա-
ցըն ցուցիք զհանդէս։

Հարանացեալք քրիստոսի երկնա-
ւոր վեսային դասեալք վերին սիօնի.

խնդրեցէք ի քրիստոսէ զհաշտու-
թիւն և զմեծ ողորմութիւն։
Յաշխարհական ի ձախատամարտին, վար-
յաշխարհական ի ձախատամարտին ինոյ
և ի մեծ պատերազմին ընդդիմա-
մարտեալ լինէր անօրինացն պատե-
րազմ։ Խակ երանելի նահատակքն՝
զմոլութիւն անօրինացն խափանե-
ցին և յաղթող գտան. քանզի՝ որոց
ատացեալ էր զաստուածային զօրու-
թիւն, ոչ ժուժկալէր նոցա մարմնա-
ւորական պատերազմ։ Արդ՝ քրիս-
տոս աստուած՝ տացա բարեխօսու-
թեամբն խնայեա՛ ի մեզ և ողորմեա։
Զօրական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ նա զինե
հատակդ քրիստոսի տուրըդ (թէոդոս).
որ ի խոխանակեցեր զմարմինդ ընդ հո-
գւոյդ քոմ վրկանա. եւ ոչ ածեր
զմտաս զպատանալին անօրէն բըռ-
նաւորացն։ Ա՛ւ վերին ազգեցու-
թեամբն գիտեալ զայրեցուածն հո-
գւոյ նոցա, վասն այնորիկ լուցեր
զառաձար կռոցն և անարգեցեր զպ-
աշտամունս նոցա։ Արդ՝ ի յաղ-

լծոյ պատերազմի ոճոյգացս զօր
նահատակութիւն քոյ, բարեխօսեա
առ տէր վասն անձանց մերոց։

քոյ ինքն

Գնալով վարաց քոյ՝ ի վարս կա-
լմուխիկէ եկեղեցի քո քրիստոս մե-
ծապէս պայծառացոյ. քանզի՝ լծա-
պատերազմն՝ ի քէն դիմեալ՝ ի
յերկինս, ՚ի սեբաստիա նահատա-
կին՝ ՚ի յամօք և ՚ի քարկոծից յե-
րեսս բանտարկութիւն։ Որք և քաջա-
լերեին զմիմեանս, զի մի լուծեալ
ոք բազանեօք անցաւորիս պակա-
սեցի. այլ զոլորտիկ առաքինաբար՝
զինքն լցեալ ՚ի յանխու առա-
ուածային գանձուցն հոլովից ապա-
զակելով առ քրիստոս։ Արդ՝ սոցա
բարեխօսութեամբն՝ ընկալ և զոր-
դեզրութիւն ժողովոյս մերոյ ՚ի յոյս
սիրելոյ քոյ՝ տէր վարդ քեզ։

Ձերց ման

Որ ՚ի վերայ քերովբէից հանդչիս
և ՚ի զօրացն հրեղինաց օրհնաբանիս,
լիջեր ՚ի բաբիլոն և մարեցեր զերկա
մանկունան ՚ի հրոյն բռնութենէ։
Որք աղաղակեալ գոչէին երգ նոր.

ամենայն գործք օրհնեցէք և բարձր
արարէք : Թագաւոր վտառաց և ա-
րարիչ բոլորից, որ մարդասիրեցար
զմարգարէ՝ ի տուրբ մանկութեան եւ
փրկեցեր՝ ի բերբերաբար բոցոյն. որք
անարգեցին զբանաւճիռն Թագա-
ւորին և հնձուցին զզօրութիւն հր-
բոյն. ընդ նոսին և մեք զեղ վերա-
գոչեմք, փրկեա զմեզ՝ ի հրոյն յա-
ւիտենից : Զի դու միայն ես բազ-
մագութ տէր, զեղ փառք յաւի-
տեանս ամէն :

Զոր օրհնեն անբաւելի ձայնիւ իմա- հրշ
նալի զօրութիւնք՝ երկնաւոր նահա-
պետութիւնք, հրեշտակք և հրեշ-
տակապետք, ամբոխք և տէրութիւնք,
իշխանութիւնք և պետութիւնք,
աթոռակիք և քերովբէք, և մեք օրհ-
նեացուք զնոյն ամենասուրբ երրոր-
դութիւնն և զմի աստուածու-
թիւնն :

Ամէն երկրաւորս եկեղեցւոյ քա- հրշ
հանայապետութիւն ցնծայ հրաշա-
փառաբէս՝ զերկնաւոր քահանայա-

պետութեանցդ կատարելոյ զսո-
նախմբութեան տօնս: Եւ ընդ ան-
մարմնականաց եւ հոգեղինաց դա-
ստցդ՝ եւ մեք մարմնականքս և հո-
ղեղէնքս համաձայնեալ փառաւո-
րեմք պիտաւորեցեալն ի ձէնջ:
Ամէ՝ ոմ տուրբ գաբրիէլ և միքայէլ
մեծ հրեշտակապետք բարձրելոյն,
և ամենայն զինուորութիւնք երկ-
նից, որք կայք միշտ առաջի ամե-
ոց աստուածութեանն. անդա-
դար բարեխօս լերուք վասն մեր
առ տէր, վերաբերեալ զմեզ զամե-
նեսեան ընդ ձեզ յերկինից արքա-
յութիւնն. և միաձայն բարբառով
երգել զփառս:

ամ պց Բարեխօսութիւք սրբոյ առա-
ւաձանին, սրբոյն յօհաննու կա-
րապետին, սրբոյն առաքեալն նա-
խավկային, և սրբոյն գրիգորի մե-
ծոյ լուսաւորչին. և սրբոց առաքե-
ցոց եւ մարգարէից, հայրապետաց
և վարդապետաց, մարտիրոսաց և
խոստովանողաց, ճգնաւորաց և կու-

ատաց, նահատեսաց և վիանձանց,
և ամենայն սրբոց քոց հնոց և նո-
րոց, յայտից և անյայտից, որոց ա-
սօր է յիշատակ. զխոստովանութիւն
և զերկնային ողորմութիւն քո պար-
գեւեա մեզ մարդասէր տէր:
Եւ ևս խոստովանեան զտէր աղա-
չեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա:
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ-
ւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և:

Խոստովանութիւն ամենեցուն:

Խրատ: Ա-եփեաց, Ծննդեան, Տեառնընդառաջին,
Ա՛ստուածա-յին, Վերափոխման, և ամենայն փոնէց
Ա՛սպո-ւաճաճնին՝ ճաշը- գոհն այս է:

Ա՛ճապատուցէ անձն իմ. ԵՒայլն, 215:

Ա՛ղ-հայէն, Ծաղկազարդէն, Հոգ-ոյ գալստեանն, Խաչէն,
Եկեղեց-ոյն, և ամենայն հ՛ե-րհէց՝ ճաշը- գոհն այս է:

Տէր ողորմեաց՝ զվայելչութիւն
պղեցար, պղեցար սէր զօրութիւն՝
ընդ մէջ իւր էած:
Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի սա-
ասանեսցի. պատրաստ է ամօ-ռ քո՝
՛ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես:

Ա.մբարձան զեաք տէր, և ամբարձին
զեաք զձայնս իւրեանց. և յարիցեն
զեաք ՚ի գնացս իւրեանց։
Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի
եղեն զբօսանք ծովու։
Ա.քանչելի ես դու տէր ՚ի բարձու-
նըս. վկայութիւնք քոց մեք յոյժ
հաւատացաք։
Տան քում վայելէ սրբութիւն տէր՝
ընդ երկայն աւուրս։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Ջ.ուխն ինձ՝ ի հոգւոյ գալոստէն՝ այս է ճայր-
գոնէ։
Գուշեա երանաւոր տէր։
Եւ օրհնեա զաստուած քո սիօն։
Ձի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ։
Ո եղ զսահմանս քո ՚ի խաղաղու-
թիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ
լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր երկիր. վազվազ
ընթանայ պատգամ նորա։
Դնէ զձիւն որպէս զսամր, և զմէգ
որպէս մոխիր ցանեաց։

. Արիանէ զաւուն որպէս պատուա-
ւաւելի ըրաց նորա ի կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա,
շնչեացեն հովիւք՝ և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
ոչ, և զդատաստանս իւր ոչ յայտ-
նեաց նոցա։

Ամենայն պէտս փոխէ՝ ճարտ-բերան այս է։

Արեգի՝ զի լուսոյ տէր զճայն ա-
զդմոյ լոյս։ ե- այլ որպես ի Ամ-ն, 298։

Ջաբախապահոց՝ յորս փօն ոչ փօնի, և ամենայն չորեքշա-
բաթի և ո-ըբաթի՝ յորս պահք լինի, ճարտ-բերան այս է։

Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք.
գովեցէք զնա ամ ժողովուրդք։
Զօրացոյ ողորմութիւն նորա ի վե-
րայ մեր. և ճշմարտութիւն տեառն
մնայէ յաւիտեան։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Եւ ապա ասի Տէրեան ըստ առնել պատշաճի
և Վարդի ցաւոյն։

ամ
ձիւ Զթանգաւորըն վասն զայ քրիստոս.
որ վասըն մեր մարմնացաւ՝ ի սրբոյ
կուսէն և խաչի հանբերելով. վի-
աբանութեամբ երկոի բարեբա-
նեացն։ Որ ըղթագրնէին երեք-
բեայ յանձն էառ յարուցեալ ի մե-
ռելոց ի շխանութէ. վասն։ Կար-
զապէս ըզդրունըս դըժոխոյ խոր-
տակեաց. եկեղեցւոյ իւրում զգե-
ցոյց զմեծ վայելչութիւն. վասն։

Հրեշտակապետաց։

ոկ Ա՞յսօր ուրախանալ սուրբ եկե-
ղեցի՝ քրիստոսի. ոչնչե խնդա-
թեամբ զսոն վերինն երա՛ւսալէմ.
սրբոյց ձայնիւ վառաւորելով
ըզքրիստոս։ Ա՞յսօր համաձայնեալ
որդիք սիոնի՝ երկրայնոյ. ոչնիւ
զուարճա՛նան որդոց անդրանկոյ
վերի՛ն սիոնի. սրբոյ։ Ա՞յսօր
գաւք անմարմնոցն երգս առեալ

. պարե՛ն ընդ մարդիա՛ն . զերգըս
հոգեւոր յանմահ վեպայի՛ն յա-
ռապա՛տ . սրտբա ։

Մաշտոցի ։

Ձառապա՛յիմ անձառ լուսոյ անթըն- ա՛ձ
նելի՛ սէրսումիւն . յառաջապա՛յն հլ-
մաշացուցե՛ր զսեռա՛ղսումիւն մար-
գարէից . իջանելո՛վ ի սաղմնա ա-
ստուածային անօրի՛նսումեամբ ։ Ուր
զգաստաձա՛ր հաւատոյ հիմնեցուցին
շնո՛րհօք սուրբ հոգւոյն . յոր եմուտ
բանն աստուա՛ծ եօ՛թնարիւեան ձայ
ռատպա՛միւբ . իջանե ։ Երեւեցա՛ւ
յաշխարհ ճըշմարիտ մարդեղու-
մեամբ . զոր քարոզեցի՛ն մեզ հրա՛շ
ւորքըն հաւատոյ հօր և հոգւոյն.
լուսաւորելո՛վ զգսեզերս աստուա՛յ
ծային անօրի՛նսումեամբ ։

Ա. Մինայն չարչքշաբաթի պահոց և ուտեաց ։

Փո՛ստաբանսումի՛ւն առաքե՛մք քեզ դվ
հա՛յր երկնաւո՛ր . մի՛շտ՛ զնընջե՛- ատ

ցեսան մեր. և հանգո ընդ սուր-
բըս քո։ Ող եամցդ ես հօր և հո-
գոյ՝ սրդիւ վաճին. ամէն։ Ող վա-
ռամցդ ես հօր և որդւոյ՝ հոգիւ
ձըշմարիտ. ամէն։

Հինգշաբթի Առաւօտ։

ակ Ող սիրդ ես արարչին առաքած
բերիսոսի սուրբ աւետարանդ. բա-
րեխոսեցէք առ տէր վասն մեր։ Ող
քարոզդ ես ընդ հանուր սիրելոցդ.
բերիսոսի սուրբ առաւ։ Ող պրսակդ
ես առեանդն եկեղեցեացդ. բերիսոսի
սուրբ առաւ։

գկ Ող անբակելոն յեսուէ էկիր յաշ-
խարհ. մարմնացար ի կուսէն յա-
զատս մերոյ պարտեայդ. հանգիս
գնըդեցեաքն մեր։ Ող ի հօրէ լու-
սոյ լոյս ծագեցար մեզ և կեանք.
միածնի որդի հօր համագոյակից.
հան։ Ող ի վերոյ ես քան ըզմիտս
և զխորհուրդս. ձե խաչդ հանձե-
րեաք վերակացու ըզմեզ հան։

Տեսիլապահոց՝ յոր սուրբ ոչ փոնեցին, երկնչեսցե-
ն, երերեսցեն, հինգեսցեն զայս սուս։

Բերեսո՛ մատուցած. հիշեա՛ Տ՛ ընդ-
ունելեացեալն՝ ի սուրբ անուն քո։
Ջգիւս արեան քո՛ առ. հիշեա՛ Տ՛
եւ հանգո ընդ սուրբս քո։ Եւ՝ ի
մեռանելոյդ քո՛ պալատեանն. ընդ-
ունելեացեալն մեր հիշ։

Ո՛ր յանէից առնդ՛ պ՛ հից ա՛
տարչակից հօր բանդ մատուցած.
Թողութիւն շնորհեա՛ ընդունելոց
քոց ծառայից. յորժամ գա՛ս պա՛
ահեղ ի փառս քո՛ մեծի. հանդերձ
ամենայն սրբովք ձեռօք առեալ։
Ո՛ր՝ի հօրէ՛ առաքե՛ ցայր, եւ՝ մարմ
նացար՝ի սուրբ կուսէն. Թողու-
թիւն շնոր։ Ո՛ր՝ի խաչին այնքա-
ւ՛ ցայր. զմահու ըմբեր զինչսա՛
նաթիւն. Թողու։ Ո՛ պատակիդ
ես քոց ոչ՛ ոսոց, եւ անխափան
տարեաց բաշխող. Թողու։

Մարտիոսաց։

Ջերդնաւորութիւն գլուխարկիդ եւ վե- 48

կայք քրիստոսի . ուր զամենայն
եւ զմահ յանձն առնէք վասն
տեառն . ըզձեզ ունիմք բարեխօս
առ քրիստոս վասն անձանց ձերոց։
Գանգիւ հեզմամբ արեան ձերոյ պայ-
ծառացան սուրբ եկեղեցիք . եւ
զբաւականաւոր խաւար կռապաշ-
տութեանցն բարձին . ըզձեզ։
Երկնային զօրքն լինել ի պատիւ
պատարագի ծնհաւանն ձերոյ . եւ
բազմանալ անապականս առնել զ-
հոգի ի հօրէ լուսոյ . ըզձեզ ունիմք։

Աստուածածին

44 Աստուածածին խորան լուսոյ ան-
վարագոյր արիւնոյն կենաց . որ ե-
կե՛ղ արեւելք արեգականն ար-
դարութեան . եւ ներսեցար ի խա-
ւար լոյս ծագեցար . վասն որոյ ա՛ն
ամենեքեան զգեզ միշտ ամծայու-
ցանեմք։ Աստուածածին տաճար եւ
մարեմի անկիւնակալ . որ զանձե՛զ
հա՛ր ածումեանն ի բեզ տարեալ

կրեցեր. որով բնութեամբ կիզեալ
ջինջ կրկ բոց. վասն որոյ ա՛ն կեն
դանի տանջանաց կամարարաց նո
ց ոչխարս. որով ե՛ւ յերկիր
աւետաց հոտիւն հոգւոյն ի
բեզ տրտաւորեալ բանին. վասն ո՛ւ

Ճննդեան։

Պ՛արբ զաւուրս ծննդեան օրհնա՛ պշ
թեամ՛բ մեծացո՛ցանեմք։ Ա՛ե՛
տաւո՛ր հրեշտակին աւետարանէ
ղեցեալ՛ վերինն ի՛ սէդ կուսէն։
Ա՛ե՛ տաւո՛ր երկրի ե՛ւ բերկրեա՛ղ
զի տե՛ր տեսանց է՛ բնդ քեզ։

Տեառնընդառաջին։

Ա՛նակնկալն բանն յանեակեզեա՛ ղկ
կան՛ ի հօրէ. և սկզբնաւորեա՛լ ի
կուսէն մարմնոյ պղեցմամբ. բա՛նան
պակեա՛լ յորմանէն և բնդ հո՛ր
գոլով. և առհմանեա՛լ ժամանակաւ
ծընեա՛լ լինի ա՛՛ստուա՛ծ և մարդ։
Մտեա՛լ բնդ օրինօք անհիւթակա՛
նըն հոգանիւթ գոլով զի զհոգա՛

ձնեալ-բըս հօրն ընծայեացէ . ա՛ծոլ
դէ՛ն ու՛լ ձոց հօր տալ բառաս
նօրեայ բառնի՛լ ի գիրկըս ձերսն
էայն . և յայտնապէս ծանո՛ցանի
ա՛՛ատլ : Վա՛ն ոլոց և սիմէօն ցըն
ձա՛ր հոգեուլն տալա՛կէր ՚ի տա՛ճա
րին . ատե տրճակե՛՛ս ըզձառա՛յս քո
տէր ըստ բանի քում ՚ի խաղա՛ղ
Թիւն . զի ընե հա՛նո՛ր տեսի ըզ
փրկիչդ ա՛՛ատլ :

Ա՛ղաքարեին :

դկ Ա՛՛նըակնելըն բանըն հօր ու՛ր ՚ի վե՛՛
ըերուելե՛՛ցըն հանդչի . այսօր ՚ի վե
րայ յաւա՛՛նակի նոլոց նստեալ . օ՛րհ
նեա՛լ աղբոյ Է՛կեալ անլտլելո՛ւ
Թագաւո՛ր : Յաւա՛յլ բան դլաւ
տեսանս ոլդին ու՛ր ՚ի վերա՛յ բառա
կերակո՛՛ցըն բառլի . այսօր ՚ի ձերոյ
ե ՚ի տղայոց փառա՛՛րեցաւ . օ՛րհ :
Եկա՛յք նոր ժողովո՛ւրդ ընե ան
մարմնոյըն դառս բառլուելեան .

ըզաս հրնչմամբ երդում քաղցր ձայ-
նիւ վաստակեցուք. օրհ։

Զաւակն։

Յարեաւ քրիստոս ի մեռելոց. ալէլ-
ուիա։ Երկայք ժողովեցէք եւ
գնջէք քրիստոս ի մեռելոց. ալէլուիա։ Յարու-
ցեալն ի մեռելոց ալէլուիա երեւեաց. որ
պաշտարհս լուսաւորեաց. ալէլուիա։

Համբարձմանն։

Որ համբարձաւն այսօր անուա-
ծայն ի բիշխանութեամբ ի հայրա-
կան ի հրեշտակապետ գոռաց. տուք
դրունս ձեր ի վեր. և մատեաններ ժողովրդոց ձեր ի վեր. և
մտցէ թագաւոր փառաց։ Հիա-
ցան վերնական իշխանութիւնքն
և սոսկաւն ձայնին ասացակից ի-
նա վիճակեաց. զի է սա թագա-
ւոր փառաց եկեալ մարմնով եւ
արանձեալ ի ծոցոյ հարցն. համբար-

եղանակէն վերնական պետութիւն
բըն հրաշալի ձայնիւն երգէին
երգ նոր սուրբ մատեան. սա ինքն է Յոյ
պատուր վտանգ վերակոչ աշխարհն
ու ազատուչ ազգի մարդկան. համ

Հոգւոյ գալստեան։

ԵՅ Ար ի հարուածուիս ի յաղթելոյն
յառաջ բերեալ անհամաբոյր ի
յաղքատ ըստ այլ սերմանէս ոչ հաճի
այլոյ. ի կերակրելոյ ասուածոյ հե՛ղեր
լոյս. ըստ նա ծիրանագեղ երկիր
պատուական։ Ար յանդիմանելոյն զոր ի
վիշտ ի հեղձա՛նն նոյնոսիք բերնոյ
արուարձակից ոչ հաճի մարդկան. համ
բաժանեալ երեսաց երկրի բարկութեան.
ի լոյս ածեալ զատիկ մարդկան
բաժանումն ակն ակա հեղինակաց։
Յարն օրհ։ Ար ի վերայ ջուրցն
լուսոյ. ընդունայն ծիրանագեղ երկիր
պատուական։ Ար յանդիմանելոյն զոր ի
վիշտ ի հեղձա՛նն նոյնոսիք բերնոյ
արուարձակից ոչ հաճի մարդկան. համ
բաժանեալ երեսաց երկրի բարկութեան.
ի լոյս ածեալ զատիկ մարդկան
բաժանումն ակն ակա հեղինակաց։
Յարն օրհ։ Ար ի վերայ ջուրցն

ուշ լիշանակից սուրբ հարցն ամ-
ուր. վերածեաց զայգս աստնայն.
զոյ կենդանուց բերկեաւ հերոս-
ամպիճ. ընդունար օրհ:

Վարդավառին:

Ո՛երախտագին պլսեցիկ կիւտահիցա ղկ
ան մարդասէր մեր. այսօր սրտիկ ես ի քո
պհայրերգամպնդին ու ի վարձկեաց ըղ-
վանս. նրման տիրոջդ տիեզ ընծին
ար մարդ գանձինես մեր: նրման
մոլեկս ու հերգամպ գինարա սպասեն.
յանուն նորա ցընծան ամբոխ ար
ու հեթանոն. նրման: Ծասկաս ըզ-
քեզ ամեմեսա ամմա եհատես.
ես ի հայր տիրմանցն զքո զոր-
գինն ու հայ ամհնեաց.նի:

Փոխման Աստուածածնին:

Անեծաւմ ձանկ անգատան ես
պարս շուա՛ երկ. վերածեալ
յարմատոյն կեսաեաց. զքեզ եսայի-
ա կանխաս վերապչեաց. եօթ-

ئەمما ئۇنىڭ ئىمانى ئۇنىڭ ئۈچۈن پايدا بەرمىدى ۋە ئۇ ئۆز ئىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.

զնտրեա՛լ սուրբ զեկե՛ղեցի. և պի՛՝ սակաց սուրբ խաչիւն. նրա՛ց ըզ-
վառս երդեացո՛ւք: Ա՛յսօր եա՛ մեք
ուսնե՛ցաւք զնաւակատիս սո՛ւրբ
խաչին. և վի՛՝ բիծին մատո՛ւցաւք
վառք և պատիւ յա՛ւիտեա՛ն:

Տապանակին:

Որ՛ի սկզբան՛ իմաստութեամբ ակ
հաստատեցեր զե՛կե՛ղեցի հո՛ր իմա՛-
սո՛ւթիւն. զո՛ր նախանձո՛ւիր սե՛ռս
թեամբ նըշանակեա՛լ մովսէս իմա՛-
նաւն երկնահանդէն՛ իսկա՛ յերկին.
սուսերո՛վ վառօքն աստո՛ւծոյ:
Որ ըզխորհո՛ուրդ անապական սնօ-
դեանըդ քո՛՛ սրբոյ կո՛սէն.
սրսպասո՛վ տապանակն աստ-
ուածային սխտին կամարանաց
բա՛նիդ աստո՛ւծոյ. վառաց անե՛ղիդ
սեղի հանդի՛սաւեա՛ն: Որ՛ի կեա՛նս
վերադարձի բնութեան գարձմանդ
յո՛ղդանանո՛ւ օրինակեցեր. և ըզ-
բանութիւն մահու. եւ դրժո՛ղաց

կոչականքն երկրորդի տապան-
կաւ խաչին հրաշագործեաւ նոր խա-
չայելի. օրհնութիւն քեզ տէր եր-
գեցեն մանկունք։

Նկզեցց։

Ո՛ր հաստատեցեր բանիւ զերկինս
ցի քո բրիատո՛ս. ՚ի վերայ առաքե-
լական վիմի. երգել ՚ի սմա՛ զերկնա
հոգեւորս։ կանդնեալ ՚ի սմա տե-
ղան սրբութեան բաշխել զմար-
մին իւր և զարիւնն. և տայ ՚ի սմա
նե մեզ նորոգութիւն, ՚ի լծորդու-
թիւն մեզաց մերոց։ Ինքեա հնա-
զոյն սէր՝ պատուակերպ երեսաց.
՚ի վէր մարմնոյ և արեանն առաւն.
՚ի բերկրութիւն հոգւոց մերոց։

Հայրապետաց։

Ա՛յսօր երկնայինքն ընդ մեզ ուրա-
խութեամբ դիշատակ ու վարդապե-
տաց. ոյք լուսաւորեցին զհաւա-
տոյ մանկո՛ւթ՚՚ն. և ընդ հրեշտակաց

ՔՈՂ

Եւ ես խոստովանեցայ զտէր առ
Վասն խոստովանելոյ ամենայն աշ-
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ. զտէր առաչեցարուք։
Վասն ամենայն սուրբ և ուղղա-
փառ եպիսկոպոսաց. զտէր առ։
Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ և վիրապութեան
հոգւոց նորին. զտէր առ։

Սուրբ սուրբ, սուրբ և հզօր,
սուրբ և անմահ. Տայն ըսփ պաշտէ։

Երէց. Կրկին։

Ընտրեալ նահատակաց զտէր առ։

Վան վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զտէր:
Վան բարեպաշտ ծագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավա-
րաց և զօրաց նոցին. զտէր ազա:
Վան հոգւոցն: Եւ եւս: Զանձինս:
Ողորմեաց:

Մաղմոս:

Զի ողորմած և մարդասէր ես աստ
գոլով. և քեզ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ. այժմ և:

Սաղմոս ճայնո՝ որ ասի ինանցն, յաւուրն երեք շաբաթի. ընդ
հինգերորդ՝ ի հոգւոյ գալստեան ձ՛ձ շաբաթ սաղմոս Դաւիթ
վճարեցաւ: Ե- ամեն շաբթի վերջն երեք անգամ ասի:

Երանելի է այր որ ոչ գնաց՝ ի խոր-
հուրդ. ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
Ընդէր խռովեցան հեթանոսք. ալէ:
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ. ա:

Համբարձմանն՝ ձաշու սաղմոս կոտրի:

Համբարձաւ աստուած օրհնութիւն.
և տէր ձեր ձայնիւ փողոյ:

Ծախսհարէք ամենայն հեշտանօք, պատրաստեցէք առ աստուած ի ձայն ցնծութեան. Ես այլ։ (սղ. խզ)։

Ընթերցուածք ի գործոց առաքելոց։

Այսպէս պաշտեմ զհայրենի աստուածն. հաւատացեալ ամենայնի որ ինչ յօրէնս և ի մարգարէս գրեալ է։ Ունիմ յոյս առ աստուած. որում և դուքս իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց։ Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխոցոտ միտս ունել առ աստուած և առ մարդիկ յամենայն ժամ։ Ի բազում ամաց ողորմութիւս եկի առնել յազգդ իմ. և եղեւ պատարագիս, որով գտին զիս արդ ի բեթել ի տաճարին։

Հոգւոյ գալստեան՝ ճաշու առգնա կիրակ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

Տէր լուր աղօթից. Ես այլ։ (սղ. ճաշ)։

Տարանակին՝ հաշտ սպիտ կորդ։

Աչի տէր՝ ի հանդիսատ քո՝ դու եւ տատանակ կտակի արբուիծեան քո։ Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա. Ի այլ։ (ոչ. չէ)։

Վարդավառին՝ հաշտ սպիտ։

կիր Տէր, ոմ կացցէ ի խորանի քում, կամ ոմ բնակեսցէ ի լեառն սո քո։ Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարութիւն, խօսի զճշմարտութիւն ի սրտի իւրում։

բշ Որ ոչ նենգատրեաց լեզուաւ իւրում, եւ չար ընկերի իւրում ոչ արար։

Նախատինս ի մերձաւորաց նա ոչ առնու. արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործն։

զդ Զերկիւղածս տեառն փառաւորէ առնէ. որ երդնու ընդ ընկերի իւրում և ոչ սուտ։

Զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ, եւ կաշառս ի վերայ իրաւանց ոչ առնու. որ զայս արասցէ՝ նա ոչ սասանեսցի յաւիտեան։

Վ. Երախտիան Առաւածածնին՝ ձայնս սաղմոս կոտրած։

Աղի տէր ՚ի հանդիստ քո՝ դու եւ տապանակ կտակի սրբութեան քո։ Յիշեա տէր զդաւիթ եւ զամենայն.

Ե այլն։ (սղ. ճլա)։

Սուրբ խաչին՝ ձայնս սաղմոս կոտրած։

Նշանեցաւ ահ ձեզ լոյս երեսաց քոց. և եռաւ ուրախութիւն սրբոց ի քէն ձերոց։

Ի կարդալ իմում լսեալ լինձ աստ.

Ե այլն։ (սղ. դ)։

Շողակաթին և այլոց Աւետեաց ծննի՝ ձայնս սաղմոս կոտրած։

Առաւած հիմնեաց էարկ նմա յաւիտեան. ընկալաք առաւած զողորմութիւն քո ՚ի մէջ ժողովրդեան քոյ։

Աչք է տէր, եւ օրհնեալ է յոյժ ՚ի քաղաք առաւածոյ մերոյ, ՚ի լեառն սուրբ նորա. Ե այլն։ (սղ. խէ)։

Ա. Հետաց Առաւածածնին՝ ձայնս սաղմոս կոտրած։

Տէր տացէ զբան, որ աւետարարեն զօրութեամբ բազմաց։

Յարիցէ առաւած՝ եւ ցրուեսցին

աստեղային լիշատակիք նորա. վրախոյտեն
աստեղիք նորա յերեսաց. Ես այլ։ (սղ. կէ)։

Ողբանման գրեթեառ՝ ձայնս սաղմոս կոչի։

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և
ես այսօր ծնայ զքեզ։
Ընդէր խառնեցան հեթանոսք. եւ
ժողովուրդք խորհեցան ի սուտս.
Ես այլ։ (սղ. բ)։

Գառամածութեայ գալստեանն Քրիստոսի՝ ձայնս սաղմոս կոչի։

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկիչ
կուսէն աստուծոյ մերոյ։
Ողջունեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.
զի սքանչելիս արար. Ես այլ։ (սղ. ղէ)։

Մեծի ուրբաթեանն՝ որ է Խաղաղարարին, ձայնս սաղմոս կոչի։

Լերինք ցնծացեն առաջի տեառն,
զի գայ, զի հատեալ է տէր ի դա-
տել զերկիր։
Ողջունեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր.
զի սքան. Ես այլ։ (սղ. ղէ)։

Հաւատարիմ կինսակիս՝ ձայնս սաղմոս։

Գնեց վայել է օրհնութիւն աստուած
ի տիօն. և քեզ տացին ուխտք յե-
րուսաղէմ։

Լաւ աղօթից իմոց, զի առ քեզ
ամենայն մարմին եկեսցէ։
Բանք առօրինաց զօրացան ՚ի վերայ
մեր. եւ զանօրէնութիւնս մեր
դու քաւեցես։
Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար,
և բնակեցին ՚ի դաւիթս քո։
Լցցուք մեք ՚ի բարութենէ տանն
քո. սուրբ է տաճար քո՝ սքանչելի
արդարութեամբ։
Լաւ մեզ առատուած վրկիչ մեր,
յոյս ամենայն ծագաց երկրի, և որ
՚ի ծով հեռի։
Ողորմասէ զերկինս զօրութեամբ
խրոխտ. և զդեցեալ է զօրութիւն։
Ողխտացուցանէ զվհծութիւն ծո-
վոս, և զձայն ալեաց նորա ցածու-
ցանէ։
Խռովեցին հեթանոսք, և երկիցեն
բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց։
Յել առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զը-
արձացին. հայեցար յերկիր՝ ար-
բեցուցեր զնա, և բազում արարեր
զվհծութիւն նորա։

գեան աստուծոյ լի եղեալ Ջուրբ, պատրաստ արարեր զկերակուր նմին, զի այսպէս է պատրաստութիւն։ Ջահօս նորա արբեցուցեր, և բազում արարեր զարմանս նորա։ Ի ցօղել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա, օրհնեացի պակ տարւոյ քաղցրութեան քոյ։

Դաշտք քո լցցին պարարտութեամբ, պարարտացին գեղեցկութիւնք անապատի։

Բլուրք զգենուն զգեցին, և զգեցին խոյք մատենց։

Հովիտք բազում արտացեն զցորեան, ազաղակեացեն և օրհնեացեն։

Հրեշտակապետաց՝ Ճաշու ապտն կցորդ։

Ո՛ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և պաշտօնեայս իւր՝ ի հուր կիզիչ։ Օրհնեա անձն իմ զտէր, տէր ած իմ մեծ եղեր յոյժ. Եայն։ (սղ. ճդ)։

Առաքելոց և Մարգարէից՝ Ճաշու ապտն կցորդ։

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և մինչեւ՝ ի ծայր աշխարհի են խօսք նոցա։

Ե. Երկինք պատմեն զփառս աստուծոյ, և զարարածս ձեռացն նորա պատմէ հաստատութիւն. Ես այլ՝ (ոչ. ժը)։

Հայրապետաց և վարդապետաց՝ ձայնս սաղմոս կոչէ։

Գահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցրկն ծապեն։

Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա։

Որպէս երդուաւ տեառն. և ուխտեաց ցաստուածն Յակոբ. Ես այլ՝ (ոչ. ձլա)։

Համբոյն մարտիրոսաց՝ ձայնս սաղմոս կոչէ։

Պատուական է առաջի տեառն մահ սրբոց իւրոց. ո՛վ տէր՝ ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։ Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և. Ես այլ՝ (ոչ. ձժե)։

Յօհաննու առաքելոյն՝ ի Կաթուղիկեայց առաջին թղթոյն է ընթերցուած։ (գ. 7)։

Սիրելիք՝ սիրեցուք զմիմեանս, զի սէր յաստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յաստուծոյ է ծնեալ և ճանաչէ զաստուած։ Եւ որ ոչն սի-

յէ՝ ոչ ճանաչէ զաստուած, զի աս-
տուած սէր է։ Եւ զի յայսմ երե-
ւեցաւ սէրն աստուծոյ՝ ի մեզ, զի
զմիածին իւր միածին աստիճայ յաշ-
խարհ, զի եղիցուք նմանա կենդա-
նիք։ Յայսմ է սէրն, ոչ զի մեք սի-
րեցաք զաստուած՝ այլ զի նա սի-
րեաց զմեզ, եւ առաքեաց զմիածին
իւր՝ ի քաւութիւն մեղաց մերոց։
Սիրելիք՝ եթէ աստուած այնպէս
սիրեաց զմեզ,ապա եւ մեք պարտ
ամիմք զմիմեանս սիրել։ Զաստուած
ոչ ոք երբէք ետես տեսանել. եթէ
սիրեսցուք զմիմեանս՝ աստուած ՚ի
մեզ բնակէ, եւ սէր նորա ՚ի մեզ
կատարեալ է։ Ասյսու ի գիտեմք,
եթէ մեք ՚ի նմա բնակեալ եմք՝ եւ
նա ՚ի մեզ, զի ՚ի հոգւոյն իւրմէ ետ
մեզ։ Եւ մեք տեսաք՝ եւ վկայեմք
զի հայր առաքեաց զմիածին իւր փրկիչ
կենաց աշխարհի։ Որ որ խոստովանեսցի
զի եթէ Յիսուս է որդի աստու-
ծոյ, աստուած ՚ի նմա բնակէ՝ եւ նա
յաստուած։ Եւ մեք հաւատացաք,

. եւ ծանեալք զերկրն ատուծոյ՝ զոր
ունի առաջ: Ասուած սէրէ, և
որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ է յաս-
ուած, և ասուած ՚ի նմա բնա-
կէ: Յայտնի կատարեալ է սէրն նո-
քա ՚ի մեզ. զի համարձակութիւն
ունիցիմք յաւուրն դատաստանի:
Զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս եւ
մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ: Ե-
կեսցէ ոչ դոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կա-
տարեալ ՚ի բաց մերժէ զերկիւղն.
զի երկիւղ ընդ տանջանաւք է. իսկ
որ երկնչին, չէ կատարեալ ՚ի սէրն:
Մեք սիրեցուք զաստուած, վասն
զի նա նախ սիրեաց զմեզ: Եթէ ոք
ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զաստուած, և
զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է. որ
ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսա-
նէ, զաստուած զոր ոչն ետես՝ զի-
նչպէ կարիցէ սիրել: Եւ զայս պատ-
ուէր ունիմք ատ ՚ի նմանէ, զի որ
սիրէ զաստուած՝ սիրէ նա և զեղ-
բայր իւր:

Մահիկ՝ նշան յինանցն գինի գործոյն, ՚ի բերկրու-
թիւն տալոյ։

դշ Գուլեա երուսաղէմ զտէր։
եւ օրհնեա զմեզ. Ե այլն։ (ոչ. ձխե)։

եշ Բարձր արարէք զտէր աստուած
մեր. երկիրպագէք պատուանդանի
ոտից նորա, զի սուրբ է։
Տէր Մատաւոսեայ, բարկացան ժո-
ղովուրդք. որ նստիս ՚ի քրովբէս,
սասանեցաւ երկիր. Ե այլն։ (ոչ. զբ)։

ոբ Տեսին ամ ծագք երկրի զփրկու-
թիւն։
Օրհնեցէք զտէր. Ե այլն։ (ոչ. զէ)։

իշ Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա
զմեզ. երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ
և ողորմեա մեզ։
Ձանազել յերկրի զճանապարհս քո,
յազինս ամ զփրկու. Ե այլն։ (ոչ. կզ)։

իոր Գեղ վայելէ օրհնութիւն տաճ ՚ի.
Ե այլն։ (ոչ. կդ)։

իշ Գեղ վայելէ օրհնութիւն տաճ ՚ի.
Ե այլն։ (ոչ. կդ)։

իշ Տէր որպէս զինու հաճութեամբ
քոյ պատեցեր զմեզ։
Բանից իմոց ունկն. Ե այլն։ (ոչ. ե)։

Յերեսուն Ծաղիկ ընթերանի։

Ընթերցուած յԵսայեայ մարգարէէ. (կգ. 1)։

Նակ այս ումէ որ դիմեալ գայ յեղ
դումայ. կարմրութիւն ձորձոց իւ
րոց ՚ի բոսորայ. դեղեցիկ պատմու
ճանաւ և բուռն զօրութեամբ։ Ես
խօսիմ զարդարութիւն և իրաւու
նըս փրկութեան։ Վասն է՞ր կար
միր են ձորձք քո. և հանդերձք քո
իբրեւ հնձանահարի լոյծ հնձանի
կոխելոյ։ Հնձան հարի միայն, և ՚ի
հեթանոսաց ոչ ոք էր ընդ իս։ կոխե
ցի զնոսա սրտմտութեամբ՝ և ճըմ
լեցի զնոսա բարկութեամբ և իջու
ցի յերկիր. և զաւանդն հանդերձս
իմ ներկեցի։ Զի հասեալ էր ՚ի
վերայ նոցա օր հատուցման. և ամ
փրկութեան եկեալ հասեալ։ Հայե
ցայ՝ և ոչ ոք էր որ օգնէր. զմտաւ
ածի՝ և ոչ ոք էր որ ՚ի թիկունս հա
սանէր. փրկեաց զնոսա բազուկ իմ
և սրտմտութիւն իմ միայն զդէմ կա
ւաւ։ Կոխեցի զնոսա բարկութեամբ

իմալ. և զենի զնոսա սրտմտութիւ
իմալ. և ինջուցի զնոսա յերկիր։

Մահիճ՝ ձաշու շարաթապահոց. նախ քան զկիրն։

ԻԲ Աչքայութիւն զո աչքայութիւն
ամենայն յաւխտենից. և տէրութիւ
զո ազգէ մինչեւ յազգ։

Ի Հաւատարիմ է տէր յամենայն բա
նս իւր, եւ արդար է յամենայն
գործս իւր։

ԻՁ Երկիւղածից՝ ի տաճար տուր զո
երկիւղիւ զո տէր։

Ի Պարծեցայն՝ ի քեզ սիրելիք անուա
զո, զի օրհնեացես դու զարդարն։

ԻՂ Կեցո զծառայս զո առաջ իմ,
որ՝ ի քեզ յուսացեալ։

Ի Ողորմեա ինձ տէր, զի առ քեզ ա
ղաղակեցի զօրհնութեամբ։

ԼԶ Բարձր արարիք զտէր աստուած
մեր. երկիրպագէք պատուանդանի
ոտից նորա՝ զի սուրբ է։

Ի Տէր Լաւատուեաց, բարկացայն ժո
ղովուրդք՝ որ նստիս ի քրովբէս,
սասանեցաւ երկիր։

ուբ Տեսին ամենայն ծագք երկրի զկիր-
կուղխեան սատուծոյ մերոյ։
փ Օրհնեցէք զտէր յօրհնուխեանն նո-
ղի սբանչելիս արար։

Մնախօսք՝ Հաշու Աղոց։

զբ Պարձս զիս տէր ՚ի մեղաց իմոց.
և զամենայն անօրէնուխիս իմ
բառնա յինէն։
փ Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի
ողորմուխեան քումմ. ըստ բազում
գթուխեան քումմ բառնա զանօ-
րէնուխիս իմ։
պշ Երանի ամենեցուն՝ որք երկնչին ՚ի
տեառնէ, և գնան ՚ի ճանապարհս
նորա։
փ Զվաստակս ձեռաց քոց կերիցես.
երանի է քեզ, և բարի եղիցի։
դշ Մի մոռասր զիս տէր աստուած իմ,
և մի ՚ի բացեայ առնիր յինէն.
հայեաց յօգնել ինձ՝ տէր փրկու-
թեան իմոյ։
փ Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկու-
թիւն իմ. և հեղուխիւն իմ ՚ի քէն
ոչ ծածկեցաւ։

ԻԹ Մի՛ ընկեներ զիս տէր ՚ի ժամանակ
կի ծերութեան. ՚ի պակասել զօրու
թեան իմոյ մի՛ լքաներ զիս։

Ի.ԹԷ Ի.քեզ տէր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից
յաւիտեան. յարդարութեան քում
փրկեա և ապրեցո զիս։

ԻԱ Ակնեցայինն խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր. ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս։

Ի.Բ Զայնի իմում լուր տէր՝ ըստ ողոր
մութեան քում. և ի կրատուռնս քո
կեցո զիս։

ԻԳ Ամենայն երկիր երկիրպագցեն քեզ
և սաղմոսասացեն քեզ։

Ի.Դ Աղաղակեցէք առ աստուած ամե
նայն երկիր. սաղմոս ասացէք անու
ան նորա. և տուք զփառս օրհ
նութեան նորա։

Ի.Ե Ահ արարէք զտէր աստուած մեր.
և բարձր արարուք զանուն նորա
՚ի վայրին։

Ի.Զ Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ.

յաւետեան ժամ օրհնութիւն նորա
՚ի բերան իմ։

ԽԳ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նորա.
օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր։

Փ Օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր.
օրհնեցէք զտէր և օրհնեցէք զա-
նուն նորա։

ԽԿ Օրհնեցէք զաստուած մեր. օրհնե-
ցէք և սաղմոս ասացէք առաւն ՚ից։

Փ Տէր աստուած օրհնեալ. օրհնեալ
է տէր զօրհանապազ։

ՊՃ Մեծ է տէր, և մեծ է զօրութիւն
նորա. խմաստութեանորա ոչ գոյբաւ։

Փ Օրհնեցէք զտէր՝ ով բարի է սաղմոս.
աստուծոյ մերում. քանզի հնչեայ
օրհնութիւն։

ՊԿ Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մերում,
սաղմոս ասացէք, խաղաւորին մե-
րում սաղմոս ասացէք։

Փ Ձախս հարէք ամենայն հեթանոսք,
պատմեցէք ա՛ւ աստուած ՚ի ձայն
ցնծութեան։

ՊՁ Սուրբ է տաճար քո՛ սքանչելի ար-
դարութեամբ։

փ Քեզ վայել է օրհնութիւն առաւա-
ւի սիօն. և քեզ տացին աղօթք յե-
րուսաղէմ։

Ահաւոր է զոր արար սէր. եկայք ցընծա-
ցաւք և ուրախ եղիցուք ի սմա։

փ Խոստովան եղերուք առաւն, զի
բարի է, զի յաւիտեան է ողորմու-
թիւն նորա։

Մեռեալք Աղէք Կիրակէի։

Ուխտս դիր և կատարեցէք առ
աստուծոյ մերոյ։

Յայտնի է ի հրէաստանի աստուած,
և յիսրայէլ մեծ է անուն նորա։

Մաղմոսք մեծի Ներսէսեա Հաւուն։
Ձայնն սաղմոս. լէ։

Յարեան ի վերայ իմ վիպաք ջարդա-
ղեա. և զեր ինչ ոչ գիտէի՝ հատուցանէին ցիս։
Դառեա սէր զայնոսիկ՝ զոր գառեն
ցիս. մարտիր ընդ այնոսիկ՝ որք մար-
տունչին ընդ իս։

Երկրորդ սաղմոս. լէ։

Ես ի տանջանս պատրաստ եմ. և ա-
ցաւք իմ առաջի իմ են յամ ժամ։

Տէր մի սրտմտութեամբ քոյ յանդիմանես զիս. և մի բարկութեամբ քոյ խրատես զիս։

Երրորդ սաղմոս. խ։

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քոյ. և ըստ բազմութեան գթութեանց քոց ջնջեա՛ զանօրէնութիւն իմ։ Եւ զամենայն զանօրէնութենէ իմմէ սրբեա՛ զիս, և ի մեղաց իմոց մաքրեա՛ զիս։

Չորրորդ սաղմոս. խա։

Բազմացան զիս ի թշնամեաց իմոց ի միջ իրեանց. և՛ ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին։ Աստուած աստուած իմ՝ նայեաց առ իս. ընդէ՞ր լքեր զիս. հեռի եղէ՛ ի փրկութենէ իմմէ՝ վասն բանից յանցանաց իմոց։

Հինգերորդ սաղմոս. լ։

Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ։ Ի բեզ տէր յուսացայ, մի ամաչեցից յաւիտեան. յարդարութեան քում փրկեա և ապրեցո զիս։

Վկայութիւն առաջին. կբ.

Եւտուն՝ ի կերակուր ինձ լեզի. և՝ ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։ կեցո զիս առաջաւոյ, զի հասին ջուրք յանձն իմ. ընկղայ ես՝ ի խորս անդընդոց, ուր ոչ գոյ ինձ հանդիստ։

Նոխնեւթայի առաջին. ձէ։

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնական։ կանչի, և՝ ի մեռեալս ազատ։ Տէր ած վրիժուխնեան իմոյ, ի տուէ կատարած և գիշերի առաջի քո։

Ալեքսանդրի առաջին. չա։

Վկեցար ոսկր իմ՝ ի մարմնին իմ. նման եղեցայ ես հաւալատան անտապատի։ Տէր՝ լուր աղօթից իմոց. ազատակ իմ առ քեզ եկեսցէ. և մի դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

Պօղոսի առաքելոյն՝ ի Տիմոթէոսի առաջին էպիստոլէն ընթերցուածք։

Պօղոս առաքեալ Յիսուսի քրիստոսի՝ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ աստուծոյ՝ և քրիստոսի Յիսուսի յու-

ոյն ժերոյ. տիմոթեայ որդւոյ սի-
բելոյ հաւատովք, շնորհք ողոր-
մութիւն խաղաղութիւն յաստու-
ծոյ հօրէ և ի տեառնէ մերմէ յի-
սուսէ քրիստոսէ: Որպէս աղաչեցի
զքեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ երթայի
ի մակեդոնիա. զի պատուէր տա-
ցես ոմանց չլինել օտարուսմունս,
և չհայել յառասպելս և ի տոհմա-
բիւս անչափս. որ մանաւանդ խըն-
դիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսութիւն
աստուծոյ հաւատովք: Քանզի զը-
ուխս պատուիրանին սէրն է, ի սուրբ
սրտէ՝ և ի մտաց բարեաց՝ և յան-
կեղծաւոր հաւատոց: Յորոց ոմանք
վրիպեցան՝ խոտորեալք յունայնու-
թիւն բանից: Կամին լինել վարդա-
պետք օրինացն. ինքեանք ոչ իմանան
զինչ խօսին՝ և ոչ վասն որոց պնդե-
ցեալն են: Գիտեմք՝ եթէ բարւոք
են օրէնքն, եթէ ոք զնոսա օրինօքն
կրեսցէ: Քանզի զայս գիտացէք՝ զի ի
վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ
ի վերայ անօրինաց և անհնազանդից,

ամբարշտաց և մեղաւորաց, անարգաց
և պղծոց, զհայր և զմայր անարգո-
ղաց, մարդասպանաց, պոռնկաց, ա-
րուագիտաց, մարդեղուզաց, տուաց,
առերդմանց . եւ եթէ այլ ինչ լցէ
հակառակ առջամիտ վարդապետու-
թեանս . որ լաւ աւետարանին վա-
ռաց երանելոյն աստուծոյ է , ո-
րում եղէ ես հաւատարիմ :

Աչեմեայք ձաշու աւուրց պահոց . որք ասին լաւ ձայնիկ :

ա Ձոդի քո լաւ առաջնորդեալ ինձ
ի յերկիր ուղիղ :

գամ Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քում հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ :

ակ Տէր մի սրտմտութեամբ քում յան-
դիմաներ զիս . և մի բարկութեամբ
քում խրատեր զիս :

գամ Ձգնացս իմ ուղիղ արա ինձ լաւ քա-
նի քում . և մի տիրեսցեն ինձ ամե-
նայն մեղք :

բձ Արար իմ խռովեցաւ յիս, և երկիւղ
մահու անկաւ ի վերայ իմ :

գկ Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ. կեց-

զիս տէր ըստ ողորմութեան քումմ։
Վասն անուան քոյ տէր քաւեա ըզ ԻԳ
մեղս իմ, զի բազում է ներել յոյժ։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ ԻԴ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։
Յիշեա տէր զկրծութիւնս քո, եւ ԻԵ
զողորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից։
Զմեզս մանկութեան իմոյ եւ զանդգիտ ԻԶ
սութեան իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա զիս տէր ըստ ողորմութեան
քումմ՝ վասն քաղցրութեան քոյ. զի
քաղցր է ողորմել եւ ողորմիլ։
Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործ ԻԷ
ս ձեռաց քոց մի անտես առներ։
Զմեզս մանկութեան իմոյ եւ զանդգիտ ԻԸ
սութեան իմոյ մի յիշեր. այլ յիշեա զիս տէր ըստ ողորմութեան
քումմ՝ վասն քաղցրութեան քոյ. զի
քաղցր է ողորմել եւ ողորմիլ։
Ապաքինեցի զտէր եւ առաջի, ԻԹ
զի ես յոյս եմ բժիշկն իմ յերկրին
կենդանեաց։

Աչքերուդ շրթունքդ։ Երկրորդ, երկրորդ ու հինգերորդ՝ երբ աջ և ձախ չկայ՝ շրթունք ։

Ի՛նչ երբ յոյժ՝ չէ՞ բանդ ։

ԻԲ Եկայք ցնծասցուք ՚ի տէր, աղաղակեսցուք առ ստուածդ փրկիչ մեր ։

ԻԳ Երգեցէք տեառն երգ նոր . երգեցէք տեառն ամենայն երկիր . երգեցէք տեառն եւ բարձր արարէք զանուն նորա ։

ԻԴ Բարձր արարից զընտրեալն ՚ի ժողովրդենէ իմմէ ։ Գտի զդաւիթ ծառայ իմ, և իւղով սրբութեան իմոյ օծի զնա ։

Աչքերուդ շրթունքդ։

Աչքերուդ աղեղ կիրակէց ։

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր . ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ ։

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ .

Չիրճան լման ատա ։ Տես էրէս 334 ։

Աչերախտ Հաշու Յարութեան ըստ ձայնին ։

ԻԵ Դու յարուցեալ զիմացիս ՚ի վերայ սիօնի . ժամանակ զիմալոյ նորա հասեալ է ժամ ։

Թագաւոր մեծ ՚ի վերայ ամենայն երկրի աստուած է. սաղմոս ասացեք նմա խնամութեամբ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն ՚ի նոր. օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց։

Ձախս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ աստուած ՚ի ձայն ցնծութեան։

Աստուած զոր զարձեալ կեցոյց զես զմեզ. և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ։

Աչի տէր աստուած իմ ՚ի հրամանս քո՝ զոր պատուիրեցեր. և ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեզ։ Վա՛ի այսորիկ ՚ի բարձունս դարձ տէր։

Ուրախ եղեալ խոստով յարուիչ իւր. որդիք սիօնի ցնծացեն ՚ի թագաւորն իւրեանց։

Եկայք և տեսէք զգործս աստուծոյ, որպէս զի սքանչելեաց խորհրդով՝ բան զամենայն որդւոց մարդկան։

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, եւ դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ։

դհ Յարեաւ աստուած՝ եւ ցրուեցան ամենայն ի շնամիք նորա. փախչեն ատելիք նորա յերեսաց նորա։

Զատկն։

Հասեալ կայլն ոտք մեր առ դրունս քո՝ երուսաղէմ։

Աւետեաց Զատկի. Յարութեան և Յիշատակ Հաշտութեան։

զաս կիր Գովեա եւ եմ զմր. և օրհնեա զմծ.

Զէրեն լման աստ։ Տես էջս 414։

բշ Գովեա եւ եմ զմր. և օրհնեա զմծ. Ե այն ոդիս ի վերոյ։

գշ Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ։

Զէրեն լման աստ։ (ոդ. ի)։

դշ Գեղ վայելէ օրհնութիւն աց ի սիօն.

Ե այն։ Տես էջս 434։

եշ Տէր ոմ կացցէ ի խորանի քում. կամ.

Ե այն։ Տես էջս 84։

ուր Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն.

Ե այն։ Տես էջս 413։

զշ Ցնծացէք առ ած, օգնականն է մեր. աղաղակեցէք առ ած յակոբայ։

. Առէք աղմա , եւ տուք օրհնու-
թիւն. աղմա ասացէք նմա ՚ի ձայն
բարձրութեան :
Փող հարէք ՚ի զլուխ ամսոյ , յա-
ւուր նշանաւորի տարեկանաց մե-
ծոց :
Հրաման է այս խորհել , եւ իրա-
ւունք են աստուծոյ յակոբայ :
Վկայութիւն յոսեփու՝ զոր եդ
ընդ նմա . որպէս ելանէր նա յերկ-
րէն եգիպտացւոց , լեզու զոր ոչ
գիտէր՝ լսեաւ :
Ի բաց արար ՚ի բեռանց զմիխիւն
նորա . և ձեռս նորա յորմէ և՚ի մի
ծառայեցոյ :
Ի նեղութեան կարդացեր զիս՝ և
փրկեցի զքեզ . լուայ քեզ ՚ի գաղտ
նութեան մրրկին , և փորձեցի զքեզ
՚ի վերայ ջուրցն հակառակութեան :
Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ
քեզ . և խորհիլ ՚ի քէն լսելոց ինձ :
Մի՛ եւս եղիցին քեզ աստուածք
առաջանայնք . և մի՛ երկիրպագանիր
ցեւս դու աստուծոյ օտարի :

Ես եմ տէր աստուած քո՝ որ հանի
զքեզ յերկրէն եգիպտացւոց. բաց
զբերան քո՝ և լցից զայն։
Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմ
մեծ, և իսրայէլ ինձ ոչ նայե-
ցաւ։
Ձարձի լծոյն զնոսա երթալ զհետ
կամաց սրտից իւրեանց. զի գնացին
նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց։
Զի լծէ ժողովրդեան իմոյ լսել
էր ինձ, կամ իսրայէլ զճանապարհս
հնս իմ գնացեալ էր։
Որպէս զշինչ խոնարհ արարեալ էր
իմ զթշնամիս նոցա, և՛ ի վերայ նե-
ցայ նոցա արկեալ էր զձեռն իմ։
Թշնամիք տեառն ստեցին նմա. և ե-
ղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի։
Կերակրեաց զնոսա՛ ի պարարտու-
թենէ ցորենոյ, և՛ ի վիմէ մեղր յա-
գեցոյց նոցա։

Նոր կիւրակէին. մինչեւ ցՀաւքարձուն յամենայն կիւրակէ։

Գովեա երուսաղէմ զտէր. և օրհ-
Զէրեն լման առաք։ Տես երես 414։

Աբելեա Համբարձմանն Քրիստոսի, մինչեւ ի Գալստեան Հոգւոյն սրբոյ։

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր
ի վեր. համբարձին դրունք յաւիտենից, և մտցէ Թագաւոր փառաց։

Աբելեայք ձաշու Հոգւոյն սրբոյ Գալստեան։

Ողորմութեամբ տեառն լի է երկիր
երկիր, և բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։
Եկայք ցնծացուք ի տէր, աղաղակեսցուք առ ստուած փրկիչ մեր։
Երեսցէք տեառն երգ նոր. ձայնեցէք տեառն ամենայն երկիր։
Վասն անուան քո տէր՝ կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմեա ինձ տէր, զի հիւանդ եմ եա. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։
Յիշեա տէր զդաւիթ և զամենայն հեզութիւն նորա։
Յեկեղեցիս օրհնեցէք զստուած. և զտէր յաղբերացն Իսրայէլի։

Աւետիս Տօմարական.

Արի տէր ՚ի հանգիստ քո՝ դու և տապանակ սրբութեան քո։

Աւետեաց Հաշոյ Աստուածընկալութեան գրիչ-ոսկի վարդապետ։

Ամս լուսաւոր հոլանի լինէր նոցա. ձայն եղեւ յամպոյն՝ որ ասէ, դա է որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ։ Բարձրութիւնք լերանց նորա են. նորա է ծով՝ և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին։ Եկայք երկիրպագցուք նմա. անկցուք և լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ։

Գո են երկինք՝ և քո է երկիր. զաշխարհս լիս իւրով դու հաստատեցեր. զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր. լճաւքս և հերմոն յանուն քո ցնծասցեն։

Աւետեաց Հաշոյ Նաւակատեաց Թաղի և Նկուզեցոյ։

Սիրեաց տէր զսիօն և ընտրեաց զնա. կիւր ՚ի նմա. ասէ՝ այս է հանգիստ իմ յաւիտեան յաւիտենից. ՚ի սմա բնակեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա։

կո. Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կե- կե
ցո զմարդի աղախնոյ քո. եւ արա
առ իս նշան բարութեան:
Եւտես ելիւզածոց քոց նշան, զի դշ
ամօթացին յերեսաց ատելեաց:
Ինձ ա՛ռ զի զիս օգնեցե՛ր եւ մխի՛թարեցե՛ր: դշ
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանդշ
քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց:
Մի՛ հաւաքեր ընդ հոգիս իմ զմեղաւորս եզ
զօրութեանց. ցանկոյց և վաստիքն
անձն իմ՝ ի գառիլեա՛ քո: Ինձ իմ
և մարմին իմ՝ ցնծացե՛ք առ աստ-
ուա՛ծ կենդանի:
Եւտես ելիւզածոց քոց. ա՛ռ ի ձեռ: ըր
Մարէ փրկեցան սիրելիք քո. կեցո զջ
զաջմէ՛ քո, և լո՛ր մեզ:
Հիմունք նորա՝ ի լերանն սուրբ նո եկզ
րա. սիրե տէր զդրունս սիոնի առա-
ւել քան զամենայն յարկս յակոբայ:
Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո, եկզ
ա՛հա ատեան քաղաքի աստուծոյ:
Տէրո՛ւն կացցէ՛ ի խորանի քում, կամ եկզ
ո՞վ բնակեսցէ՛ ի լերան սուրբ քո:
Ո՛ր գնաց անբիծ՝ գործէ զարդարու-

Լմիւն . խօսի զՀշմարտութիւն ՚ի
սրտի իւրում :

խոշ Ընդունեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց , եւ եղեւ ուրախութիւն
սրտից մերոց :

Աւետեաց Հաշտ վ երախտեան Առաւաձանին ըն առւսի :

կիր Ա՛յսօր ծնաւ որ ՚ի հօրէ յաւաղ
բան զյաւիտեանս որդին , որ է օ՞
ծեալ աւեր ՚ի բաղաքի դաւիթ : Ի
վայելչութիւն սրբոց քոց՝ յարդան
դէ յաւաղ բան զարուեստակ ծնայ
զքեզ :

զբ Ուրախ լեր բեթլհեմ աղե ընտ
քեզ . օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս ,
և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո :

զշ Արի աւեր ՚ի հանգիստ քո , դու եւ
տապանակ կտակի սրբութեան քո :

Աւետեա Հաշտ Աւետեայ Առաւաձանին :

Ուրախ լեր բեթլհեմ . դուն ի վերոյ :

Աւետեաք Հաշտ Ծննդեան քոմ աւուրց :

ձրգ Հոգին սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ , եւ
զօրութիւն բարձրեալն հովանի լի
ցի ՚ի վերայ քո :

Ա. յսօր ծնաւ որ ՚ի . և այլն տես ՚ի վերոյ :

ա

Հոգւով սրբով զօրացեալ սուրբ
ա ստեփանոս , և ընտրեալ յորովայ-
նէ . ճշմարիտ վկայ , սիրող և առա-
քեալ առաքողին . ՚ի բրիտոսէ ըն-
կալար զպսակ :

Կարապետան յովհաննէս զարհու-
րեալ ՚ի յորովայնէ յորովայն եր-
կրպագէր . ապաստան եղեր քա-
նին աստուծոյ . և լսեալ զահա-
ւոր ձայնն՝ ապաշխէր աստղով ,
ահա գառն աստուծոյ որ բառնայ
զմեղս աշխարհի :

Ա. Ոսկան լեր բերկ . և այլն տես ՚ի վերոյ :

պ

Դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն
կոչեցեր . դնացեր առաջի տեառն՝
պատրաստել ճանապարհս նորա :

ջ

Եհան զիս ՚ի դժոխ տառապանաց , ՚ի
կատոյ և ՚ի տղմոյ : Հաստատեաց ՚ի
վերոյ վէմն զոտս իմ . եւ ուղեաց
զդնացս իմ :

ռ

Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ
կարգին մելքիսեդեկի . և տէր ընդ
աջմէ քումմէ :

Ե Երդուաւ տէր գաւթի ճշմարտու-
թեամբ՝ և ոչ ստեաց նմա, Ի պտղոյ
որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ
նորա։

Ը Ողորմեա մեր քրիստ. Ամէն ասէ ժողովուրդն։

Աւետիս Հայր մատուցանողին Պատարագին
Ի տաճարն։

Տէր Ի տաճար սուրբ իւրում. տէր
յերկինս յաթոռ իւրում։

Մուտ պատարագին Հայրն։

Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ.
արարէք տօնս ուրախութեան կամ-
խաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։

Աւետիս Հայր Հրեշտակապետացն։

Ողորմութեամբ սեաւն Ի եղեւ
երկիր, եւ բանիւ սեաւն երկինք
հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ
նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։

Յովհաննու կարապետին։

Դու մանուկ՝ մարգարէ. ուրախ Ի քէզ։

Յովհաննու գիտացողին։

Պարապետն Յովհաննէս. ուրախ Ի քէզ։

Հաճելն Պարգեւիւ։

Յեհեղեցիս օրհնեցէք զաստուած,
և զտէր յաղբերացն Իսրայէլի։

Ամենայն Առաքելոց։

Վայելուչ գնաս իշխանս ընդ ա-
մենայն երկիր. եւ յիշեցի անուն
քո ընդ ամենայն ազգս ազգաց։
Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նո-
ցա, և մինչեւ ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա։

Դաւթի և Յակոբայ։

Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն
հեզութիւն նորա։

Նախահարցն։

Պատմէ զնան իւր յակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս Իսրայէլի։

Գրիգորի Լուսաւորչին։

Հաճեցեալ հաճելի տեառն, և
նայեցաւ առ ես. և լուաւ ազօթից
իմոց։

Հայրապետաց և վարդապետաց։

Քահանայք քո զգեցցին զարդա-

թուխիւն, և առաքք քո ցնծալով
ցնծասցեն։

Ձգնաւորաց։

Երանելի են որք բնակեալ են ի
տան տեառն. յաւիտեանս յաւի-
տենից օրհնեսցեն զքեզ։

Կուսանաց։

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ
՝ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդա-
րեալ և պաճուճեալ։
Տարցին Թագաւորի կուսանք գՀեա
նորա. և զընկերս նորին տարցին նմա։

Թագաւորաց։

Տէր ի զօրութեան քում ուրախ
եղիցի Թագաւորն. ի փրկութեան
քում ցնծասցէ յոյժ։

Գառամնից՝ և երկուց բիւրուցն։

Անցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր,
և հաներ զմեզ ի հանգիստ։

Մանկ հինգշաբաթի։

Պատրաստ սրտերք առաջի քո զե-
ղան՝ ակն յանդիման ներջաց քոյոց։

Ա. յոյց։

Ընդ երեկոյս հանդիպեն լալիք. ա
ւաւօտու եղիցի ուրախութիւն։

Աւետեաց ձաշու Մարտիոսայ։

Տէր սիրէ զիրաւունս. և ոչ լինի ա՛
վայր հարկանել զտուրբս իւր, այլ
յաւիտեան պահէ զնոսա։
Փրկութիւն արդարոց ՚ի տեառնէ հա՛մ
է. վերակացու է նոցա ՚ի ժամս
նեղութեան։
Պարծեսցին տուրբքն փառաւք՝ եւ սկ
ցնծասցեն ՚ի հանդիստ իւրեանց,
և բարձր արասցեն զաստուած բե֊
րանօք իւրեանց։
Լոյս ծագեաց արդարոց. ուղղոց հա՛մ
սրտից եղեւ ուրախութիւն։
Պարծեսցին սրբքն փառաւք. ցդե՛ ՚ի վերոյ։ բձ
Կարդացին արդարքն առ տէր, և տէր բհ
լուաւ նոցա. յամենայն նեղութենէ
նոցա փրկեաց զնոսա։
Վասն զի մեռանիմք զօրհանապազ. պձ
համարեցաք որպէս զոչխար ՚ի զե֊
նումն։

ԻԿ Ուրախ լինին ամենեքեան որք յուսացեալ են ի քեզ. յաւիտեան ցընծացեն. և բնակեացես ի նոսա։

ԻԴ Արդարքն որպէս զարմանալիս ծաղկեսցին. որպէս զմայրան լիբանանու բազումք եղիցին։

ԻԿ Բազում՝ նեղութիւնք են արդարոց. յամենայնէ վրկէ զնոսա տէր. և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա. և մի՛ ի նոցանէ ոչ կոտրեցէ։

Աստ ընթեռնուի առաքեալն ըստ պատշաճի. և յետոյ ասի Հանգանակն Նիկիական։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի. գ. 1։

Ես առեալ զժողովուրդն՝ եւ ի լեառն. և իբրեւ նստաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտք նորա. և բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր։ Երանի աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից։ Երանի ապաւորաց, զի նոքա մխիթարեսցին։ Երանի հեզից, զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր։ Երանի

որ քաղցեալ և ծարաւի էցեն արդարութեան, զի նոքա յագեսցին: Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գտցեն: Երանի սրտով որ սուրբ են տեսից, զի նոքա զԱստուած տեսցեն: Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք աստուծոյ կոչեսցին: Երանի որ հալածեալ էցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից: Երանի ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեացեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ ստուտ վասն իմ: Ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին:

Աւետարան ըստ Մարկոսի: գ. 13:

Եկաւ՝ ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամեցաւ, և գնացին առ նա: Եւ արար երկոտասանս՝ զի լցեն զնովաւ, և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել. և ունել իշխանութ-

Թխեն բժշկելոյ զգաւս՝ և հանելոյ զբեւս։ Եւ եղ անուն սմանի՝ պետրոս. և յանդրեա զբեզեայ՝ և յակոբոս հանեաս եղբօրն յովհաննու, եղ նոցա անուանս բանիերգէս, որ է՝ որդիք որոտման. և զանդրեաս, և փիլիպպոս, և զբարթողիմէոս. և զմատթէոս զմաքսաւորն. և զթոմա, և զյակոբոս սղեփեայ, և զթադէոս, և զսիմոն կանանդի. և զյուդա խակոբոսեան, որ և մատնեցաւն զնա։

Աւետարան ըստ Ղուկասու։ Ժդ. 12։

Ասէ և տիրոջն. յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամս քո, և մի զեղբարս քո, և մի զազգականս քո, և մի զդրացիս քո, և մի զմեծատունս. զի մի և նոքա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն։ Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա զաղքատս և զխեղս և զկաղս և զկոյրս։ Եւ երանելի լինիցիս. զի

ոչ ունին վախարէն հատուցանելոյ
.բեզ. և հատուցի .քեզ վախարէն
'ի յարուածեան արդարոց: Եթե
լաւ գայս ունի 'ի բազմականացն՝
ասէ ցնա. երանի որ կերկիցէ ձաշ
յարքայութեանն աստուծոյ:

Ա. Տեառեան ըստ Յովհաննու: ԺԱ. 11:

Ես եմ հովիւն .քաջ. հովիւ .քաջ
զանձն իւր դնէ 'ի վերայ ոչխարաց:
Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հովիւ, ո-
րոյ ոչ իւր են ոչխարքն, եթե տե-
սանէ զգայլն ի գայ՝ լծորս զոչ-
խարան և ի փախչի. և գայլն յափշտա-
կէ զնոսա և ցրուէ. քանզի վարձ-
կան է, և չէ փոյթ նմա վասն ոչ-
խարացն: Ես եմ հովիւն .քաջ, և
ճանաչեմ զիմն՝ և ճանաչիմ յիմո-
ցըն: Որպէս գիտէ զիս հայր, գի-
տեմ և ես զհայր. և զանձն իմ դը-
նեմ 'ի վերայ ոչխարաց: Եաև՝ այլ
ես ոչխարք են իմ, որք ոչ են յայ-
սմ գաւթէ. և զայն ես պարտ է
ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում

լսեյեն, և եղեցին մի հօտ եւ մի հովիւ։

Փառք քեզ տէր աստուած մեր։

Հանգանակ Եկեղեցւոյ։

Հաւատամք ի մի աստուած ի հայր ըն ամենակալ՝ յարարիչ երկնի և երկրի, երեւելեաց և աներեւոյթից։ Եւ ի մի տէր յիսուս քրիստոս որդին աստուծոյ՝ ծնեալն յաստուծոյ հօրէ՝ միածին, այսինքն չէ ումեքէն հօր։ Աստուած յաստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, աստուած ճշմարիտ ճարիտ, յաստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնեալ և ոչ արարած։ Նոյն իսկ ի բնութենէ հօր. որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և ի վերոյ երկրի, ես բեւելիք և անբեւելիք։ Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ ի յերկինից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ. ծնաւ կատարեալ ի մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն սրբով։ Որով եւս զմարմնացեալն ի Հոգւոյն և զմիութիւն, և զամենայն ա

ինչ է՝ ի մարդ. ճշմարտապես և ոչ
կարծեօք: Զարշարել, խաչել,
մատնել, ի երրորդ աւուր յարու-
ցեալ, երթալ՝ ի երկինս նոքին մար-
մնովն նոյնպէս ընդ աջմէ հօր: Գալոց
է նոքին մարմնովն և փառօք հօր՝ ի
դատել զկենդանիս և զմեռեալս, ո-
րոց իմաստասիրութեանն ոչ գոյ վախ-
ճան: Հաւատամք և՝ ի սուրբ հոգին
յանեղն և՝ ի կատարեալն, որ խօսե-
ցաւ յօրէնս և՝ ի մարգարէս և յա-
ւետարանս: Որ էջն՝ ի յորդանան,
քարոզեաց գատուցիչն, և բնակե-
ցաւ՝ ի սուրբսն: Հաւատամք և՝ ի
մի միայն ընդհանրական և յառաքե-
լական եկեղեցի, ՚ի մի մկրտութիւն,
յապաշխարութիւն, ՚ի քառութիւն
և՝ ի մարութիւն մեղաց: Ի յարու-
թիւնն մեռելոց, ՚ի դատաստանն
յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց,
յարքայութիւնն երկնից և՝ ի կեան-
սն յաւիտենական:

Մինչ- յառ են հաւատոյ բանք։

Իակ ոյք սահեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր որպէս. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ Հոգի. կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ սահեն լինել զորդին աստուծոյ եւ կամ զսուրբ Հոգին. եւ թէ՝ վոխտխեելիք են կամ այլայլելիք, զայնպէս սխան նզովէ կաթոլիկէ եւ առաքելական եկեղեցի։

Ի սրբոյ Հաւատոյն մերոյ ասացեալ։

Իակ մեք վստահանամք որ յաւիտեան զհայրն զյաւիտենական, եւ զմիածին որդի նորա եւ զհոգի սրբոյ երկրպագեալ եւ մեծարեալ ընդ հաւր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն սրբոյ, այժմ եւ

քէզ եւ ես խոստովանիմ զքեզ աղա-
չեմ եւ հաւատամ աղաչելոյդ եւ խնդրելոյդ՝ ի տեառնէ աստուծոյ եւ՝ ի միոյէն մերմէ Յիսուս քրիստոսէ՝ ի ժամուս պաշտամանն եւ աղօթից. զի արժանի ընդունելութեան արասցէ. լուիցէ տէր ձայնի

աղաչանաց մերոց, ընկալցի զխընդրուածս սրտից մերոց, լիցուք ըզյանցանս մեր, ողորմեցի՛ վերայ մեր: Աղօթք մեր և խնդրուածք յաւնոյն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա, և նա տացէ մեզ վարձան վասն հաւատոյ և արդարութեամբ վաստակի՛ պարծս բանից, զի զողորմութեան գթոյն հնար լուր արասցէ՛ վերայ մեր տէրն աւետեանոյ, կեցուսցէ և ողորմեսցի: Ջժամն և զառաջիկայ օրս խաղաղութ: Ջհրեշտակ: Ջքաւութիւն: Ջարբոյ: եւ եւս: Ջանձինս: Ողորմեայ:

Աղօթք:

Տէր մեր և վարիչ յիսուս քրիստոս, որ մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պարգեւօք բարերարութեան քո: Որ դու քոյին կամաւդ՝ ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի և մահու՝ յաղատս մեզաց մերոց: Եւ պարգեւեցեր առատապէս զարդարութիւս հոգւոյդ սրբոյ եւ անեղի

աստիճանին: Հաղորդես արար և զմեզ, ասէր, ազատեմք զբեզ՝ աստուածային զարդիւ ացդ, Յողուածեան մեզաց և ընդունելութեան Հոգւոյդ սրբոյ, Որպէս զի՝ արժանաւորք եղիցուք զոհութեամբ վճռաւորել զբեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Աստուծոյ երկիրպագութիւն:

Խաղաղութիւ քոյ հրեշտակս միրկիչ ասեր, որ՝ նվիրեր է քան զամենայն միտս և զբանս, ազգացր զմեզ և աներկիւղ պահեա յամենայն չարէ: Հաստատեա զմեզ ընդ ձշմարիտ երկրպագութիւդ քո, որք հոգեով և ձշմարտութեամբ քեզ երկիրպագանեմք: Զի սուն զի՝ ամենատէր երկրպագեալ Թեանդ վայելեն միտք խնամեալ Թեան և պատիւ, այժմ և:

Օրհնեալ ասէր մեր յիսուս քրիստոս:
Տէր ասուած օրհնեցէ զամենեսեան. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Աիայն սուրբ. միայն անէր. Յիսուս
քրիստոս՝ ի փառս աստուծոյ հօր.
ամէն։

Օրհնեալ Հայր սուրբ՝ Աջ ձշմարիտ։ քհ
Ամէն։ ղա

Օրհնեալ Որդի սր՝ Աջ ձշմարիտ։ քհ
Ամէն։ ղա

Օրհնեալ Հոգի սր՝ Աջ ձշմարիտ։ քհ
Ամէն։ ղա

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ-
ւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և ։ քհ

Հայր սուրբ։ Որդի սուրբ։ Հո-
գի սուրբ։

Օրհնութիւն հօր և որդւոյ և սրբոյ
հոգւոյն, այժմ և միշտ և յաւ։ քհ

Երկիւղ առնուն սեռսն օրհնել՝ քհ
յայտ հետ միմեանս յաւիտեան.

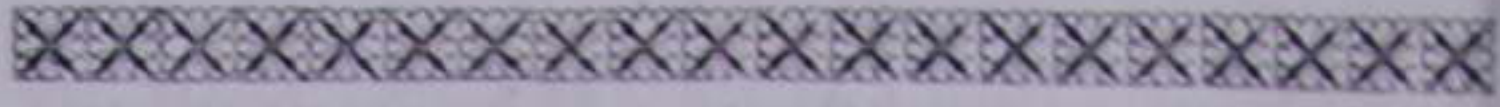
Երէց հինէա։

Պատրաստիմ օրինաց և մարգարէից քհ
զա և քրիստոս առաջ միկիչ
ել. որ լեր զամենայն հայրական
անօրէնութիւնս զի. լից և զմեզ
հոգեսիլ քով սրբով։

Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ. սրկ

յաւելեալն ժամ օրհնութիւն նորա
՚ի բերան իմ։

ՀԵ Օրհնեալ եղեր դ՚ի հնոցի
սրբոց հոգւոյն . երիցս խաղա-
ղութեամբ . և տէր եղիցի ընդ ձեզ
և ընդ ամենեսեան ասէ ։

Օրհնութիւն սեղանոյ վասն մարտիրոսաց կերակրոց . և ընդհանուր ։

Պատրաստեսջիք ընթրիս հոգի- , և ընդունիջիք կերակրոց , և
խանգիջիք ի-բաժանիջի-րուք ՚ի փեղիս ի-բերանց ։ Ու-գոյ ի-ջ-
խառն-ուրն , կամ չահանայն , և ասէ սաղմոս կոչէ ։

Աչք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան ,
և դու տաս կերակուր նոցա ՚ի ժա-
մու ։

ՀԶ Բարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ ,
և թագաւոր իմ , և օրհնեմ զանուն
քո յաւիտեան և յաւիտեանս յա-
ւիտենից ։

Զօրհանապատ օրհնեցից զքեզ , և
գովեցից զանուն քո յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից ։

Մեծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ , և
մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ ։

Աղէք և ապդ.ք զոլեսցեն զպարծս .քս,
և զզօրութիւնս .քս պատմեսցեն ։
Զանձկալեալ զօրութիւն վասաց սըր-
բութեան .քս խոսեսցին, և զքան-
չելս .քս պատմեսցեն ։
Զզօրութիւն ահի .քս ասասցեն, և
զանձութիւնս .քս պատմեսցեն ։
Զմիշատակ բազում քաղցրութեան
.քս բղխեսցեն, և արդարութեամբ
.քս ցնծասցեն ։
Գթած ողորմած է աէր, երկայնա-
միտ և բազումողորմ ։
Քաղցր է աէր առ ամենեսեան, և
գթութիւն նորա՛ի վերայ ամենայն
արարածոց իւրոց ։
Խոստովան եղիցին առ .քեզ աէր ա-
մենայն գործք .քո, և սուրբք .քո
օրհնեսցեն զքեզ ։
Զփառս արքայութե .քո ասասցեն,
և զզօրութիւնս .քո պատմեսցեն ։
Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրու-
թիւնս .քո, և զփառս անձկալեալ
թեան արքայութե .քո ։
Արքայութիւն .քո արքայութիւն ա-

ՙեռայն յաւետեռից, և սէրս ՙէ
քո ապրէ ՙինչեւ յաղթ։
Հաւատարիմ է սէր յաւետեան բա
նըս իւր, եւ արդար է յաւետեան
դործս իւր։
Հաստատէ սէր զաւետեան գայթակ
ղեալս, եւ կանդնէ զաւետեան զըկ
րեալս։
Աչք աւետեցուն՚ի քեզ յուսան, և
դու տաս կերակուր նոցա՚ի ժամու։
Տաս դու նոցա և կերակրին, բանաս
զձեռն քո, և լցուցանես զաւետե
ան քաղցրութեամբ կամօք քովք։
Արդար է սէր յաւետեան ճանապարհ
հըս իւր, և սուրբ է յաւետեան գոր
ծըս իւր։
Մերձ է սէր առ աւետեան՝ ոչ
կարդան առ նա, առ աւետեան՝
ոչ կարդան առ նա ճշմարտութիւն։
Զկաս երկիւղածաց իւրոց առնէ
սէր, աղօթից նոցա լսէ և կեցու
ցանէ զնոսա։
Պահէ սէր զաւետեան ոչ սիրեն
զնա, և զամ ՙեղառուա առաւել ան։

Ջօրհնութիւնս տեառն խօսեցայ
բերան իմ. օրհնեսցէ ամենայն կեն-
դանի զանուն սուրբ նորա յաւ-
տեան, և յաւիտեանս յաւիտենից։

Փառք հօր և որդւոյ և

Ողորմած գիմաց է տէր. կերակուր <u>ցդ</u>
ոսկ երիւղածաց իւրոց։

Եւ ևս խոստովանեսցին զտէր ողո- <u>ոկ</u>
րմածդ և արդարդ։ Աղաչեսցուք զամենակալն Աս՝ զի
պարգեւեսցէ մեզ կերակուր ո-
րոշեալ ժամուն, և լցուսցէ զսիրտս
մեր՝ի լուսաւորել արարածոց իւրոց։
Ամենակալ տէր աստուած մեր։

Օրհնեա զբիւտոս աստուած մեր <u>ցե</u>
հոգեւոր օրհնութեամբ զկերա-
կուրս և զըմպելիս ծառայից քոց.
և շնորհեա առողջութիւն հոգւոց
և մարմնոց։ Որպէս զի կրօնաւորա-
կան պարկեշտութեամբ վայելելով
՝ի մարմնաւոր պիտոյից՝ անսնց բա-
րեացդ և երկնից արբայութեանդ
հաղորդս լցուք ընդ ամենայն սուր-
բըս քո։ Եւ զոհութեամբ փառա-
ւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և սուրբ-

Նաամբք Հոգւոյդ. այժմ և
Հայր մեր ոչ յերկինս։

Ե- ծրհնել սեանոյն խլով կանգուն՝ և առեալ ընդ բերանս ընդ պատառաւորացն, որ առնիւր կան. կամ ընդ այնոցիկ, որ պատրաստ են ճաշոյն, և նուա առ ասէ ցնծութեան. և ասէ, Ձաշակեցէք խաղաղութեամբ. և նոքին ի ճաշէ։ Իսկ երբ վանականք էիցեն, կամ առաջ պատառուց, նախ մինն կարգեսցի ի բարձրագոյն տեղւոջ, և առեալ ընթերանուցս ցմիւս սպասաւորացն. և ասիցէ զիւրաքանչիւր ոմն իւրոյ ընթերցմանն՝ առանձինն ճաշակմամբ։ Ե- երբ ոչ իշխեսցէ ընթերցանին ինչ պարտաւանաց, ընթերցցի՝ ոչ կարդացէ էին. և երբ ճաշեսցին նոքա իւրաքանչիւր ոմն ի սպասաւորացն, որ կարգեալ էին ի սեղանոյն, և ոչ սպասիցեն։ Ե- կան յառնելն ի սեղանոյն, երգեսցեն զհինգերորդ սաղմոսն։

Ե- սաղմոս չհինգերորդ.

Տէր հատուսցէ քեզ ի բարւոքմանց

քոց։

Տացուք գոհութիւն առաջի աս-

տուծոյ մերոյ։

Աջք առաջի ի վերոյ երկիւղածաց

իւրոց, և զոյք յուսան յողորմու-

թիւն նորա։

Փրկել ի մահուանէ զանձինս նոցա,

և կեցուցանել զնոսա ի սովէ։

Անձինք մեր համբերեցեն տեառն,
զի օգնական և պաշտպան մեր է։
Ինա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, և
յանուն սուրբ նորա յուսացուք։
Եղիցի ողորմութիւն քո տէր ի վե-
րայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ։
փառք հօր և որդւոյ և

<u>ցշ</u> Վերակացիչ եւ ուրախարար տէր,
վառք քեզ. լուսացոյց քրիստոս
զոհանամբ գքեզն։
<u>արկ</u> Եւ ես խոստովանեաց զտէր ասա։
պարզեաց տեառն աստուծոյ մե-
րոյ։ Որ կերակրէ զմեզ օր ըստ օրէ
առատապէս բազմութեամբ կամաց
իւրոյ։ Զի հոգևոր բարութեանն
և երկնից պէսպսութեան հատոյց
պատճէ զծառայս իւր ըստ անհա-
մեմատ ողորմութեան իւրոյ։ Ամենակալ
տէր աստուած մեր կեա։

Աղօթք։

Օրհնեալ ես տէր աստուած մեր՝ որ
կերակրես զմեզ ի մանկութենէ,

և տաս կերակուր ամ մանզեաց. զտո
ուրախութեամբ և բերկրութեամբ
զխրտս մեր. որպէս զի զամենայն
բաւականութեամբ ունելովք առա-
ջելեալք ի գործս բարութեան ի
բխատաս յետս ի տէր մեր։ Որում
վայել փառք իշխանութեան և
պատիւ. այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։
Ամուսնոյ երիտասարդաց։

Փառք քեզ տէր՝ փառք քեզ Հա-
գատոյ փառաց. որ եւտուր մեզ կե-
րակուր ուրախութեան, և գոտեցեր
զխրտս մեր ի լուսաւորեալ ամենա-
բաւական պարգեւաւորութեան քոյ. զո
և այժմ զմեզ հոգեւոր քով արբու.
որպէս զի գոցուք առաջի քոյ հա-
ճոյ, և մի ամաչեցուսիք, զի գո-
գաս և հաստացանեմս խորհրդով
բառգործս խրի. և քեզ վայել փառք
իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւ։
Օրհնեալ տէր մեր յիս քիս. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

2. Զկերտելբս աստուած օրհնեցէ. ապաստարաց եւ երախտաւորացն վարձս բարեաց պարգեւեցէ. եւ օրհնեցէ զամենեսեան Քրիստոս աստուած որ զմեզ կերակրեաց եւ լացոյց, նմա փառք յաւիտեան. ամէն:

Կարգաւորութիւն հաւատացեալ ազգիկ երիկոյի ժամուն, որ կատարի ի գիմս արդեանն Աստուծոյ. որ եկ ի խոչին և պատառ պատառակալաւ՝ եդաւ ի գերեզմանի։

Եւ առ առաւած կարդացի, եւ նա լուաւ ինձ յերեկոյ՝ ի վաղորդայն և ի հաւատոյ աւուր։ Սպասէի առաւծոյ խնդ, և ակն առնէի նէ ի ներնատրին, որ վրկէ զծառայս իւր և ի կեցուցանէ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ևս խաղաղութեան զոհ ազա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Սաղմոս. ձե։

Խոնարհեցո աչք զոնկն քո և լուր ինձ. զի ազքատ և անօգնական եմ ես։ Պահեա զանձն իմ աւուրք սէր. և վրկեա զծառայ քո առաւած իմ որ ի քեզ յուսացեալ։

Ողորմեա ինձ տէր զի առ քեզ աղաղակեցի զօրհանապազ. ուրախ արա զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ տէր հանբարձի զանձն իմ։
Զի դու տէր քաղցր և ողորմած ես, բազումողորմ առ ամենեսեան որք կարդան առ քեզ։
Ունկն դիր տէր աղօթից իմոց, եւ նայեա՛ ի ձայն խնդրուածոց իմոց։
Յաւուր նեղութեան իմոց կարդա զի առ քեզ, և լուար ինձ։
Ոչ ունի նման քեզ յաստուածս տէր, և ոչ ունի ոտիկս գործս քո։
Զամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն եւ երկրպագցեն առաջի քո, և փառաւորեսցեն զանուն քո յաւիտեան։
Մեծ ես դու տէր և առնես սքանչելիս, և դու միայն ես աստուած։
Առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհի քում, և գնացից ի ճշմարտութեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչիլ յանուանէ քումմէ։
Խոստովան եղէց առ քեզ տէր աս

տուած իմ բոլորով սրտիւ իմով.
վասնզի սրտիդ զանուն քո յաւ
ելեան։
Մեծ եղեր ի վերայ իմ ողորմու-
թիւն քո ինձ, և փրկեցեր զանձն
իմ ի ժողոց ներքինոց։
Աստուած՝ անօրէնք յարեան ի վե-
րայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդե-
րեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան
զքեզ առաջի իւրեանց։
Ահա դու տէր աստուած իմ՝ գը-
թած ես և ողորմած, երկայնամիտ
բազումողորմ եւ ճշմարիտ, նայեա
առ իս և ողորմեա ինձ։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կե-
ցո զորդի աղախնոյ քո, եւ արա
առ իս նշան բարութեան։
Տեսցեն առեղիք իմ և ամաչեցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։
Փառք Հօր և որդւոյ և
 Փառք բեզ աստուած՝ փառք բեզ.
յաղագս ամենայն փառաց բեզ։
Եւ ես խաղաղութիւն առեր աղա։

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Սաղմոս. ՃԼԹ։

Ապրեցո զիս տէր ի մարդոյ չարէ,
յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս։
Խորհեցան զանօրէնութիւն ի սիրտ
ասա խրատուց. զոր ամենայն պատ-
րաստեցան ի պատերազմ։
Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս
զօձի, և թոյնիք իժից ի նեղութ շըր-
թանց նոցա։
Պահեա զիս տէր ի ձեռաց մեղաւո-
րի, և ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս։
Խորհեցան խոտիանել զդնացս իմ.
թաղուցին ամբարտաւանք որո-
գայթ ինձ։
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց,
շուրջ զշաւղօք իմովք եդին ինձ
պատճառիս։
Ասացի տէր աստուած իմ ես դու,
ունկն դիր տէր ձայնի աղօթից իմոց։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան
իմոյ, հովանի զլխոյ իմոյ յաւուր
պատերազմի։

Մի մատներ զիս առէր ՚ի ցանկու-
Թիւն մեղաւորաց, այլ խորհեցան
ման իմ՝ մի ընդ վայր հարկանել
զիս։

Զի մի երբէք բարձրացին, և խոր-
հուրդ նոցա մի կատարեսցին. վասն
ձան կատարածն նոցա՝ վատակ ըլլը
Թանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա։
Արկեա՛ ՚ի վերայ նոցա զկայծակուն
հրոյ, և կործանեսցես զնոսա. ՚ի տա-
ռապանաց մի կարասցեն կենալ։
Արդեօ՞ լեզուանց մի յաջողեսցի
՚ի վերայ երկրի. զայր մեղաւոր չա-
րիք իւր պատասցէ ՚ի կորուստ։
Ծանեայ զի տունեա տէր զաղտուկն
աղբատի, և իրաւունս տնանկի։
Արդարք գոհասցին զանուանէ քումմ
մէ, և բնակեսցին ուղիղք առաջի
երեսաց քոց։
Տէր կարդասցի առ քեզ և լար լինի,
Նայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց ՚ի կար-
դալ իմում առ քեզ։
Ողիոյ եղիցին աղօթք իմ այս իւր
առաջի քո առ տէր. Համբարձումն ձե-

ուց իմոց պատարագ երեկոյի։
Վիր տէր պահապան բերանոյ իմոյ,
և դուռն ամուր շրթանց իմոց, զի
մի խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ չա-
րութեան։
Ի պատճառել զպատճառս մեղաց
ընդ մարդս՝ որք գործեն զանօրէնու-
թիւն. և ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց
նոցա։
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-
թեամբ, և յանդիմանն արասցէ իւղ
մեղաւորին մի օծցէ զգլուխ իմ, այլ
աղօթք իմ՝ի կամս նորա։
Ամրեան մերձ առ վիմին դատա-
աւորք նոցա. լուիցեն բանից իմոց և
քաղցրացին։
Որպէս թանձրութիւն հողոյ՝ զի սրսկ-
ուեալ է՝ի վերայ երկրի. ցրուեսցին
ոսկերք նոցա մերձ՝ի դժոխս։
Ամս քեզ տէր տէր են աչք իմ, ՚ի
քեզ յուսացայ՝ մի հաներ զհոգի
իմն։
Պահեա զիս յորոգայթէ որ թա-
գուցաւ ինձ, ՚ի գայթակղութենէ

զրծողին զանօրէնութիւն։
Անկոյն ՚ի ցանցս նորա մեզաւորք,
մինչեւ եմ ես միանշեալ անցից։
Զայնիս իմոյ ես առ տէր կարդացի.
ձայնիս իմոյ զտէր աղաչեցի։
Սիրեցից առաջի տեառն զաղօթս
իմ, եւ զնեղութիւնս իմ առաջի
նորա պատմեցից։
Ի նուաղել հնձէն հոգւոյ իմոյ, դու
տէր ծանեար զշաւիղս իմ, ՚ի ճանա-
պարհ յոր եւ գնայի, թաղուցին
ինձ որոգայթ։
Հայեի յաջմէ եւ տեսանէի, եւ ոչ ոք
ճանաչէր զիս. կորեաւ հնձէն ինէն
իմմէ. եւ ոչ գոյաւ խնդրող
անձին իմոյ։
Աղաղակեցի առ քեզ տէր եւ ասացի,
դու ես յոյս եւ բաժին իմ յերկրին
կենդանեաց։
Եպեաւ ՚ի յաղօթս իմ զի ես խոնարհ
եղէ յոյժ. ապրեցո զիս ՚ի հալածչաց
իմոց, զի հզօրք եղեն քան զիս։
Տէր հան ՚ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանալ զանուանէ քումմէ։

Ա. Եւ քեզ ասաեն արդարք՝ միչեւ
հատուսցես։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Երգ Կիրակամոյ։

Ամէն տուխտ. Ամէն տուխտ։
Լայս ղբեարդի տէրդ վանդ վանդ
ա՛նանդի, հօր ի՛ր կենա՛ւորդ սէր
եդ ի ճեռնարկ մեղաց քոմոս։
Եկեա՛ք ի մըտանել արեգականն,
տեսութիւ լուսոյ երեկոյին։ Օրհնեմք
լուսոյն ու զորդի և սուրբ հոգի ե
ասումք ծդ։ Ես սկեռնեքեան սաե՛մք
սանե։ Արժանաւորես լուսեղ յայ
ժեռնդի ժամ, օրհնել ձայնիւ եր
դով զանեն վանդց սկե՛ռնեսդբ
երդոցդ մեռնել։ Որ սոյ կիե՛ն
գանեմիեն վանդ որդ ես աշ
խարհս լուսեղ վանդաւորիչ։

Աղաչանք։

Օրհնեալ ես՝ որ բնակեալ ես ի
բարձունս, եւ օրհնեալ են վաստ

ամծումեան քոյ. ար հաստատել զբարս զուսարս ի բարձունս. ի յերկինս ելից լոյս ծագեցեր ընդ ամենայն երեսս երկրի: Արարեր զարեգակն լուսաւորել ամենայն զգայականս, զլուսինն և զաստեղս լուսաւորել գիշերոյ, և զլոյս ճրագի. դու ես լոյս գոլով. ամբք և առաջին լոյսն. ի քէն փախուստ խաւարն. և զլոյս քո կենդանի՛ տէր, ծագեա ի սիրտս մեր: Եւ մեք միաբան ամենայնիւ, օրհնեալ է անուն ամենայն փառաց քոյ. և քեզ երկեմք զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և:

Գ.պտղ:

Հաստատեա ի մեզ երկիւղս աստուածային ներգործութեամբ զձեռս մեր փառաւորեմք զքեզ տէր ամենասուրբ ամենայնիւ. որ շնորհեցեր մեզ զտիս խոստովանել զանմարմին աստուածութիւնդ, և հաստատել ի մեզ երկիւղս: Արժանաւորեա զմեզ տէր՝ ամենայն սրտիւ, հրեշտակային երգով զօհարանիդ քոյ կանգնել ամենասուրբ

ծոյ ամենակալիդ. կեցո և տերութիւս։
Որպիսեաց մեզ առ աստուած մեր
լսոյս մեծի տերութեանդ քումմ. ա-
տացուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ։

Տէր տերութիւս. սուրբ տերութիւս. սուրբ տէր։

Սաղմոս։

Հաստատեա՛ ի ժամ երեկոյիս ամե-
նեքեան՝ անդադար միաւորութեամբ
գհայր և զորդի և զսուրբ Հոգին,
այժմ և միշտ և յաւէտ։

Սեռդիք Ծննդեանն Քրիստոսի, և Աւետեաց, և Վերափո-
խման, և այլոց ոմանց Առաւաժամնին։

Տէր աստ ցիս՝ որդի իմ ես դու, ա
և ես այսօր ծնայ զքեզ։
Ընդէր խառնեցան հեթանոսք, եւ
ժողովուրդք խորհեցան ի սնոտիս։
Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր, եւ բ
ցնծասցէ հոգի իմ աստուծով
փրկչաւ իմով։
Զի հայեցաւ ի խոնարհութիւն
աղախնոյ իւրոյ. ահա յայսմհետէ
երանելեն ինձ ամենայն ազգք։

ի Ինչե՞ս որպէս զանձրեւ՝ ի վերայ գե՛ղ-
ման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:
Առաւաջ վիրաւունս ք՝ս առնուն
տու՛ր, և զարդարութիւնս ք՝ս որ-
դւոց մարդոյ:

Ա՛նանիա Յարութեան:

ա Տե՛ր կարող և հզօր. տէր կարող՝ ի
պատերազմի:
Տեառն է երկիր լիս իւրով. աշ-
խարհ՝ և ամենայն բնակիչք նորա:
ակ Ա՛մէն ք՝ս առաւաւ յաւիտեան
յաւիտենից, զաւազան ուղղութեան՝
զաւազան արքայութեան ք՝ս:
Բղխեաց աղբիւր իմ զբան բարի. ես
ասեմ զգործս իմ թագաւորի:
բ Տէրն մատակարեաց՝ ցնծացեալ երկիր.
ուրախ եղիցին կղզիք բազումք:
Երեւեցան վայրատակութիւնք նորա
ամենեցուն. եւս՝ և սասանեցաւ
երկիր:
գկ Երգեցէք առաւն երգ նոր ամե-
նայն երկիր. ծառայեցէք առեալ
ուրախութեամբ:

Մոէք առաջի նորա ցնծութեամբ.
ծանեարուք զի նա է տէր աստուած
մեր։

Եկայք և տեսէք զգործս աստու- գձ
ծոյ, որ արար զնշանս և զարուես-
սս յերկրի։
Առաւած մեր ապստէն և զօրու-
թիւն. օգնական՝ի վերայ նեղու-
թեանց, որք գտին զմեզ յոյժ։
Առաւած մեր յերկինս և յերկրի, գվ
զամ զոր ինչ կամեցաւ և արար։
Ցերանէլն խոստէլի յերկրատոհ.
տանն յակոբայ՝ի ժողովրդենէ այ-
լազգեաց։
Եղեց ձեռն քո՝ի վերայ առն, աջ գձ
քո՝ի վերայ որդւոց մարդոյ, զոր
զօրացուցեր զնա՝ի քեզ։
Ոչ հոլովեսցէ խոստէլի՝ նայեաց,
որ առաջնորդես որպէս խաշին յոյ-
սեփս։
Առաւած աստուծոց մեր խոսե- գվ
ցաւ, և կոչեաց զերկիր։
Ցելոյն արեգական մինչեւ՝ի մուտս
արեւու։

Մահեդի գալաւան։

Օրհնեալ որ գաս յանուն տեառն,
օրհնեալ որ գալոց ես։
Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեզ։
արարէք տօնս ուրախութեան կանխեա, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։

Եկեղեցւոյ։

Ամա օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն զտէր։
Ո՛ կայք ի տան տեառն, և ի գաւիթս տանն Աստուծոյ մերոյ։

Կիւրակեայ։

Մերեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց։
Զի խոնարհեցոյց զանձին իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առնս։

Մահեդի Մարտիրոսաց։

ած Եղիցի պատրաստութիւն քո առ ի վերայ մեր. որպէս յուսացաք ի քեզ։
Ցնծացէք արդարք ի տէր. ուղղոց վայելէ օրհնութիւն։

ակ Տէր ախորժեցար երկրի քում, եւ ոչ ընդ վայր հարկանէ զառաքեալ իւր։

Փրկութիւն արդարոց՝ ի տեառնէ
է. վերակացու է նոցա ի ժամա-
նակս նեղութեան։

ԽԱ Ա.բանիւք ի է առաւած ի վերայ սըր-
բոց իւրոց, առատ խրատիչ է։
Տէր առաւած օրհնեալ. օրհնեալ
է տէր ըօրհանապատ։

ԽԲ Օգնութիւն ինձ ի տեառնէ եկեա-
ցէ, որ արար զերկինս և զերկիր։
Համբարձի զաչս իմ՝ի լերինս, ուս-
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւն։

ԽԳ Ա.առաւած վառաւորեալ է ի խոր-
հուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահա-
ւոր ի վերայ այնոցիկ որք շուրջ են
զնովաւ։
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչե-
լեաց քոց տէր, և ճշմարտութիւն
քո յեկեղեցիս սրբոց։

ԽԴ Ակնկալ կացի՝ տէր ըօրութիւն իմ.
տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ
և փրկիչ իմ։
Ա.առաւած օգնական իմ, և ես յու-
սամ ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր
փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է։

դձ Մերձ է տէր առ ամենեսեան, որք
կարդան առ նա. առ ամենեսեան՝
որք կարդան առ նա ճշմարտու-
թիւբ։ Ջկամս երկիւղածաց խնդոյ առնէ
տէր. աղօթից նոցա լսէ՝ և կեցու-
ցանէ զնոսա։

դկ Ամբարձէք ոտիս զարմանելոյն ծագել
կեացին. որպէս զմայրսն լեռանանու-
թաւթիւբ եղիցին։
Տնկեալ եղիցին ի տան տեառն, և
ի գաւիթս տանուցդ մերոյ ծագել
կեացին։

Մեհեդիք Պատմութեան։

եա Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում
առ նա։

պահ Ի կարդալ իմում լուար ինձ առա-
ուաւտ ըստ արդարութեան իմոյ։

ակ Մի տառապել ի շնամին իմ ի թէ յաղ-
թեցի նմա. կամ ես ինչիք իմ ցնծա-
ցեն, ի թէ ես առաւելացայց։
Մինչեւ յե՞րբ պատճառացանես զերեսս
ք՝ո յինեն, մինչեւ յե՞րբ բարձրանայց
շնամին ի վերայ իմ. նայեա և

լսել ինձ տէր առաւած իմ։

բ Բերան արդարոյ պատմէ զիմաստութիւն, և լեզու նորա խօսեցցի զիրաւունս։

Ի նախանձէր ընդ չարս. և մի ընդ այնոսիկ՝ որ գործեն զանօրէնութիւն։

գ Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայ քում տէր, ըստ բանի քում։

Քաղցր ես դու տէր, և քաղցրութեամբ քով խրատեա զիս։

դ Նայեա ես լսել ինձ տէր ՝ մոռանալոյ իմ զիս։

Մինչեւ երբ տէր՝ մոռանաս զիս յա՞ւար. մինչեւ երբ դարձուցանես զերեսս քո ինէն։

զ Գիմութիւնք քո բազում են տէր. ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս։

Տես զխոնարհութիւն իմ, և փրկեա զիս. զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

դ Աւուրք յօդնել ինձ նայեաց. ես տէր յինկերել ինձ վրէժս։

Ամաչեսցեն և յամօթ լինիցին, որք խնդրէին զանձն իմ։

դ Լուր առնուլ աղօթից իմոց յա՞ զաչէ ինձ առ քեզ. յերկիւղէ մարդ

Նամբոյն վրկեա զանձն իմ։
Ծածկեացես զիս ՚ի ժողովոց չարաց,
՚ի բազմութենէ՝ որք գործեն զանօրէնութիւն։

Ի ՁԵՐ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ։

Լուացից սրբութիւն զձեռս իմ,
և շուրջ եղէց զսեզանոյդ քո տէր։
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տանդ քո,
և զտեղի յարկի վառաց քոց։

Ի ՁԵՐ ՈՒՐԲԱԹՈՒ։

Եառն ՚ի կերակուր ինձ լեզի, և ՚ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա
յորոգայթ, ՚ի հատուցումն եւ ՚ի
դայթակղութիւն։

Ի ՈՅՆԻ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻՆ։

Եառ երկիւղածաց քոց նշան, զի
ապրեսցին յերեսաց աղեղան։
Որպէս վրկեցան սիրելիք քո. կեցո
աջով քո և լուր մեզ։

Կարգ Ողիղ եղիցեաց։

Ողիղ եղիցին ալօթք իմ։
Որպէս խունկ առաջի քո տէր։
Համբարձումն ձեռաց իմոց։
Պատարագ երեկոյի։

Յաւուկ առաքելոցմանն։

Ողիղ եղիցին ալօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո տէր. համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատարագ երեկոյի։

Տէր ողորմեցի առ քեզ և լսեր ինձ։

Նայեաց ի ձայն խնդրուածոց իմոց, յարգարեալ իմում առ քեզ։

Ի ժամ Հինգշաբաթու։

Ողիղ եղիցին ալօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո տէր։
Ձերեկոյի ալօթս մեր ընկալ տէր.
և զտարածումն ձեռաց մերոց։

Ի ժամ Ուրբաթու։

Ողիղ եղիցին աղաչանք մեր որպէս խունկ առաջի քո տէր. համբարձումն ձեռաց մերոց՝ պատարագ երեկոյի։

Ա.աստուած ամենեքեան վարձա-
տուն է մարդկան. տէր ողորմեա։
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ. զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն տուրք և ուղղա-
փառ եպիսկոպոսաց. զտէր արա։
Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
(այս անուն) կենաց՝ եւ վրկութեան
հոգւոյ նորին. զտէր արա։
Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝
սարկաւագաց՝ դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զտէր։
Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավա-
րաց և զօրաց նոցին. զտէր արա։
Վասն զի տէրն ամենակալ հնազան-
դեցուսցէ ասաջի նոցա զամենայն
պատերազմունս թշնամեաց. զտէր։
Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝
որք՝ ի զերութեան են և՝ ի շար ծա-
ռայութեան. զտէր արա։
Յաղագս Ճանապարհորդաց եւ նա-

ուրդաց՝ խաղաղութեամբ հատա-
նել՝ ինաւահանդխան բարութեան.
զտէր աղա։
Յաղագս հիւանդաց եւ ամենայն
վշտացելոց՝ փութապէս առողջու-
թեան. զտէր աղա։
Յաղագս բարեխառնութեան օդոյ՝
անձրեւաց քաղցրութեան, և պըտ-
ղոց առատութեան. զտէր աղա։
Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբե-
րիչ՝ ինքեան եկեղեցի աստուծոյ. զտէր։
Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մատնեալք
են՝ ի ձեռս անօրինաց վասն ան-
ուանն քրիստոսի. զտէր աղա։
Յաղագս հոգւոցն հանդուցելոց,
որք ձշմարիտ և ուղիղ հաւատով
՝ի քրիստոս ննջեցին. զտէր աղա։
Յաղագս մերկեալ զմեզ առատն ա-
ստուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյթ
թշնամւոյն. զտէր աղա։
Բարեխօս ունիմք ստուգիւ զմարիամ մայր
զաստուածածնին զիսաւսուրեալ և
օրհնեալ միշտ ստուգիւ կոյսն. ստուգիւ
զյովհաննէս մկրտիչն. ստուգիւ զառա-

ՀԱՆՆԱՑ ՆԱԽԱՒԱԼԱՅՆ. ՍՈՒՐԲ ՀԱՒԱՏ-
ՔԵԱԼԱՆ ԵՒ ՀՄԱՐԳԱՐԷԱՆ, ՀԱՐԻ ԵՒ
ՀՅԱՂԹՈՂ ՍՈՒՐԲ ԱԼԼԱՑԱՆ։ ԵՒ ԱՄԵՆ
ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՂՆ ԲԽԱՏՈՒԱԾ ՀԱՅՐԱՊԵ-
ՏՆԵՆ ՄԵՐ ՀԱՒԱՏՔՆ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ ԼՈՒՍԱ-
ՒՈՐԻՉՆ ՀԱՅՈՑՈՒՆԵՑԱՑ ԱՇԽԱՐՀԻ։
Յիշեաջիք և զամենայն սուրբս եւ
նոքօք զտէր աղաչեցուք։
Զերկուս ամենայն ՍՈՒՐԲՍ ԵՒ
ՀԵՐԱԽԱՏԱՂԱՒԼԵԱՄԲ ԱՆՑՈՒՑԱՆԵԼ
ՀԱՒԱՏՈՒԼ'ԻՒԵՒՆԷ ԽՆԴՐԵՑՈՒՔ։
ՁՀՐԵ ՀՈԳԻ, ՁԲԱՒՈՒԼԹԻՒՆ, ՁԱՐԲԵՑ-
ԵՒ ԵԼԱ։ ՁԱՆՁԻՆՆ։ ՈՂՈՐՄԵՑԱՑ։

ՔԱՐՈՉ Լ'ՈՒՆԻ ՍՐԲՈՑ, ԵՒ ԱՌԱՆՑ։

ԵՒ ԵՒ ԽԱՂԱՂԱՒԼԵԱՆ ՁՏԷՐ ԱՂԱ-
ՉԵՑՈՒՔ ԶԱՄԵՆԱԿԱԼԱՆ ՍՈՑ ԸՆ-
ԿԱՅՐ ՍԵԲԱՍՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍ-
ՏՈՍԻ ՁԼՍԱՑՈՒՑՈՒՆ ԽԱՂԱՂԱՒԼԵԱՆ
ՅԱՂԱԳԱՑ ԽԱՂԱՂԱՒԼԵԱՆ, ԵՒ ՎԱՆԴ
ՎԽԱՅՆՈՑ ՍՈՒՐԲ ԿԱՄԱՒՈՐԻԿ ԵՒ ԱՌԱՔ-
ԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՒՈՑ. ՈՒ ՁԱՍՊՍՄ
ԱՆՆ ԽԱՂԱՂԱՒԼԵԱՄԲ ՏՈՒՑԵ ՄԵՂ
ԱՒԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՐ. ԵՒ ՁԼՄԱՍՊԱՒՈՐ

ըստ խոստմարտս առաքեցէ առ
մեզ, զայն մեծի տուրբ և ահաւոր
անուան իւրոյ. զպետս գաւառաց,
զպօրաւարս, զպօրապետս, զժողո-
վուրդս, զմուտս, և զելս մեր խա-
զաղութեամբ պահեցէ. և զամե-
նայն պատերազմունս թշնամեացն
խորտակեցէ ՚ի վէնջ. տէրն ամե-
նակալ կեցուսցէ և օղորմեսցի. զե-
րեկս մերթեալ՝ եւ զառաջիկայ վե-
հերս խոստութեամբ անցուցա-
նել հաւատով ՚ի տեառնէ խընդ-
բեացուբ: Զհրեշտակ: Զբաւութիւն:
Զարբոյ խա: Եւ եւս: Զանձինս:
Ողորմեաց:

Աղօթք:

Լուր ձայնիս մերոց տէր աստուած
մեր. ընկալ զաղաչանս մեր. զհամ
բարձումն ձեռաց մերոց՝ և զբանս
աղօթից, արբեալ զերեկոյի պատա-
րագս մեր ՚ի հոտ անուշից՝ ՚ի հա-
ճոյ քեզ պատրաստել: Յաւել ՚ի
մեզ տէր ամենակալ՝ զհաւատս, զսէ-

յոյս, պէտք, եւ զամենայն գործս առաքինութեան. որպէս զի բան կամաց քոց բարեխրատ՝ միշտ կրօնաւորեալք բարեպաշտութեամբ ՚ի տուէ եւ ՚ի գիշերի. եւ արժանասէր եղիցուք յաղագս անձանց մերոց վիճակութեան, եւ վասն հոգեւոր կենացդ ազատել զբեզ տէր. եւ զբանեալ ՚ի քէն զչնորհս եւ զողորմութիւն. եւ գոհանալով փառաւորեցուք զհայր եւ զորդի եւ զսուրբ հոգի։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Առաջոյ երկիրպագեցուք։

Քեզ երկիրպագանեմք տէր առաջի մեր՝ գոհանամք զքէն յաղագս խաղաղութեամբ անցուցանելոյ ՚ի մէնջ զերկարութիւն տարբերանս։ Տուր մեզ տէր ազաչեմք զքեզ՝ զերեկս եւ զառաջակայ գիշերս առանց մեղաց, եւ առանց գայթակղութեան անցուցանել. հաստատուն կալ եւ ճոխ ՚ի հաւատ՝ ՚ի յոյս ՚ի սէր՝ եւ ՚ի պատուիրանապահու-

Թեան բոյ: Խնդրելով զնաղտութիւն ամենայն աշխարհի, և եկեղեցոյ բոմ սրբոյ զհաստատութիւն, և անձանց մերոց զփրկութիւն: Արժէ զի ընդունելով՝ քէն զհայցուածս մեր՝ և զմեզ վայելչական վարուքեանս Թեան միշտ՝ ի բարձունս առաքեցուք ամենազօր սուրբ Երրորդութեանդ բրիստոս աստուած մեր. այժմ և միշտ և յաւ:

Եւ այլ Սուրբ աստուած՝ բան պատշաճի:

Սուրբ աստուած, սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ. որ խաչեցար վասն մեր. ողորմեա մեզ:

Երէց հնչէ: Ե- ղինէ ընթերցանն՝ գոցե՝ ի էջն. 279:

Մաղթանք:

Փրկել զմեզ՝ ի վտանգաւորութենէ և յամենայն վտանգից մերոց:

Գարոզ:

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք: Վասն լսելի լինելոց տեառն աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ քա-

բեխսումք աւրք աստուածա-
նին . և իջանել ի վերայ մեր սուր
մութեան և գիշերութեան տեառն
աստուծոյ : Ամենակալ տէր աստ-
ուած մեր , կեցո և սպասիա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և սրբ-
ոյ և հոգւոյն սրբոյ . այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Համբարձի գաշխ իմ՝ ի լերինս , ու-
ստ եկեսցէ ինձ օգնութիւն :
Օգնութիւն ինձ՝ ի տեառնէ եկեա-
ցէ , որ արար երկինս և երկիր :
Մի տար՝ ի սասանութիւն զոտն քո .
և մի ննջիցէ պահապան քո :
Ոչափս ոչ ննջէ՝ եւ ոչ՝ ի քուն եր-
թայ պահապանն Իսրայէլի :
Տէր պահեսցէ զքեզ , եւ տէր ընդ
կալցի աջոյ ձեռամբն իւրով :
Արեգականն՝ ի տուէ քեզ մի մեղիցէ ,
և մի լուսին՝ ի գիշերի :
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չա-
րէ . պահեսցէ տէր զանձն քո :

Տէր պահեցէ զմուտս եւ զել.քո՝
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան:
Փառք հօր և որդւոյ և:

Աստ ասի համբուրէ շարականն ըստ պատշաճի:
Կիրակամուտ զաս առաւ:

Սո՛ւրբ եւս ասէր զօրութիւնդ որ ընակեալ ես ի կերկինս. եւ բարեբանեա ի սմանէ ի սմանէ յաւիտեանս: Երկնայինք զօրութիւնք սքանչացէք առ քեզ՝ զի մարդ եղեր. ամենատէր օրհնեն սուրբ զանուանդ.քո: Քահանայք քում նո՛ր սին պաշտօնեայք և ժողովուրդք. եկեղեցիդ քո՝ զի ողորմեցար տէր մեզ՝ զի ի հօրէ առաքեցար, և լուսով ի մանուկան ընդեր զարմացա. օրհնեա՛ եւս զմատաղս յաւիտենից: Որ լցայն ի սիրելեանն հաստատեցեր վերայ. եւ զխաւարն անդիմատելի յաւուրս յաւիտեանց. քո հաստեցեր. օրհ: Ողորմեա՛ եւ մեզ տէր ողորմութիւնդ քո ընդ մեզ՝ որպէս

ամրմնոյն. երբեմն ցնծութիւ
ի յարութեան եղեկիայի. օրհ։
Երկնաբաղձացն յովհաննէսի
ի ծնեալ ի կանանց, քարոզէր յա
նախատի ազգ արարոյ բարեաւութիւն
ըզծագումն լուսոյ արեգականն ար
դարութեան։ ձըշմարիտ մարդկութիւ
և ձեռնադրող որպէսյն առաջ.
յանաչելիմ ինչ կարապետ և պատ
մող առաքինի օրինացն, հոր
դէր ճանապարհս քաւութեան յա
համենից։ Յանօրէն գինարբուսին
մըրգեղեաւ հերձելիոյ. ի պար
գեւ մանկն խընդրէր ըզգերս մար
գարէին. ընծայանել զարուեստին
և զանարձօտ լապտերն։ Փառք հօր։
Արարուհոյ առաւածծնին բա
րեխօսելիմբ պարգեւեաւ երկիր
պատուոյ ամենաւրէն երդու
ճանել. գյարութիւն յուսոյ
կենացըն յանխտեննից։ Ամէն և։
Հաւատացեալ ժողովուրդըս ար

երկրպագեալ նմա, եւ զաւանիլն
եաթե ՚ի խորան վաւաչ քոց պա-
հեա անխռով ՚ի խաչելութենէն։
Ընդ քո յարութիւնդ օրհնեմք զքեզ մաղ
պատեր։ ազատակելով մեր վատըք
քեզ։ Զոր օրհնէն սերովբէքն եւ
զոլեն քերովբէքն. ասա։ Անդա-
դար բերանով անհանգիստ քա-
ռալ. ասա։

Ա՛ռեա՛լ եւ մեր զօրհնութիւնըս դէ
հրեշտակացն երգե՛մք, եւ սո՛ւրբք
վա՛ռք յարութեան քո տէր։ Ո՛ր
խաչեցար վասն մեր Քրիստե՛ս,
եւ յարեա՛ր, ազատեցեր ՚ի մեղաց։
Սո՛ւրբ սո՛ւրբ, սո՛ւրբ է հայրն։
սո՛ւրբ անմա՛հ Քրիստո՛ս։

Ա՛յսօր մարդկութեանդ գաւթըն ցըն- դէ
ծացեալ բեզբերին ընդառաջ ա՛ս՛՛ն,
քրիստոսի որդւոյն աստուծոյ։ Զայն
՚ի յերկինից վերկացեալ առե. եկայք
օրհնեալքըդ հօր լու՛՛յ, ժառան-
գիր երկնից խոստանացն։ Լցեր

լսեսեղի անկեսցն սպրատամբաղա-
կան իշխանութիւն, որ ի յերկինից
վայր անկեաւ։

դէ Ասացէն առօթք իմ առ ի տա-
ճար սուրբ քո. և տաւթեա՛ ի վեղ
առ՛ւ զօդնութիւն ի լեռնէ սրբու-
քոյ քումմէ։ Հոլանոցցի, աջ քո
առ՛ւ ի վերայ տեղծուածոյ քոյ.
և տաւթեա՛ ի։ Ջերեկցի առօթք
ես ընկալ առ՛ւ բարեխօսութեամբ
ձնողի քո. և տաւթեա՛ ի։

քոգ Վ ան խոպսպութեան ամ աչխար-
հի՝ և հաստատութե՛ սրբոց եկե-
ցւոց զուր պատճառս։ Ասացուք
ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողորմ։

տլօ Հայր գիմած՝ բարեխնամող՝ արա-
րիչ ամենայն արարածոց. ընկալ զը-
պաղատանս ծառայից քոց՝ ի ժամ
երեկոյիս. որ առաջ ես առ ամեն-
սեան՝ պարգեւօք բարերարութեան
քո։ Ողորմեա տէր ամենայն աշխար-

հի, և եկեղեցւոյ քում սրբոյ. հի-
անդից՝ վշտացելոց՝ ճանապարհորդ-
աց՝ նաւորդաց՝ խոստովանողաց՝
ապաշխարողաց՝ եւ հոգւոցն հան-
գուցելոց: Զի դու տէր ամենակալ՝
դիտես զպէտս մեր և զկարիս առա-
ել քան զոր խնդրեմք և իմանամք.
և քեզ ընդ որդւոյ և ամենասրբոյ
հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանու-
թիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և:

Յառաջ պըտիհայէց ասի՝ տէր ամենակալն. Հ
էր Քրիստոն և Աղօթն. պես կերես 306, յառաօթո-
ձամո-ն. և կեպ նորա՝ Որ բնակեալն: Ինչ կայլ առուս
պահոց, և՛ ի փոնս Մարիէրոսայ՝ ասէ Տէյն Որ բնա-
կեալն: Ե-՛ ի հերահամո-պս՝ Աստ օրհնեցեքն:

Աղաքեման փոխ:

Որ բնակեալն ես յօդնութիւն բարձ
րելոյն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ
յերկինս հանգիլ:
Աստուածէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
ապաւէն իմ աստուած, և ես յու-
սամ՛ ի նա:

Ն՚ա վրկեսցէ զիս յտրտպայմէ որտ-
զին, և՚ի բանիցն՚ի խտուսլտեննէ։
Ի ճիկնատէջս իւր ընկալցի զբեզ։՚ի
հոլտնի լժեւոց նորա յուսացիս։
Որպես զէն շուրջ եզիցի զբեզ՝
ճշմարտութիւն նորա։
Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի,
և ոչ՚ի նետէ՝ որ լժռչի՚ի տուէ։
Յիրէ որ շրջի՚ի խաւարի, ՚ի գայ-
լտակտութենէ դիւթին՚ի հասարակ
աւուր։
Անկցին՚ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և ան-
քեզ ինչ ոչ մերձենայցի։
Բայց միայն աչօք քովք հայեցցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու տէր յոյս իմ ես։
Զբարձրեալն արարեր քեզ տապա-
ւէն. զի ոչ հասցէն առ քեզ չարք,
և տանջանք մի՛ մերձենայցին՚ի յարկս
քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեսցէ
վասն քո, ՚ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո։

ի բաղուկս իւրեանց ընկալցին զՔեզ. զի մի երբեք հարցես զքարի
զսան քո։
ի վերայ լծից և քարից գնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լսայց նմա.
և առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան։
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա.
երկայն աւուրբք լցուցից, և ցու-
ցից նմա զփրկութիւն իմ։
Ա՛ր քեզ տէր համբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես ՚ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի ՚ի ձեռն տեառն
իւրոյ. եւ որպէս աչք աղախնոյ ՚ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Այնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր
աստուած մեր. մինչեւ ողորմեսցիս
՚ի վերայ մեր։
Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ.
զի բազում լցաք արհամարհանօք։

Ես առաքեալցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ. և
արհամարհանօք ամբարտաւանից։
Առաւաձ յանուան քում կեցո զիս,
և՛ զօրութեան քում կրաւ արա
ինձ։
Առաւաձ լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ։
Օրհնէր յարեան՝ և վերոյ իմ, և հը-
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հա-
մարեցան զբեզ առաւաձ առաջի
նոցունց։
Ահա առաւաձ օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն՝ ի վերջնում
իմ, ճշմարտութեամբ քում առա-
կեա զնոսա։
Ես կամօք իմով պատարագս մա-
տուցից քեզ. ես խոստովան եղէց
անուան քում տէր, զի բարի է։
Յաւէտն նեղութեան էին ինձ վրկե-
ցեր զիս. և՛ ի վերջնումն իմ ետես
ակն իմ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Մաղթանք։

Զբարձրեալն զբերիստոս արասցուք
մեզ ապաւէն, զի ոչ հասցեն առ
մեզ չարք. և տանջանք մի՛ մերձեսջին ՚ի յարկս մեր։

Գաղտ։

Եւ մեք միաբան զտերմունքիւն ՚ի
սեառնէ խնդրելով, ասացուք ա-
մենեքեան միաբանութեամբ։
Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա. տէր ողորմեա։

Աղօթք։

Յայս կենաց՝ ընդունող աղօթից՝
բարի մերոց և կատարիչ խնդրուածոց մերոց բարեխաւսեայ մեր.
ընկալ զպատարագս մեր ՚ի ժամ ե-
կեղեցիդ՝ բարեխաւսութեամբ սուրբ
սաղմոսածնիդ և ազաչանօք ամե-
նայն սրբոց քոց։ Լուր մեզ տէր և
ողորմեա. ներեա քաւեա և լծոյ
պահեա մեր. արժանաւորեա զոհու-
թեամբ մատաւորել զբեզ ընդ հօր
և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւի։

Յիշեա տէր զպաշտօն։
Բարեբար և բազումզօրիմ աստ։
Հայր մեր որ յերկինս։

Փոխ Վրակամանից։

Ասա օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն զտէր. ո կայք ի տունն նո, և ի գաւիթս տանն Աստուծոյ մերոյ։ Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սրբութիւն, և օրհնեցէք զտէր։ Օրհնեսցէ զձեզ տէր ի սիովն, որ արար զերկինս և զերկիր։

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլոր սրտիւ իմով. առաջի հրեշտակաց սաղմոսասացից քեզ։

Ձի լսեր զբանս բերանոյ իմոյ. երկիւղածից ի տագնապս սուրբ քո. և խոստովան եղէց անուան քում, վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քոյ։

Մեծ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ քո. յորում աւուր կարդամ աս քեզ, վաղվաղակի լուր լինիր.

և բազում արուցես զօրութիւնս
յանձն իմ։
Խոտոռան եղիցին առ քեզ ամե-
նայն Թագաւորք երկրի, զի լսեան
զբանս բերանոյ քո, և օրհնեացեն
զՔրիստոսարհս քո։
Մեծ են վարք առեան. բարձր է
աէր, զխոնարհս առեանէ, և զբար-
ձունս ՚ի հեռաստանէ ճանաչէ։
Թէ գնացից ես ՚ի միջնեղութենէ,
կեցուսցես զիս ՚ի բարկութենէն
Թշնամեոյն։
Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո. և աէր հատուսցէ ընդ իմ։
Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան.
զգործս ձեռաց քոց մի անտես առ-
նէր։
Աստուած յանուանէ քումմէ կեցո զիս.
Եւայլ տպէս յերես 516։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Փարոզ։

Խնդրեացուք հաւատով մխաբանու-
Թեամբ ՚ի տեառնէ՝ զի զողորմու-
Թեան զնորհս իւր արասցէ ՚ի վե-

բայ մեր։ Տէրն առնակալ կեցուս
ցէ և ողորմեացի։ Կեցո՛ առ
Տէր ողորմեա՛. առ՚ի ձլիւդ. առ՚ ո։

Աղօթք։

Թագաւոր խաղաղութեան օգնա
կան և փրկիչ անձանց մերոց քրիս
տոս աստուած մեր, պարտեալ
պահեա զժողովուրդս քո ընդ հովա
նեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ
ըստ քո՚ի խաղաղութեան։ Փրկեա
յերեսեալն և յանեղբեւոյթ ի շնաւմ
ոյն. արժանաւորեա զոհմութեամբ
վառաւորել գբեզ ընդ հօր և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Քառաս Խաչ։

Սուրբ խաչիս ապաչեցուբ զառ
զի տուաւ փրկեցեալ զմեզ ի մեղաց,
և կեցուսցէ շնորհիւ ոգորմութեան
իւրոյ։ Ամենակալ տէր աստուած
մեր. կեցո և ողորմեա։

Աղօթք։

Պահպանեա զմեզ քրիստոս աստ
ուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ

և պատուական խաչիւդ քոյ՝ի խաչ
ղաղութեան. վրկեա յերեւելի և
յաներեւոյթ թշնամոյն։ Արժա
նաւորեա զոհութեամբ փառաւո
րել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ
հոգւոյդ. այժմ և միշտ և։

Խրատ վան երկրպագութեան նկեղեցւոյ։

Ուրախ եղէ եւ՝ ոչ ասէին ցիս,
՝ի տուն տեառն երթիցուք մեք։
Հաստատ կային ոտք մեր առ դրու
նըս քո երուսաղէմ։
Շէնուսաղէմ շինեալ որպէս քա
ղաք. եւ բնակութիւն իւր շուրջ
զնովաւ։
Անդ ելանէին ազգք՝ ազգք տեառն,
՝ի վկայութիւն խրատել, խոստո
վան լինել անուան տեառն։
Անդ արկեալ են աթոռք դատաս
տանի. աթոռս արկեալ են՝ի տան
դաւթի։
Հարցէք զողջոյն երուսաղէմի, և
զինուելոցն՝ ոչ ախորժեն զսէր։

Եղիցի խաղաղութիւն ՚ի զօրութե-
բուժ, և շինութիւն յաշտարակս
յամուրս քո։
Վասն եղբարց և ընկերաց խոսից խո-
սեցայ զխաղաղութիւն. վասն քոյ
և վասն տան տեառն աստուծոյ մե-
ոյ խնդրեցայք զբարութիւն ՚ի քէն։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կե-
ցո զտրդի աղախնոյ քո. եւ արա
առ իս նշան բարութեան։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։

Փառք Հօր և որդւոյ և։

Գարձ Եկեղեցւոյ։

Սուրբ եկեղեցեաս աղաչեսցուք
զտէր՝ զի տացէ վրիժեսցէ զմեզ ՚ի
մեղաց. և կեցուսցէ շնորհիւ ողոր-
մութեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր
աստուած մեր՝ կեցո և ողորմեա։

Աղօթք։

Ա՛ր զրան արբոյ եկեղեցւոյս, եւ
առաջի աստուածընկալ և պայծա-

ուցեալ սուրբ նշանացս՝ խոնար-
հեալ երկիւղիւ երկիւղածանեմք.
զսուրբ և պհրաշալի եւ զյաղթող
սէրսումխնդութ.քո օրհնեմք եւ վա-
ւաւտրեմք. և քեզ մատուցանեմք
զօրհնութիւն և զխոստս հօր և որ-
դոյ և հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և :

Փակ :

Ազաղակեցէք առ տէր աւետեան եր-
կիր. ծառայեցէք տեառն ուրախութ[ի]ւ :
(ողջ. զի) : Զէրեան ընտ առա . և էառ փոշ :

Գաղտ :

Օրհնեացուք զամենակալն աՀ՝ ըզ-
հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
տոսէ. որ արժանի արար զմեզ կալ
ի տեղւոջ վտանգութեան եւ երկ-
պել զերկոս հոգեւորս : Ամենակալ
տէր աՀ մեր՝ կեցո և ողորմեա :

Աղօթք :

Ի մէջ առաքեալս, եւ առաջի առա-
ւաւծընկալ և պայծառացեալ սուրբ
նշանացս, և սուրբ սեղանոյս՝ խո-
նարհեալ երկիւղիւ երկիւղածա-

նեմք. զառաքն և զհրաշալին և զյաղ-
թող զյարութիւնդ քո փառաւո-
րեմք. և քեզ մատուցանեմք զօրհ-
նութիւն և զփառս ընդ հօր և ընդ
սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և

Աղօթք.

Ի յարկի սրբութեան և՛ ի տեղւոջ
փառաբանութեան. հրեշտակացբո-
նակարանիս և մարդկան բառարա-
նիս, և առաջի առաւածընկալ եւ
պայծառացեալ առաքն նշանացս եւ
առաքն խորանացս խոնարհեալ եր-
կիւղիւ երկիւղածանեմք. զառաքն
և զհրաշալին և զյաղթող զյարու-
թիւնդ քո օրհնեմք եւ փառաւո-
րեմք. եւ ընդ երկնային զօրսն մա-
տուցանեմք զօրհնութիւն և զփա-
ռս ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ.
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն։

Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից խաղաղական ժամուն. որ կատարի ի գիւմս Հոգւոյն Աստուծոյ, այլ և ի գիւմս բանին Աստուծոյ՝ որ եղաւ ի գերեզմանի, և էջ ի դժոխս, և խաղաղութիւն արար հոգւոյն։

Որհնեցից զտէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա ի բերան իմ։ Ի տէր պարծեսցի անձն իմ. լսեցեն հեզք, և ուրախ եղիցին։ Մեծ արարէք զտէր ինձ, և բարձր արասցուք զանուն նորա ի միասին։ Խնդրեցի ի տեառնէ և լուաւ ինձ, յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս։ Մատիք առ տէր՝ և առէք զլոյս, և երեսք ձեր մի ամաչեսցեն։ Ահա աղքատ կարդաց առ տէր, և տէր լուաւ ամա. յամենայն նեղութենէ փրկեաց զսա։ Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ են զերկիւղածսն իւրսն, և պահեն զնոսա։ Փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Երգ սաղմոսաց։

Ի նեղութեան իմում ես աւ տէր
կարդացի, և լուաւ ինձ տէր. վըր-
կեաց զանձն իմ ’ի շրմաանց նենգա-
տորաց և ’ի լեզուէ չարէ։
Զի տացի քեզ կամ ինչ յաւելցի
լեզու նենգաւորի։

Զխառնն բովանդակ աստ։ Բայց ոմանք ալեքս տպին,
զի երգ սաղմոսաց է։

Պաշտօն. ձէ։

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ,
’ի տուէ կարդացի և գիշերի առա-
ջի քո։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
խոնարհեցո՛ ունկն քո ’ի խնդրուա-
ծըս իմ։
Փառք հօր և որդւոյ և
Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Խաղաղութիւն ամենցուն։

Ի կարդալ իմում լուար ինձ աստուած լսո արդարութեան, ’ի նե-
ղութեանէ ինձ անդորր արարեր. ո-
ղորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց։
Ողիք մարդիան՝ մինչեւ յե՞րբ էք
խստասիրտք. ընդէր սիրէք զնա-
խատինսն, և խնդրէք զստութիւն։
Ճաներուք զի սքանչելեաց արար տէր
սրբոյ իւրոյ. և տէր լսելոյ ինձ
յորժամ կարդայի առ նա։
Բարկանայք՝ եւ մի մեղանչէք, զոր
ինչ ասէք ’ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս
ձեր ղիջացարուք։
Ստուցէք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարուք ’ի տէր։
Բազումք ասեն ով ո՛ ցուցցէ մեզ
զբարութիւն առաւն. նշանեցաւ
առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եառ
ուրախութիւն սրտից մերոց։
Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա։
Խաղաղութեամբ յայս եւ ’ի սոյն

ննջեցօւք և զարթեցօւք. զի դու
տէր միայն առանձին յուսով քո բը-
նակեցուցեր զմեզ։
Տէր մի՛ պատմուճեամբ քով յան-
դիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ
քով խրատեր զիս։
Ողորմեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ։
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու
տէր մինչեւ յե՞րբ։
Դարձ տէր եւ փրկեա զանձն իմ.
կեցո զիս տէր քանզի ողորմութեան
քոյ։
Զի ոչ ոք է որ՛ի մահու յիշէ զքեզ.
կամ՛ ի դժոխս խոստովան առնիցէ
առ քեզ։
Վաստակեցայ ես՛ ի հեծութեան
իմում. լուացի զամենայն գիշեր
զմահիճս իմ, և պատսաւօք իմով
զանկողինս իմ լնացի։
Խռովեցաւ՛ ի պատմուճենէ աչք
իմ, եւ մաշեցայ ես՛ ի վերայ ամե-
նայն թշնամեաց իմոց։

Ի բաց կայէք մինէն ամենեքեան,
զի գործէք զանօրէնութիւն։
Զուտ ոչ ձայնի լալոյ իմոյ, զուտ
ոչ ողոմից իմոց, և ոչ զկնի
զրուածոց իմ ընկալաւ։
Ամաչեցան և խոտլեցին յոյժ ա-
մենայն ի շնամէ իմ. դարձին յետս
և ամաչեցան յոյժ վաղվաղակի և
խոտլեցին։
Մինչեւ յե՞րբ ոչ մոռանաս զիս
ի բաց, մինչեւ յե՞րբ դարձուցա
նես զերեսս քո ինէն։
Մինչեւ յե՞րբ պնեմ զխորհուրդս
յանձն իմ, և ցաւք սրտի իմոյ զա-
ւուրս։
Մինչեւ յե՞րբ բարձրանայ թշնամին
ի վերայ իմ. նայեա և լուր ինձ տէր
աստուած իմ։
Լոյս տուր տէր աչաց իմոց, զի մի՛
երբէք ննջեցից ի մահ։
Մի՛ ասասցէ թշնամին թէ յաղթե-
ցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն
յեն թէ ես սասանեցայց։
Ես յուսացաւ թիւնս քո տէր յոյս

ցայ. ցնծացար սիրտ իմ՝ ի վերուստ
լծեան քումդ. օրհնեցից զտէր զքո
երեսարդ իմ։
Պահեա զիս աստուած իմ զի ես ի
քեզ յուսացայ. ասացի առաւն,
տէր իմ ես դու, և բարիք իմ ինձ
ի քէն են։
Սրբոց քոց որք են յերկրի քում,
սքանչելի արարեր զամենայն կամս
իմ ի նոսա։
Յաճախեացին հիւանդութիւնք նոցա.
յետ այսորիկ ատա վազեցայն։
Ո՛չ ժողովեցայց ի ժողով նոցա յա-
րեանց, և ոչ յիշեցից զանուանս նո-
ցա ի շրթունս իմ։
Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ
և բաժակի իմոյ, դու ես որ այսպէս
դարձուցանես զժառանգութիւն
իմ ինձ։
Վիճակք եկին ինձ ընտ ընտրա, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ
ինձ։
Օրհնեցից զտէր որ խրատուեաւ ե-
ցար զիս. մինչ ի գիշերի եւս խրա-

տեցին զես երիկամունք իմ։
Յառաջագոյն տեսանէի զտէր առա-
ջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդա-
ձեռ ինձ զի մի սասանեցայց։
Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս եւ
մարմին իմ բնակեսցի յուսով։
Զի ոչ լծոցես զանձն իմ՝ ի դժոխս,
և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
զտապականութիւն։
Ծաներ լինիս զճանապարհս քո ինե-
նայ, լցուցեր զես ուրախութեամբ
երեսաց քոց՝ ի քաղցրութենէ վա-
յելչութեան աջոյ քո միշտ իսպառ։
Եղբարք ասել քո միշտ ի քաղցրութեան
առաքելոյն Պետրոսի, և նայ-
եա՝ ի խնդրատածս իմ. ունկն դիր
աղօթից իմոց՝ զի ոչ շրթամբք նեն-
գաւորք։
Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն,
և աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն։
Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր՝ ի
գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ
յիս անիրաւութիւն։
Մի՛ խոսեսցի բերան իմ զգործս մարդ-

դուց մարդկան. վասն բանից ըստ-
ծանց քոց ես պահեցից զձանապարհ
հըս խնաս։
Հաստատեա զբանիդ իմ ի ծառա-
պարհի քումմ, զի մի գայթակղեսցին
գնացք իմ։
Ես առ քեզ տէր կարդացի զի լսես
ինձ առաւուած. խոնարհեցո առ ի
քունկն քո և լսել բանից իմոց։
Սքանչել զարարեր զողորմութիւնս
քո. ո փրկես զյուսացեալ ըզ յոտա-
ցեալ են ի քեզ, յայնցանէ զբ հա
կառակ կան աջոյ քո։
Պահեա զիս որպէս բիբ ական. ընդ
հովանեաւ թեւոց քոց ծածկեացես
զիս յերեսաց ամբարշտաց՝ զբ տա-
ռապեցուցին զիս։
Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, և
ի ձարպս խրթանց արգելին, և բե-
րանք նոցա խօսեցան զամբարտա-
ւանութիւն։
Մերժեցին զիս և այժմ դարձեալ
պատեցան զինեա. ուշ եդին խո-
նարհեցուցանել զիս յերկիր։

Համարեցան ինձ որպէս առնուծ զի պատրաստ յորս, և որպէս կորիւն առնուծու զի նստի դարանեալ։

Այլ ասէր ժամանեա նոցա և խաւսանեա ընտա. վրկեա զանձն իմ յառաքելոցդ ի սրոյ և ի ձեռաց խշնամոյն։

Տէր կոտ ընտա յերկրէ, բաժանեա և խառխանեա ընտա ի կեանս իւրեանց։

Գաղտնեօք քովք լցան որովայնք նոցա. յագեցան կերակրովք և թողին պիտացուածս տղայոց իւրեանց։

Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց քոց. և յագեցայց յերեւիլ փառաց քոց։

Դատ արա ինձ աստուած, և խրատ արա ինձ ի դատաստանի իմում։

Յարձէ աչք տուր, ի մարդոց ատելոսէ ներգործութիւն վրկեա զիս։

Դու աստուած հզօրութիւն իմ ես, ընդէր մոռացար զիս, ընդէր արտում գնամ ես ի նեղել խշնամոյ իմոյ։

Առաքեա տէր զլոյս քո և զճշմարտ

տուիքեան քո, զի առաջնորդեացեն
ինձ և հանցեն զիս ՚ի լեառն սուրբ
և ՚ի յարկս քո։
Մարթ առաջի աերոյժ առուծոյ
առ առաուած, որ ուրախ առնէ
զմանկտուիքեան իմ։
Խոստովանեղէց քեզ օրհնուիքեամբ՝
առաուած առաուած իմ։
Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ,
եամ ընդէր խռովես զիս. յուսա
առ առաուած, խոստովանեա նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց առաուած է։
Առաուած յօդնել ինձ նայեաց. և
առ յընկերել ինձ վուիքաս։
Ամաչեացեն և յամօթ լիցին, որ
խնդրեին զանձն իմ. դարձցին յե-
տս և ամաչեացեն, որ խորհէին
ինձ չար։
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք.
որ ասէին ինձ վաշ վաշ։
Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ
ամենեքեան, որ խնդրեն զքեզ
առ։
Առասցեն յամենայն ժամ, մեծ է

աստուած . և ցլ սկսեն զկիրկու-
մխիւնս քո :
Եա աղբատ և տնանկ եմ, աստուած
օգնեա ինձ . օգնական և փրկիչ իմ
ես . և դու տէր իմ՝ մի յամենար :
Տուր զօրութիւն ծառայի քո . կեց
զորդի աղախնոյ քո , և արա առ իս
նշան բարութեան :
Տեսցեն առելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու տէր օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս :
Փառք Հօր և որդւոյ և :

Երգ :

Ընտրեաւ մեզ տէր , ի գիշերի
զերկնային ըղձասքսութիւն քո . և
պահեաց զմեզ ի պատրանաց լքչնամ-
ւոյն ամենայգրգիռ զօրութեամբ
սուրբ խաչի քոյ : Տէր աստուած
փրկութեան իմոյ ի տուէ կարդա-
ցի՝ և գիշերի առաջի քոյ : Մտցեն
աղօթք իմ առաջի քոյ տէր . խոնար-

հեսցի տունն քո՝ ի խնդրուածս քում։ Եկեսցե առ մեզ տէր պահապան ի քէն, և պահեսցէ զմեզ յաւելեալ ժամ։ Առաքեա՛ ի մեզ տէր զզօրութիւն սրբոց խաչին որ պահեսցէ զմեզ յաւելեալ ժամ։ Ա՛ր ժանիս արա՛ տէր զերեկոյս զայս խաղաղութեամբ, և առանց վտանգ հանեան անցս լըզմեօք։ Արժանաւորեա տէր զգիշերս զայս խաղաղութեամբ և առանց մեղաց պահել լըզմե՛զ։ Ընդ մեզ տէր ա՛ծ պատաջնիք հեթանոսք եւ պարսեցարո՛ւք. զի առաջիկ եղիցի ծագել երկի՛ք. զի։ Եւ հզօրագեալքդ պարսեցարո՛ւք. զի։ Եւ զի թէպէտ եւ դարձեալ զօրանայ՛ք՝ դարձեալ՛ի պարսութիւն մատնեա՛ջիք. զի։ Եւ լըսեսցէ զայ խոստո՛վ՝ հիք՝ խաչիանել տէր. զի։ Եւ լըսեա՛ նըմն զայ խօսիք՝ մի՛ մեռցէ առ ձեզ.

զի ։ եւ բանզի յերկիւղէ ձերմէ
ռեք ոչ երկիցուք, եւ ոչ խռովիցուք։
զի ։ եւ ըղձեր առաւած մեր վա
ռաւոր արուցցու, եւ նա եղիցի մեզ
յերկիւղ։ զի ։ եւ յուսացեալ եղէ
ցուք մեք ՚ի նա, եւ նա եղիցի մեզ
՚ի պատուական ։ զի ։ եւ յուսա
ցեալ եղիցուք մեք ՚ի նա, եւ նա ե
զիցի մեզ ՚ի փրկութիւն ։ զի ։ եւ ա
հաւասիկ ես և մանկտունք իմ, զոր
եա ինձ առաւած ։ զի ։ եւ ժողո
վուրդ որ նստէր ՚ի խաւարի՝ ետես
ցին լոյս մեծ ։ զի ։ եւ որ բնակեալք
էք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մա
հու, լոյս ծագեսցի ստ ձեզ ։ զի ։
եւ բանզի մանուկ ծընաւ, որդի և
տուաւ մեզ ։ զի ։ եւ որոյ իշխանու
թիւն նա ՚ի վերայ ուսոց նորա ։
զի ։ եւ որ կոչի անուն նորա մեծի
խորհրդոյ հրեշտակ ։ զի ։ եւ սքան
չելի խորհրդակից ։ զի ։ եւ առաւած
հզօր իշխան ։ զի ։ եւ իշխան խաղա

զաւրեան հայր հանդերձեալ յաւիտեանն. ուր առաւած ընդ մեզ է: եւ վաթ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Մաքսանք:

Ի մերձենալ եբեհոյին՝ համբառնամք զձեռս մեր ի սրբութիւն. զոր ինչ մեզաւք այսօր խորհրդով, բանիւ, կամ գործով ի յանկողինս մեր զղջանալով. խոստովան լինեմք զի զգաստանիս արտից մերոց ձաղկիսիկ առաւծոյ, յոտնակոխ գոյութիւն քո: եւ մեք միաբան գոչեցուք. Հիշեա զմեզ տէր, յորժամ գաս արքայութեամբ քով, և ողորմեա մեզ:

Գոհաբանք:

եւ ես խոստովանիմ զտէր ամէն: Գոհացարուք զտեառնէ, որ խոստովանողսդմանիմեամբնառաջնորդեաց մեզ ի գործս առնելեան. եւ շնորհեաց մեզ միաբան գալ հաւատով

՚ի հանդիսատ գիշերիս : եւ մեք յաւելեալ ժամ ապաչեցաք զմարդա
սէրն առատաձ , լինել պահապան անձանց մերոց . և նա իւրով ողոր
մութեամբն պահեսցէ զմեզ . և ա
ւաջնորդեսցէ հատուցցէ միւր բա
րութեան հանդիսատն . զոր խոստա
ցաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն
աստուածն յիսուս քրիստոս . սէրն
աւետիսի կեցուսցէ և ողորմեսցի :
Հանդիսատ գիշերիս : Հրեշտակ :
Քարոզութիւն : Հարց : Եւ եւս :
Զանձինս : Ողորմեաց :

Աղօթք :

Տէր բարերար , որ մեծաւ գթու
թեամբ քոյ պատրաստեցեր զյա
ւիտենական հանդիսատն առաքե
նութեամբ աշխատելոյն . և կոչե
ցեր առ քեզ քարոզքն ձայնիւ զձան
րաբեռնեալսն և զտաժանեալսն մե
ղօք , հանդիսատ նոցա խոստանալով :
Շնորհեա և մեզ սէր՝ անխտիր խա
ղաղութեամբ գիւշերս անցուցա

նել. և՝ ի ծանրութենէ մեզաց զաչ
խատեալքն՝ ապահովէա ոտիմու-
թեամբ քոլ. եւ արժանաւորեա
մշտնջենաւոր հանգստեանն ընդ ա-
ռեւոյն սուրբս քո: Եւ գոհանա-
լով վարուցուք զքեզ ընդ
հօր և առենաւորբ հոգւոյդ, այժմ
և միշտ և յաւէ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Առաջի եկիցուք:

Պարգեւատու բարեաց, և տէրն
խաղաղութեան ետուր մեր.
յաւենայն առաքելական խոսել-
թեանց խաղաղացո զիիս մեր, և
զխոհուրդս՝ ի դիշերիս յայսմիկ,
և յաւենայն ժամանակի: Որպէս զի
առաջնորդեալք յանցաւոր կենցա-
ղոյս՝ ժամանեցուք յաւիտենական
երկնից արքայութեանդ քո. զոր պատ-
րաստեցեր՝ ի սկզբանէ աշխարհի
սրբոց քոց: Եւ ընդ նոսին գոհանա-
լով վարուցուք զհոգի և զոր-
դի և զսուրբ հոգիդ, այժմ և:

Տէր լսայ իմ և կեանք իմ, ես յուսամ
մի՛ երկեայց. տէր ապաւէն կենաց
իմոց՝ ես յուսմի՛ պղտացայց։
Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել
զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ՝ նոքա տկարացան և անկան։
Թե պատրաստիցի՛ ի վերայ իմ պա-
տերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ, եւ
Թե յարիցէ՛ ի վերայ իմ ճակատա-
մարտ, սակայն և այսուհիկ ի՛ քեզ
տէր յուսացայ։
Զմի խնդրեցի՛ ի տեառնէ, և զայն
ազաչեմ. բնակիլ ինձ՛ ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց։
Տեսանել ինձ զկամս լաւմիւն տեն,
և հրամայն տալ՛ ի տաճարի նորա։
Ծածկեաց զիս՝ ի խորանի իւրում
յաւուր չարի. ընդ յարկաւ սրտի
զիս՝ ի ծածկոյթի խորանի իւրում։
Ի վեմն բարձր արարեր զիս. և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ՝ ի վերայ
թշնամեաց իմոց։
Շուրջ եղէց՝ և մատուցից՝ ի խորանի

նորա պատարագ օրհնութեան. օրհ
նեցից և սաղմոսասացից տեառն։
Լուր տէր ձայնի իմում, զի կար-
գացի առ քեզ. ողորմեա ինձ և
լուր ինձ, զի քեզ աւուց սկրտիմ. և
խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո
տէր խնդրեցին։
Մի դարձուցանես զերեսս քո յի-
նէն. և մի խոտորիր բարկութեամբ
՚ի ծառայէ քումմէ։
Օգնական իմ լեր տէր՝ մի անտրգեր
զիս, և մի թողուր զիս աւուրս
փրկչիս իմ։
Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս. և
տէր իմ ընկալաւ զիս։
Օրէնադիր տուր զիս տէր ՚ի ճանա-
պարհի քում. և առաջնորդեա ինձ
՚ի շաւիղս քո ուղիս։
Վասն լմնամեաց իմոց, մի մատներ
զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց։
Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք սուտք.
և առեալն ինձ յանիրաւութիւն իւ-
րեանց։
Հաւատայի տեսանել զբարութիւն տե-

տեսան յերկրին կենդանեաց, համբերեսջիք նմա. զօրացի սիրտ քո և համբեր տեսանել զՏէր։

Եւ տեսան Աբեմելէք

Նայեաց սիրով հայրըն զլիաձ՚ի քո ստեղծեալ զօրձըս ձեռաց. ե՛ւ ըղձանալըս հրեշտակաց տուր պահպանել զմեզ տկարացս. վըրկեա զանձինս՚ի մոլորանաց՚ի խաւարչի ջըրոյ զիւաց. զի՞նչ՚ի տուընջեան և դիշերի տացուք քեզ փառս անըմեռ։

Էլին տեսել անբասիրեան ծընունդ անճառ որդի և բան. ոչ արարչեր ըզտիս զօրձոց և ըզդիշեր՚ի հանգիստ քնոյ. տէր՚ի նրընջել աչաց մարդկանց արթուն լինել մեզ ըստ հոգւոյն. զի՞նչ՚ի։

Պաշտեն հոգւոց բանաւորաց տալ բիւր ըստոյգ բաշխող շնորհաց. ՚ի

վաղե դրանց բնութեանց մար-
ձոց լոյս տուր աչաց սըրտից մերոց.
՛ի գիշերաց առ քեզ կանխել ընդ
հրեղինայն օրհնաբանել. զի՛ն՛ն։
Սուրբդ արդ երրորդութիւն ըզ-
մեզ մաքրեա՛ քեզ բնակութիւն.
չնորհեա ընդ մանկանցն առաջա-
ւոյ հանդչել ընդ քեզ ՛ի յաւիտեան.
տո՛ւր ըզհայցուածդ բարեկամին ըզ-
վոխ երից նըկանակին. զի՛ն՛ն։
Ելեւեջդ լոյս լսատեզդեր զոխս եւ
զիշերդ բաժանեցեր. ցայգեա մեզ
սէր՛ի գիշերի ըզճառագայթս ցնա-
նալ. տո՛ւր յաւժ ժամանակի զատհ-
պանող աչ-քո հուսանի. զի՛ն՛ն։
Միտդ քո հուր արկեա՛ յերկիր բոլ-
բոջեցի՛ ՛ի հոգիս մեր. զիսոհուրդ
սրտից մեր մաքրեցէ զլոյս գիտու-
թեան քո՛ փայլեցէ. ՛ի քնոյ մահու
զմեզ զարթուցէ զմիտս բոցով
քո՛ վառեցէ. զի՛ն՛ն։
Ի՛ քեզ նայիմք լոյսդ աննմուշդ ՛ի

պղտիկն ծածկեալ լուծոյ . ուր վա-
սին մեր եդաք՝ ի գիւղ և նրնջեցեր
՚ի տապանի . այո մեզ նրնջեա ար-
դեան բնութիւն հերքեա զչարին
նենդութիւն . զի՛ ի՞նչ ի՞ն :
Էվ լուսոյ անբաւութեր պատատա
նօք կամք առաջի . ուր վտակեալ զը-
գաղթք յերեսիցն երեւեցար մե-
տասանին . ընդ ծովմտի առ քեզ
պիշերք ոչեր և աստուածդ զքեզ գա-
տանեալք . է՞ջ և՞այո մեզ յերեսիցս
և տաք գաղջոյն քո՛ ի հոգիս :
Բանեալ զբերան ոչեր պիշերք
մեզ յօդնութիւն նայեա հայցեմք .
պահապանե խորհրդոյն անձանց մե-
ծոց լեր հովանի . ծիծեա առ մեզ
խաղաղութեան և նրնջեացք անխը-
տանութ . զի՞ ընդ աստուածոյ կան
խեցուած օրհնել զբերան ընդ հօր
հոգւով :
Գիշեր ոչխոյն գաթրիէլ ար ՚ի
վերջնոյ մերն գիշերի . լուսե տես

զմեզ այրժամն և այլակրոնքն ծռեաց
զաստ. այնչափ վատեալ լայս լապտե-
րաց նոցա քան խաւարումն հինդ կուսա-
նացն. զի ընդ վճռայիդ ի յաւուրն
գաստ հարսունք հոգւով մըտացուք
ի փառս։

Հաւածեա ի միջոյ տէր նըշանաւ
խաչի քո զընդդիմամարտս և զանե-
բեւոյիդ գազանն. և միւս տար յաղա-
կանատիկութիւն զքո ժառանգութիւնս։
Բարեխոսեա վասըն մեր ամենայնի
մարխամ. որ ծընար զտէր աստուածն
որ հովուէրըն վարդայել. ամենայնքոր
բաքանչել ի փառաց իւրոյ։

Տաքանչ։

Տէր մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն. տէր բարեբար՝ ազաչեմ
զքեզ, օգնական իմ լեր։ Տէր՝ մի
անարգեր զիս. եւ մի թողուր զիս
աստուած փրկիչ իմ։

Փառք։

Աղաչեսցուք զամենակալն աս, և

խնդրեացուք ՚ի նմանէ. զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս, ՚ի դիւահարէ խռովութենէ՝ ամբառչ պահելով զհոգի և զմարմին մեր մինչեւ ՚ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց: Ամենակալ տէր աստուած մեր:

Աղօթք:

Ընդհատոյ բարեաց՝ ամենայնի աստուած անմահ տէր, աղաչեմք զքեզ՝ փարատեա յանձանց մերոց զաղջամղջին և զխաւարային խտհուրդս: Ի պատրանաց բանսարկուին պահեա զմեզ. եւ շնորհեա մեզ հաւատով ապաւինիլ յամենատուրբ երրորդութենէդ՝ ՚ի հայր և յորդի և ՚ի սուրբ հոգիդ. այժմ և միշտ և:

Յ---ր ը---ի --- --ի Ամբիծքն, ի յ--
---ւ՝ հայր մեր որ յերկինս:

Երանեալ են ամբիծք ի ճանապարհի
հին, և գլ. գնան յօրէնս տեառն։
Երանի՛ գլ. քննեն զվկայութիւնս
նորա. բոլոր սրտիւ խնդրեցեն
զնա։
Ոչ իմ եգ գործեն զանօրէնութիւն՝
ի ճանապարհս նորա գնացեն։
Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս
քո՝ ի պահել մեզ յոյժ։
Երանի իմ՝ յաջողեալ էին ինձ ճա-
նապարհք իմ, ի պահել ինձ զար-
դարութիւնս քո։
Յայնժամ ես ոչ ամաչէի, ի դիտել
զամենայն պատուիրանս քո։
Խոստովան եղէց քեզ սրտիւ ուղ-
ղութեամբ, ի ուսանել զիրաւունս
արդարութեան քո։
Զիրաւունս քո պահեցի. մի լքա-
նէր զիս յոյժ։
Ո՞ւ ուղիղ առնիցէ երիտասարդ զճա-
նապարհ իւր, եթէ ի պահել զբա-
նս քո։

Ի մէջ մերժել զիս ՚ի պատուիրանաց
քոց։
Ի տարի իմում լիապուճի զբաղ քո,
որպէս զի մի մեղայց քեզ։
Օգնեալ ես դու տէր . ուստ ինձ
զարդարութիւն քո։
Շրմաղիք իմով պատմեցից զամե-
նայն իրաւունս բերանոյ քո։
Ի ձանապարհս վկայութեանց քոց
զուարճացայ , որպէս յամենայն ՚ի
մեծութիւն։
Ի պատուիրանս քո հոգայց . և լռ-
պուշայց ՚ի ճանապարհս քո։
Զիրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ մո-
ւացայ զբան քո։
Չաւո ծառայ քում, զի կեցից և
պահեցից զբան քո։
Զարմ ա զաչս իմ, եւ նայեցայց ՚ի
սքանչելիս օրինաց քոց։
Պանդուխտ եմ ես երկրի . մի ծած-
ուցաներ ինձ զպատուիրանս քո։
Փափաքեաց անձն իմ, ՚ի ցանկալ
ինձ լինել իրաւունս քո յամենայն ժամ։
Սաստեցեր ամբարտաւանից . անի-

ձեռք՝ ոչ թե խոտորելոյն՝ ի պատուհ
րանաց քոց։
Ի բաց արա ինձ զնախատինս եւ
զարհամարհանս. զի զվկայութիւնս քո
եղի խնդրեցի։
Քանզի նստան իշխանք՝ եւ ընդդի
ինէին ինձ. այլ ծառայ քո խոր
հէր յիմարութիւնս քո։
Զի վկայութիւնք քո հոսք իմ էին. եւ
խորհուրդք իմ աղաւթք քո։
Աերթեայս անձն իմ՝ ի հող. սեր
կեցո զիս ըստ բանի քում։
Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ, և
լուար ինձ. ուսո ինձ զարդարու
թիւնս քո։
Ի ճանապարհս արդարութեց քոց
իմաստուն արա զիս, եւ բնեցից
զքրմանչելիս քո։
Տքնեցաւ անձն իմ ա՛ի ձանձրա
նալ. հաստատեա զիս ՚ի բանս քո։
Զճանապարհս սուտից ՚ի բաց արա
յինէն. և յօրէնս քո ողորմեա ինձ։
Զճանապարհս ճշմարտութե՛ ընտրե
ցի. և զիրաւունս քո ոչ մոռացայ։

Մերձեցայ ես ի վկայութիւնս քո.
տէր մի՛ յամօթ առնէր զիս։
Ի ձանապարհս պատուիրանաց քոց
ընթացայ. զի անդորր արարեր սրտի
իմոյ։
Օրէնսդի՛ր արա զիս տէր ի ճա-
նապարհս իրաւանց քոց. և խնդրե-
սցեմ զնա յամենայն ժամ։
Իմաստո՛ւն արա զիս, և քննեցից
զօրէնս քո. և պահեցից զնա բոլո-
րով սրտիւ իմով։
Առաջնորդեա՛ ինձ ի շաւիղս պա-
տուիրանաց քոց, զի ընդ նոսա հա-
ճեցայ։
Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի վկայու-
թիւնս քո, և ոչ յարգահատութիւն։
Դարձո զաչս իմ, զի մի տեսից զա-
նարգութիւն. ի ճանապարհս քո
կեցո զիս։
Հաստատեա ծառայի քում զբան
քո յերկիւղ քո։
Հան զխնդիր զնախատինս, զոր ե-
կարծեցի. զի դատաստանք քո քաղ-
ցրեն։

Ահա ցանկացայ պատուհասդ քոց-
յատրարուելեան քոմ կեցո զիս ։
Եկեայց ՚ի վերայ իմ ազգումն ի քուն
քո տէր . եւ վրկուելեան քո քաա-
նի քոմ ։

Տայց պատասխանի ցիր նախատե՛
զիս բանիւք . զի ես ՚ի քոյն քո յոյ-
սացայ ։

Մի ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտուելեան մինչեւ
յոյժ . զի ՚ի քրատուն քո յուսացայ ։
Պահեցի զօրէնս քո յաւիտեան ժամ,
յաւիտեան՝ եւ յաւիտեան յաւի-
տենից ։

Գնայի ես յանդարտութ . զի զքաւա-
ութիւն քո խնդրեցի ։

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, եւ ոչ ամաչէի ։

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո զոր սի-
րեցի ։

Հաճեսցի զձեռս իմ ՚ի պատուի-
րանս քո՝ զոր սիրեցի . եւ խորհէի
յաւիտեան քոմ ։

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր եւ

յուսացուցեր զիս։
Սա մխիթարեցէ զիս՝ի խոնարհու-
թեան իմոյ. զի բան քո կեցոյց զիս։
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ օրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ։
Յիշեցի զվրտաւնս քո յաւիտենից
տէր, և մխիթարեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիս՝ի մեղա-
ւորաց, և թողլն զօրէնս քո։
Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ՚ի
տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։
Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր.
և պահեցի զօրէնս քո։
Սա եղե ինձ ձանապարհ՝ի կեանս.
զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Բաժին իմ ես դու տէր, ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո։
Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ
իմով. ողորմեա ինձ ըստ բանի քոմէ։
Խորհեցայ ՚ի ձանապարհս իմ. եւ
դարձուցի զոտս իմ՝ի վկայու-
նս քո։

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ. զի
պահեցի զպատուիրանս քո։
Տառունք ինձ պատեցան զինեւ.
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Ի մէջ գիշերի յարուցանէի խոստովան
լինել առ քեզ, վասն իրաւանց և
արդարութեան քո։
Հաղորդ եմ ես ամենայն երկիւղա-
ծաց քոց, որոց պահեալ էին զպա-
տուիրանս քո։
Ողորմութեամբ տեառն լի է երկիր
երկիր. զարդարութիւնս քո ուս-
ցիր ինձ։
Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծա-
ռայ քում տէր, ըստ բանի քում։
Ջ.քաղցրութիւն, գիտութիւն, և գի-
տութիւն ուսոյ ինձ. զի՝ հպատակ
բանս քո ես հաւատացի։
Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ ան-
ցանէի. վասն այսորիկ զբանս քո պա-
հեցի յոյժ։
Քաղցր ես դու տէր, և քաղցրու-
թեամբ քով ուսո ինձ զարդարու-
թիւնս քո։

Մաճան որպէս կամէն սիրտք նոցա.
այլ ես զօրէնս քո խոստացայ։
Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր
զիս. որպէս ուսայց զարդարութիւն
նիս քո։
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո,
քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։
Ձեռք իմ արարին՝ և ստեղծին զիս.
խրատուն ինձ տուր զիս՝ և ուսայց զպ
պատուիրանս քո։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ու
րախ եղիցին. զի ես՝ ի բանս քո
յուսացայ։
Ծանեայ ասէր զի արդարութեամբ
են դատաստանք քո. յիրաւի խո
նարհեցուցեր զիս։
Եղիցի ողորմութիւն քո՝ ի մխիթա
րել զիս, ըստ բանի քոյ, ծառայի
քո։
Եկեսցեն ինձ գթութիւնք քո՝ և
կեցից. զի օրէնք քո խոսք իմ են։
Ամաչեցին ամբարտաւանք՝ որք՝ ի
տարտարոսոյ անիրաւեցան յիս.
այլ ես հոգայց՝ ի պատուիրանս քո։

Խրատեցին զիս երկիւղած լ-
ալ Ճանապէն զկայսրմէ-
նալ ։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարու-
մեան քում, զի մի ամաչեցից ։
Կարօտացաւ անձն իմ՝ ի փրկու-
թիւն քո. զի ես՝ ի բանս քո յուսացայ ։
Սպասեցին աչք իմ բանի քում. ա-
սացի՝ երբ մխիթարեսցես զիս ։
Եղէ ես որպէս տիկ՝ ի պարսպի. զի
զարդարումեան քոյ ես ոչմոռացայ ։
Քանի՞ են աւուրք ծառայի քո.
երբ արասցես ինձ իրաւունս՝ ի հա-
լածչաց իմոց ։
Պատմեցին ինձ անօրէնք զխոհու-
թիւն
քոյ. այլ ոչ որպէս զօրէնս քո ։
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ
են. ՚ի նանիր հալածեցին զիս, օգ-
նեա ինձ ։
Փոքր մի եւս՝ և կորուսանէին զիս
յերկրի. այլ ես ոչ լքայ զպատուէր
քոյն ։
Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս.
և պահեցից զվկայութիւն բերա-
նոյ քո ։

Յաւիտեան տէր՝ բան քո կայ յեր-
կինս. ազգէ մինչեւ յազգ ճշմար-
տութիւն քո։
Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ։
Հրամանիդ քումմիայ տիւ. զի ամե-
նեքեան ծառայք քո են։
Եթէ ոչ օրէնք քո խոսք իմ էին,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ
էի ՚ի խոնարհութեան իմում։
Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդա-
րութիւնս քո. զի նովքեզ կեցուցեր
զիս։
Քո եմ ես, և կեցո զիս. զի զարդա-
րութիւն քո խնդրեցի։
Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կոր-
ծանել. զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի
միտ առի։
Յամենայն կատարածի տեսի զվախ-
ճան, յոյժ անեզր է ինձ պատ-
ուիրանք քո։
Որպէս սիրեցի զօրէնս քո. զօրհա-
նութիւնս քո՝ ես իմ էին։
Քան զիմաստս իմ խմաստուն ա-
րարեր զիս ՚ի պատուիրանս քո. զի

յաւխտեան իմ էին ։
Քան զամենայն ուսուցիչս իմ խոհա-
տուն եղէ . զի վկայութիւնք քո
իւրք իմ էին ։
Քան զծերսն խոհատուն եղէ . զի
զպատուիրանս քո քննեցի ։
Յամենայն ճանապարհաց չարաց ար-
գել զոտս իմ . որպէս զի պահեցից
զբանս քո ։
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ .
զի դու օրէնսդիր տուիր զիս ։
Որպէս զի քաղցր են՝ ի բերան իմ բանք
քո քան զմեղր՝ բերանոյ իմոյ ։
Ի պատուիրանաց քոց խրատեալ՝ ա-
տեցի զամենայն ճանապարհս չարաց.
զի դու օրէնսդիր տուիր զիս ։
Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց , եւ
լոյս ուղի շաւղաց իմոց ։
Երդուայ ու հաստատեցի . զի պա-
հեցից զաստուածային իրաւունս արդա-
րութեան քո ։
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . տէր՝ կեն-
ցո զիս ըստ բանի քում ։
Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց

տէր. և զիրաւունս քո առաքինէ:
Աղաչեմ քեզ՝ ի ձեռս քո է յաճեցայն
ժամ. և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:
Եղիցի քնձ մեղաւորիդ արդարդի՝ ի պատ
առխրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ:
Զառանցելի զվկայուԹիւնս քո յա-
ւիտեան. զի ցնծուԹիւն է սրտի
իմոյ:
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել
զարդարուԹիւնս քո յաւիտեան,
վասն հատուցման:
Զանօրէնս ատեցի, եւ զօրէնս քո
սիրեցի:
Օգնական և ընկալիչ իմ ես դու. և
ես՝ ի բանս քո յուսացայ:
Խոց եղերուք մի՛նչեւ չարք. և քըն-
նեցից զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ:
Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և կեց-
ցես. և մի՛ յամօթ առներ զիս՝ ի
յուսոյ իմմէ:
Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և
խորհեցայց միտս առնել քո յաւե-
նից ժամ:
Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ա-

ապատամբք եղեն յարդարութեանց
քոց. զի անիրաւութեամբ էին խոր-
հուրդք նոցա։
Յանցաւոր համարեցայ զաւետեայն
ահեղատոր երկիւղ. վասն այսորիկ սէ-
րեցի զպատուհասդ քո։
Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ. զի ի դատաստանաց քոց եր-
կեաց յոյժ։

Ուրախ լիասուն եւ արդարու-
թիւն. մի՛ մատներ զիս ի ձեռս
նեղչաց իմոց։
Ընկալ զծառայ քո ի բարի. զի մի՛
ամբարտաւանք զբռնեսցեն զիս։
Սպասեցին աչք իմ փրկութեանդ քում
եւ, և բանից արդարութեան քո։
Արա ընդ ծառայի քում ողորմութիւն քո
ողորմութեան քում. զարդարու-
թիւն քո ուսո՛ զիս։
Ծառայ քո եմ ես, խնամատա՛ր արա
զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո։
Ժամ է պաշտել զտէր. խափանեցին
զօրէնս քո։

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրա-
նըս քո, քան զամենայն ոսկի և զ-
տպազիսն։

Ամենայն պատուիրանք քո յաջող-
եան ինձ. զի ատեցի ես զճանա-
պարհս չարաց։

Սքանչելի են վկայութիւնք քո,
վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն
իմ։

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր
է, և խնդաւոն առնէ զտղայս։

Զբերան իմ բացի, և առի զհոգի.
՚ի պատուիրանս քո փափագեաց
անձն իմ։

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, քան
զիրաւունս սիրողաց անուան քո։

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
քան բանի քում, եւ մի՛ տիրեսցեն
ինձ ամենայն մեղք։

Փրկեա զիս՚ի զրպարտութենէ մարդ-
կան, և պահեցից զպատուիրանս քո։

Երեսեցո զերես քո ՚ի ծառայ քո,
և ուս ինձ զարդարութիւնս քո։

Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց.

զի ոչ պահեցին զօրէնս քո։

Ամէն ես գոռ սէր, և ուզիլ են
գառաստանք քո։

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վե-
կայութեանց քոց. եւ ճշմարիտ են
յոյժ։

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ։

Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
քո սիրեաց զսա։

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ.
եւ զարդարութիւնս քո ես ոչ մո-
ռացայ։

Արդարութիւն քո՝ արդարութիւն
յաւիտենից. եւ օրէնք քո ճշմա-
րիտ են։

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս. և
պատուիրանք քո խոսք իմ էին։

Արդարութեամբ են վկայութիւնք
քո յաւիտեան. իմաստուն արա և
կեցո զիս։

Վարդապի սա քեզ բողոքել արտա-
քոմոլ. լսո՛ր ինձ տէր, զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի։

Աղաղակեցի առ քեզ և ասիեա ինձ.
և պահեցից պիկասումիւնս քո։
Կանխեցի առաւաւտու՝ աղաղակե-
ցի. և ես՝ ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւօտու. ՝ի
խոսել ինձ զբանս քո։
Զայնի խնդրուած բերան իմ՝ ըստ ողոր-
մութեան քում. և յիրաւունս քո
կեցո զիս։
Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ
զանօրէնութիւն. ի յօրինաց քոց
հեռի եղեն։
Մերձ ես դու տէր. և ամենայն
պատուիրանք քո ճշմարիտ են։
Խոկացանէ ծանեայ՝ի վկայութեանց
քոց. զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոսա։
Տես զխոնարհութիւն իմ. և փրկեա
զիս. զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Դատեա զդատաստանս իմ՝ և փրկե-
կեա զիս. և ըստ բանի քում կեցո
զիս։
Հեռի է՝ի մեղաւորաց փրկութիւն,
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։

գմռութիւնք քո բազում են առ-
և քան իրաւանց քոց կեցո զիս։
Բազում են որք հալածեն և նեղեն
զիս. ի վկայութեանց քոց ես ոչ
խոտորեցայ։
Հայեի յանառապոյն՝ և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։
Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի.
առ՝ ողորմութեամբ քո կեցո զիս։
Ակիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն
է. յաւիտեան են ամենայն իրա-
ւունք արդարութեան քո։
Իշխանք հալածեցին զիս ի նախ-
ւ՚ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։
Ցնծացայ ես ի բանս քո որպէս այն,
որ գտանէ աւար բազում։
Ճմեռս առեցի և անարգեցի, և-
զօրէնս քո սիրեցի։
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զ-
զքեզ, վասն իրաւանց և արդարու-
թեան քո։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
ում սիրէն զօրէնս քո. և ոչ գոյ ի-
նոսա գայթակղութիւն։

Սպասեցի վրկութեան քում տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի։
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայու-
թիւնս քո. զի ամենայն ճանապարհք
իմ առաջի քո են։
Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր, ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր.
և բանիւ քո փրկեա զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւն քո, յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի
ամենայն պատուիրանք քո արդա-
րութեամբ են։
Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութեան քում տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մալաթեցի եւ որպէս զչիար կո-
րուսեալ խնդրեա զծառայս քո, զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
Փառք Հօր և որդւոյ և։

Ե- վհ ու շարան։

Ի քէն հայցե՛մ զի հայր ողորմութեց
և ա՛ծ մխիթարութեան . վ
տխրակաւն գիշերայն ժե՛ բնեալ
ժամուս . մխիթարութի՛ ըզ ժեզ վ
տրտմութեա՛ն ըզ ժեզ, և չնորհե՛ա
զբարեխօսե՛ն զորձով աչրարութե
լեան . տալ՛ցուս ի ա՛ր. ի ա ասում
ծանձին և ամենայն աչրոյ։
Ըստ քաղցրագո՛յն ասուածային
քո Հրամանի կո՛չեմ զի սո՛ստ ասում
ծոյ . ելեալ ես ա՛ղ ասացի քո Հետե
կոյս աշխատութե՛ն և ծանրութե
նեա՛ք . լեզեցաւ՛ն ծանրութեց
ձեզա՛ց զանձին, և զօրացի՛ բաս
նալ կամա՛ր ըզ բո՛ղեն լա՛ծ քոյ
պատուիրանս . ալէլո։

Զաղաղակ՝ մի առեք հոգւոյ՝ ի հան-
գրաւեան հասեալ ժամուս մար-
գամբ հոգի աւուրց. յորժամ
նորոգես զերեսս երկրի, և վերըս-
ան սակաւս զգիտս մարդկան. նո-
րամեաւս զարդարեա զանձինս ի բո-
ցեայեան մեր ըզ ծնեալսն ի քէն
սուրբ առաքեսն. ապա:

Ձկնորսանաւակիս աւետարան ձրնոյդ
գո. արիանեմք առաջի անհատակաց
սերմնեցելոյ գո. յորժամ գա
վառօք հօր գասել ըզմբռնութիւն
խաչիւ գո, ներեա յանցաւոցս մե-
ծաց բարեխաւսութեամբ մօր քո ե-
կուսի. արասցեմք ըզբեզ սէր
սահմանեա ըզմեզ ընդ հնձանեաւ
խաչի գո սուրբ:

Հաստատեա սրտ և զմեզ ամէն, ընդ
աղերսս քոց աւետելոյն. պահ ար-
ժանի եղիցի սեռանել ըզբեզ ի
յարութեան գո. արժանաւորեա
սէրս սեռանել ըզբեզ ի միւս-

անգամ քո գայլասեանն. օրհնութիւն առաքելոյն ի քարձունս։ Ինքատիլ քո յաւետեն գառաւոր աչ հեղ. ազաչանօք առաք առաքեալն ճանճնին, Յիշեա բոլոր ցեալըն ու ազ, յորժամ գայցես անճառ փառօք. քանզի քո են փառքն յաւիտեան յաւիտենից ամէն։

դշ Սրբոյ հիւ մարիամ. առիթ ասիլ
դկ և առաքեալ կուսիարուհոյ. ուր
սղ գի վերնատան գհոգին կենաց առ-
գեւեցեր քանզեան քնութեան.
առ նա միշտ բարեխոսեա վասն
քաւութեան մեզ յոց մեղ։
Դասք անմարմնոց հրեշտակաց քեզ
երանեն ամենօրհնեալ կոյս մարիա-
մ. ուր գեակից բանն որ ընդ հօր
կրեցեր ի քեզ անեղրնատել.
առ նա միշտ բարեխոս։
Վանող ու մեծ հաւատացեալ
քեզ երկրպագեմք քրիստոս և ա-

ատուածք հայցեմք ՚ի քէն. քանզի
խոստմամբ աստուածածնին զան-
տուածային լոյս քո ծագեաց յանձն
նըս մեր. օրհնեմք զքեզ ՚ի յա-
րեան երեկոյից ահաւոր ժա-
մու։

Ա՛ռաքեա՛ լոյս քո ճշմարտու-
թեան քոյ ՚ի սկզբանէ նախ քան զմեզ
խարհս. ոմո՛ւքք արժանի եղէք
տեսանել զանեղծելին հրեղէնաց.
բարեխոսեցէ՛ք ոմո՛ւր վասըն մեր
հանդերձ եկեալ ձեզ ցաւոց։

Բարեկա՛մք քրիստոսի. հայցարա-
տութք աստուածայնին խորհրդոց
զոյգ. ոմո՛ւքք ՚ի հոսանուտ մեզաց
ծովէս վերացէք զմարդկին ՚ի կեան-
ս անմահ. բարեխոս։

Գերագո՛յն քան զբնութիւն. ան-
ճառելապէս ՚ի սկզբնատուս. ան-
ճառելոյն հայրէ եղեալ նմանուիլ-
ոմո՛ւքք ՚ի գալստեան ոտից
նըստելք յերկնատաւան աթոռ-
քին քրիստոսի. բարեխոս։

Պա՛տրաստակամ պահել ի նմանէ յանեղծ
ձէն զրահատո՛ւին զօրավարութեա՛ն ընդա-
ծառայ կե՛նաց, քրմութեա՛ն ընդ
հոյլերն բոցեղէն սրոյ՝ ընդ
աւր սրատեսիլ ցուցիչ յերկիր
աստուածային ծայր կենաց եւ
վերին մեծութեան. զբեղ օրհնեն մանր
կամաւորք սուրբ եկեղեցւոյ:

Սաբեկիայ ծառայն վերստին
խոյր յոգւոյն ի վերայ ի ծխատնակ խոս-
հակաց. այլ ի վերայ ի ծխատնակ
պատն անտառոյ, ի հաշտութիւն հօր
և ի բանական ընկերութիւն մեր. զբեղ:
Պարծանքն աղօթից. զատանալ
ընդեղ ածոյին բանին աստղի և զեղ
նարտան. բանդի բեմ՝ տարեցոյ
ի խառնուած և յանխորհուրդ գործ
նեն. և՝ ի վերայ ի ծխատնակ հետեւակ ձիոք
անտառային սրեսուն ընկերանն և
ընդեղ ածոյ զբեղ:

Երկնատուփ ի հօտ ընտրեալ. զոր
հանդերձ զբեղ:

եկեալ՝ ի խընդիր մեզ մատրեցաց.
պրոմ լացեալ զմիւս հարկաւորչդ,
արար ուրախութիւն ի յերկինս
երկնաւորացդ. պատչեմք ըզձիգ
բարեխօս լերուք առ տէր վճարել
քաւութեան մերոց մեղաց։

Տեառնո՛ղք անեալն. խորհըր-
դածուք խորոյն մատուցոյ. ոչ ի-
ջեալ ընդ մխուճնին սպասաւորել
անօրէնութեան. ի ծննդեանն ա-
ետաւիսիք հնձուացն. և կանանցն
խաբերից կենաց քարշգք ըզկե՛ն-
գանեալն. պատ։

Պահատա՛ղն աշխարհի, բանալիքն
ունն շուրջ զերկրի՝ զազգ՛ վ. քա-
րեկամք ազգի մարդկան, միջնորդք
մահու՝ ես յարութեան. միթէպէտ
և գաթերիլ մի՛ ձգ, որ կայք միշտ
առաջի ամենասուրբ երրորդու-
թեանն. պատ։

Երկնաւոր վիճակ անբասուեր լոյս <u>դշ</u>
ընդունելի. ոչ ի երկնից ինձեր, ի <u>դձ</u>

ակր հարսին քո եկե՛ղե՛ց ցաւդ. զի խօսեցա՛ք ընդ, բարեկամն և վե՛ասէրըն քո՛ յո՛ւիսանե՛ա. ասին մարմա՛նոք միո՛յ բանե՛ա։

Քառակերպիցըն անհա՛ս և անսե՛ա՛խսերնե՛ից. արդեօ՞ք ես ակր բո՛ւիսից. խո՛նարհեցար՝ ի յոտա՛ց աշա՛կե՛ա՛ն. հայցե՛լով՝ ի ձա՛ա՛ն, մարդասի՛րն Քրիստո՛ս ի լո՛ա՛նալ զգեա՛ն ամա՛ն. ասին։

Ո՛վ յաւիտենակա՛ն վերակացո՛ւ գաո՛ն այդ բարձրո՛ւ, ձանո՛ւցեր մե՛զ ի ծնո՛ւն դեռ կա՛ցո՛ւն, և ճրագ օրհնո՛ւն. որ ես ի դեժո՛ւխս ընկերակա՛ն գո՛ա՛ լուսաւո՛ր զի բարձրեա՛ց. ասին։

Մաղթանք։

Շոգեւոյն հանդուցեալդ քրիստոս աստուա՛ծ՝ ա՛րա հանգիստ և ողորմութիւն. և մեզ մեղաւորացս շնորհ հեա՛ զիմաստութիւն յանցանաց։

Գարձ։

Ես ես խաղաղութեան զտէր աղա։

Վասն հանդուցեալ հոգւոցն ազաչեցուք զերկնին մեր Քրիստոս՝ զի զնոսա ընդ արդարան դասեցէ. եւ զմեզ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ տէր աստուած մեր ողորմեա. ողորմեա. ողորմեա:

Աղօթք:

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ և բարեգութ՝ զհաց քո արարչական սրտմէ՛ ի հոգիս հանգուցեալ ծառայից քոց: Յիշեա յաւուր մեծի դատաստանի արքայութեան քոյ: Արա արժանի ողորմութեան քո առնելոյ և թողութեան մեզայ: Դասատրեալ պայծառացո ընդ սրբս քո յաջակողման դասուն: Զի դու ես տէր և արարիչ ամենեցուն. դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց: Եւ քեզ վայել փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և Օրհնեալ տէր մեր յիս քիս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Կարգաւորութիւն հաստատակաց ազօխէ հանգստեան ժամուն։
ու կատարի՛ ի գէմս Հօր Աստուծոյ. զի պահպանողական աչօվ
ժիաձնին պահեցէ զմեզ ի խաւարային գիշերիս։

Ա՛ստբեա տէր զերայս քո և զձ՛շմարտ
տութիւն քո. զի առաջնորդեսցեն
ցեն լինձ, և հանցեն զիս ՚ի լեառն
տուրբ և ՚ի յարկս քո։
Մարից առաջի սեղանոյ աստուծոյ
առ աստուած, որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ։
Խոստովանեցայ քեզ օրհնութեամբ՝
աստուած աստուած իմ։
Ա՛րդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
և համ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուս
առ աստուած, խոստովանեա նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց աստուած է։
Փառք Հօր և որդւոյ և։
Եւ ևս խոստովանեան զտէր աղա։
Օրհնութիւն և փառք Հօր և որդ։

Եվեսցե՛ ի վերայ իմ սպրդմունքն քո ամե՛ն. եւ վրկութիւն քո ըստ բանի քումմ։

Տա՛ պատասխանի ինձ նախատեանն զիա բանիւք. զի ես ի բանս քո յուսացայ։

Մի՛ ի բացեայ առներ ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ. զի ի դրատունս քո յուսացայ։

Պահեցի զօրէնս քո յաւիտեան ժամ, յաւիտեան՝ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։

Գնայի ես յանդորրութեան. զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսէի ի վկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, եւ ոչ ամաչէի։

Հաճեսցի զձեռս իմ ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի. եւ խոհէի յարդարութիւնս քումմ։

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր եւ յուսացուցեր զիս։

Ա՛ա վախճարեաց զիա՛ ի խոնարհու-
մեան իմում. զի բան ըս կէցցէ զիա՛
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս ք՛ս յաւիտենից
սէր, և վախճարեցայ։
Տրտմութիւն կալաւ զիա՛ ի վերա
հոգւոյ, և ոչ՛ք ծանիմ զօրէնս ք՛ս։
Գոլեալ են ինձ լիրաւանք ք՛ս, ի
տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։
Յիշեցի ի գիշերի զանուն ք՛ս.
և պահեցի զօրէնս ք՛ս։
Ա՛ա եղեւ ինձ ճանապարհ ի կեանս.
զի զարգարութիւնս ք՛ս խնդրեցի։
Ջանօրէնս առեցի, եւ զօրինս ք՛ս
սիրեցի։
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու. և
ես ի բանս ք՛ս յուսացայ։
Խոց եղերուք ունին չարք. և քան-
ղեցից զպատուիրանս աստուծոյ իմոյ։
Օգնեա ինձ ըստ բանի ք՛ս, և կեց-
ցես. և մի յամօթ առներ զիս ի
յուսոյ իմմէ։

Օգնեա ինձ, եւ ապրեցո զիս. եւ
խոհեցայց յիրաւունս քո յամե-
նայն ժամ։
Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ա-
պստամբք եղեն յարդարութենէ
քոյ. զի անիրաւութեամբ էին խոր-
հուրդք նոցա։
Յանցաւորս համարեցայ զամենայն
վեղարս երկրի. վասն այսորիկ սի-
րեցի զպատուիրանս քո։
Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ. զի ՚ի դատաստանաց քոց եր-
կեայց յոյժ։
Արարի զդատաստան եւ զարդա-
րութիւն. մի մատնես զիս ընդ
հալածողս իմ։
Ուսուցանել զիրաւունս քո. յոյժ-
ամ ուսուցանես ինձ
զարդարութիւնս քո։
Խոսեցայ լեզու իմ զբանս քո. զի
ամենայն պատուիրանք քո արդա-
րութիւնք են։

Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս
զի պատուիրանս քո ընտրեցի։
Ցանկացայ փրկութեան քում տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս ոչխար կո-
րուսեալ. խնդրեա զծառայս քո, զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։
Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամ-
բարտաւանից, և ձեռք մեղաւորացն
մի՛ դողացուսցեն զմեզ։
Անդ անկցին ամենեքեան որ գոր-
ծեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին
և այլ մի՛ կարասցին հաստատել։
Ես ՚ի տէր յուսացայ, ցնծացայց և
ուրախ եղէց յաստուած փրկիչ իմ։
Տէր տէր ես ինձ զօրութիւն և կա-
ցցէ զոտս իմ ՚ի հաստատութեան.
՚ի վեր պարտացի ես շնորհն կացցէ
զիս, և հանգցէ զիս երազ երազ։
Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րեալն, ընդ հովանեաւ աստուծոյ
երկինս հանգիցէ։

Ասացէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
ապաւէն իմ աստուած, և ես յու-
սամ ՚ի նա։
Նա վրիժեացէ զիս յոտոգայթէ որսո-
ղին, և ՚ի բանիցն ՚ի խռովութենէ։
Ի ծխիմամէջս խոր ընկալցի զբե՛զ՝ ի
հալանի լծեաց նորա յուսացեալս։
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զբե՛զ՝
ճշմարտութիւն նորա։
Ոչ երկնիցես զոս յերկիւղէ գիշերի,
և ոչ ՚ի նետէ՝ որ ծագէն ՚ի տուէ։
Ցխոյէ որ շրջի ՚ի խաւարի, ՚ի գոյ-
ժութենէ դիւթին ՚ի հասարակ
աւուր։
Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ. և առ
քեզ ինչ ոչ մերձենայ։
Բայց միայն աչօք քովք հայեցիս
գոս, և գհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի գոս տէր յոյս իմ ես։
Զբարձրեալն արարեր քեզ տա-
ճէն. զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք,
և տանջանք մի՛ մերձենայն ՚ի յարկս
քո։

Հրեշտակաց խօսից պատուիրեալ է
վանք, ի պահել զբեզ յամենայն
ճանապարհս քո։
Ի բազուկս խոնեանց ընկալցին զբեզ. զի մի՛ երբեք հարցես զքարի
զոան քո։
Ի վերայ իժից և բասիլից գնասցես
զու, և առիւծն կոխեսցես զտխուճն
և զվիշապն։
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
զանուն իմ։
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա.
և առ նմա եղէց ի նեղութեան։
Փրկեցից և փառաւորս արարից զնա.
երկայնս աւուրբք լցուցից, և ցու-
ցից նմա զփրկութիւն իմ։
Առ քեզ տէր հաստարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես ի յերկինս։
Որպէս աչք ծառայի ի ձեռն տեառն
իւրոց. եւ որպէս աչք աղախնոյ ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ։
Ահաւասիկ են աչք մեր առ քեզ տէր
Աստուած մեր, մինչև ողորմեսցիս ի մեզ մեր։

Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ.
զի բազում լցաք արհամարհանաւք։
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատինաւք, որք նախատէին զմեզ. և
արհամարհանաւք ամբարտաւանից։
Աչք յանուն քում կեցո զիս, և՛ զօրութեան քում խրատ արա ինձ։
Առաւած լոյս ազօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ։
Օտարք յարեան՝ ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հաստատեցան զքեզ առաջի
քոյոց։
Ահա առաւած օգնական իմ, և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։
Ի դարձուցանել զչարն՝ ի չարիսն իմ, ճշմարտութեամբ քում սատակեա զնոսա։
Ես կամօք իմով պատարագս մատուցից քեզ. և խոստովան եղէց անուան քում տէր, զի բարի է։
Յանէնայն նեղութենէ իմմէ վրկեցեր զիս զիս. և՛ի չարիսն իմ եսեաւ
ակն իմ։

Օրհնեալ ես դու առ աստուած
հարցն մերոց. գոլեալ և առաել
բարբրացեալ յաւետեան։
Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փա-
ռաց քոց. գոլեալ և առաել բարբ-
րացեալ յաւետեան։
Օրհնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց
սրբութեան քո. գոլեալ և առա։
Օրհնեալ ես ՚ի գերագոյն տաճարդ սր
բութեան քո. գոլեալ և առա։
Օրհնեալ ես որ նստիս ՚ի բրովէս
և հայիս յանդունդս. գոլեալ և ա։
Օրհնեալ ես ՚ի վերայ հաստատ-
ման երկնից. գոլեալ և առա։
Օրհնեցէք զաստուած ՚ի սրբու-
նոյս, օրհնեցէք զինս ՚ի հաստատ-
ման ՚ի զօրութեան նորա։
Օրհնեցէք զինս ՚ի զօրութեան նորա,
օրհնեցէք զինս ՚ի բազում մեծու-
թեան նորա։
Օրհնեցէք զինս ՚ի ձայն օրհնու-
թեան, օրհնեցէք զինս տաղմոսիք
և օրհնութեամբ։
Օրհնեցէք զինս ցնծութեամբ, զո-

վեցէք զնա ուրախութեամբ։
Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս քաղցր, զո-
վեցէք զնա ՚ի բարբառ լսելի։
Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն գոհութեան.
ամենայն հոգի օրհնեցէք զտէր։
Արդ արձակեա զծառայս քո ամէն
ըստ բանի քում ՚ի խաղաղութիւն.
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո,
զոր պատրաստեցեր առաջի ամե-
նայն ժողովրդոց։
Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, եւ
փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի։
Զգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զնա
աջ քո. և ամէն հաստատել ընդ իմ։
Տէր պատմուճան քո յաւիտեան. զգոյշ
ձրա ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։
Տէր հան ՚ի բանտէ զանձն իմ, զո-
հանամ զանուանդ քումդ։
Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ
հատուցցես։
Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր, եւ
ցնծասցէ հոգի իմ ստուծով
փրկչաւ իմով։
Այլ արար ՚ի վերայ խոնարհութե

ազախանոց խաղց. պատուհասեաւ երա-
նելեն ինձ ամենայն ազգ.ք։
Արար ընդ իս ահեղս հզօրն, և
սուրբ է անուն նորա։
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց. արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով։
Ցրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց
սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց։
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս
ելից բարութեամբ, և մեծաւոր-
նըս արձակեաց ունայնս։
Պաշտպանեաց իսրայէլ ծառայ իւ-
րոյ յիշելով զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր
ընդ աբրահամու և զաւակի նորա
յաւիտեան։
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կե-
ցո զորդի աղախնոյ քո. եւ արա
առ իս նշան բարութեան։
Տեսցեն առեալք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու առ օգնեցեր ինձ, և մխի-
թարեցեր զիս։
Փառք հօր և որդւոյ և։

Մաղթանք։

Ինձն իմ՝ի ձեռս քո է յաւենայն
ժամ, և՝ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ Թագաւոր երկնաւոր.
զպատմութիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ։ Որ երկայնամիտ
ես առ ամենեսեան, մի՛ անտես առներ զապաւինեալս՝ի քեզ. այլ
պահեա պատուական և սուրբ խաչ
չիս քոյ՝ի խաղաղութեան։

Փառք։

Ազաչեցուք զամենակալն Աստ, և
խնդրեսցուք՝ինամանէ. զի առաքես
ցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ
եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղա-
կան գիշերիս, ՝ի դիւական խռով-
Թենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և
զմարմին մեր միշտ՝ի կատարումն
ժամանակի առաջի մերոյ։ Ամեն։
կամ տէր աստուած մեր։

Հանգիստ գիշերիս խաղաղութ։
Հրեշտակ։ Քաւութիւն։ Սրբոյ։
եւ եւս։ Զանձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք։

Տէր ամենակալ ողորմած, որ զամենայն ինչս ի գոյ կոչեցեր եւ ի գոյութիւն հրամայեցեր, եւ ամենայն ինչ ի ձեռն քո կենդանանայ եւ ի ձեռն քո սպանանի։ Դու ես որ զմարդ ի քո պատկեր եւ նմանութիւն արարեր, եւ զնա ի դրախտ կենդանութեան հրամայեցեր, եւ ի պատուիրանէ քումմէ ելեալ ի մահ մատնեցաւ, եւ ի մահ ելանելոյ զնա ոչ թողեր, այլ զանազան ազգաց ողորմութեամբ քոյով կոչեցեր։ Եւ զհայրս մեր Աբրահամ ընտրեցեր, եւ զնա եւ զզաւակս նորա ի մեծ ազգ արարեր, եւ զնոսա ի հարկաւորութենէ Եգիպտացւոց ազատեցեր, եւ զնոսա ի ծովուն Կարմրոյ անցուցեր, եւ զհարկապետսն նոցա ի ծովուն ընկղմեցեր, եւ զնոսա ի քարայրս անապատին ի սնոյց, եւ զմանանայ քոյ կերակրեցեր, եւ զջուրս ի վէմէ հանեցեր, եւ զՕրէնսդրութիւնդ քո ի լերինն Սինա տուեր, եւ զտաճարն ի Սողոմոնի ի Երուսաղէմ շինել հրամայեցեր, եւ զպատարագս ի նմա մատուցանել ի պատուական տաւարոյ եւ ի գառանց, եւ զանարատ ոչխարաց, եւ զանբիծ աղաւնեաց, եւ զանարատ ցորենոյ, այժմ եւ միշտ եւ

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ամասիոյ եպիսկոպոսաց։

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն առաք զանձինս մեր ամենայն զօրութեանց որ ի երկինս պահեսցէ զմեզ անխոտոր ի տուէ եւ ի գիշերի, յարմնութեան եւ ի հանգստեան մերում. զի զտա եւ արարիչ լուսոյ, եւ հաստիչ գիշերոյ եւ այժմ ազաչեմք զքեզ տէր ամենայն ուաց մեր, զհանգիստս գիշերոյս շնորհել հեզ խաղաղութեամբ անցուցանել եւ հասանիլ ի պաշտօն առաւօտու յերկրպագութիւն եւ ի փառաբա-

նուիրեն ամենասուրբ երրորդու-
թեանդ, այժմ և միշտ և:

Սաղմոս ՃԲ:

Ամենազօրեալ թեամբ յայս եւ ի սոյն
ննջեցեալս եւ զարհիւրելի՛ սէր ու-
նէր միայն առանձին յոտսդ բը-
նակեցուցեր զմեզ:
Ի կարդալ իմում լսեա՛ ինձ աստ-
ուած ըստ արդարութեան, ի նե-
րումեալ ինձ անդորր արարեր. ո-
գորմեա ինձ և լսեա՛ աղօթից իմոց:
Որովք մարդիան՝ միանձն յերբ է
խառնակիտ. ընդէր սիրէք զնան-
րութիւն, և խնդրէք զստութիւն:
Ձանեսուք զի սքանչելիս արար տէր
սրբոյ իւրում. և տէր լսելոյ ինձ
ի կարդալ իմում առ նա:
Բարիանայք՝ եւ ամի ճաշակէք, զոր
ինչ ասէ ի միտս ձեր՝ յանկոխելիս
ձեր պէջայարութ:
Ամուսինք պատարագս արդարու-
թեան, և յուսացարուք ի տէր:
Բազումք ասէին թէ ո՛ ցուցցէ մեզ

զբարութիւն տեառն . նշանեցաւ
առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եղեւ
ուրախութիւն սրտից մերոց :
Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
խրեանց լցուցեր զնոսա :
Խաղաղութեամբ յայս եւ ՚ի սոյն
ննջեցուք և զարթիցուք . զի դու
տէր միայն առանձին յուսով բըն-
նակեցուցեր զմեզ :

Ա՛լէ՛լուիա Օ՛րհի :
Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Եւ ընդ հոգւոյդ քում :
Երկիւղածութեամբ լուարո՛ք :
Սրբոյ աւետարանին՝ որ ըստ Յովհ :
Փառք քեզ տէր աստուա՛ծ մեր :
Պա՛տիւ մե՛ծ :
Ա՛ստ ա՛ստղա՛ծ :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ա՛մէն ամէն ասեմ ձեզ . եթէ ոչ
հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մե-
ռանիցի , ինքն միայն կայ . ապա ե-
թէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս

առնէ : Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակ
կէ զնա . եւ որ ատեայ զանձն իւր
յաշխարհիս յայսմիկ , ՚ի կեանան յա
ւիտենական պահեսցէ զնա : Եթէ
ոք զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկեա
ցէ . և ուր եմն եմ , անդ և պաշտօ
նեայն իմ եղիցի . եթէ ոք զիս պաշ
տիցէ , պատուեսցէ զնա Հայրն իմ :

Փաղ :

Փառք քեզ տէր աստուած մեր :
Սուրբ խաչիս պատճառաւք զտեր ,
զի տուեր սիրեցեալ զմեզ ՚ի մեղաց ,
և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան
իւրոյ : Ամենայն տէր աստուած
մեր . կեցո և ողորմեա :

Ալէլ :

Պահպանեա զմեզ . քրիստոս աստ
ուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ
և պատուական խաչիդ . քանզ ՚ի խա
զատութեան . սիրեա յերեսեղի և
յանեղութեան լճշմարտին : Արժա
նատրեա զոհութեամբ փառաւո
րել զքեզ ընդ հօր և ընդ սուրբ
հոգւոյդ . այժմ և միշտ և :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս.
ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Անհանիմք առաջի քոյ սուրբ առաքեալդ, և աղաչեմք զանարատ վկայդ, բարեխօսեա վասն անձանց մերոց, և աղաչեա զմիածին որդիդ վրկել զմեզ ի փորձութենէ և յաչառնոյն վտանգից մերոց։

ՄԱՂԹԱՆՔ ՁՕՐԱՒՈՐՔ

ԱՐՀԱՒՐԱՑ ԳԻՇԵՐԱՑՆՈՑ

Արժան Գրիգորի նահատակի ասացեալ։

Բան ԺԲ։

Ընկալ քաղցրութեամբ տէր առաջնած հզօր՝ զպատնացոդիս զաղաչանս. մատիս զխոնհ. զխորատեա առաքեալս զիմօք. զարատեա առնապարգեւ՝ զամօթածան տխրութիւնս. բարձ յինէն ողորմած՝ զանբերելի ծանրութիւնս. անջրպետեա հնարաւոր՝ զմահացու կրիմաութիւնս. աւարեա միշտ յաղթող՝ զխաչատելն

հաճութիւնս. բացատրեա վերնա-
յին՝ զմոլեցեալն մատախուղ. կնքեա
կեցուցիչ՝ զկորուսեալն ընթացմունս.
ցրուեա ծածկատես՝ զմթագունդին
չար գամուեանս. խորտակեա անքնին՝
զմարտոցին դիմեցմունս: Տեառնա-
պրեա քո անուամբդ զրուանցոյց
եղէ յարկիս. պարսիակեա քո ձե-
ռամբդ զառաստատ տածարկս. զբ-
ծապրեա քո արեամբդ գմուտս սե-
մոց սենեկիս. կերպացո զքո նշանդ
՚ի հետս ելից մաղձոցիս. ամրացո
քո աջովդ զհանգստեան խշտի.
մաքրեացեա ՚ի հալածից զծածկարան
անկողնոյս. պահեպանեա քո կամօքդ
զառաստակեալ անձն ոգւոյս. անխոց
դանդ արասցես զքո շնորհեալ շունչ
մարմնոյս. կացուսցես չջլախիկ ըզ-
պատ զօրութեդ ելինոյդ. կարգեացես
՚ի դիմի ընդդէմ դիւացն գառանց:
Տուր հանդիստ բերկրութեան մա-
հահանդոյնս ներհման ՚ի խորհրդե
դիշերիս, բարեխոսութեամբ հայ-
ցուածոց սրբոյ աստուածածնիդ՝ և

ամենայն ընտրելոց: Ամփոփեալ պա-
րսքեա զպատուհան տեսութեց
զպայտրանացս խմաստից անզարհո-
րելի զետեղմամբ՝ ի ձփական խոս-
վմեանց, կենցաղական զբաղմանց,
անրջական երազոց, խօլականաց ցը-
նորից, յիշատակաւ քո յոտոյդ ան-
վեաեալ պաշտպանեալ: Եւ սմա-
վեալ վերատին ի ննջմանէ ձանրու-
թեան ամենազգաստ արմնռմբ,
հոգենորոգ զուարմութեամբ ի
քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մար-
թանաց՝ բռնմամբ հաւատոյ քեզ
ամենօրհնեալ թագաւոր փառաց
անճառից, փառաբանողաց երկնա-
գումար խմբից երգակցեալ յերկի-
նըս առաքել: Զի դու փառաւորեալ
ես յամենայն արարածոց յաւիտե-
նըս յաւիտենից. ամէն:

ԱՂՕԹՔ ՁՕՐԱՒՈՐ

Նորին սրբոյն Գրիգորի:

Բան խա:

Ոդէ աստուածոյ կենդանւոյ օրհ-
նեալ յամենայնի հօրդ ահաւորդ

անքնին ձնառնէ, որ տիրանայ առ
ի քէն և ոչինչ։ Ու՛ի ծադել անըս-
տուեր նշուլից ողորմութեան քոյ
վասայ՝ հալին մեզք. հալածին դեւք.
չնչին յանձանք. խլին կապանք. խոր-
տակին շղթայք. կենդանածնին մա-
հացեալք. բժշկին հարուածք. ող-
ջանան վէրք. բառնին ապականու-
թիւնք. տեղի տան տխրութիւնք.
նահանջին հեծութիւնք. փախուս-
տան. մեկնին մէգն. մերժի մա-
ռախուղն. փարատի մռայլն. ապտակ
ապշամոլղն. վերանայ մութն. գը-
նայ գիշերն. տարածի տագնապն.
չքանան չարիքն. հալածին յուսա-
հատութիւնքն. և թագաւորէ ձե-
ռըն քո ամենակար՝ քաւիչդ աստե-
ծոյն։ Ու ոչ եկիր կորուսանել ըզ-
մարդկան որիս՝ այլ կեցուցանել.
մոռ ինձ զանձիս չարիան իմ բա-
ղում ողորմութեամբդ։ Զի գոռ
մեծն ես յերկինս անճառ, և յեր-
կրի անքննին. ի տարր գոյի, և յեզր
ծագաց աշխարհի. սիրելն ամենայ-

ՆԻ, և յաւելեալն՝ աւելնայն լրմամբ
օրհնեալ ի բարձունս. և քեզ ընդ
հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւի-
տեանս. ամէն։

ԱՂԹՓ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ
ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Զոր արարիալ է սրբոյ առաքն Ներսէսի Հայոց
Նահապետին։

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր-
պագանեմ քեզ՝ Հայր և որդի և
սուրբ Հոգի, անեղ և անմահ բնու-
թիւն, արարիչ հրեշտակաց և մարդ-
կան և ամենայն եղելոց. և արդարա
քո արարածոց և ինձ բարեմասնեցիս։
Հաւատով խոստովանիմ, և երկիր-
պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս,
միաւորական սուրբ երրորդութիւն
և մի աստուածութիւն, արարիչ
ամենայն և հալածիչ խաւարի. հաւա-
ծեա՛ ի Հոգւոյ քումէ միաւորս ան-
պակաս և անբաժանելիս. և ամա-
ւորեա զիս ի ժառանգ յաւի-
տենից զոլմեալ քեզ՝ ի Հայդմա, և քե-

. պտուղ՝ ի քէն վինդրտաածս իմ. և
ողորմեա քո։
Հայր երկնաւոր աստուած ճշմարիտ՝
որ առաքեցեր զորդի քո սիրելի՝ ի
խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեզայ
յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս
պատէս զանառակ որդին, և զքեզ
ինձ գտաստմտաճանն զառաջին զոր
մերկացայ մեղօք. և ողորմեա։
Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝
որ խոնարհեցար ի հայրական ծոցէ,
և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկութեան.
խաչեցար թաղեցար և յարեար ի
մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ
հայր, մեզայ յերկինս և առաջի քո.
յիշեա զիս որպէս գառաքելսն՝ յոր-
ժամ գան առնել դատաստանի քոյ. և
ողորմեա քո։
Հոգի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ՝
որ ելեր ի յորդանան և ի վերնա-
առնն, և լուսաւորեցեր զիս մկրտ-
ութեամբ սուրբ առաքելոյն, մե-
զայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա

զիս վերստին առաքեալդ Քրիստոսի
քո՝ որպէս հրեղէն լեզուօք առ
զառաքեալսն. և ասէր։
Աչեզ բնութիւն՝ մեզայ բեզ մոթք
խոտք, հոգեալ և մարմնով խոտ.
ոչ հիշեր զիս զառաջինս ելոյն
առաքեալ բոմ սրբոյ. և ասէր։
Տեառդ ամենայնի՝ մեզայ բեզ խոր-
հրդով բանիս և գործով. ջնջեա
զձեռագիր յանցանաց իմոց, և զբեա
զանուն իմ՝ ի գիրս կենդանեաց.
և ասէրն։
Գնեալ գաղտնեաց՝ մեզայ բեզ կա-
մաս և ակամայ գիտելեաւք և
անգիտելեաւք. ի գոլս ի ծնեալ
առբ առաքեալն վիճեր ցայսօր
մեզուցեալ եմ առաջի առաքե-
լեաւդ քո գործարարիւք իմովք, և
ամենայն անդամօք մարմնոյս. և ասէր
Ամենախնամ ակբ՝ զի մի պահապան
աչաց իմոց զերծիլ քո առբ ոչ
եւս հայել յարատս, և ականջաց իմոց՝
ոչ ախորժել լսել զաւուս չարութեան,

և բերանոց իմոյ՝ ոչ խօսիլ զառաքեն,
և սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչարութեն,
և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւ-
ութեն, և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ՝ ի
ձանապարհս անօրէնութեան. այլ
ուղեա զչարժուածիս սորա լինիլ միշտ
քոս պատուիրանոց քոց յամենայնի.

և ապր։

Հաւր կենդանի. բրնաւոս՝ զհաւր ան-
լոյս քո զոր արիր յերկիր, բորբո-
քեա յանձն իմ. զի այրեսցէ զամա-
հոտութ իմոց, և արբեսցէ զնախանձ մե-
ռուց իմոց, և մաքրեսցէ զնեղս մար-
մնոյ իմոյ, և վառեսցէ զլոյս գիտու-
թեան քո ՚ի սրտի իմում. և ապր։
Խնամութեան հօր յիւրում՝ տուր
ինձ խնամութեն, զբարիս խոր-
հիլ և խօսիլ և գործել առաջի քո
յամենայն ժամ. ՚ի չար խորհրդոց՝
՚ի բանից և ՚ի գործոց փրկեա զիս.

և ապր։

Կամեցող բարեաց տէր կամարար՝
զի ճառագա՛ր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ
պնդել. այլ առաջնորդեա ինձ լինիլ

ՈՒՇԱ ԵԱՒ ԿԱՄԱՑ ՔՈՑ ԲԱՐԵԽՕՑ.
և ասէր։
Արքայ երկնաւոր՝ առաւ ինձ զարքայութիւն քո զոր խոստացար սիրելեաց քոց. և զօրացո զիս իմ առնել զկամս քո, և սիրել զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և ասէր։
Խնամոյ արարածոց՝ պահեա ինձ նաև խաչն քո զհոգի և զմարմին իմ ի պատրանաց մեղաց, ի փորձութեանց դիւաց, և ի մարդոց անիրաւաց, և յամենայն վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ. և ասէր։
Պահապան ամենայնի բրիաոյ՝ աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տալ և ի դիշերի, ի նստիլ ի տուն, ի գնալ ի ճանապարհ, ի ննջել և ի յառնել զի մի երբեք առանձնացայց. և ասէր։
Առատ իմ՝ որ բանաս զձեռն քո, և լնուս զամենայն արարած ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատրաստեա զկեանս հոգւոյ և մարմնոյ

ինչ յայտնեսցէ միւնչև յաւիտեան.
և ողոր։

Պարծանս մերոց՝ պարծո զիս ՚ի
չար սովորութենանց իմոց ՚ի բարի
սովորութիւն. և բեւեռեա ՚ի հոգի
իմ զաւակալն օրմանհուն, և զերկիւղ
դե հեննոյն, և զսէր աւրհնութենէ,
զի ղէջացայց ՚ի մեղաց, և գործեցից
պարտաւորութիւն. և ողոր։

Աղերս անմահութենէ՝ աղերսացո
՚ի սուրբ հոգւոյդ զարտասուս տաք-
նարութենէ տրտկս պատնէին. զի
աւազից զիս անձին իմոյ յաւազ
դան զերանելն իմ յաշխարհէս. և ո։

Պարգևիչ տրտմութենէ՝ պարգեւ-
եա ինձ ուղղախոհ հաւատով, եւ
բարի գործով, և սուրբ մարմնով և
արեան քո հաղորդութեամբ զալ
առ քեզ. և ողոր։

Բարերար սէր հրեշտակի բարւոյ
յանձն արուացես զիս քաղցրութիւ
ւսւանել զհոգի իմ, եւ անխոտոր
անցուցանել ընդ չարութիւն այսո
ցըն՝ որ են ՚ինեղբոյ երկինից. և ողոր։

Այս ճշմարիտ քրիստոս՝ արժանաւորութեամբ զհոգի իմ ուրախութեամբ առնուլ զայս վաստակ քոյ՝ ի կոչման առաքելոյ, և հանդիսել յառաջ քոյոց յօժարութեամբ արդարոյ վինջեաւ յօր մեծի գալստեան քո. և տալոյ վարձս արդար՝ յորժամ գասցես զիւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրոց. զի մեք ի գաւառս ամենայն ունիմք վասն իմ, զի արժանի եղիցիմ. և ողորմեալ տէր՝ ընկալ զաղաչանս ի ծառայէ քումմէ. և ողորմեալ տէր՝ ամենայն հաւատացելոց ի քեզ, իմոց և օտարաց, ծանօթիմ և անծանօթիմ, կենդանեաց և մեռելոց, շնորհեա և մեզ հանգուցեալ իմոց և առ կենդանեաց, եւ զարձս զնաս ի հարկանել զոր ունիմ վասն իմ, զի արժանի եղիցիմ. և ողորմեալ տէր՝ ընկալ զաղաչանս

ջանս ծառայիս քո, և կատարեա՛ի
բարի վնտրտուածս իմ՝ բարեխո-
սութեամբ սրբուհւոյ ածածնին,
և յոլհանննս մկրտչին, և սրբոյն
առաքելոցն նախաւկային, և սրբ-
բոյն պրիտորի մերոյ Լուսաւորչին, և
սրբոց առաքելոց՝ մարգարէից՝ վար-
դապետաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրապե-
տաց՝ ճգնաւորաց՝ կուսանաց, և ա-
մենայն սրբոց քոց երկնաւորաց և
երկրաւորաց: Եւ քեզ փառք և երկ-
րպագութիւն յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

Վասն սրբուհւոյ աստուածածնին — մաղ

բարեխօսութեամբ սէր ընկալ զա-
ղաչանս մեր, և կեցո զմեզ:

Սուրբ գաւազանաւծածնին՝ և զամե- — քրդ
նայն սուրբս բարեխօս արասցէ
առ Տէր՝ ի թողիլս. զի կամեցեալ
զորմանալ՝ և գթալ կեցուցէ
զարտասուս իւր: Ամենակալ սէր
աստուածդ մեր կեցո և զորմեա:

Ընկալ սէր զաղաչանս մեր՝ բարե- — տաղ

խօսել եւ առաքեալսն առաջնոյն՝ անարատս ձնոյն վիճակն որպէս էր, եւ ազաչանօք աւետեաց արբոյ էր, եւ որոց այսօր է յիշատակ։ Նոյնպէս եւ մեզ տէր, եւ ազատիլս. ներեա քաւեա եւ լծոյ պիղծ ամենայն։ Արժանաւորեա պահելոյ ամբք փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ եւ ընդ սրբոյ հոգւոյդ.

այժմ եւ միշտ եւ յաւէտ։

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս։

Ջհանդատեան զաղօթս եւ զաղա-
ման ընկալ մարդասէր աստուած՝ ի հաճոյս բարեպար կամաց քոց. եւ մեր մեղաց եւ բազում յանցանացն թողութիւն շնորհեա. եւ քեզ փառք յաւիտեան. ամէն։

Փառք քեզ տէր որ մեզ, որ պատեցեր զօրս զայս բարեաւ եւ խաղաղութեամբ անցուցանել։

Մարդասէր աստ՝ զաւազակդ գիշերս որ՝ի վերայ մեր գալոց է, ՝ի մեզանից վրիպեա, ՝ի չարեաց ազատեա, եւ ՝ի դրախտ բարիս առաջնորդեա։

Առաւօտու օրհնութեանցն և վա-
ռաբանութեանցն պժանի արա զա-
մենայն հաւատացեալս անուանդ
բուժ արեղ, և պահեա ՚ի խոտո-
րումեան։

Տէր ամենակալ մեր՝ տուր դէպ խա-
զաղութիւնդ ամենայն աշխարհի,
բարձ զպատուին և զպատուհասն ՚ի
յարմարածդ։

Ողորմեա հարց եւ եղբարց մերոց
կենդանեաց և հանգուցելոց։

Ողորմեա զեկեղեցի հինոցաց, երախ-
տաւորաց, պոլատուէից, ապաս-
տոց, և այնոցիկ՝ որք ընդ հսկա-
նեաս արեղ եկեղեցւոյ են հան-
դուցեալ։

Տէր ամենակալ՝ օգնեա թագաւորա-
ցըն քրիստոնէից, և իշխանացն բա-
րեպաշտից. զօրաց և զաւակաց նո-
ցին՝ պահելով ՚ի խոտորումեան։

Տէր ամենակալ մեր՝ պահեա զա-
ռաջնորդս և զեղբայրութիւնս մեր
ամբողջ և անխոտոր ՚ի կամս որոյ-
մանեան քոյ։

ՀԱՅԱՆԱ սուրբ և պատուական խա-
չիս քոյ՝ հալածեա զերեւելի և զա-
ներեւոյթ թշնամին՝ ի սահմանից
մերոց և՝ ի բնակութենէս մերմէ։
Փրկեա զմեզ՝ ի հրոյն յաւիտենից,
և ի քէզ վստահ յաւիտեան, ամէն։
Օրհնեալ եղեւ՝ ի շնորհաց
սուրբ հոգւոյն. հանդերձ խա-
չատնկութեամբ. և սէր եղիցի ընդ
ամենեսեան, ամէն։

Խրատք առիւծապետութեան և դարուն՝ զարթոցուելոյն
Պատարագին։

Ա՛ռնու՝ չահանայի զերկու՝ սրխատգոն՝ և տպանէ՝ ի
սրճապոն, և ասէն սաղմոս.

Գահանայ՝ քո զգեցցին զարդա-
րութիւն. և սուրբ՝ քո ցնծալով
ցնծասցեն։
Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն
հեզութիւն նորա։
Խնդրեացու՝ հաւատով մխաբա-
նութիւն՝ ի տեառնէ՝ զի զտղայ
մուխեան զչնորհան իւր արասցէ՝ ի
վերայ մեր. տէրն ամենակալ կե-
ցուցէ և զարդեացի։
Ողորմեայ մեզ տէր ած մեր՝ ըստ։

Ե՛ս չահանայի էրիպատան տէր ողորմեա.
և տպա զաղօխն։ Ե՛ս սրխատգն տառո-
զատա-տրգն և ասէ.

Եբ և ս խոստովանեսցին զտէր ողո։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։

Սոյնպէս և զապիկն ասէ և ո-ւրայքն և գօպ-ոյն
և բաղտանէն և զո-ւրջատէն։

Այսիհետև խոստին անհաւ սիներս
կիսելեն սի զարդասուեցեր զվերինն
պետութիւնդ, ի յառաջնոյն այլ
մարդոյց լուսաւորիչն. զերդասիեն վոյ
ուօք զգաստս հրեղինաց։ Անձատա
դամ պատկեր տիրակայն, և նոպե
լի վաւօք պետասուեցե՛ր, ի
դրախտն այեննի առն բերկրանաց։
Զարչարանօք քո սուրբ միածնիդ նո
րոգեցան այրարածք ամենայն. և
վերստին մարդն անմահացա՛ւ,
զարդարեալ ի պետս անկորուստե
լի։ Անձրեւաժին բաժակ հրահո
ւան սի հեզար յաւարեան ի
սուրբ վերնատան։ հեղ և ի մեզ
հոգիդ սուրբ սաղա՛ծ, ընդ

պատմուճանին զբո վիմաստումբ։
Տան բում վայելչ սրտութիւն ա-
ղախցար վիայելչութիւն զուն . սըր-
թութիւն վառաց ընդ միջ բո ա-
ծեա՛ւ, պատեա՛ ըղմիջս մեր ձըչ-
մարտութեամբ ։ Ա՛ր զարարչադործ
բանդակս բո տարածեցեր ընդդէմ
առեղծ՛ց. հաստատեա՛ զբազուկս
մեր կարդութեա՛մբ , համ-
բարձմա՛նբ ձեռաց առ քե՛զ միջնոր-
դի ։ Արեւամարբ լեռ զ՝ զերս պա՛-
տեաց ըղմիտս և ղդիպարս՛ց։ .
Խոչանդ՛շ ոտարմարբ բոտ պահարակ
նե՛ւ, ծարկեա զ՝ չարեացն՛ զարբ
խորանդ՛ն ։ Բա՛ղց բոլորից տերապէս
ազատեա՛ց։ Նախատապա՛ր ե-
ղոյ զքեզ պեղատա՛րեցե՛ւ ,
բոյ տուբ խո՛նհըդա՛ծ լինել բո-
պա՛տուր ։ Թագաւոր երկնաւոր
զեկեղեցի բո անշարժ պահեա . և
զերկրպատադոս անուանըդ բոյ
պահե՛ւ զ՝ խաղաղութեան։

ԿԵ Լուսոյ սրբութեամբ զձեռս իմ,
և շուրջ եղէց զսեղանոյդ քոյ տէր։
ՃԿԶ Ձայն արձակել ինձ տէր՝ զի լուա ցայտից
ծանութեան իմոյ զնոցին. և տէր
յուսացայ՝ զի մի եղէց հիւանդ։
Փրկեա զիս տէր և բնակեա զիս փոյթ-
ձեա զերկիւղածութեան իմ և զսկզբան իմ։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի ա-
չեաց իմոց, եւ հաճոյ եղէց ձշմար-
տութեան քում։
Ոչ նստայց ես ժողովս նանրութեան, և
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից։
Ատեցի ես զժողովս չարութեան, և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց։
Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ,
և շուրջ եղէց զսեղանոյդ քոյ տէր։
Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո,
և պատմել զամենայն սքանչելիս քո։
Տէր սիրեցի զգեղեցկութիւն տանդ քո,
և զտեղի յարկի փառաց քոց։
Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ, և մի՛ ընդ արիւնահե-
ղս զկեանս իմ։

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու-
թեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք:
Ես յամբծութեան իմոմ գնացի,
վրիեա զիս աէր և ողորմեա ինձ:
Ոան իմ կացցէ յուղղութեան. յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ:
փառք հօր և որդւոյ և:
Եւ հանն սրբոյ ածածնին: քհ
Սուրբ զաստուածածնին և զամե-
նայն սուրբս բարեխօս արասցուք քմզ
առ Տայր՝ի յերկինս, զի կամեցեալ
ողորմեցի և զմեզ զհատցեալ կեցուսցէ
զարարածս իւր. ամենակալ:
Ընկալ աէր զաղաչանս մեր բարե: քհ
Ես- ապա ասէ. Խոստովանիմ առաջի ձեր:
Ես- Ջէյեկայ չահանայն ասէ. Ողորմեցայ քեզ:
Ես- ինչն ասէ. Աղաւեցէ և զձեզ մարէ:
Յիշեալքս եւ զմեզ առաջի անմահ դհ
գառինն աստուծոյ:
Յիշեալ լինիք առաջի անմահ գա- քհ
ռինն աստուծոյ:
Աղաղակեցէք առ աէր ամենայն երկիր: վխ
և այլն տպես՝ի էջն, 334:
Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք քմզ

զաեր՝ զի տակաւ վրկեսցէ զմեզ ՚ի
մեզաց. և կեցուսցէ հնարհիւ տալո-
մաւթեան իւրոյ: Ամենակալ տէր:
Ի մէջ տագնապիս և առաջի ածելոյ:
Ամոլց առաջի սեզանոյ աստուծոյ
առ աստուած, որ ուրախ առնէ
զմանկութիւն իմ:

Գնաց արա ինձ. և այլն ոչինչ ՚ի Ա-ն, 533:

Օրհնեացուք զամենակալն աստ՝ ըզ-
հայր տեառն մերոյ Յիսուսի. զրխա-
տուսն. որ արժանի արար զմեզ կալ
՚ի տեղւոջ վիրաւորութեան նորա
պել զերկրպագութիւն: Ամենակալ
տէր աստ մեր՝ կեցո և ողորմեա:

Ի յարկին սրբութիւն՝ և ՚ի տեղւոջս:

Ե-ապա յիւն զվարագոյրն. և տեղին եղանիկն ոչինչ
ըստ պատշաճի ասելն, կամ գաղխոտելով:

Բարբառ աստուծոյ ձայնիս. ոչինչ.
գաւթելիւ գոչեր սրբութիւնդ:
Ահա բեզ աստղիմ մարթութ. ոչինչ.
զամպրպատեալ սեղմի սերունդն:
Ընդ ծանիկ այսօր բլլիցիմ, յայր-
մանոյն յեսաեայ: Եւ ոչխոմ գաւ-

Եթէ ձեռնին զերծուին առաջի՞ն։
Քո ի՞նչ գործ թագաւորն, այսր ան յ
եկեալ յընծայումն։ Կարելոյ այլ
նա զծո՞ւխ, քառանօթեա՞յ գա՞
լաւեայմբն։

Այս եբրայեցւոց մանկունքն, ծագ
զերդ ընտրեալքինչն առեալ. հնո՞
թանոտական գործոց, տօնակից
վերինչն եղեալ։

Ես ձայն գոհութե՞ան ասեմ. յար
ու գոչե՞ց ի քառամեծեին։
Ի քառամեծեին գոչե՞ց. ինձ. ձայն
առնէր ի տանտարամեան. ինձ։

Այսր նոր արեա հաւատալ ի նորայ նոր
հրաշ արեգակին՞ն. ինձ. Այսր հիւ
նոր շուշան ծաղկեա՞ց. ի նորա
տունկ բուրաստանէ՞ն։

Այսր անդրանիկ հօր միածին որ համ
դի՞ն, յերկինս ելանդր ատեանն
կերակո։ Ընտ ներբողից եղա
նակեն այսր, հոգւոյ հոգեղինաց
երկնաւորացն խորհից։

հտ Ա՛րա՛ծք հոգւոյն, նըւաստս վա՛
յելուչս։ Վայելուչս բա՛նիւ, զա
րարչութիւնն նա՛խ առնելն։

վար Գո՛հար վարդըն վա՛ռ առեալ, ին
՛ի վե՛հ մո՛ց վա՛րակն արիւնից. ին
ի՛ վե՛ր ի՛ վերոյ վարակն, պըղտոր
ջո՛ր ծաղիկ ծովային. պըղտոր ջո՛ր։

ած ա ձնի Ա՛յսօր գաբրիե՛լ հրեշտա՛կապետն
եկեա՛ռ, բե՛րեա՛լ զբարեխո՛սն պրկա
յաղթո՛ղ կուսին։ Ա՛յսօր կոչե՛լ
ա՛ռ բոլորիցըն սո՛րն, զսո՛ղմոսա՛ բարձ
րելոյն եւ զընծայարա՛ն հոգւոյն։

խա Ի՛ւղն ի՛ նախո՛ւմ եղե՛ւ ի՛ ներեցո՛ւ,
ծաղկեա՛լ ի՛ դրա՛խտն աստուածա՛
տո՛ւնկ. մըխիթարիչ եղե՛ւ ա՛ղիտե՛ալ
նախատա՛ւշակ հօրն ա՛դամայ. մե՛ք ի՛
յայն վա՛ռ յան եմք յուսացե՛ա՛լ,
յոր տէր յիսուս բերե՛ւ եցո՛ւ. և
խոնարհեա՛լ երկրպագեմք ոտըն
կա՛լ տուրբ նըշանին։

հրշ Գո՛ւ՛ա՛՛ւհատ բերկրանաց, բաղձա
լուածո՛՛ւ երգե՛՛ա՛յ՛՛ա՛՛ւ ձեզ

հրեշտակապետք, և հրեշտակ
գումարք։

Աստեղային արդար որ ի հօրէ ծա- առք
դեան, զառաքեալսըն քո անճառ
շնորհօք լցեալ։ Ոմի լուսոյ ցու-
ցեալ հայոտանեցյց ազինց, մե-
ծըն Թադէոս բարդուղիմեաւ վայ-
լեալ։

Աստուածային խորհըդն անճառ. մրգ
խորհրդածուք սուրբ մարգարէք.
բանիւ պատմեցք զապագայիցն,
յառաջապէս զերեքտասնիւն։

Ի հանդէս ասէին քո բանիցդ հայր
ցընծայիմք, հայր եւ վարդապետ, առ
սուրբ հայրապետդ (այս անուն)։

Եկեղեցի կաթողիկէ ի հայաս- եկղ
տան, այսօր զմանկունըս ժողո-
վեալ լուր համաձայն։

Զինարեալն ոչ ասէ՝ ձեղէն ի՛ սէր։

Ընտրեալըդ յաստուածոյ, ոսկ եր-
ջանիկ սուրբ քահանայ։

Ելանեալ ահարօնին, եւ մտեալ
մարտիրոսին։
Ահա որ զգեստուցն էր յօրինել,
զոր ահարօն միշտ լզգենոյր։
Յօրինէր լպատուհասանն, զոր ի
տոհմէ կամէաւն նուիրեալ։
Ի կարմրոյ՝ ի կապուտոյ՝ ի բեհե-
զէ՝ ի ծիրանւոյ։
Թէ լոզիեցլն յօրինէր. կարգն ա-
ռաջին էր կարգեհան։
Եւ օծմանն գրատանին, շուրջ-
նակի բոլորեալ։
Եւ յընծայս գործարանին, հին-
գեր երկիր ցընծայիւ խորանն։
Առ ի նոյն նրմանութեան, բրիա-
ռոս լոզիեր ասէր յօրինել։
Յորժամ մտցէր ի սրբ խորանն,
անդ միշտ ասցէ զոզիեցն արեան։
Յորժամ առնէր ըմպատարագս, ի-
շեա և զնա լոզիեցն բարեմաղթել։
Ձի և մեզ տարմեացի, ի միտս
գայլ իւր գայլասեան։

Հօրըն վաՙք, որ ըզայն պատիւ, և
սուրբ հոգւոյն այժմ յաւիտեան:
Յաւիտեանս յաւիտենից. քրիստոս
օրհնեալ՝ ի հաւատոյն:

Տարեկան խնկարկութեան սբոյ Պապրակին:

Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի
սեաւըն տաճարիս. ժաղովեալքս
առաքելոց ի խորհուրդ պաշտման
սպասուցն առաքելոյ սուրբ պա
տարագիս. խնկիօք անուշիւք խառն
սուրբ հաց խորանիս. ուղղութեամբ ըն
կալ զաղօթս մեր որպէս բուրումն
անուշահոտ խնկոց տաճկաց և կն
նամանաց. և ըզմատուցմունըս պա
հեա սըրբութեամբ միշտ և հանա
պազ քեզ սպասաւորել: Բարեխո
սութեամբ մօր քո և կուսի, ըն
կալ զաղաչանս քոց պաշտօնէից:
Որ պերատոյն քան զերկինս պայ
ծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի ա
րեամբ քո քրիստոս. և լսո երկ

նայնոցըն կարգեցեր ՚ի սմա զդաս
առաքելոց և մարգարէից ոչ վար-
դապետաց. այսօր ժողովեալ դասք
քահանայից սարկաւագաց դպրաց
և գերելիսոցաց. խառնկ մատուցա
նեմք առաջի քո տէր յօրինակ ըստ
հնոցն զաքարիայ. ընկալ առ ՚ի
մէնջ զպաշտօնեայ մաղթանս,
որպէս զպատարագն աբելի զնոյն
և զաբրահամու. բարեխօսութիւք
վերին քո զօրացն, միշտ անշարժ
պահեաց զմեզ ոտն հայկազնեայս։

Ամէն յայժ դուստր լուսոյ մայր
սուրբ հոյժ ուրախ մանկամբք քո
սիոն. զարդարեալ պճնեա հար-
սին պատուական երկնայնոյն լուսա
ճեմ խոտան. զի օծեալն ոտ էնն ՚ի
յէն անծախապէս ՚ի քեզ միշտ
պատարագի. հօր ՚ի հաշտութիւն
մեզ ՚ի բաւութիւն բաշխէ զմաղ
մին և զարիւն իւր սուրբ. վասն
իւր կատարման սուրբ անօրէնու-

Թեան, չնորհե զիմաստութի՛ւն կամե-
նոյն տաճարին։
Զանազանեան կոյսըն մարիամ աս-
տուածածնին խոստումանի՛ տուըր
եկեղեցի. ուստի սըւաւ հայն
անմահութեան եւ բաժակ մեզ
ուրախարար. տո՛ւր օրհնութիւնս
նըման հոգեւոր երգո՛ւ։

Օրհնեա՛ տէր։

Օրհնեալ թագաւորութի՛ւն հօր և։ քհ
պրկ

Օրհնեա՛ տէր։

Եւ ասէ քահանայ՝ ըսո պատշաճէ աւուրն։

Եւ ես խաղաղու։ Օրհնեա՛ տէր։ պրկ

Օրհնութիւն և։ խաղաղութիւն։ քհ

Եւ ընդ հոգւո՛յդ քո՛ւմ։ դպ

Աստուծո՛յ երկրպագեցո՛ւք։ պրկ

Ա՛ռաջի՛ն քա՛ւ տէր։ դպ

Տէր ող ողո՛ւ, որոյ կարողութի՛ւնդ։ քհ

Եւ ասէ ֆոխն ե շարականն ըսո պատշաճէ։

Օրհնեա՛ տէր։ պրկ

Զի քո է կարողութիւն և զօրու։ քհ

Պատո՛ւական ե՛մք։ պրկ

Նոյնե՛ւ ի զՈւրբս առաւածն՝ ըս գործէի
առաքն՝ գիւք ի սուս։

ասկ Եւ ես ես խաղաղութեան զանգ առա-
դա Տէր ողորմեա։
ասկ Վասն խաղաղութեան ամ աշխարհին, և
հաստատութեան սիրոյ եկեղեցւոյն։
դա Տէր ողորմեա։
Վ՚ս ամ սուրբ և ուղղափառ տա-
կոտաց. զանգ առա։ Տէր ողորմեա։
Վասն հայրապետին մերոյ սուրբ
(այս անուն) կենաց, և փրկութեան հոգւոյ
նորին. զանգ առա։ Տէր ողորմեա։
Վ՚ս վարդապետաց. քահանայից սար-
կաւագաց դպրաց և ամենայն ուխտի
մանկանց եկեղեցւոյ. զանգ։ Տէր ո։
Վասն բարեպաշտ իշխանաց, զօրավարաց և
ամենայն իշխանաց, զօրավարաց և զո-
րացն նոցին. զանգ ա։ Տէր ողորմեա։
Վասն հոգւոյն հանգուցեալ ա։
Յիշեա՛ տէր և ողորմեա։
Եւ եւս մարթի վասն ձշմարիտ։
Տէր ողորմեա։

Ջանձինս մեր և ըզմիմեանս տեսանել։
Ինձ տեսանել յայնձն եղիցի։
Ողորմեաց մեզ տէր ամ մեր բատ։
Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմ, տէ՛ր ողորմ։
Օրհնեա՛ տէր։ | սրկ
Զի ողորմած և մարդասէր ես ամ։ | ՀՀ

Գիէն ալէլո՛ն Ա.-եփարեան և Հա-ապամչեան՝
՚ի Ձալո՛ն գիւղ և կուէտ։

Օրհնեա՛ տէր։ | սրկ
Խակ մեք վստահութիւն ոչ ունիմք։ | ՀՀ
Եւ ես խոնարհութեան զտէր աղաչեմ։ | սրկ
Տէր ողորմեա՛։
Եւ ե՛ս հաւատով աղաչեցուբ և | սրկ
խնդրեցուբ ՚ի տեառնէ աստուծոյ
և ՚ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ քրիս-
տոսէ ՚ի ժամուս պաշտամանն և ա-
ղօթից։ Զի արժանի ընդունելու-
թեան սրտով, լսելի տէր Ձայնի
աղաչանաց մերոց։ Ընկալցի ըմպելի
պըտուղս սրտից մերոց. Թողցէ
դյանցանըս մեր, ողորմեսցի ՚ի վե-
րայ մեր։ Աղօթք մեր և խընդըր-

ուածք յաւիտեան ժամ մըտցեն ա-
ռաջի մեծի տէրութեան նորա ։
Եւ նա տացէ մեզ միաբան միտ
հաւատով արդարութեան վաստա-
կիլ ի գործս բարիս ։ Ձի զտղորմու-
թեան գընորհըն իւր արուցէ ի մե-
ծայ մեր . տէր ամենակալ կեցուա ։
Կեցո տէր ։

ԻԴ Ընդ ամենայն ։

ԻԵ Ձմիր առաջակայ օրս խաղաղութեամբ ան ։

ԻԶ Ընդ ամենայն ։

ԻԷ Ձհրեշտակ խաղաղութեան պահա ։

Ընդ ամենայն ։

Ձբաւութիւն և զիմոզութիւն ։

Ընդ ամենայն ։

Ձարբոյ խաչին մեծ և կարծել զօ ։

Ընդ ամենայն ։

Եւ եւս միաբան վասն ձշմարիտ և ։

Տէր ողորմեա ։

Ձանձինս մեր և զմիմեանս տուն ։

Քեզ տեառն յանձն եղիցուք ։

Ողորմեաց մեզ տէր ամենակալ ։

Տէր ողորմեաւ, տէր ողորմ, տէր իմ ։
Օրհնեաւ տէր ։ | սրկ
Ողորմ զի արժա ։ Խաղաղութիւն ։ | քհ
Եւ ընդ հոգւոյդ քոմ ։ | դպ
Աւետարանն ելիկատարեցար ։ | սրկ
Առաջի քո տէր ։ | դպ
Խաղաղութիւն քոյ քարոզեաս վարդիչ ։ | քհ
Օրհնեաւ տէր ։ | սրկ
Տէր որ ածծ օրհնեցեալ զամենեսեանդ ։ | քհ
Ա՛ր զի երեսախոյզ, ա՛ր զի՛ ի լծե- | սրկ
ռահաւոյն. եւ ա՛ր զի ոչ յատաշխա-
ռոյն, եւ յանմաքրից ա՛ւրհնեցի
յաւուրս ածոյն խորհուրդս ։
Ամրմէն ահեռանայիցն, և արիւն | դպ
վրայիչսան, կա՛ր առաջի՛ն. երկնա-
ւին զօրութիւնքն յաներեւոյթս,
երգեն և ասեն անհանդիսատ բար-
բառով. ա՛լ՛ւյա. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ.
տէր զօրութեանց ։
Ամրմէն յաւուրքն ահեռն աւետա- | սրկ
ծոյ մերոյ, պաւլոսի ձայնիւ քաղցրա-
խօսութեամբ վերջին հոգեւորս ։

Ե- դարէն ետեւէն վերադարձը
ըստ խոհերոյ սուրբ։

Պղնդեան, Աւետաց, Վարդավառի, և Առաւաժամին։

Բազմաձեւ մխիթար հրեշտակից, եւ զօրից երկնաւորաց, ինչպէս ի յերկինս ընդ միմեանս խաղային, եւ ասէին. սո՛ւրբ սո՛ւրբ սո՛ւրբ է տէրն Սաբաւովթ, ամենեքեան ասացուք, ուրախ լերուք երկինք և ցնծասցեն հիմունք աշխարհ։ Ձի աստուածն յաւիտենից նախանձի ի յերկրին երեւեցաւ, եւ ընդ մարդկան շրջեցաւ. զի կեցոյցէ զանձինս մեր։

Սուրբ Հիսուսեան։

Ա՛ր վերայ նըստոխս ի հօրըդ հրամանէ նուիրեցար քահանայապետ յաւիտեան, անճառելի բանիւք աւգտարար։ Ա՛յսօր իջեար ի յերկինսըդ վայրն քոյ արարչագործ։ յանձն առեր բանիդ մեծի հնազանդութեան։ Եւ սեր-

ցանկանայիր ուրախ լինել, ուրախ լեր ինձ հետ. եթե ցանկանայիր տխրել, տխրեա՛ ինձ հետ. եթե ցանկանայիր ծիծաղել, ծիծաղեա՛ ինձ հետ. եթե ցանկանայիր լալ, լա՛ ինձ հետ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. տէր Աստուած զօրութեանց։

Յնոյց և Յաչի։

Ո՛վ Քրիստոս տէր աստուածդ մեր, քանզի եղեցար վարձկան մեր. թաղեցար, եւ յարեար հաւատարիմ եղեր յոյժ խոստմանդ եւ հանգուցիչ վաստակոց։ Եկայք ժողովուրդք, զօրհնութիւն ընծայ հրեշտակական երգեցողութեամբ նըմա ասեմք. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ եւ տէր աստուած մեր։

Կիրակէ, Եկեղեցւոյ, Ծաղկազարդի, և Հրեշտակաց։

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լեցեր աստուա՛ծ, զքո՛ սո՛ւրբ զեկեղեցի։ Հաղորդութիւն հրեշտակաց տալով կո՛ղ աստուածութիւն կո՛ղ աստուածութիւն քո։ Եւ բնութիւն մեր մարդկան հրեշտակեալ արար, և՛ ի մարդկանէ հաճեցար ընդունել զօրհնութիւնս։

Զայնէ խոհականաւ, սո՛ւրբ.
սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. տէր զօրութեանց։

Պաշտ. Ընծեցւոց։

Վասն յիշատակի հանդիսացեալ
ընկալ հոգւոյ սուրբ մարտիրոսէդ
ընդ պատարագս։ Ընդ համարեա լե-
հարից նոցա, ի լոյս արդեաց քոց
յարութեամբ հաճեալ եղիցին։ Աս-
նաւանդ՝ զի հաւատով մատու-
ցեալ զպատարագս. հայեցեալ սո-
ւուս ձեռնադրելոյ, ընդ հանդուցեալ
զհոգին նոցա։

Մաղթ։

Արեւելքէն սկսեալ մեծ եա ընդ
արեւմուտս։ Ընդ զինուորելոյնքո
հրեշտակացն օրհնեն լեզուդ ընդ սե-
ռն։ փառք ի բարձունս աստու-
ծոյ. և յերկրի խաղաղութիւն։

Մաղթ։ Առաքելոց, և Հայրապետաց։

Ամենակալ ես տէր զօրութեանց.
որ թագաւորեալ ես յաւիտենից։ Ո՛վ
նետից յերկնից ի յերկիւդ եղ լոյս

ծագե՛ս յարմարագո՛յն քո։ Որ խոնար-
հութեամբ լշեր՝ ի երկիւղ, քեզ
պատարագը մատուցանելմէ։ Եւ
աւուրբ զանունդ քո վճռանելմէ.
ակն որ պատակիչդ ես քոց արբոց
(այս անուն)։ Վասն զի տեսայ եւն մեզ
բարեխոս. տէր ամենակալ՝ի քում
յայտնութեան։

Ը- ՚ի հանդիսաւոր օր ճեմի, և զսո-ւմբ խոհո-ւմն
վերաբերել կարէս, այս է տարտղն-ի-ւն։
Յորժամ հանդանայն ասէ.

Տէր ամենակալ օրհնեացէ զամենեսեան։

Ը- ամէն-ագն յայնէ։

Ամէն ասացէք սեամն աստու։

Ը- տալէն երգեն ջրբաստոյ-ի-ւն զսո խոհուտ
աւուրն, կանգնեալ։

Մի ոք յերեսաց՝ի՛ց. մի ոչ՝ ի՛ լմե։ արկ
Ամէն ամէնայն. և արի՛ն։ դպ

Ը- գան ինկարկելվ՝ի սո-ւմբ խոհո-ւմն։

Յարեա՛ւ էհաս ըզ խորան խաբ. և արկ
ինքն տալէս վերապ, զի երանէ յա-
ռապատե՛ւ խաբմէ։

դա եւ ցընծայ նայ սրտէս հակաց , յոր-
ժամ լցանայ ըղձալութեանդ կամ ։ դա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։
Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա ։ Ամենայն ինչ ունիս ։ ամա
Ա- Ես ոչ ինչ ունիմ ։

հզօր զօրութեամբ իւրով. տէր կա-
ղաղի՝ ի պատերազմի։

դա Ա՚րտէս զի՛ր զիմաստա՛սիրն առեալ՝
նեցո՛ւն ընտե՛նեցիմք։

արկ Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր
՝ի վեր. համբարձցին դրունք յաւի-
տենից, և մտցէ թագաւոր փառաց։

քՀ Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց և տէր
զօրութեանց։

դա Ե՞ր ընդհարձա՛կ հայեցո՛ւածք հաստա-
պե՛ս ընծայեա՛լ բերելո՛ք ըստ սրբոյ։

արկ Սա ինքն է թագաւոր փառաց։

Ե՛ պատարագողն երէցպագե՛ սէր՝ և զողո՛ւթիւնք՝ և
սա՛ղ ի չեռաց սրխա՛ւագին. և խոստո՛վե՛ ի վերայ
ժողովրդեանն ասելով։

Օրհնեա՛լ եկեա՛լ անուա՛նդ տեառն։

դա Ա՚լէ՛լ՚ուիա՛։

արկ Եւ ևս խոստովե՛լ զեան զտէր ամե՛ն։

դա Տէր ո՛ղորմեա՛։

արկ Եւ եւս հաստատե՛լ և արքունի՛ զեամբ
հաստա՛ւք չարչարա՛ւ սուրբդ տե-

զանոյս աստուծոյ սիրե : Մի խըղճե և գայթակղութեամբ. մի նեղ-
գութեամբ, խորամանկութեամբ.
մի պատրանօք և խաբեութեամբ :
Մի երկմտութեամբ և մի թերա-
հաւատութեամբ. այլ ուղիղ վա-
րուք, պարզ մտօք, միամիտ սըր-
տե, կատարեա հաւատով : Ցգեալ
սիրով, լի և առաւելեալ ամենայն
գործով բարութեան կացցուք յա-
ղօթս աստուծոյ, և գոցուք զաղտնի-
գիտոյս : Յաւուր յայտնութեան և
ի վերադարձին գալստեան տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի քրիստոսի
կեցուսցէ և պարգեւացէ :

դա	Կեցո տէ՛ր և պարգեւա :
արկ	Օրհնեա տէր :
ֆՀ	Շնորհօք և մարդասիրութեանդ :
դա	Եւ լինի հոգւոյդ քո :
արկ	Աստուծոյ երկիւղածութեա՛ն :
դա	Առաջի քո տէր :

Ողջոյն տուք միմեանց՝ ի համբոյր սրբութեան. և ոչ եթէ կարողք հաղորդել ասծային խորհրդոյն՝ առ դրանս եկեղեցւոյ և աղօթեցէք։

Քրիստոս՝ ի միջի մեր յայտնեցաւ. որ էնն առաջուց աստ բազմեցաւ։ Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ. ոչ ոգջունի հրամանն առաւ։ Եկեղեցիս ի անձն եղեւ. համբոյրս յօդ լերման արեաւ։ Թշնամութիւնն հեռացաւ. սէրն յընդհանուրս տիրեցաւ։ Արդ պաշտօնեայք բարձեալ զձայն. տուք զօրհնութիւն՝ ի միասին բերան. միաբանական ասծութեանն. ոչ թող արտեկէքն են արտաքսին։

Ամէն և ձայս ասեն՝ ի հանդիսի փոխ։

Ո՛ւր հաւատոյ կայք յանդիմման տուր ոչ պատասխանի ստութեան, սէր բազմեալ զքո սրտիդ ստիցդ, և շուրջ պատեալ զօրք վերնակաց։

Վերջ հաղորդութեանդ զաչս ունելով, և պատասխիդ զայս տալով։ Ընդու-

ղես մեր մի հիշեցես, այլ գլխո-
վեամբ քո բաւեցես: Ընդ հրեշ-
տակացն օրհնեմք լուբեզ, եւ ընդ
սրբոց քոց, տեր վաւրք քեզ:

ամէն Ահաւասիկ կացցուք. երկիւղիւ կաց-
ցո՛ք. բարւոք կացցուք. և նայեցար
լսէ՛ք ընդ ուշութիւեամբ:

դա Ա՛ւ քեզ աստուա՛ծ:

ամէն Պատարա՛գ քո՛ մատչի գա՛ն ա՛յդ:

դա Ողորմութիւն և խաղաղութիւն և
պատարագ օրհնութիւեան:

ամէն Օրհնեա՛ տէր:

էդ Շնորհք՝ տէր՝ և ածային սրբոց:

դա Ամէն. և ընդ հոգւո՛յդ քո՛վ:

ամէն Ընդ դրա՛ն, ընդ դրա՛ն, ամենայն
խոնարհութի՛ւ և ընդունելութեամբ:

դա Ա՛ւ քեզ տէր ամենակա՛լ:

ամէն Եւ գոհացարո՛ւք զաւետարանի քոմէ
լսի՛լ սրտիւ:

դա Արժա՛ն և իրա՛ւ:

ԱՄԷՆ։

Ա՛ռէք կերէք այս է մարմին իմ որ։ ՅՀ
Օրհնեա տէր։ ՊԿ

տալոցդ ես անուամբդ տեառն. շնո-
րհեալ ի բարձրեալ։
Օրհնեա տէր։ ՊԿ
Ես զքեզ մեծարեմ Աստուած իմ թագաւոր
եւ օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան եւ յաւի-
տեանս։ Ամէն։ ՊԿ
Ես զքեզ մեծարեմ Աստուած իմ թագաւոր
եւ օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան եւ յաւի-
տեանս։ Ամէն։ ՊԿ
Օրհնեա տէր։ ՊԿ
Ես ընդ սերովբէից եւ ընդ քերու- ՅԴ
բէից։
Ինձ՝ է հանդիսեալ տառապանս՝ որպէս զինեալ Աբրահամ եւ Իսահակ
ևին առեալ։
Ես զքառասնից վիճակութեանն որ միշտ ՊԿ
ընդ սամնայն տեղիս գոհութիւն
մատուցանեմք քեզ քրիստոս։ Ամէն
եւ ըստ հրաշալի գալստութեանդ քո
գոլեն զօրութիւնք։
Սաղմոսն սերովբէքն. գովեանն քե-
րովբէքն. եւ խշմանութիւնք վերին
պետութեանցն պարտեալ քոյ-
ցըս ձայնիւ երանակեն եւ մեծեն։
Սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. տէր զո- ՊԿ
տութեանց։ Լի են երկինք եւ
երկիր փառօք քո. օրհնութիւն ի
բարձունս. օրհնեալ որ գայր եւ
գալոցդ ես անուամբդ տեառն. շնո-
րհեալ ի բարձունս։
Օրհնեա տէր։ ՊԿ
Ամէն։ ՅՀ

մկ Օրհնեա տէր։

ցշ Արբէք ի սմանէ ամենեքեան. այս։

դպ Ամէն։ Հայր երկնաւոր. որ պատ-
ուիրեցեր ի մահ վասն մեր
պիտոյական պարտեաց մերոց. հե՛ղ-
մամբ արեան նորին ազատեմք լսել
աղաւնեաւ քո բանաւոր հոգւոյ։

մկ Օրհնեա՛ տէր։

ցշ Եւ գործս ի գործոց՝ քեզ մատու։

դպ Յամենայնի օրհնեա՛լ ես տէր. օրհ-
նե՛մք լսել քեզ. գովե՛մք լսել քեզ. գո-
հանա՛մք լսել ն. աղաչե՛մք լսել քեզ
տէր աստուա՛ծ մե՛ր։

մկ Օրհնեա տէր։

ցշ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

դպ Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ։

մկ Աստուծոյ երկիւղածեցա՛ք։

դպ Առաջի՛ք քո տէր։ Ա՛յդ աստուծոյ.
որ պատարա՛ծեալ հո՛ղ ի հաշտու-
թիւն հաց կենաց բաշխիս ի մեզ.
հեղմա՛մբ արեան քո սո՛ւրբ, ա-
զա՛տեմք լսել ողորմեա տէրամբ

քոյ վերեալ հօտի։

Օրհնեա տէր։		սրկ
Ողորմեա ինձ եղիցի սա աւետեցուն։	ՔՀ	
Հոգի աստուածոյ. որ զիաւտակիցն քո զետրոսէ, լնջեալ ի յերկունից կատարեա ի ձեռըս մեր. հեղմամբ արեան սուրբ ապաչէմք ըզքեզ հանդ դո՛ զհոտիս մեր ննջեցեալսդն։		դպ
Օրհնեա տէր։		սրկ
Ընդ որս և մեզ այց արասցես քա։	ՔՀ	
Յիշեա տէր և ողորմեա։		դպ

Աստուածածնին սրբոյ կուսին մա։ ՔՀ

Յիշեա տէր և ողորմեա։ դպ

Սրխա-ափն յաջիոջին ահեանոյն յետնամած աստղէ։

Առաքելոց սէց. մարգարէից. վարդապետաց. մարտիրոսաց. և ամենայն հայրապետաց սէց։ Առաքեղատարած եպիսկոպոսաց. երիցանց. ուղղափառ սարկաւագաց. և ամենայն սրբոց։ Եղիցի յիշատակ ի քե պատարագ՝ սաղմոսիդ։

Յիշեա տէր և ողորմեա։ դպ

Յաւելուած ԺԲ. ընդհանուր

ԽԱ Օրհնեալ գովեալ և փառաւորեալ հրաշալի և անճառելի յայտնութեանն քրիստոսի երկիրպագանեմք։

ԽԲ Փա՛ռք յայտնութեան քո՛ տէր։

Ի ծնեալ մեծի

ԽԱ Սուրբ և աստուածահաճոյ մարգարէին. հայրապետին. առաքելոյն. մարտիրոսին. (այս անուն). որոյ այսօր գիշատակն կատարեցաք, եղիցի գիշատակ ի սուրբ պատարագս։

ԽԲ Յիշեա տէր և զմեզ։

ԽԱ Առաջնորդացն երից և առաքելոյն տասներկուցն երից հայրապետին և բարեգուժիչ առաքելոյն, և զերկոսին լուսաւորչին։ Արիստակէս. վերծանիչ. յունականն. զրիզոս. նեղափ. սահակայ. զանիէլ. և խոսդայ. մեսրոպայ վարդապետին. և զերկոսին նարեկացւոյն. և նեղափ կլայեցւոյն. յոհաննու որոտնեցւոյն. և զերկոսին եւ մով-

ակն տաճարացն. և սրբոց գըրոցն ընդունելոյ և ներբեհանց. հովուաց և հովուապետացն հայրապետացն. եկեալ յիշատակ՝ ի։

Յիշեա տէր և ողորմեա։

պա
սկ

Վանձնացն սրբոց, առաքինաբեր և առատաձեռնաց կրօնաւորացն, պօղոսի. անտօնի. պօղայ. մակարայ. ոնոփրիոսի. աբբայ մարկոսի. սրապիոնի. նեղոսի. արսէնի. եւագրի. պարսամայ։ Յօհաննիսեանց և սիմէոնեանց. սրբոց ասկեանց և սուքիասեանց. և ամենայն սրբոց, հարց և աշակերտելոց նոցին ընդ տիեզերս. եղեալ յիշատակ՝ ի։

Յիշեա տէր և ողորմեա։

պա
սկ

Թագաւորաց հաւատացելոց սրբոյ՝ աբգարու. կոստանդիանոսի. տրդատայ. և Թէոդոսից. և ամենայն սուրբ և բարեպաշտ Թագաւորաց և առաւաձեռնաց իշխանաց. եղեալ յիշատակ՝ ի։

դա Յիշեա տէր և տրտմեա ։

տկ Ընդհանուր աւետեան հաւատացեալ
լոց. արանց և կանանց. ծերոց եւ
տղայոց. և աւետեան շուրս հաստիկ
հաւատով և սրբութիւն ի քրիստոս
ննջեցեալսն. եղիցի յիշատակ ի ։

դա Յիշեա տէր և տրտմեա ։

տկ Օրհնեա տէր ։

ցդ Եւս առաւել զեպիսկոպոսսն ։

տկ Գոհութիւնն և խոստովանութիւնն
մատուցանեմք քեզ տէր աստուած
մեր, վասն սուրբ և անմահ պա-
տարագիս որ ի վերայ սրբոց սե-
ղանոյս. զի սա մեզ ի սրբութիւն կեն-
դանութեան արդեւնացէ. Մանա-
ւանդ ընտրեա զսէր զհաստատութիւն
և զերկեալ զխաղաղութիւն աւե-
տեան աշխարհի. սրբոց եկեղեցւոյ
եւ աւետեան ուղղափառ հայրա-
պետաց. եպիսկոպոսապետին մերոյ
եւ պատուական հայրապետութիւն տէր
հայոց տեառն (այս անուն). և մերոյ արհի

եպիսկոպոսին և երջանիկ բաբունա-
պետին (այս անուն). և քահանայն
որ զպատարագս մատուցանէ: Եւ վե-
րջումն և յարձակումն Թագաւո-
րաց. բրնատունէից և իշխանացըն բա-
րեպաշտից: Աղաչեցուք և խնդրի-
ցուք և վասըն հոգւոցըն հանգու-
ցելոց: Եւս առաւել վասըն հան-
գուցեալ բաբունապետացըն մե-
ծոց, եւ շինողաց սուրբ եկեղե-
ցւոյս, և ոյք ընդ հովանեաւ սոցին
են հանգուցեալ: Աղաւթիւն
երեսից մերոց պերճից և շնորհա-
ւաջիկայ ժողովրդեանս: Հանդիսա-
հաւատով և սրբութիւբ ի քրիստո-
կատարելոյն. եղիցի հիշատակ ի:

Ընտ տալ. և յաղագս ամենեցուն: դա
Օրհնեա՛ տէր:

Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծի առ: մկ
Ամէն. և ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ: գ՛
Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծի առ: դա
Ամէն. և ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ: մկ

Եւ ես յաղաւթից սուրբ հարցն ի լի-
նիմ զամենայնի:

դպ Տէր ողորմեա։
արկ Ամենայն արբուել, զոր յիշատակեցաք. եւս առաւելապէս զտէր աւ։
դպ Տէր ողորմեա։
արկ Վասն մատուցեալ սուրբ և աստուածային պատարագիս որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյս. զտէր աղա։
Տէր ողորմեա։
Որպէս զի տէր աստուած մեր, որ ընկալաւ զաւ ի սուրբ երկնային եւ յիմանալի իւր մատուցարանն. զխոհանոցն առաքեսցէ աւ մեզ զշնորհս եւ զպարգեւս հոգւոյն սրբոյ. զտէր աղա։
Տէր ողորմեա։
Ընկալ կեցո և ողորմեա. և պահեա զմեզ տէր քոյին շնորհիւք։
Կեցո տէր և ողորմեա։
Զամենասրբուհի զածածինն զմիշտ կոյսն մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբովք յիշեալ. զտէր աղա։
Յիշեա տէր և ողորմեա։

Եւ եւս վասն ճշմարիտ և՝ սրկ
Տէր ողորմեա՛։ դպ
Զանձինս մեր և զմիմեանս, տէն։ սրկ
Քեզ տեառնդ յանձն եդիցո՛ք։ դպ
Ողորմեաց մեզ տէր ամ մեր. ըստ։ սրկ
Տէր ողորմեա՛. տէր ողորմեա. տէր ո՛ղորմ։ դպ
Օրհնեա տէ՛ր։ սրկ
Եւ տուր մեզ հանդարձակաձայն։ քհ
Հայր մեր որ յերկինս ես. սուրբ դպ
եղիցի անուն քո։ Եկեսցէ արքա՛-
յութիւն քո. եղիցին կամք քո՛ որ-
պէս յերկինս և յերկրի։ Զհաց մեր
հանապազորդ տո՛ր մեզ այսօր։ Եւ
լո՛ր մեզ յանցանս մեր, որպէս
և մե՛ք լո՛ղումք մերոց պարտապա-
նաց։ Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձու-
թիւն. այլ փրկեա՛ ի չարէ։
Օրհնեա տէ՛ր։ սրկ
Ձի՛ քո է արքայութի՛ւն։ Զօրութի՛ւն։ քհ
Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛։ դպ
Աստուածդ երկնաւորական։ սրկ
Աստուածդ քո տէ՛ր։ դպ

Գետնոյն խոնարհ. և ամենայն ծոցեալ-ըդ խոնարհ
հիւն ի վեր: ե- սուխ-ագն յոյնէ.

սրկ	Օրհնեա՛ տէր:
ցդ	Գրեհատամի՛ւ Յիսուսի՛ւ տեղեամբ:

ե- սուխ-ագն յոյնէ բուէ:

սրկ	Պատ՛ճառեմի՛ն:
ցդ	Ի սրբոյ Թիւ՛ն սրբոց:
դպ	Ամենայն սո՛ւրբ. ամենայն տէ՛ր. Յիսո՛ւս Գրեհատո՛ս ի վառս ա՛յլ հօր. Ամե՛ն:
սրկ	Օրհնեա՛ տէ՛ր:
ցդ	Օրհնեալ Հայր սուրբ ած ճշմարիտ:
դպ	Ամե՛ն:
սրկ	Օրհնեա՛ տէ՛ր:
ցդ	Օրհնեալ Որդի՛ սուրբ ած ճշմարիտ:
դպ	Ամե՛ն:
սրկ	Օրհնեա՛ տէ՛ր:
ցդ	Օրհնեալ Հոգի՛ սուրբ ած ճշմարիտ:
դպ	Ամե՛ն:
սրկ	Օրհնեա՛ տէ՛ր:
ցդ	Օրհնութի՛ւն և վառ՛ք հօր և որդ:
դպ	Ամե՛ն: Հայր սուրբ. որդի՛ սուրբ. հոգի՛ սուրբ: Օրհնութի՛ւն հօր

և որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն։

Օրհնեա՛ տէր։

Ի սէր ի սէր պատուական մարմնոյ։ տիկ
քհ

Ե- խոստնէ տհասնայն սիրտն ի վերայ ծոցովդ եան
և տառնայ ի սուբ սեղանն. և գտցէն գվարգոյն։
Ե- տրոպէ սուրբ։

Սաղմոս առաջէք տեառն այլ մերոյ
դաւիթ, ձայնիւ բազգրութեամբ
գերդս հոգեւորս։ Զի սա վայելէն
սաղմոսք և օրհնութիւնք, ակնով
և երգք հոգեւորք։ Պաշտօնեայք
հանդերձ երգովք սաղմոս առաջէք,
և զսէր յերկինս օրհնեցէք։

Ե- տէրդ եղանակն։

Բրնատս պատարագեա՛լ բաշխի ի
միջի մերում. այլելուիա։

Զմարմին իւր տայ մեզ կերակո՛ր
և սուրբ զարիւն իւր ցօղէ ի մեզ։
այլելուիա։

Առաքէ առ մեր և առէք ըմպեցա։
այլելուիա։

ձաշակեցեք և տեսեք զի քաղցր է
տէր. յԱլէլուիա։

Օրհնեցէք ըզտէր յերկինս. յիւր։
Օրհնեցէք զնա՝ ի բարձունս.
յԱլէլուիա։

Օրհնեցէք զնա՝ ամենայն հրեշ-
տակք նորա. յԱլէլուիա։

Օրհնեցէք զնա՝ ամենայն զօրք
իմիք նորա. յԱլէլուիա։

Ե- տաղն երեսնից ընդ խորհուրդս ըս-
կսեալ։

Ա՛ցոյց ի բառնալ զանձին ի մարմնոյ. քան զ՚ամ-
ենայն։

Ե- տաղն երգեն։

Դասիւք հրեշտակին ղեմսգոյն։

Ա՛ցոյց ի բառնալ զանձին ի մարմնոյ. քան զ՚ամ-
ենայն զօրսն։

Ե- տաղն երգեն։

Դասիւք հրեշտակին ղեմսգոյն։

Երկիւղած և հաւատաւոր յաւուրս մա-
տիք և արբուսիք հաղորդեցարուք։

Ե- ժողովուրդն ասէ յԱստուած։

Ա՛ձ մեր և ատեր մեր երեւեցաւ մեզ.
օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն։

Ե- տաղն երգեն։

Դասիւք հրեշտակին ղեմսգոյն։

ձաշակեալ զմարմին քո ի զայրութեան.
վասն զի ի բարձունսըս կերակրողիդ
ըզմեզ։ Ոչ հանապազ կերակրես
ըզմեզ. առաքեա ի մեզ ըզհոգե-
ւոր քո զծնունդն. վասն ի
բարձունսըս կերակրողիդ ըզմեզ։

Ե- ասիս-ափն ֆորդե.

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա։
Եւ ևս հաւատով ընկալեալք յաս-
տուածային, աստ ել ընկնային անմահ
անարատ և անապական խորհրդոյս,
զտեառնէ գոհացարուք։

Գոհանամք ըզքէն տէր. որ կե- պա
րակուցեր ըզմեզ յանմահական ե-
զանց քոյ։ Քաշխելով ըզմարմինդ
և զարիւնդ ի մերում աշխատ
հլ. և կեանս անձանց մերոց։

Ինչ ապաքոր էպէրդ եղանկեն փաղ խորհրդատուրս,
Քինքե- չահանայն կոփարեցք գիւրգ աւօլինչ։

Ե- յոյժ հաւատի պիտանութիւն, եւ
երգին ետ ասէ։

Ա՛յր հաւատոյ սո՛ւրբ հարանարա՛ն.
եւ առաքեա՛ւ դերապրակա՛ն.
դու վերայիդ անմահակա՛ն.
որ զարդարեա՛ց զբեզ անվախճա՛ն։
Երկրորդ երկի՛նք դու հրաշակա՛ն.
վառաց ՚ի վա՛ռըս բարձրակա՛ն.
որ զմեզ ծնանի՛ս լուսոյ նըման.
առաքանա՛ն սրդիակա՛ն։
Բաշխես լոյսդ՝ն մաքրակա՛ն.
գարնունդ ըմպել տաս առակա՛ն.
հանես ՚ի վե՛ր դերասուիճա՛ն.
յիմանալեա՛ց անջոկակա՛ն։
Եկայք որդիք նոր սիօնի.
մատիք առ աե՛ր վեր սրբութեամբ.
ճաշակեցէ՛ք եւ տեսէ՛ք.
զի քաղցր է աե՛ր վեր զօրութեամբ։
Նա բաժանեա՛ց լոյս յորդանա՛ն.
դու զծով վերա՛ց աշխարհակա՛ն.
նըման յետուա՛ց վեց զօրակա՛ն.
զբեզ տեր յիսուս հօր էակա՛ն։

Հինն օրինակ քեզ և նըման՝
դու խորանի՛ն գերապրակա՛ն.
նախատակե՛ց զգրուռնաւոր ամանդ.
դու զըժոխո՛ց զգրուռնա՛ւ հիմանց։
Հայց այս մարմի՛ն է .քրիստոսի՛.
բաժակս արբե՛ն նորոյ ուխտի՛.
ձաձկե՛լ խորհո՛ւրդըն մե՛ծ յայտնի՛.
աստուած՝ ի մա՛ր մե՛զ տեսանի՛։
Սա է .քրիստո՛ս բանն աստուա՛ծ.
որ ընդ աջմէ՛ հօրըն բազմի՛.
եւ աստ՝ ի մե՛զ պատարագի՛.
բառնայ զմե՛ղըս աշխարհի՛։
Ա.յն որ օրհնեա՛լ է յաւիտեա՛ն.
հարբ և հոգեո՛ւլըն վիսկի՛ն.
այժմ և յաւէ՛տ և յապագա՛յն.
եւ անըսպա՛ռ միշտ յաւիտեա՛ն։
Ե- ՚ւ վերջ փաղէն՝ ասէ սուխա-ագն.
Օրհնեա տէ՛ր ։
Որ օրհնես զայնոսիկ որք օրհնեն ։ քհ
Եղեալ անուն սուն տէն օրհնեալ յայսմ քհ
հետէ մինչև յաւիտեան ։ Երէց՝ հինէ ։
Կատարումն օրինաց և մարգարէից ։ քհ

ոկ Ե- -ին Ամէնտիա օրէնքն ։

ք՛ Յետ յարուցեալ ոնն մեռելոց քոյ ։

Եւ խրատեաց ճաշակելն. իմ և սկզբան ։

դպ Փառք քեզ աստուած մեր ։

ոկ Տուր աւետարանուս տպաչեա ։

ք՛ Պահպանեա զծառայս քո քրիստոս ։

դպ Օրհնեցից զքեզ յամենայն ժամ. յամենայն
օրհնութիւնդ նորա՛ ի բերան իմ ։

ք՛ Օրհնեալ եղիցուք ի հնոյհաց սո
հոգւոյն. երկայնաբար խոստովանիմք.
և սէր եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամե-
նեսեանդ. ամէն ։

Ե- ի ֆալիէն ընկաւ սո ձորվոդան՝ տիէրն
երգեն ըսկսաս ըլայ ։

Ի սէր պարծեցայ՛ անձն իմ. լսէ-
ցեն հեզք, և ուրախ եղիցին ։
Մե՞ծ արարէ՛ք զիմր ինձ. և բարձր
արուցո՞ւք զանուն նր՛ ի միասին ։
խնդրեցի՛ ի տէրէ և լուաւ ինձ. յա-
ւելանայ նեղութիւնք իմոք վրիեաց զիս ։
Մատիք առ սէր և առէք զլոյս. և
երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն ։
Այս ազքատ կարդաց առ սէր, և

ակր լուսա սմա. յաւելնայն նեզուս
թեւնե սորա վրկեաց զսա։
Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ
են զերկիւղածսն իւրսն, և պա-
հեն զնոսա։
Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր է
տր. երանեալ է այր որ յուսայ ՚ի նա.
Երկերսուք ՚ի տեառնէ ամենայն սքք
նորա. զի ոչինչ է պակասութիւն
երկիւղածաց նորա։
Մեծամեծք տգիտացան և քաղ-
ցեան. բայց որ խնդրեն զտէր, մի
պակասեսցի ՚ի նոցանէ ամենայն բա-
րութիւն։
Եկայք որդեակք իմ լուարուք ինձ,
և զերկիւղ տեառն ուսուցից ձեզ։
Ով է մարդ՝ որ կամի զկեանս. սիրէ
զաւուրս տեսանել ՚ի բարութիւն։
Արգելո զլեզու քո ՚ի չարութենէ.
և շրթունք քո մի խօսեսցին զնեն-
դութիւն։
Խոտորեա ՚ի չարէ և արա զբարի.
խնդրեա զհաշտութիւն, և երթ
զկնե նորա։

Աչք տեսան՝ ի վերայ արդարոց, և
ականջք նո՛ր՝ ի վերայ աղօթից նոցա։
Երեսք տեսան՝ ի վերայ չարագործ-
ծաց, սատակել յերկրէ զյիշատա-
կըս նոցա։
Կարդացին արդարքն առ տէր, և
տէր լուաւ նոցա. յամենայն նե-
ղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա։
Մերձ է տէր առ այնոսիկ՝ որք մա-
շեալ են սրտիւք. և զխոնարհս հո-
գւով կեցուցանէ։
Բազում նեղութիւնք են արդարոց.
յամէ փրկէ զնոսա տէր. և պահէ
զամենայն ոսկերս նոցա. և ո՛չ ի
նոցանէ մի փշրեսցի։
Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ
ատէ զարդարն, զղջասցի։
Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւ-
րոց. ո՛չ զղջասցին ամենեքեան՝ որք
յուսացեալ են ՚ի նա։
Փառք Հօր և որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։
Ամէն և միշտ և յաւիտեան յա-
ւիտենից. ամէն։

ՅԱՆԿ ԳՐՈՑՑ

Ա. Լեռ աւուրց աւագ շաբաթուն 192
Ա. Լեռ երեքշաբաթի 185
Ա. Լեռ հինգշաբաթի 180
Ա. Լեռ ծննդեան 160
Ա. Լեռ համբարձման 170
Ա. Լեռ հոգւոյ գալստեան 175
Ա. Լեռ հրեշտակապետաց 189
Ա. Լեռ ծաղկազարդի 192
Ա. Լեռ պսակաց յարութեան 191
Ա. Լեռ յարութեան 166
Ա. Լեռ վարդավառի 196
Ա. Լեռ սուրբ խաչին 165
Ա. Պահեցողաց պատճառ . 504
Ա. Յիսէս պաշտեմ զհայրե . 431
Ա. Յոր անձառ լուսոյն ծա . 63
Ա. Հարց ամենայն . տե խս նայե . 29
Ա. ռաւօտ լուսոյ . արեգա . 33
Ա. ռաւօտու երգք , զկնի փառք ի բարձունսին 258
Ա. սաղմոս ամենեքեան միաբա . 267
Ա. սուրբ անեղ անմահական 106
Ա. սուրբ մեծ հզօր և փառա . 269
Ա. տարեկան բանին հրա . 317
Ա. րեւագալի ժամն 331

Աւետարանք Տանգատեան 93
Աւետարանք մարտիրոսաց, նախ քան զՏաւտոսն 466
Բժշկութեան աւետարանքն 282
Գոհանամք զքէն ամէն առատ. 278
Գոհացարուք զտեառնէ 538
Երգ ննջեցելոց 106
Եւ եւս հաւատամ ապա. 472
Զարմանալիքս ամենեքեան 26
Զուարճալիքս մեծաւ ու. 237
Զաղմոսերգութիւնս և զաղա. 389
Զքէն գոհանամք ամէն առատ. 36
Թագաւորք ապաշխարութեան 138
Թագաւորք մարտիրոսաց 149
Թափօրի երգն 290
Ժամամուտքն 391
Ի կարդալ իմում լսեսք ձայն առատ. 527
Իսկ այս ով է որ գիմեալ 441
Իշխաբերից երգն և աւե. 223
Լացաք առատաւոտս ոդոյ. 199
Խաչ քո երկնի մեզ ապա. 329
Խնդրեացուք հաւատով միա. 289
Խոնարհեցո ամէն զունկն քո 484
Խրատք երկրպագութեան տաճա. 521
Կանոնապետութիւք 39
Համբարձի զաչս իմ ի լերինս 508
Հոգի փոխեն 200
Հաւատամք ի մի առատ. 470
Հրաժարիմք ի սատանայէ 5

Ճաշու ակերտ յեռ գլխին 450
Ճաշու շարականք 416
Ճաշու սաղմոսք նախ քան զկնի 430
Ճաշու վոխք 413
Սաղմանք ոմանց 124
Սայր սուրբ պատնէլն տա. 274
Մեծացուսչ անձն իմ 215
Մեսեդիք սկզբ կիւրակէից 446
Մեսեդիք ճաշու սկզբ 443
Մեսեդիք երեկոյին 493
Մեսեդիք ճաշու յարութեան 444
Մեսեդիք յեռ գլխին 440
Յիշեա տէր զպատշաճեալսդ 304
Յիշեացուք ՚ի միշերի 23
Ընտրեալ զծեալ 287
Նորոգ սիրեցից 77
Ողորմեա ինձ աստուած քան մե. 239
Որ բնակեալն ի յօգնու. 513
Պատիւ սրբոց քրիստոս, որ պատ. 305
Պօղոս առաքեալ յիսուսի քրիստոսի 448
Սաղմոսք հանգստեան առաւարնի 84
Վերան օրհնէքն 476
Սիրելիք՝ սիրեացուք զմիմեանս 437
Սիրեցի՝ զի լսիցէ տէր 298
Սուրբ աստուած, սուրբ և հզօր 279
Սուրբ ես տէր աստուած մեր հզօր 297
Սուրբ խաչիւս ապաչեացուք 292
Տէր ամենակալ աստուած արբա. 306
Տէր բարերար, որ մեծաւ 539

Տէր երկնից փախն 246
Տէր եթէ զչքմտունս իմ բանաս 14
Տէր ով բազում եղեն նեղիչք իմ 14
Փառաբանութիւք զամենակալն 276
Փառք ՚ի բարձունս աստուծոյ 256
Քառամեայքդ և հրաշալի 289
Քրիստոս աստուած մեր՝ վասն իս. 301
Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք 415
Օրհնեցէք մանկունք զտէր 293

ՅԱՋՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս· ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՍԿՍԵԱԼ ՅԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՍԱԻՈՐՉԱՑՆ ՄԵՐՈՑ

ԹԱԴԷՈՍԷ ԵՒ ԲԱՐԹՈՒՂԻՄԷՈՍԷ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՄՓ ՏԵԱՌՆ

33 Այուրբ առաքեալն Թադէոս, *յետ համբարձման փրկչին մերոյ եկեալ ի Հայս՝ քարոզեաց զտուրբ Աւետարանն ընդ ամենայն աշխարհն, զարձոյց զԱբգար Թագաւորն և զբազումս ի Հայոց ի հաւատս Քրիստոնէութեան, և ձեռնադրեալ հաստատեաց եպիսկոպոսունս ի բազում քաղաքս Հայաստանի, և նահատակեցաւ ի Շաւարշան ի ձեռն Սանատրկայ արքային Հայոց։*

65 Այուրբ առաքեալն Բարթուղիմէոս, *յետ աւետարանելոյ զՔրիստոս ի Պարսս՝ ի Հնդիկս՝ յերկրանիկն Ասորիս և ի Խօրասան, եկեալ ի Հայս քարոզեաց զԱւետարանն, կարգեաց եպիսկոպոսունս ի զանազան տեղիս և նահատակեցաւ Աստուած գաւառի։*

Զեռնադրութեամբ Թադէոսի առաքելոյն կարգեալ առաջին եպիսկոպոսունքն են Յեղեսիա՝ Ադդէ (յամին 34), *ի մեծ Հայս՝ Զաքա-*

բիա (40) և Սամէոս (60), ի կեսարիա՝ Թէոփիլիոս (40). իսկ ձեռնադրաբերեամբ Բարդուղիմէոսի՝ ի մեծ Հայս և ի Պունիա՝ կումմէ (67) և այլք: Յետ սոցա բազում եպիսկոպոսունք յա ջորեցին ինոյն տեղիս. և ի շարս եպիսկոպոսացն կեսարիոյ՝ յետ Թէոփիլիոսի, որում անկնեցաւ յաջորեցին և այլ բազումք՝ յիշատակին վերլինքս, Ագէբատոնդր (210), Բէրմիլիանոս (230), Կղէնիոս (272), և Գէորգիոս, յորմէ ձեռնադրեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչն:

302 Սուրբն Գրիգոր Լուսաւորիչ, որ գարձոյց գՏրդատ արքայն Հայոց ի հաւատս Քրիստոսի եւ բուռաւորեաց զբովանդակ Հայաստանեայս, եկաց ի հայրապետութեան՝ ամս 30: Յերկրորդում ամի հայրապետութեան սորա հինեցաւ Էջմիածին՝ ի վաղարշապատ, և անդ եդաւ սմօտն կաթողիկոսութեան, յամի 304: Յաւուրս սորա յամի 325, եղեւ Ս. ժողովն Նիկիոյ, և ի Հայս՝ ժողովն վաղարշապատու, Ա: եւ յամին 327, գիւտ խաչափայտին Քրիստոսի Յերուսաղէմ, ի Հելինեայ թագուհւոյ. և յամի 329, կոստանդնուպոլիս հինի, յորում ժամանակի թագաւորէր ի Հայս՝ Տրդատ:

332 Տէր Ակիսաակէս, Ա: Յաւուրս սորա Ակիս հերձուածողեաց սատակի:

339 Տէր Վրթանէս: Յաւուրս սորա սուրբն Տրդատ վախճանի: Եւ սուրբն Գրիգորիս Աղուանից կաթուղիկոս նահատակի: Եւ սուրբ խաչն երեւի Յերուսաղէմ ատ Վերայ:

356 Տէր յուսիկ։ յաւուրս սորա մեծն վըր-
թանէս վախճանի։

362 Տէր փառներսէհ յԱշտիշատայ՝ ի վա-
նայ Գլակայ։ յաւուրս սորա յուսիկ և Դանի-
էլ, և Սարգիս զօրավար նահատակին։

364 Տէր Ներսէս մեծ, Ա։ յաւուրս սորա,
յամի 381 եղեւ սուրբ ժողովն կաստանդինու-
պոլսի ընդդէմ Մակեդոնի։ եւ ի Հայս՝ ժողովն
Աշտիշատու, Ա. և ժողովն Վաղարշապատու, Բ։

384 Տէր Շահակ ի Մանազկերտոյ։

386 Տէր Զաւէն։

387 Տէր Աստուածատէս։ յաւուրս սորա աշ-
խարհն Հայոց բաժանի ի յունաց և ի պարսից։

390 Տէր Սահակ մեծ՝ պարթեւ, Ա։ յա-
ւուրս սորա՝ յամի 398 սուրբն Յօհան ոսկեբե-
րան նոյն պարտիարգ ի կաստանդինուպօլիս։
Եւ յամի 406 սուրբն Մեսրոպ գտանէ զգիրս
Հայոց, և լինի սկիզբն թարգմանութեան, եւ
թարգմանի Աստուածաշունչ մատեանն։ Յայսմ
ժամանակի յամի 411 սկսանի թագաւորու-
նին Պարսից. և յամի 414 թագաւորութիւնն
Սպանիացւոց. և յամի 419 թագաւորութիւնն
Ֆռանսացւոց։ Եւ լինի ժողով յԵփեսոս ընդ-
դէմ Ներսէի, յամի 431։ Եւ ի Հայս կրկին
ժողով ի Վաղարշապատ. Գ. և Դ. և կրկին ժո-
ղով յԱշտիշատ, Բ. և Գ։

441 Տէր Յովհէփ, Ա. ի Հոգոյիմ աւանէ։
Յաւուրս սորա, յամի 448 եմուխէս Հերեսի-
կոս գաւառապետն։ Եւ ի Հայս կրկին ժողով

Տահապիևանու, Ա. և Բ. և ժոզով Արուաշա-
ուս, և ժոզով Դիվնայ, Ա։

452 Տէր Մելիտէ՛ ի Մանազկերտայ։ Յաւուրս
սորա Ղեւոնդեանք նահատակին։ Եւ ամիսն
կաթուղիկոսութեան փոխի՛ ի Դուին քաղաք՝
յամի 452, յետ ելոյ յԷջմիածին ամս 150։

457 Տէր Մովսէս, Ա. ի Մանազկերտայ։
Յաւուրս սորա նախարարքն Հայոց արձակեալ
՛ի կապանաց դառնան յաշխարհն Պարսից ի
Հայաստան։

465 Տէր Գիւտ յԱրտահեզայ ի Տայոց։ Յա-
ւուրս սորա Դաւիթ անյաղթ և Մամբրէ և ընդ-
կերք նոցա ծագին։

475 Տէր Գրիգոր, Ա. Արծրունի։

480 Տէր Յովհան, Ա. Մանդակունի։ Յա-
ւուրս սորա վահան Մամիկոնեան նորոգէ զաշ-
խարհն Հայոց։

487 Տէր Բարկէն յՈրմոյ՝ որ ի Վանանդ։
Յաւուրս սորա եղև ժոզով Վաղարշապատու, ե-
Եւ գիւտ նշխարաց Գրիգորիսի Աղուանից կա-
թուղիկոսի։

492 Տէր Սամուէլ յԱրծկէ։ Յաւուրս սորա
եղեւ սկիզբն տէրութեան Շուէտու։

502 Տէր Մուշէ յԱղբերց աւանէ։ Յաւուրս
սորա Թագաւորն Պարսից կաւատ՝ առնու զք-
քաղաքն Տիգրանակերտ ի ձեռաց Հայոց։

510 Տէր Սահակ, Բ. Ամրկոց որ ի Հարք։
Յաւուրս սորա վահան Մամիկոնեան վախ-
ճանի։

515 Տէր Քրիստափոր, Բ. ՚ի Տէրտէճ ա-
ւանէ Բագրեւանդայ։

521 Տէր Ղեւոնդ, Բ. ՚ի Ներսիսոյ։ Յաւուրս
որս լինի սակ սասուկ յաշխարհին Հայոց։

524 Տէր Ներսէս, Բ. ՚ի Աշտարակայ ՚ի Բագ-
րեւանդայ։ Յաւուրս որս եղեւ ժողովն Դուի-
նոյ, Բ։

533 Տէր Յովհաննէս, Բ. ՚ի Մհնձեղնոյ
Գաբեղեանց։ Յաւուրս որս յայտնեցաւ դա-
սատուն Քրիստոսի։

551 Տէր Մովսէս, Բ. ՚ի Եղիվարդայ։ Յաւուրս
որս նորոգեցաւ Տումարն ՚ի Հայս, որ և յամի
Տեառն 552 սկսաւ Թուականն Հայոց։ Եղեւ
ժողովն Դւինայ, Գ։ Եւ Յուստինոս մեծ կայսերն
Յունաց վճռեաց զսուրբն Սահակ յամի 557։

593 Տէր Աբրահամ, Ա. ՚ի Աղբամանից։ Յա-
ւուրս որս եղեւ ժողովն Դւինայ, Դ։ Եւ զարձ
Անդրէասեցւոց ՚ի հաւատս Քրիստոսի յամի 597։

600 Տէր Յովհան, Գ. ՚ի Բագարանէ Բագ-
րեւանդայ։ Սա նոսա ՚ի բամնին Յունաց յա-
ւուրս Աբրահամու կաթուղիկոսի։ Յայսմ ժա-
մանակի պարսիկք առին զԵրուսաղէմ ՚ի Յունաց
յաւուրս Հերակլի կայսեր, և գերեցին զսուրբ
Խաչն յամի 614։

617 Տէր կամիտաս ՚ի Աղից ՚ի Արագածոտան։
Սա շինէ զվիտպարանն սրբոց Հռիփսիմեանց, և
նորոգէ զԷջմիածին։ Յաւուրս որս Մժեժ Հայ
կարգի զօրավար ՚ի Հերակլ կայսերէն Յունաց,
և առնէ մեծամեծ քաջութիւնս ՚ի Պարսիկս։

եւ սկսանի Թուականն Հոգեբուցս , յամի Տեառն 622 , յորում էր Թուականն Հայոց՝ ՀԱ-

625 Տէր Քրիստափոր , գ . ՅԱպահունեաց :

628 Տէր Եղբ՛ փառաժնակերտէ : Սա ձինէ զմկայարանն սրբոց Գայիանեանց : Յաւուրս սո- րա եղեւ ժողովն կարնոյ : Եւ զարձ սրբոց Խա- չին Յերուսաղէմ , և անտի՛ կատանդիւռացե- ցիս՛ ի ժամանակս Հերակլի կայսեր Յունաց : Եւ յամի 637 Հոգեբուցէքս առնուն զԵրուսաղէմ :

640 Տէր Ներսէս , գ . ձինոզ , Յիշխանուց առանէ՛ ի Տայոց : Յաւուրս սորա յամի 653 յայտնեցաւ սուրբ Խաչն Վարագայ : Եւ եղեւ կրկին ժողով՛ ի Դուին , ե . Հ . և ժողով ձինէ ի Մանազկերտ ի սեղանապահութեան Յովհան- նու :

661 Տէր Աշտամա ՅԱրկուսուց : Յաւուրս սորա ծայրեցաւ Անանիա Շիրակացի՝ համարոտ և աստեղաբաշխ :

667 Տէր Խորէն Յոթեմոյ ի Վանանդայ : Յաւուրս սորա Մովսէս Մեծնեցի՝ երկրորդ քե- րթող ծայրի : Եւ Մժեծ Հայ՝ նոյն կայսր Յու- նաց ի կատանդիւռացիս յամի Տեառն 667 :

677 Տէր Սահակ , գ . ՅԱբբահամիւնէ : Սա կալեալ աւաքն ի Դամասկոս առ ամիրապետն Հոգեբուցէ :

703 Տէր Եղիա ՅԱրձիշոյ : Յաւուրս սորա նահատակեալ Հայոց այրեն ի Նախճաւան քաղաքի ի Հոգեբուցէ : Եւ ժողով ՅԱղուանս :

718 Տէր Յովհան , գ . խնամատար , Օձնեցի

'ի Տաշրաց : Յաւուրս սորա , յամի 722 Հրեայ ոմն յԱսորիս՝ համբաւէ զանձնէ լինել Մեսիա : Եղեւ ժողովն Դվնայ , Ե . և ժողով Դվնայ կամ Վաղարշապատու ընդդէմ Պոլիկեւտոսի և Յուլիանոսի : Ի նմին կոչի Յունաց գլխի ընդդէմ արեաց պատերազմ :

729 *Տէր Դաւիթ , Ա . յԱրամունից : Յաւուրս սորա , յամի 733 յորեան պատերազմքն յաշխարհին Յունաց :*

741 *Տէր Տրդատ , Ա . յՈմէից 'ի Վանանդայ : Յաւուրս սորա եղեւ սկիզբն տէրութեան Մահճառաց քան կոստակալութեան 'ի դիմաց կայսերին Յունաց : Եւ աճեա ամիրապետին Հարաբացւոց փոխի 'ի Դամասկոսէ 'ի Բաղդատ , զոր 'ի հնումն նորոգէ Ճաֆար ամիրապետ :*

764 *Տէր Տրդատ , Բ . 'ի Դամնաւորից : Ի մեր ջին աւուրս սորա եղեւ կարկուտ և մարախ և երաշտութիւն յաշխարհին Հայոց :*

767 *Տէր Սիոն 'ի Բաւունից Արտազոտան : Յաւուրս սորա եղեւ ժողովն Պարտաւոյ :*

775 *Տէր Եսայի Յելփատրուշաւանէ : Յաւուրս սորա Մուշեղ Մամիկոնեան հարկանէ զՊարսիկս : Եւ Ահա մահկերդ առնէ բազում քաջութիւնս : Եւ Սաբատացիք դառնան 'ի հաւատս Քրիստոսի :*

788 *Տէր Սահականնաս , Ա . 'ի Դվնայ : Յաւուրս սորա Մարիամ Հայկազն զաւակի ընդ կայսեր Յունաց :*

790 *Տէր Յովաբ յՈստանէն Դվնայ :*

791 Տէր Սոզոմեն՝ ի Գառնոյ։

792 Տէր Գէորգ, Ա. յԱրտագածոտնէ։

795 Տէր Յովհէփ, Բ. յԱրտագածոտնէ։ Յաւուրս սորա, յամի 803 Հանգանակն հաւատոյ սկսաւ երթիլ յեկեղեցիս Լատինացւոց։ Եւ վարդան Հայ՝ քնարի կայսր Յունաց, եւ հրաժարեալ կրօնաւորի։

806 Տէր Գաւիթ, Բ. ի Մազազոյ։ Յաւուրս սորա յամի 813 Տօն վերափոխման հաստատի ի Լատինս։ Եւ Արշաւիր Հայ՝ քնարի կայսր Յունաց, և նուաճի ի նիկեփորոյ։ Եւ ապա նաեւ կայսր Լեւոն Արծրունի Հայ։

833 Տէր Յովհաննէս, Ե. յՈվայից։ Ա՛ս հերքեաց զաղանդն Թոնդրակեցւոց, որ նորոգ ըստ կրաեալ էր։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողովն Ե. ընդհակառ։ Եւ գարձ Խուզաստոյ ի հաւատս քրիստոսի։

854 Տէր Զաքարիա, Բ. ի Զագ աւանէ։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողովն Վիրակավանու։ Եւ եկն ձիւն արիւնագոյն յաշխարհն արեւմտից։ Եւ յամի 861 սկիզբն եղեւ տէրութեանն Մոաւիտայ։ Եւ գարձ Աբգաւանոյ ի հաւատս քրիստոսի։

876 Տէր Գէորգ, Բ. ի Գառնոյ։ Յաւուրս սորա սկզբնաւորի Թագաւորութիւնն Բագրատունեաց ի Վանանդ Հայոց, յամի Տեառն 885, պսակեալ Թագիւ յամիրապետէն Հոռոմոց, եւ ի Վաղիլ Հայկազն Արշակունի կայսերէն Յունաց, որ Թագաւորեաց ի Կոստանդնուպո-

պօղոս յամի Տ֊ետն 867։

897 Տէր Մաշտոց յԵղիսարդոյ։

897 Տէր Յովհաննէս, Ջ. պատմաբան՝ ի Դրասխանակերտ։ Յետուրս սորա նահատակի Սմբատ ազգով Հայոց, եւ Թագաւորէ Աշոտ երկամբ։ Առնու Հայաստանիք պկամ֊ուղիկոսութեանն փոխի ի վաստրական, յամի Տ֊ետն 924, յետ կալոյ ի Դուին քառասն ամս 472։ Յայսմ ժամանակի նստէր կոյսր Յունաց Լեւոն խնամասէր Հայկազն ի կոստանդինուպօլիս։ Եւ սա նոյն կոստանդին պերճեռուժէն Հայկազն։

925 Տէր Սահմանաս, Բ։

926 Տէր Թէոդորոս, Ա։ Յետուրս սորա չի նի վանքն Նարեկայ։ Եւ յամի 930 Հերետիս մինի առաջին Քրիստոնեայ Թագաւոր Տանի֊մարքայի։ Յայսմ ժամանակի նստէր կայսր Յունաց ի կոստանդինուպօլիս Ռոմանոս Հայ։

936 Տէր Եղիշէ, Ա։ Յետուրս սորա Անանիա Նարեկացի ծագիկ։

943 Տէր Անանիա ի Մոկաց։ Յետուրս սորա փոխադրի գաւառական Քրիստոսի յԵդեսիոյ ի կոստանդինուպօլիս։ Ծնանի սուրբն Գրիգոր Նարեկացի։ Եւ յամի 948 Մոկաց գառնան ի հետոս Քրիստոսի։

965 Տէր Վահան ի Բաղուց։ Յետուրս սորա Յովհաննէս Զմշկիկ Հայ ազգաւ՝ Թագաւորէ ի վերայ Յունաց ի կոստանդինուպօլիս, յամի Տ֊ետն 969։

970 Տէր Մովսէսն, գ. վանահայր Սեւանայ։ Յաւուրս սորա լինի ժողովն Անւոյ, Ա։

972 Տէր Խաչիկ, Ա. Արշարունեաց եպիսկոպոս։ Յաւուրս սորա յամի 980 Սիրուս Թագաւոր շինէ զպարիսպն Անի քաղաքին։ Եւ Սմբատ Հայ Գերջանեցի քոջ Թագաւորէ ի վերայ Բուլղարաց։ Եւ լինի ժողովն Անւոյ, Բ։

992 Տէր Սարգիս, Ա. վանահայր Սեւանայ։ Յաւուրս սորա սկսա կամարակապութեան հաստատել Անի քաղաք՝ յամի Տեառն 993, յետ կալոյ ի վաստակաւոր աշխատից՝ այսինքն ի Հոգոյ վանք, և ի վարագ, և յԱրգինա, ամս 69։ Եւ ժողով Հարեայ, Ա. և Բ. ընդդէմ Թոնդրակեցւոց։ Եւ յամի 996 Մաշտոց դասնայ ի Հաւատս։

1019 Տէր Պետրոս, Ա. պետապարձ։ Յաւուրս սորա Գրիգոր Մագիստրոս ծագէր։ Եւ յամի 1022 Սենեքերիմ Թագաւոր Արծրունի Թողեալ գքաղաքն Վան՝ չուէ ի Սեբաստիա քաղաք։ Եղեւ ժողովն Անւոյ, Գ. եւ ժողով Հարեայ, Գ։

1058 Տէր Խաչիկ, Բ. քեռորդի պետապարձին։

1065 Տէր Գրիգոր, Բ. վիպասէր՝ որդի Գրիգորի Մագիստրոսի ի զարմէ Լուսաւորչին։ Յաւուրս սորա Գագիկ Թագաւոր տայ գԿարս քաղաք ի Յոյն, և ինքն մեկնի ի Հայաստանէ։ Եւ ամբոխն կամարակապութեան փոխի յԱնւոյ ի Թաւբրէզ՝ յամի 1063, յետ լինելոյ Անի ամս

71. և դնի ՚ի Ծաւնդաւ՝ յամի 1066 : Ժողով Ակռաւ լերին, Ա. : Եւ յամի 1079 բառնի Թագաւորութիւնն Բագրատունեաց՝ մահուամբ Գագկայ վերջնոյ, և սկսանի տէրութիւնն Ռոբենեանց : Սա ինքն երանելին Գրիգոր վկայաւոր դնոյ ՚ի կաստանդինուպոլիս առ կոյսն Յունաց Ալէքս կոմնինոս վասն միաբանութեան, և ոչ յաջողի :

1082 Տէր Բարսեղ, Ա. Անեցի : Յաւուրս սորա սկսան կամաւորութեան դնի ՅԱնի : Եւ յամի 1089 լինի սկիզբն տէրութեան Փորթուգեղից : Սուրբն Ներսէս շնորհալի ծնանի : Լամբրոնի խոչակիր գօրք առնուն զԵրուսաղէմ, յամի 1099. և կոնդակէ նաև առաջին Թագաւոր Յերուսաղէմ :

1113 Տէր Գրիգոր, Գ. Կամ Գրիգորիս Պահլաւունի : Յաւուրս սորա՝ որ էր ամ Տեառն 1113, Գաւիթ Թոռնիկեան նաև առաջին կաթուղիկոս ՅԱղթամար : Լինի ժողով ՚ի Սեաւ լերին, Բ. և սկսան կամաւորութեան վերստին սկզբն յամի 1115, յետ լինելոյ ՚ի Թաւրէժ և ՚ի Ծաւնդաւ և ՅԱնի ամս 49 : Եւ յամի 1125 ՚ի Ծովք դժեակ. և յետ կալոյ ՚ի Սեաւ լեառն և ՚ի Ծովք դժեակ ամս 34. վախճ ՚ի Հռոմկլայ յամի Տեառն 1147 : Սուրբն Ներսէս շնորհալի, Սարգիս շնորհալի, և Իգնատիոս վարդապետ ծագին. և սուրբն Ներսէս Լամբրոնացի նաև ծնանի :

1165 Տէր Ներսէս, Գ. Կլայեցի, որ էր

ընտրեալն։ Գրէ Թուղթ առ Կիւռ Մանուէլ կամ նեղոս կայսր Յունաց. և նա առ ընտրեալին՝ վասն միաբանութեան։

1173 Տէր Գրիգոր, Դ. կամ Գրիգորիս, տղայ կոչեցեալ։ Սա գտաւրէն ներեաւ լամբրոնացի ձեռնադրէ եպիսկոպոս։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողովն Հռոմկլայու փոքր, և ժողովն Հռոմկլայու մեծ՝ վասն միաբանութեան ընդ եկեղեցւոյն Յունաց։ Եւ յամի 1187 սուլթան Սալա հադին առնու զԵրուսաղէմ ի ձեռաց Լատին նացւոց։

1193 Տէր Գրիգոր, Ե. գահավէժ։

1195 Տէր Գրիգոր, Զ. որ և ապիրատ։ Յաւուրս սորա յամի 1197 եղեւ սկիզբն Թագաւորութեան Ռուբինեանց՝ յերկրորդ Լեւոնէ։

1202 Տէր Յովհաննէս, Է. մեծաբարոյ՝ ի Սսոյ։ Յաւուրս սորա յամի 1202 ձիւնկիզ խառնիփոթեաւ։

1203 Տէր Դաւիթ, Գ. ի վանից Անբասկաղնոյ։ Յաւուրս սորա լինի ժողով Սսոյ, Ա. և ժողով ի Լոռի, և ժողով Անեւոյ, Գ։ Լատինացիք առին զԿոստանդինուպոլիս ի ձեռաց Յունաց. և Բալթուիննոս Լատին Թագաւորէ անդ յամի 1204։

1220 Տէր Կոստանդին, Ա. ի բարձր բերդոյ։ Յաւուրս սորա վանական վարդապետս ծաղկի։ Ժողով Սսոյ, Բ. և Գ։ Յարձակին Թաթարք ընդ սիւնիս։ Հինգեւտասներորդ պնոյ առ Մանդոյ խան կայսր Թաթարաց։ Եւ յամի

1261 Յոյնք դարձեալ առին զԿոստանդինուպօլիս ի ձեռաց Լատինացւոց, և Միքայէլ Բալեոլոգ Թագաւորեաց ի Կոստանդինուպօլիս։

1268 Տէր Յակոբ, Ա. Կայեցի՝ գիտնական։ Յաւուրս սորա Հեթում Թագաւոր լինի կրօնաւոր։

1287 Տէր Կոստանդին, Բ. պրօնապործ, եւ պիսկոպոս Կեսարիոյ։

1290 Տէր Սահմանաս, Գ. ի Խախ ասանէ Եկեղեցւոյ գաւառէ։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողով Սսոյ, Գ։

1293 Տէր Գրիգոր, Է. Անաւարզեցի, Հոռոմ կոչեցեալ վասն մեծի յեկեղեցին Հռոմ մոյ։ Յաւուրս սորա Եգիպտացիք առին զՀռոմկլայ, և անթոռ կամաւորութեան վոխադրեցան ի Մա՝ յամի Տեառն 1294, յեռ կալոյ ի Հռոմկլայ ամս 147։ ժողով Սսոյ, Ե. անընդունելի ապրին։ Յայսմ ժամանակի, յամի Տեառն 1300 սկսան եղեւ հզօր Թագաւորութեանն Օսմանցւոց, և Թագաւորեաց ի Սկոլիւռճիք, որ է մերձ Պրուսայու՝ Օսման, Ա. ի կայսերութեան Յունաց Անդրոնիկոսի, Բ. և Միքայէլի, Թ. և ի Թագաւորութեան Հայոց Հեթում, Բ։ Եւ պիտի բնաւորացուցի, որ է բռնաւոյ։

1307 Տէր Կոստանդին, Բ. Կեսարացի վերսաւն։ Յաւուրս սորա լինի ժողով ի Մա. և ժողովն Սսոյ։ Եւ յամի 1319 կոծանուն Անի քաղաքին։

1323 Տէր կաստանդին, Գ. Ի Լամբրոն։

1327 Տէր Յակոբ, Բ. Ի Սայ։ Յաւուրս սո-
րա պատճէ վաւօրն որ է պարսէ, Ի կողմնէս
Ի Բարիզուդիմէոյ Գերմանոցւոյ՝ յամի Տեառն
1329։

1341 Տէր Մխիթար Ի Գռնայ՝ որ յԵրնջակ։
Յաւուրս սորա եղեւ ժողով Սայ, Զ։

1355 Տէր Յակոբ, Բ. ի Երասխն։

1359 Տէր Մեսրոպ, առաջնորդ վանայ Թա-
գէի յԱկռոպաղ։ Յաւուրս սորա եղեւ ժողով
Սայ, Է։

1372 Տէր կաստանդին, Գ։

1374 Տէր Պօղոս, Ա։ Յաւուրս սորա, յո-
րում էր ամ Տեառն 1375, Լեւոն վերջին Թա-
գաւոր ըմբռնի յԵգիպտոցւոց, և դնի Ի բանտ.
բանի Թագաւորութիւնն Հայոց, եւ աւերի
աշխարհն Կիլիկիոյ. յորում ժամանակի էր կայսր
Յունաց Յովհաննէս Բալէոլոգ, եւ Թագաւոր
Օսմանեցւոց սուլթան Մուրատ, Ա։

1378 Տէր Թէոդորոս, Բ։ Յաւուրս սորա
յամի 1382, Լեւոն Թագաւոր ազատի Ի բան-
տէ, գնայ Ի Հռոմ և Ի Սպանիա, ջրջի յԱնգ-
լիա և Ի Գաղղիա. և յամի 1393 մեռանի Ի
Փարիզ քաղաքի Գաղղիոցւոց ուր և կայ գե-
րեզման նորա մինչեւ ցայսօր. և խոպան բան-
նի Թագաւորութիւնն Հայոց։

1396 Տէր կարապետ, Ա. Կեղեցի։

1398 Տէր Գաւիթ, Գ։

1402 Տէր կարապետ, Բ։ Յաւուրս սորա

ամուսին Մարիամ Թագուհին Հայոց յԵրուսաղէմ և Թաղէ ի տուբը Յակոբայ վանան։

1409 Տէր Յակոբ, Գ։

1411 Տէր Գրիգոր, Ը. Խանձոզատա։

1418 Տէր Պօղոս, Բ. պատրիարք Երուսաղէմ։

1430 Տէր Կոստանդին, Ե. ի Վահկայ ամբոյն Կիլիկիոյ։

1439 Տէր Յովհէփ, Գ։

1440 Տէր Գրիգոր, Թ. Մուսաբեկեանց։ Յաւուրս սորա լինի ժողովն Էջմիածնի, և յամն 1441 տօնատրէն ամեաց կաթուղիկոսութեան յԷջմիածին, յետ կալոյ ի Սիս ամս 147։

1441 Տէր Կիրակոս Խորվիրապցի՝ նոյն ա ոաջին կաթուղիկոս Էջմիածնի։

1443 Տէր Գրիգոր, ժ. ի Մախուայ։ Յաւուրս սորա, յամի 1453 տալման Մեհեմմէտ Թագաւոր Օսմանցւոց առնու զԿոստանդինուպոլիս, և բոնադպիր դիւցազունքն Յունաց. որ սկսան ի շինութենէն Կոստանդինուպոլսի՝ յամի 329 ի մեծէն Կոստանդիանոսէ կոյսերէն Հռոմայ, և տեւեաց ամս 1124 մինչեւ ի վերջին Կոստանդին Բալէոլոգ կոյսր Յունաց։

1461 Տէր Զաքարիա, Գ։ Սա էր յաւաջադոյն կաթուղիկոս Աղթամարայ, և նոսա Էջմիածին։ Յաւուրս սորա, յամի 1461 ի 11 ամի թագաւորութեան Ֆաթհի տալման Մեհեմմէտի, Յովհաննէս կաթուղիկոսս Պրուսայու նոսա ա ոաջին Պատրիարք Հայոց ի Կոստանդինուպոլիս։

1462 Տէր Աբիսաակէս, Բ. մականունեալ ամիսակալ: Յաւուրս սորա ազ սուրբ Լուսաւորչին ածի յԱղիսամար:

1466 Տէր Սարգիս, Բ: Յաւուրս սորա ազ սուրբ Լուսաւորչին ածի յԱղիսամարայ յԷջմիածին:

1490 Տէր Աբիսաակէս, Գ: Յաւուրս սորա, յամի 1492 Ֆրիսաափոր կոյսմբոս ձինուաց վասի մոանէ ի նոր աշխարհն. և յամի 1497 Ամերիկաս վեսպուկիոս Փլորենտացի յայտնէ ինա, յորոյ անուանէ կոչեցաւ աշխարհն Ամերիկա. յորում ժամանակի Թագաւորէր ի Կոստանդինուպոլիս Սուլթան Պայազիտ, Բ:

1498 Տէր Թագէոս, Ա: Յաւուրս սորա Շահ Իսմայէլ արքայ Պարսից նորոգէ զԱսպահան քաղաք:

1503 Տէր Եղիշէ, Բ: Յաւուրս սորա յամի 1503 եղեւ գիւտ փոքրիկ ժամացուցի, այսինքն զէմպէրեկլի սահմոմի, ի Պետրոսէ Հելայ Գերմանացւոյ:

1515 Տէր Զաքարիա, Գ: Յաւուրս սորա յամի 1516 Սուլթան Սելիմ, Ա. առնու զԵգիպտոս և զԵրուսաղէմ: Ի սմին ժամանակի, յամի 1517 յարեաւ Լուտեր ծագումբոս Սաքսոնիացի ազանդապետ, յորմէ Լուտերականք:

1520 Տէր Սարգիս, Գ: Յաւուրս սորա, յամի 1521 Սուլթան Սուլէյման Բ. էառ զՊելգրադ:

1536 Տէր Գրիգոր, ԺԱ: Յաւուրս սորա

եր կալլին գաղղիացի ազանդապետ, յորմէ կալլինեանք։

1541 Տէր Սահմանող, ե՛։ Ալամատոյ։

1547 Տէր Մկրտիչ՛ի Սեբաստիոյ։ Յաւուրս սորա Շահ-Թահմազ սկսաւ պատերազմիլ Պարսից հետ աւեր աշխարհին Հայոց։

1557 Տէր Բարսեղ, ԺԲ։ Յաւուրս սորա յամի 1567 եղեւ սկիզբն տապալումեան Հայոց ի նէն գրոց։

1563 Տէր Գրիգոր, ԺԲ։ Յաւուրս սորա, յամի 1571 Օսմանցիք առին զՎիպրոս՛ի ձեռաց Վենետկոցւոց, ի թագաւորութեան Սալիմ Սելիմի, Բ։

1573 Տէր Սահմանող, Զ՛։ ՅՈՒնչոյ։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1574 Ուլահ անկաւ ընդ սիրութեամբ Օսմանցւոց։

1575 Տէր Թադէոս, Բ։ Յաւուրս սորա Շահ Թահմազ հեղձանի՛ի բազանից։

1584 Տէր Աստիճ Յէղմիածնէ։

1586 Տէր Գաւիթ, ե՛։ Յէղմիածնէ։

1593 Տէր Մելքիսեդ՛ի Գաւնոյ։ Սա յամի 1599 յեօթնեբոյդ սմի կաթուղիկոսութեան իւրոյ եկեալ նստի Պարսիկսըք՛ի կոստանդնուպօլիս։

1603 Տէր Սրապիոն, որ և Գրիգոր՝ յԵդեսիոյ։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1605 Շահաբաս պոյ և վարկ գընակիչս Հայաստանու յաշխարհն Պարսից, և ածէ աւեր և ամայութիւն աշխարհին Հայոց և էջմիածնի։

1624 Տէր Սահակ, Գ։

1629 Տէր Մովսէս, Գ. Ասենցի՝ որ և Տաթեւացի, յամի 1629 նորոգէ զԷջմիածին։

1633 Տէր Փիլիպպոս յերկրանէ փոքր Աղուանից։ Սա կանգնէ բազում շինուածս յԷջմիածին. և գրիգոր պարոնաէր՝ յերուսաղէմ։

1655 Տէր Յակոբ, Գ. ի նոր Ջուղայ։ Յաւուրս սորա՝ յամի 1654 եղիազար Անիմասցի ձեռնադրի առանձին կաթուղիկոս, և դնէ զաթոռն յերուսաղէմ։ Յակոբ կաթուղիկոս գրեցաւ ի կոստանդինուպոլիս։ Յայսմ ժամանակի՝ յամի 1669 Սարգիս Ակռի համբաւէ զանձնէ լինել Մեսիա։

1680 Տէր եղիազար Անիմասցի։ Սա յամի 1680 յերուսաղէմ. և յամի 1682 ընտրի ընդհանուր կաթուղիկոս և նստի յԷջմիածին։ Յաւուրս սորա, յամի 1688 Մեծն Պետրոս թագաւորէ ի վերայ Մոսկուայ։

1691 Տէր Նահապետ յԵղեսից։ Յաւուրս սորա, յամի 1701 Փրեսբիկոս նստի առաջին թագաւոր Բրուսիացւոց։

1707 Տէր Աղէքսանդր, Ա. ի նոր Ջուղայ։

1715 Տէր Աստուածատուր ի Համատանից։ Յաւուրս սորա, յամի 1722 Մահմետ Մխըվէխեան առնու զՊարսից և թագաւորէ Պարսից։ Եւ յամի 1724 Պետիմ խլեալ Հայ զօրացոյ ի Մահմետ։

1726 Տէր կարապետ, Գ. յԱլինից։ Յա-

եւ ըստ սորա Թահմազըւլի զօրաւոր զօրանայ։ Եւ յամի 1728 Դաւիթ իշխանն Վրաստանի մեռանի։

1730 Տէր Աբրահամ, Բ. ՚ի Խոշաբայ՝ առաջնորդ սուրբ կարապետի որ ՚ի Մուշ։ Յաւուրս սորա մեռանի Մելիքաթ քաջ ոստիկան Հայոց ՚ի Վրէնիա։

1734 Տէր Աբրահամ, Գ. ՚ի Գանձակայ կաթուղիկոս՝ առաջնորդ Թէլէտուզը։ Յաւուրս սորա, յամի 1736 Թահմազըւլի Խան Թագաւորէ ՚ի վերայ Պարսից, և կոչի Նատրշահ։

1737 Տէր Գաբրիէլ Զահկեցի։ Յաւուրս սորա առաւելին բնակիչք Հայոց աշխարհին ՚ի ծառայութիւն Թահմազայ։

1748 Տէր Պետրոս, Բ. Քիւթխիւր կոչեցեալ Անթափցի։ Յաւուրս սորա, յամի 1748 Եաղուպ Հայկազն իշխան Ախլեցի՝ եղեւ երեւելի յոյժ ՚ի կառավարութիւնս։

1751 Տէր Մինաս յԱխլոյ՝ պատրիարք կառավարութեան։

1754 Տէր Ալէքսանդր, Բ. Գաբրիէլ կոչեցեալ՝ կառավարութեանցի։

1755 Տէր Սահակ, Ե. Անապին՝ կեղեցի, առաջնորդ Կարնոյ։ Յաւուրս սորա Քէրիմ Խան Պարսից զօրանայ։

1759 Տէր Յակոբ, Ե. Շամախեցի։

1763 Տէր Մինաս Երեւանցի։ Յաւուրս սորա յամի 1766 եղեւ շարժ մեծ ՚ի կառավարութեան։ Եւ ՚ի յերկուսամեայ ատեն Թագա-

Տրուեցաւ Սուլթան Մուսաֆայի, Գ. յամի 1769 պատերազմ Օսմանցւոց ընդ Մոսկով. և յառաջեաւ ամի Թագաւորութեան Սուլթան Համիտի, յամի 1774 Հաշտեցան ընդ միմեանս: Եւ յամի 1779 Գրիմեցի Հայք՝ վարեն ի Գրիմէ յաշխարհն Ռուսաց ի Ռոստով. ուր ապա շինեցաւ նոր Նախիջեւան քաղաքն Հայոց:

1780 *Տէր Գուկաս ի կարնոյ: Յաւուրս սորա յամի 1780 եղեւ գիւտ օգտակարիկ գրոց ի Մանկլիճեաց Գաղղիացւոյ:*

1800 *Տէր Գաւիթ, Ջ. ի Տփխոյ:*

1804 *Տէր Գանիէլ ի Պայազիտոյ՝ Պատրիարք Կոստանդինուպոլսի:*

1810 *Տէր Եփրեմ Երեւանցի: Յաւուրս սորա ի քաղաքդ յառաջեաւ ամի Թագաւորութեան մեծի խնքնակալին Սուլթան Մահմուտի, Բ. յամի 1829 եղեւ պատերազմ Օսմանցւոց ընդ Մոսկով. և ի նոյն ամի հաշտեցան ընդ միմեանս:*

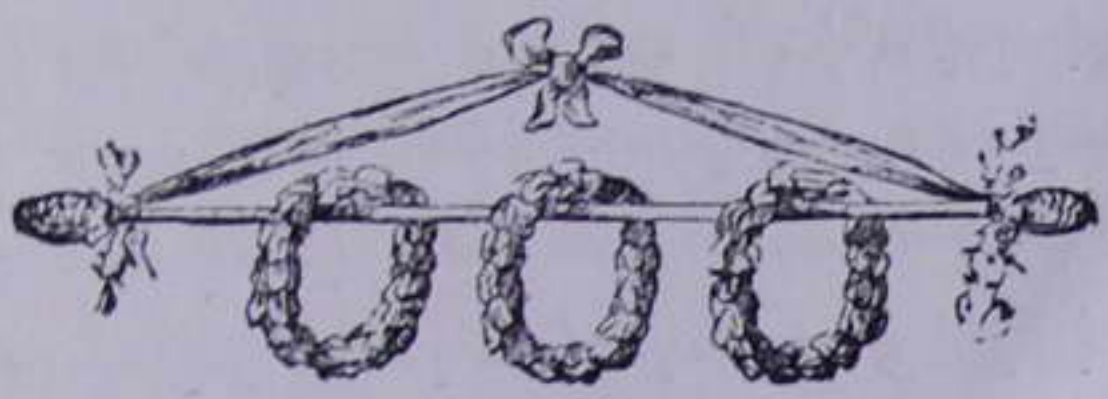
1833 *Տէր Յովհաննէս, Ը. Կարնեցի: Յաւուրս սորա, յամի 1834 Քրիստոսազօր և մեծահռչակ իշխանն Հայոց Յարութիւն Պէգձեան մեռանի. և մեծահանդէս շքով Թաղի յամուռն եկեղեցւոյ սուրբ Աստուածածնի ի Կոստանդինուպոլիս ըստ հրամանին Արքունի:*

1843 *Տէր Ներսէս, Ե. Աշտարակեցի: Սա անկեաց անուան առ Պատրիարքութեան, և կաչ ոչխ աւազան մեծ ջրոյ, և գործարան մետաքսի. հաստատեաց նաեւ յանուն իւր զՆերսի-*

աեան ուսումնարանն՝ի Տփխիս, և այլն։

1858 Տէր Մատթէոս, Ա. ՝ի կաստանդնուպոլիս։ Սա վարեաց եւ զպատրիարքական իշխանութիւնն մեծի մայրաքաղաքին։ Յաւուրս սորա հաստատեցաւ Ազգային Սահմանադրութիւնն (1861) և յետ երկուց ամաց վաւերացաւ՝ ի Բ. դրանէ։ Ա՛ռ սակաւ վախճանեցաւ՝ ի փարիզ արքունի վաստակաւ ազնուապէս Պօղոս Պէյ Տատեան, և մարմին նորա փոխադրեցաւ՝ ի կաստանդնուպոլիս։

1866 Տէր Գէորգ, Դ. ՝ի կաստանդնուպոլիս, որ և նաստաւ յաթոռն Պատրիարքութեան զկնի Մատթէոսի. եւ եղեւ առաջին կաթուղիկոս ընտրեալ ահմանադրական (1866 նոյեմբեր), զկնի մոյ ամի վախճանի նախորդին իւրոյ, հաստատեալ և՛ ի կոչմանէ Ազգապետին իւրոյ Ռուսաց։ Որոյ վասն մասին՝ ի տեառնէ տալ նմա երկարատոյն կենաց և խաղաղութեամբ կառավարել զտուրբ եկեղեցին, արդիւնաւորեալ գործով՝ յօգուտ եկեղեցւոյ և՛ ազգիս Համօրէն Ազգիս։

ԽՐԱՏ

ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԱՂԻՍԱԿԻՑ

Կալ զԹուականն Հայոց յորում աւի և լցեա՝ յառաջիկայ Աղեսակէ աւուր, և գիտ՝ի կարզի այնր Թուականի զՏարեգիրն նոյն տարւոյն, ո՞ր օր առաջի եդեալ կան եօթնեքեակն, վերապիրն, և տանուտէրն։ Եւ աւուր յառաջ գնացեալ յայն մշտնջենաւոր Աղեսակին՝ որ յերկուս գոյգ երեսս Թզիոց պարունակեալ է, գայցես անդ զնոյն Տարեգիրն՝ որ ըստ կարգի այրուբենիցդ եդեալ կայ գլխագրով. և՝ի շարս նորին գայցես յառաջին տուփն զօրն Յայտնութեան, յերկրորդումն՝ զմիջոց ուսկրն. և այսու կարգաւ յառաջ գնացես մինչեւ յօր բարեկենդանի Յայտնութեան։

Օրինակ լիցի. Թուական առաջիկայ տարւոյս է ՌՀԱ, և Տարեգիրն Է, զոր գտցես յառաջին Աղեսակի անդ. և՝ի նմին կարգի տուփն առ ձեռն պատրաստ գտանես զօրն Յայտնութեան՝ որ է ԸԹ-ՀԲ-ՄԲ, և զմիջոց ուսկրն՝ որ է Ժ՛ը օր, և զԱռաջաւորաց բարեկենդանն՝ որ է Յո-ՆՎ-ՐԲ Ժ՛Է, և զայլսն ամենայն ըստ վերոյգրեալ խրատուն, մինչեւ յօր բարեկենդանի Յայտնութեան։

Ամբ Տեառն, եւ Թուականն Հայոց:		Թիւ տարւոյ:	Ոսկերիկական:	Վերակացու:	Տանուտէր:
1882	ՊՀԲ	Ի	Ը	ԼԲ	Կայան:
1883	ՊՀԳ	Լ	Զ	Բ	Կշեռն:
1884	ՊՀԴ	ՃԼ	Ի Ա	ԺԴ	Կարիճն:
1885	ՊՀԵ	Պ	Բ	ԼԳ	Աղեղնաւորն:
1886	ՊՀԶ	Շ	Գ	Ե	Այծեղջիւրն:
1887	ՊՀԷ	Կ	Դ	ԺԶ	Ջրհոսն:
1888	ՊՀԸ	ՌԲ	ԵԶ	ԼԷ	Ձուկն:
1889	ՊՀԹ	Ճ	Ի	Ը	Խոյն:
1890	ՊՀՃ	Ւ	Ա	ԺԸ	Ցուլն:
1891	ՊՀԺ	Ա	Բ	Լ	Երկուսքն:
1892	ՊՀԺԱ	ՀԿ	ԴԴ	ԺԱ	Խեցգետնին:
1893	ՊՀԺԲ	Ի	Ե	ԼԸ	Առիւծն:
1894	ՊՀԺԳ	Լ	Զ	Գ	Կոյն:
1895	ՊՀԺԴ	Ւ	Ի	ԺԴ	Կշեռն:
1896	ՊՀԺԵ	ԴԳ	ԱԲ	ԼԵ	Կարիճն:
1897	ՊՀԺԶ	Շ	Գ	Զ	Աղեղնաւորն:
1898	ՊՀԺԷ	Կ	Դ	ԺԷ	Այծեղջիւրն:
1899	ՊՀԺԸ	Ո	Ե	ԼԸ	Ջրհոսն:
1900	ՊՀԺԹ	ՄՃ	ԶԷ	Թ	Ձուկն:
1901	ՊՀՃ	Ւ	Ա	ԼԱ	Խոյն:
1902	ՊՀՃԱ	Ռ	Բ	Բ	Ցուլն:
1903	ՊՀՃԲ	Հ	Գ	ԺԳ	Երկուսքն:
1904	ՊՀՃԳ	ԼԷ	ԴԸ	ԼԹ	Խեցգետնին:
1905	ՊՀՃԴ	Չ	Զ	Ե	Առիւծն:
1906	ՊՀՃԵ	Լ	Ի	ԺԶ	Կոյն:
1907	ՊՀՃԶ	Բ	Ա	ԼԷ	Կշեռն:
1908	ՊՀՃԷ	ՌՇ	ԵԹ	Բ	Կարիճն:

Ամբ տեառն, եւ թուական Հայոց:		Զատիկ տարւոյ:	Բովքիմբիկ:	Վիմագիր:	Տառնուտէր:
1909	ոյծը	ը	գ	ԺԹ	Ազեզնեաւորն:
1910	ոյծթ	ու	ի	Լ	Այծեզջիւրն:
1911	ոյկ	մ	զ	Ժա	Ջրհոան:
1912	ոյկա	եդ	էա	խբ	Չուկն:
1913	ոյկբ	ո	բ	գ	Խոյն:
1914	ոյկգ	հ	դ	Ժգ	Ցուլն:
1915	ոյկդ	ա	դ	խե	Երկաւորն:
1916	ոյկե	յմ	եզ	զ	Խեցգեաներն:
1917	ոյկզ	լ	է	Ժէ	Առիւծն:
1918	ոյկէ	ր	ա	խը	Կոյսն:
1919	ոյկը	ձ	բ	ԺԹ	Կշիռն:
1920	ոյկթ	ղը	գգ	խա	Կարիճն:
1921	ոյհ	ու	ի	բ	Ազեզնեաւորն:
1922	ոյհա	խ	զ	Ժգ	Այծեզջիւրն:
1923	ոյհբ	ի	է	խգ	Ջրհոան:
1924	ոյհգ	էո	աբ	ի	Չուկն:
1925	ոյհգ	հ	գ	Ժգ	Խոյն:
1926	ոյհե	ո	դ	խէ	Ցուլն:
1927	ոյհզ	յ	ի	բ	Երկաւորն:
1928	ոյհէ	խլ	զէ	ԺԹ	Խեցգեաներն:
1929	ոյհը	ր	ա	Լ	Առիւծն:
1930	ոյհթ	ձ	բ	Ժա	Կոյսն:
1931	ոյձ	ղթ	գ	խբ	Կշիռն:
1932	ոյձա	ոո	զէ	գ	Կարիճն:
1933	ոյձբ	խ	զ	Ժգ	Ազեզնեաւորն:
1934	ոյձգ	ի	է	խէ	Այծեզջիւրն:
1935	ոյձգ	յ	ա	զ	Ջրհոան:

| ՚ | ՚ | ՚ |

՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի
՚ի ձեռն ոչ ելանել զմեծ	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի	ի

Գիր առաջ	ՀՀ	ՅՅ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ար յայտնեմ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ինչպէս ոտից	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ամենայն մեղաց	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ողորմեցարո	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ամենայն մեղաց	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ի ՏԱՏԻ ՅՈՒ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Տուր ինչ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ո՞վ ինչ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ամենայն ինչ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ
Ի ՏԱՏԻ ՅՈՒ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ	ՀՀ

ՊԼՈՒՏՈՍ Ձիերի վերաբերեալ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ	ՀԱՏՈՐ
Պղատոնական